

HARSÁNYI LAJOS
ÖSSZES VERSEI

HARSÁNYI LAJOS

ÖSSZES VERSEI

BUDAPEST

A SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Minden jogot fenntartunk

Copyright by Stephaneum. Budapest, 1943.

Nr. 380/1943. Nihil obstat. *Dr. Ladislaus Saly* censorum praeses. Imprimatur.
Jaurini, die 12. Martii 1943. *Gulielmus episcopus.*

Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

Ú J V I Z E K E N 1907

Kristály vizeken tör előre a sajkám.
Hullámain eszmetüzek gomolyognak, égneek.
Hajósmese, nád, a najád dala zeng:
De a víz tükörén ragyog arca az — Égneek.

Ide látszik a messze magyar hegyek orma.
Örökös nyugalomnak a csendje köröttem.
Nagy gyász dalolója, bűvárcsiga: én
A bús magyar örvény mélyiről jöttem.

Nem kell nekem bronzaranyos palota.
Siromat se virág, csak a fű ha benője.
Cím nélkül az új vizeken vagyok én:
A szent dalolás örökös szeretője.

Ú J A K K O R D O K

Két királyné

Fényes felhőágyán
Komor gondokban ülve sakkot játszott
Az Úr s a Sátán.

A sűrű ködben lenn vadul robogtak
Kuszált járású fény- s csillagvilágok.
Alul a föld megmegnyilalt remegve:
Az ember sorsán döntöttek a játszó.

Egyszer a csöndben irtóztatót
Kacag a Sátán. Az Úr néma.
Gaz csellel elbukott a színen
Szép királynéja: — Éva!

Fölzúgott minden. Sirt az ég.
Ember, mi lesz sorsod, a — vég?

Az Úr komor volt: sirt. Sajnálta
A föld lakóját.
Megmenteni egy gondolat cikant
Ágyán villámolón át.

Felkapta oldalt a nagy bástyatornyot
És hirtelen középre
Az elbukott helyett
Királynéjává tette.
És véle megnyerte a játszmát:

Megteremtette Krisztus — anyját.

A Balaton háborgása

Mintha csacsogna, mintha mesélne,
Mintha a mélyről titkot regélne,
Óleli szépen, csókolja egyre
Gyöngéden, minden neszre figyelve
A csónakot a hullám.
A csónak indul. Táncolva reng.
Halász ül rajta. Némán mereng.
És már a part rég messze maradt,
Nem látszik több: egy kéklő darab.
Merengő, néma csönd van.

Egyszerre messze az égnek alján,
Kelet felől Almádi halmán,
Mint hogyha volna madár az égen,
Kicsinyke pont a messzeségben:
Fehér felhő közelgett.
Miért sápadt el egyszerre arcod?
Ijedt szemedhez kezed mért tartod?
Kicsiny a felhő. Olyan, mint csacska
Hullámok közt szép ezüst halacska,
Ne félj, halász te attól!

Huh, huh! . . . Látod-e? Sötét lovával
Száguld egy rémült lovag ott távol!
Közelget egyre, szédítve, gyorsan,
Szikráz a patkó a kőben, porban
És szórja szerteszéjjel.
Igy jött a felhő távolról egyre,
Leszállt a völgybe, felült a hegyre.
Mögötte villám cikázva lobbant.
Sötét lett, rémes. Mint hogyha nyomban
Berontott vón az éjjel.

Hej, fölriadtak, hej, felzöndültek
Hullám hullámra süvöltve jöttek.
Bömbölve búgtak barna barázdák,
Hullámtaréjuk sikitva rázták.
Dühöngve rontott a szél Somogyból,
Szemközt a másik ki a Bakonyból.
Még messze voltak, máris ujjongtak,
Egymást ölelve vad táncba fogtak,
Kerengtek egyre, fújva vég nélkül,
Járták a táncot kacagva rémül.

Végig futott a halál szellője
Szegény halászon. Elhült a vére.
Csónakja fából, csónakja gyöngé,
Dühöngő víznek kicsiny fagyöngye,
Ki menti ki a vízből?
Amint hánykódik, egyszer úgy rémlik,
Mintha a vízből valaki félig
Kibuknék gyorsan. Habból alakja,
Bűbájos arcú, Balatont lakja
S megszólal hízelegve.

— „Arany a váram, gyémánt az ajtó,
Márvánnyal rakva szépen a palló,
Kincsekkel rakva sok szép szobája,
Tied lesz, egyszer tekints le rája,
Csak jöjj velem a — mélyre! . . .
— Jézus segíts! Ó nem kell arany, kincs!
Oly drága gyémánt váradban úgy sincs,
Mint az én kunyhóm, kicsiny családom,
Megcsalsz bizony te, látom . . .“
— „Nem csallak én meg! Van földem, erdő,
Madárdal benne, méla kesergő . . .“
— Nem kell a földed! Semmi se, tőled,

Madár a vízben lenni úgy sem élhet ...
— „Adok gyönyört hát ... A hír virágát.
A neved fényes márványba vágják ...”
— Nem, nem kell! Hagyj el! Én haza vágyom.
Mit szólna: sírna kicsiny családom!
— „Hagyd el, bohó te, felejtse őt el!
Mit küzdesz érte bajjal, erővel?”
— Édes a terhük! Nem kell nekem más,
Szép gyermekünk van, picinyke, pólyás ...
— „Lázongó, gőgös, ne gyújts haragra!
Bosszút kiáltok s ám vess magadra!
Ha nem jössz szépen, vad erő visz le,
Ki látja? Senki — a zúgó vízbe ...”

Jaj, piros villám cikázott szörnyet!
A vízi tündér halálba görnyedt.
Zöld láng csapott fel rémült szemében
És hirtelenül eltűnt a mélyben.

Mi történt véle? Zúg a szél hangja:
Viharnak szárnyán templom harangja.
A harang hangja tündérnek átok,
Szétfoszlik tőle kék habruhájak,
Erősebb még az ember.
Tihany tetőjén zúg a harangszó,
Balaton hátán messzire hangzó.
Ijedt halásznak útmutatója,
Hajótöréstől biztos megóvja,
Amért nem nagyravágyó.

És mintha már a vihar se zúgna.
És mintha már a szellem se súgna.
Lassan a vizek haragja enyhül.
Hasadni kezd a felhő keletről.

A csónak indul. A csónak reng.
A halász ajka hozsannát zeng,
Amint a part felé tart.

Füred felől a nap tűz-sugára
Verőfényt lángol halvány arcára.
Az is örül már, hogy nem viharzik,
Hogy vad hulláma békére hajlik
A háborgó Balatonnak.

Uvertűr

A klastrom alatt zúg a Duna árja,
Ott sápadott a pap-ruhás poéta,
Onnan marad rám sok fakó írása:

— „Lantomnak van két tiszta húrja,
De megzengetni őket nem merem,
Mert nem vagyok az érzelmeknek úra.

Más lantján harsog Istenről az ének,
Avagy dalol a szívről szép románcot,
Én meg csak régi elfeledt regéket.

Pedig sokszor mondhatlan ihlet lep meg
S majd meghalok, hogy nem dalolhatok egy
Himnuszt az Úrnak, vagy egy szép szerelmet!

De Isten nagy nevét lantomra venni
Én nem merem. A szívről meg — hiába —
Tilos nekem — szerelmet énekelni.

Olykor este, ha zúgni kezd a nádas,
Lantomba kap a szél s riadva hallok
Belőle himnuszt, vagy tüzes nótákat.

És porba omlik minden szép reményem,
Mert érzem, soha nem leszen megírva
Az én igazi — legszebb költeményem!"

Boldizsár

Láttam egy fényes csillagot az égen,
Amint szikrázott szerteszét.
Soká tűnődve néztem, néztem őt
S eszembe juttatott egy szép mesét.

Letűnt a csillag régen már az égről,
Amely a három szent királyt vezette.
A Gyermekek istállója újra csendes,
Buján nyílik a vad lián felette.

Törődött testtel, boldog szívvel indult
A bölcsek bölcse, Boldizsár, honába.
Térdelt a Gyermekek jászola előtt,
Mérhetlen útja nem esett hiába.

A sárga Nilus habjai susogtak
Örök morajjal sátora tövében.
A csillagok, mint gyémántok ragyogtak
A véghetetlen mély és távol égen.

Selyemszőnyeg borította a földet.
Arany edényben narghilé felette.
A bölcs ott ült keresztbefont karokkal,
Gyümölcsét, narghiléjét mind feledte.

A lelke ott járt Betlehem vidékén
A szénaillatos jászol tövében,
A Gyermecket kívánta újra látni
Szent anyja gyöngé, reszkető ölében.

És egyre nőtt-nőtt szívében a vágy
A Gyermecket hogy karjaiba zárja,
Zúgott a Nilus örökös morajjal,
De nem tudott figyelni most reája.

Már könnye csordult, végig folyt az arcán
És vágyva tárta reszkető kezét ki.
Csak egy a vágya, egyet kért szünetlen:
— Szeretnélek még egyszer, újra látni!

Titkon futott Szent József a Családdal.
Heródes kardja nem sujthatta őket,
S a nagy futásban Egyiptom pusztáin
A sárga Nilus partjaira jöttek.

És hirtelen az égen felragyogva
Egy fényes csillag vágatott keresztül.
Szent rémülettel, mondhatlan örömmel
Ugrott a bölcs fel narghiléje mellül.

S rohant kelet felé, honnét a Gyermecket
A bölcsnek sátora felé közelgett éppen
És látta újra egyetlen Királyát
Az édes Szűznek tündöklő ölében...

Éjjel az Adrián

Fészkén aluszik a fehér sirály régen.
Milliárd szép csillag bújdosik az égen.
Az Adria tükrén játszi szellő támad.
Fölriaszt álmából száz kicsi hullámot.
A riadt hullámok susogásba kezdenek,
Egy zárai lányról súgva emlékeznek,
Búsan emlékeznek.

Volt szép Vegliában egy nagy sziklabarlang.
Százszorosan csendült faláról a visszhang.
Kvarc belül a tető, oldala is villog,
Benn a tenger vize kék opálként csillog.
Halk, nyugodt a színe. Szép síma a tükre.
Soha egy hullámot hullámra nem ütne.
Nincs benne se fűszál, se virág, se állat,
Ember elevenen benne meg nem állhat.
Az a hír terjedt el az egész vidéken,
Hogy aki csak egyszer megfürdik vizében,
Mint egy vizi tündér csodásan megszépül,
De nem jut ki élve a barlang vizébül.
Kővé dermed, mint a Karszt kemény sziklája,
Nagy hiúságának — halál lesz az ára.

Veglia lakói hittek a mesének.
A nagy barlang mellett boldogságban éltek,
De megkísérelni senki sohse merte,
Hogy megfürödjék a kékvízű mederbe.
Mindenki kerülte, mindenki félt tőle,
Senki egy csepp vizet ki nem mert belőle,
Annyira félt tőle.

Egyszer egy zárai lány jött Vegliába,
Mindenki kutatta, ki volt, de hiába.
Csak azt tudták róla, hogy büszke magára,
Fekete szemére, fekete hajára.
Veglia lányain mind túl akart tenni
És a légszebb akart mindnyája közt lenni.
Célt érni titokban azt végezte végre
Hogy megfürdik a tó csillogó vizébe.
S egy szép csöndes éjen, senki meg nem látta,
Elment fürödni a vizek barlangjába,
Titkos barlangjába.

A fehér hold némán akkor jött fel éppen,
Ragyogott szép arca a tó tükörében,
Mikor egyszerre a nagy csendet az éjbe
Egy elfojtott sikoly szakította félbe.
Hófehér ruhában, merész, magas ívbe
A zárai leány beugrott a vízbe,
Bemerült a vízbe . . .

Mint hogyha millió víg tündér egyszerre
Lenn a víz fenekén ezüst lantot verne,
Reccenve cikkant meg a víz síma tükre,
Szétpattant millió sziláncoló türe,
Egyet roppant-dörrent, hatalmasat csattant,
Százszorosan zúgott faláról a visszhang
S nyomban kővé vált a barlang minden cseppje,
Ott állt mereven a zárai lány benne,
Kővé válva benne . . .

Fuvalom nem játszik fekete hajával,
Elcsapni felette a sirály is átall,
Messziről sívít csak, ijesztőn kiáltoz:
— Ne tegyétek ezt ti, vegliai lányok!

Mint a vízi tündér, csodásan megszépült,
De ki nem jön többé kővévált vizébül.
Itt bámul örökre a kemény sziklára,
Nagy hiúságának im ez lett az ára,
Halál lett az ára!

Hús szellők riognak az Adria tükrén,
Riognak, kerengnek ide-oda fűgén.
De elülnek újra nyugalomra lassan.
Aluszik fészken a fehér sirály halkan.
Nyugalom a földön. Nyugalom az égen,
Csak a szép csillagok járnak fönn az égen,
Bolyognak az égen . . .

Tölgykoporsók közt

A lelke néma gunnyasztó hárfa.
Úgy félek! Jön az ősz sírva, fázva.
Belékap ujja a halk hurokba
S mintha belőlük az elmúlásnak
Hangja suhogna.

Mikor kilobbant halottak estjén
A sok mécses a sírok peremjén,
Sötét arccal, mint kísértet árnya
Egy ifjút láttam ott bolygni fázva.
Az arca sápadt, szemfénye bágyadt.
Ő vetek néki halotti ágyat
S belé teszem . . .

A síron fehérbe,
Nagy hosszú leple a földig ér le,
Éles kaszával a kerten által

Nagy csonttagokkal a halál jár dal
S az ifjúhoz tart: — Jer, ifjú ember,
Te koravén, ki tudom, hogy nem mersz
Az égre nézni. Jer hát a mélyre,
Hová a testünk fáradtan ér le!
Jer, ott lent láthatsz csonton aranyat.
A szem becsukva rémesen hallgat.
Tanuld meg, mit sem ér itt az élet!

És hirtelen a mélységbe tértek.

A kriptafal hús, nedves. A zöldes
Penész között száz miazma röpdes.
Nagy tölgykoporsók állnak szorosan,
Egy-egy szű öröl benn a sarokban.
Percegve hangzik a rágcsa hangja.
Ez az enyészet örök hatalma.
S szólt a halál: — Lásd, alusznak csöndben!
Ő, egykor éltek vígan, örömben!
Szép volt az egyik, gazdag a másik
S alig éltek egy szempillantásig.
Lám itt alusznak örökre csendben,
Haláluk már az anyakebelben.
Mindenki így jár. Álom az élet.
Ki sírba hullt, föl többé nem éled.
Örökre porlad s hamván a gyásznak
Örlő molyok, szű, férgek tanyáznak,
Nincs ébredés itt . . .

— Ó gaz haramja!

Zúg kívülről a hajnal harangja,
— Hazudsz! — S a hajnal keltő szavára
Az ifjú felront a napvilágra.
Körültekint a sírhalmok ezrén.
Szép őszirózsák nyílnak feselvén.

Tövükben gyíkok, hangyák serege
Mozog és kúszik a sírkeresztre.
Megzsendül minden. Fa, föld, fű éled.
Az ébredésről zendül dal, ének.
— Amíg a síron élő virág nyit,
Mondhatsz, halál te, nekünk akármit!
Az éj után, nézd, hasad a hajnal!
A búra kedv jó zengő ajakkal
S lelkünkben örök bizalom éled,
Hogy a sírban nem halt meg, csak alszik
— Az élet!

A bábolnai erdő

Mikor a lilaszínű felhők
Már komorodnak az esteli égen,
Valami titkos zúgás kél
A bábolnai erdőmélyen.

A bábolnai erdő mélyén
Vén klastromromok hevernek.
Moh, zöld borostyán, kúszó dudva
Nötte be falát a cinteremnek.

A bábolnai vén romokból,
Ha már éjre válik az alkony,
Valami síri ének hangzik
Bús földalatti hangon.

Éjfélkor felroppannak a kripták.
Égő gyertyákkal, hosszú sorban
Kámzsás barátnép gyűl a cinterembe
És zsolozsmáz áhítatosan.

Nagy fényesség gyullad a romok közt,
Felzúg viharosan a kardal
S mintha ezer had kelne nyomukba
S vívna, csatázna isszonyú karddal.

Megroppan egy-egy tölgy a közelben.
Alvó madárka rezzen a fészken.
Huhogó kuvik ül a faroncsra
S riadozva, ijedve néz szét.

És míg az élők nyugton alusznak,
Egyre viharzik az éjjeli dallam,
Csak mikor ébred a szőke reggel,
Tűnnek el hirtelen zajgó hadban.

Reggel a fákon csillog a harmat.
Tilinkót fúj a sárgarigó.
Tűnik az éjjel. Támad a nappal.
Halihó, halihó, halihó!

Mi lesz belőlünk?

Volt egyszer két szép szőke gyermek,
Nevüket régen elfeledtem.
Csak azt tudom, hogy szőkék voltak
És árvák mind a ketten.

Egy áldott pap nevelte őket.
Városba vitte iskolára.
Csak amikor kinyílt az ákác,
Mehettek haza enyhe nyárra.

Sokat bolyongtak nyáridőkön
A réteken, a rengetegben,
Vagy a kicsiny falusi templom
Homályán ültek néma csendben.

S mikor a kántor ujjá alatt
Az ódon orgona megszólalt,
Máriáról egy régi szép dalt
Dudolt az egyik zsenge szóval.

A másik a dalt nem ismerte.
Csodálkozott, hogy mit jelent az?
A furcsa ének Máriáról:
— Mi lesz belőlünk, ha te elhagysz?

S megkérdezte: új ének ez tán?
De a barátja szólt: csitt, hallgass!
S tovább dalolta lelkesülten:
— Mi lesz belőlünk, ha te elhagysz?

Aztán elváltak az időben.
Mindegyik férfi lett és többé
Nem látták egymást. Én tudom csak
A sorsukat. Ó, fáj örökké!

Az ifjú énekes a szörnyű város
Olén dalolni elfelejtett,
A másik meg egy ósdi klastrom
Falai közt magányos pap lett.

És egyszercsak a nagy városból
Csak szállítják ám holtan meg azt,
Ki oly szépen dalolta egykor:
— Mi lesz belőlünk, ha te elhagysz?

A hú barát kíserte útján.
Frissen hantolt sírjára roskadt
S már értette irtóztatón, hogy
Mi lesz belőlünk, ha te elhagysz? . . .

Buddha

(Coppée után)

Beteg vagyok. Semmi nem érdekel már.
Nagy csöndök ülik meg a lelkem.
De a mesét Buddháról s a fecskéről
Míg élek, soha nem felejttem.

Elhagyta Buddha a barátjait
És az üres magányba ment ki.
Átadta lelkét a nagy feledésnek,
Hogy már ne érdekelje többé senki.

Elcsendesülni, elfeledni mindent!
Az volt a vágya, hogy már mi se bántsa!
Zúg-e az élet? Élünk-e mi benne?
Ó hagyd feledni szent, örök Nirvána!

Egy szikla mellé állt. Szemét lehúnyta.
Kitárta két kezét. Szoborként állt ott
S elkezdte, hogy végleg felejtse
A kint, gyönyört: e csúf világot.

Körötte forró illatok kerengtek.
Megmegzendült a szél és napkeletről
Ragyogó tűzben kelt a nap s lobogva
Zuhant le este a kék égperemről.

Kúszó folyondár nőtte be a testét.
Arca cserép lett. Meghalt volna éhen,
Ha pár madár nem hordott volna
Hervadt ajkára ételt minden éjen.

Igy élt s még azt sem vette észre
— Tavasz volt éppen, ujjongott a kék szél —
Hogy egy kis fecske omló, puha sárból
Kitárt kezébe rakta meg a fészket.

S azontúl ott lakott. Ha jött a bús ősz,
Elszállt a forró délre, ám tavasszal,
Mikor kizöldült újra a határ,
Visszajött mindig víg, csicsergő dallal.

A szent próféta kő-szoborként állott.
Vágy, gondolat már nem kínoztá egy sem.
Közelgetett a rejtelmes Nirvána,
Hogy benne mindent, mindent elfelejtsen.

De egyszer, sok-sok év után, mikor a
Tavasz megint felujjongott a pusztán,
Megjött az ibisz, gólya, nem maradtak
A régi fészkek elhagyatva, pusztán.

Csak Buddha keze várta még lakóját
S bár harsogtak a zöldek és a földek
S virágzott a folyondár Buddha testén,
A kicsi fecske nem jött vissza többet.

És akkor Buddha, ki kiöltni vágyott
Szívéből minden érzést s elfeledni
Azt is, hogy élünk, szenvedünk s a célunk:
Megsemmisülni, Nirvánába menni,

Mikor már látta, hogy nem jön a fecske,
Forró könny gördült végig dús szakállán
S mint gyermek, fuldokolva sírni kezdett
Kicsiny fecskéje ártatlan halálán.

A thuléi serleg

(Richard Králiktól.)

A régi dalt a thuléi királyról
Ismeri minden ember
S kedvese arany poharáról,
Melyet elnyelt a tenger.
Hol van a kincs azóta,
Nem mondja meg a nóta.
Én sem tudom, de mégis, mégis
Valamit sejtek róla.

A tenger tündérlányai
Megkeresték a király kincsét
S ujjongó dal közt föl a Rajnán
A vízkirály várába vitték.
A termekben a Rajna-kincse
Roppant aranya remegett
S a tündérek melléje tették
A szent thuléi serleget.

Égbe mered a kölni szeít dóm.
Fölötte felhők zúgva járnak.
Annál is mélyebb palotája
A Rajnában a víz-királynak.
A kincs ott tündököl a várban,
Csodás dísz a nagyteremnek,
Körötte a tündérleányok
Egyre táncolnak, énekelnek.

Az a thulúi serleg ott lenn:
A Költészet, a mélyre zárva.
Ott őrzik földi durvaságtól
S ő felhozását egyre várja.
Ó jaj, ki lesz, ki lemegy érte?
Ki hozza fel a napvilágra?
Költőinket ki hívja össze
Egy ünnepi szent lakomára?

Úgy rémlik, a hullámokon át
Mint hogyha látnám lenn a várat.
A víz-király a kelyhet tartja
S körültáncolják a leányok.
Én reszketek, hogy érte menjek.
Ó Rajna, habjaidba szállok!
Vagy felhozom a drága kelyhet,
Vagy lenn — halálra válok...

Vágy

Még jól be se csukták a tihanyi kriptát,
Lakói magukat még jól ki se sirták,
Alapító Endrét jól el se temették,
Máris új gyász érte Endre király rendjét.

A nefelejcsszinű Balaton vizében
Elmerülni készült a tüzes nap éppen,
Mikor hírül hozták Endre klostromába,
Hogy egy beteg asszony haldoklik Zalába.
Szó nélkül felkészült egy páter az útra,
Szentséggel Zalába még ma ha eljutna.
Igaz, este van már. A csónak is gyöngé.
De nyugtat a bajtól a Balaton csöndje.

Megindult a csónak. Ketten ültek benne.
Szegény öreg halász mintha rosszat sejtne,
Olyan félve csüngött a barátának arcán,
Mintha attól félne, vízbe veszik az táit.
Ki tudja, ki tudja, kit is féltett jobban?
Kinek életéért remeghetett jobban?
A haldoklóért-e? Vagy tán a barátért?
Vagy a haldokló szent Útravalójáért?

Egyszercsak hűvös szél futott a vizen át.
Megmozdult a nagy víz, merre csak a szem lát.
Ó, Jézus, segíts meg! Tehozzád sóhajunk!
Szegény haldoklóért könyörülj meg rajtunk!

Az elfeketült víz iszonyún hullámozott.
A bakacsin égen egy csillag se látszott.
Mintha pehely volna, libegett a csónak.
Végzet ez nem ennek, hanem nagy hajónak.
Özönvíz szakadt le. Zuhogott, hullámozott.
Megdördült az ég is. Csattogott. Villámlott.
Nincsen itt menekvés! Nincsen itt más hátra,
Készülni a rémes, iszonyú halálra!

Ó, de jó is annak, ó, de jó is annak,
Akiúnek az útra Útravalót adnak!
Akit feloldoznak a halál percében
S megosztják vele az Útravalót szépen.

Zuhogó záporban a barát felállott.
Bűnt oldani-kötni égre nézve áldott.
Kebléből az Ostyát gyorsan elővonta,
Kétfelé, kettőnek híven elosztotta.
S mint két nagy eleven Szentségtartó szépen
Elmerültek a vad Balaton vizében.

A Balaton bűgött. Nyelte a felhőket.
Tihanyban, Zalában soká várták őket,
Sokáig — hiába várták bizony őket...

El-elgoúndolkodom az életem gyakran.
Ilyenkor egy forró vágy vesz erőt rajtam.
Gyenge vagyok, vészbe nem való, de mégis
Az a vágyam: bárcsak így halnék meg én is!

M A G Y A R T R E M O L Ó

Magyar tragédia

Az ősi udvarházban nagy halott van.
A vén falak közt rőt gyertyák lobognak.
Utolsó sarja egy magyar családnak
S reményei ma mind a sírba hulltak.

Fekete zászló leng a háztetőn künn.
Fehér a halott a sötét teremben.
Az anyja bűgva tép rá rozsmaringot.
S nézi merőn, tébolytól önfeledten.

Végső reménye a zilált családnak,
Utolsó sarja volt, erényben gazdag,
De messze város fekete poklában
Váratlanul letört s a sírba roskadt.

Meghozták holtan. Bús papok zokognak.
Az ősi címert gyásszal elborítják.
Az udvarház kihaltan áll a dombon
S viharok tépik majd az ifjú sírját.

Idegen ül az ódon, ősi házba.
Új szellem, mely a húnyt lakót megölte,
Ki nem a vérünk, ki minket nem ismer
Ut benn tanyát s uralkodik fölötte.

Az anya, megtört magyar özvegyasszony
Elbujdosik majd. Elsepri az orkán.
Hiába omlik könnye tengerárja:
Nem lesz címer a magyar házak ormán.

Megtört remények nagy halottja, hallj meg!
Siratlak, vérem, lelkem ős rokonja!
Bukásod ifjú magyar lelkemet
A rémület vak éjfelébe vonja.

Megérzed-e, hogy összetörve érted
Leccsap a lelkem rád, szárnyán a gyásznak
S örök gyászindulókat harsog minden
Szivettépő magyar tragédiának?

Villámcsapás

Váratlanul jött meg a hír:
Viszik temetni őt.
A klastrom csendes. Úgy ülök benn,
Mint elzárt száműzött.

Ó nekem ki kell törnöm innen!
Az nem lehet, hogy halva volna!
Hogy messze tőlem könnyezetlen
Tehetnék le a sírba holnap!

Megkérdézem a kósza széltől:
Úgy-e, csak tréfa ez?
De az ijedt szél elfut tőlem
És ciprus lengedez.

Kriptaillatot hord felém
Messziről a szél.
Egy váratlan húnyt kedves
Haláláról beszél.

Gyászinduló

Dübörgön száguld a vonat.
Füstje gyászlobogó elől.
Melegen tűz a nap le rája
A kicsiny állomás felől.

Dübörög rajt egy érckoporsó.
Rázódik a halott.
Ó, hogyha annak a vonatnak
Mozdonyvivője én vagyok!

Vörös szemét tolja előre.
Másik vonat jön vele szembe.
Összeütköznénk, hadd rohanjak
A halottal — a végtelenbe.

Temetés

Galambok búgnak a toronyban.
A vén udvar tele van néppel.
A pap zsolozsmáz. A szél tömjén
S hervadt lomb szagát hordja széjjel.

Amott húzódik a menet
Gyászhangokkal a temetőbe.
Sötét, villámló érckoporsód
Most teszik le a földbe.

Azon az úton este sokszor
Járkáltunk andalogva.
Azon az úton sohse megyünk
Többé át magyar dalt dalolva.

Visszhang

Itt fönn az ódon klastrom cseédes.
A dombon szelek füttyörésznek.
Ide csap olykor illata a
Tarkavirágos rétnek.

Szemközt a hámlottfalu templom
Döngve ütött delet.
Most döbörög a föld zuhogva
Megölt szíve felett.

Az óra ver. A kalapácsa
Vadul üti a harangot.
Ha valaki most rám hajolna,
Hallhatna százszoros visszhangot.

Vox in tenebris

Két éjszakán aludt a földben,
Mikor egy sötét estelen
A kék hegyek közt megjelentem
Sírjánál csendesén.

Szóltam neki: kelj föl, halld, itt vagyok!
Nem szólt rá senki.
Felhők futottak össze gyorsan
S vihar tört a hegyek között ki.

Megdördült hirtelen az ég és végig
Viharzott ifjú sirján.
Mintha felnyögött volna rája!
A vihar dördült le hozzája,
Vagy egy bús magyar sóhaj is tán?

Szimfónia

Magyar ihar alatt
Aluszkod álmod.
Tavaszi szél ingatja
Porodon a fűszálat.
De amit hallasz, nem
A szél nótája:
Az én búsuló magyar lelkem
Halk szimfóniája.

Forrón tüzel a nap sirodra,
Melegen tűz a hó le.
Vibrál az élet, de te többé
Nem álmodol felőle.
Porodig hat a tűz, a fény,
De nem a nap ég ottan:
Az én lelkem lángol fölötted
Vad fájdalomban.

Dér csipte meg a rózsát,
Mely sírodon díszelgett
S az elkékülve hullt a földre,
Mint megmérgezett gyermek.
De nem a dér ölte meg:
Az én keserű ajkam,
Melyen zokogva tör elő
Egy fájó magyar dallam.

Vad téli orkán tombol.
Rázza sírod dühöngve.
Borzad a táj. Fehéren
Száguld a tél fölötte.

Ó, nem a tél fehérlik!
Hólepel nincsen ottan!
Az én csillogó magyar lelkem
Borít be, tűnt halottam!

Revoir

Ködös, fehérlő téli nappal
Járom a puszta tájat
És látom újra a te szép,
A te magyar hazádat.

Ködös, fehérlő téli nappal
Menyegző van a házban.
Közös vérünkre ismerek
A lakodalmi párban.

Ködös, fehérlő téli nappal
Ódon szobádba lépek.
Meg-megpendül a tárgyakon
Átsuhanó emléked.

Ködös, fehérlő téli nappal
A pap elébe lépünk.
Most kötik össze véreink
Rokoni kötelékünk.

Ködös, fehérlő téli nappal
Elfog mondhatlan érzés.
Ó, ha te ezt a szép napot
Itt életben megérnéd!

Ködös, fehérlő téli nappal
Muzsika nincs a házban.
Beszélgetnek a rokonok
Csendes vigasztalásban.

Ködös, fehérlő téli nappal
Én kiszököm sírodra.
Lelkem porodra csapva ébreszt
Bosszuló, nagy birokra.

Május

Tavaszz, tavasz, dél tengerén túl
Vígadsz, mi meg leverten várunk.
Borult az ég. Most sem akar még
Kizöldülni kopár határunk.

Ó, szép tavasz, jöjj! Már a lelkünk:
E napraforgó, fényre áhít.
Csüggedt lelkünkben játszd el újra
Az ébredés örök csodáit!

Ó, szép tavasz, lobogva ronts be!
Pattantsd föl szirmát a virágnak!
Különben nem lesz, mit vigyek majd
Holnap --- május lesz - Máriának!

Temetés a nádasban

Kék ködben álló alkonyatkor
Zúgnak a magyar nádak.
Én hallgatom, mint orgonaszót
A sejtelmes danákat.

Mi zokog benn a nádak mélyén?
Hallod: gyász-zene szólal!
Lőtt kócsagot temet a nádas
Zuhogó nádi szóval!

Lelkem: nagy őszi sárga nádas.
Szintén halottat rejt a mélye.
Föl-fölviharzik éjszakánkint
Fekete gyász-zenéje.

Várlak

Bús őszrehajló éjszakákon
Én egyre várlak téged.
Kikimegyek a nádas-szélre
Hallgatni elhaló beszéded.

Csend van köröttem, csak a nádon
Suhan el egy-egy magyar dallam
S én azt hiszem, a te lelked bűg
Abban a tovaszálló dalban.

Immortelle

Ó ne borulj rám omlatag hajaddal!
Ne öltözz fel fehér halott-ruhába!
Ne félj, hiába huhog a bagoly:
A költészetnek sohse lesz halála!

Nézd a hegyek szűz ormait: örök hó
Ragyog fölöttük tündöklő színekben!
Míg egy pehelyke hulladoz az égből,
Te tündökölsz ott szűzi téli mezben.

Amíg a tenger harsogva rohan az
Ezüstös part felé s szikrázva tör meg,
A vad viharok szárnyadon robognak
És minden szennyet, mocskot elsöpörnek.

Amíg csak lesznek hallgatag nagy erdők,
Ifjú szívek, nyíló piros virágok,
Amíg szivárványhíd ível az égen,
El nem jöhet a te sötét halálod.

A gyárok füstje: e fekete zászló
Csak hadd lobogjon a tornyok fölött!
Sötét nyomornak, bának altatója
Mindig te lész, te sugaras, örök!

Mert ez vagy te: szín, illat és verőfény!
És nélküled üres, sivár az élet:
Az Istentől vagy, halhatatlan. Élsz, míg
A föld kerekjén érző ember élhet.

S ha tán meghalna minden szép a földön?
Mienk az ég. A kapujára szállunk.
Onnét harsogjuk szerte a világnak:
Örök a szépség és örök az álmunk!

Öröklámpa

Tél van. Homályos, néma templomodba
Jövök Uram, szentélyed zsámolyára.
Körötte téli, zöld puszpángok állnak
S remeg a lámpa vérvörös sugára.

A tájakat künn nagy havak borítják.
Oly szép e szín, akár szemednek fényel
Ó én Uram, nézd, trónodnál könyörgök:
Szállj hű szolgádnak reszkető szívébe!

Fehér a színe künn a téli tájnak.
A néma puszpáng itt a zöld reményé.
Ó én Uram, a mennyből szállj le hozzám
S ne csak a tájat: lelkem tedd — fehérré!

Őszi vihar

Vihar kereng a tájon estelenkint.
Félőn gyúlnak ki a kis ablakok.
Ó jó Uram, őszi vihar elül én
Hozzád sietek. Nézz rám: én vagyok!

Az emberek künn félnek a vihartól
És elbújnak kicsiny, meleg szobákba.
De durván rázza ablakuk az orkán
S dobbanva ront el a vak éjszakába.

Én ó Uram, hozzád futok ilyenkor.
Szent mécsed lángjai hívólag intnek.
Hiszen te vagy, ki az éj s szív tusáit
Egyetlen szóddal is — lecsendesíted!

Érett kalászosok

Kaszált vetésen sír a pitypalaty.
Már peng a kasza künn a réteken.
Ó jó Uram, terméstadó nagy Isten,
Hallgasd meg az én nyári énekem!

Künn néped ajkán hull a hő veriték
S aratja áldásod kalászeit.
Aján magyar dal zeng és benn szívében
Oltárt emelt az égi, drága hit.

Ó jó Uram, szolgád hűs templomodban
Imádkozik dolgos, hű népedért.
Adj sok kalászt itt földi életünkben
S hitünkért fönn a mennyben — zöld babért!

Tavaszi méhzúgás

A mi templomunkat hűs, illatos hársak
Majdnem elborítják.
Örökös zúgással kicsi méhek járnak
Virágaik szirmát.

Ferdén szűrődik át ablakán a zöld fény.
Némaság köröttem.
Künn zúgnak a méhek. Én Uram, tehozzád
Imádkozni jöttem.

Mint a zúgó méhek, leszen a szorgalmam
Olyan fáradatlan.
S mint e mély csönd, legyen lelkem olyan békés
Az élet-viharban!

Üdvözet Pázmándról

Igy téli éjszakákon meg-megszáll az ihlet.
Kit sírba tettem, bús magyar halottam,
Szent szellemeddel jer, lelkem legyintsd meg!

Kihalt a táj. És nékem nincsen álmom.
Ki sírba hulltál, ékes magyar arcod
Amíg világ lesz, már soha se látom?

Milyen voltál? Halld, leng az órainga!
A szellemek órája már közelget...
Jelenj meg nékem hát — csak álmaimba!

Ég a nádas!

Sápadt vagyok én, mint az ősz s beteg.
A tájon künn a nádas megremeg.
Az alkony elsötétül feketére,
Nyomasztó ősznek száll rá hosszú éje.

Jaj, nézd a tüzet a messzi határon!
Én is riadva, elborulva látom,
Hogy kigyulladt a nádak szép világa:
Pusztul a dal, a költészet hazája.

Vészes sírással ébred benn az élet.
Sziporkák közt sírnak a rémült darvak.
A tűz rohan. Utolján, megriadva
Ront el belőle egy királyi — szarvas!

Sápadt vagyok én, mint az ősz s beteg.
Egymás után hal el bennem az élet.
Utolján majd, űzött királyi vadként
Szállsz el szívemből égi, szent — költészet!

Elnémult kócsag

E nádvidéken szeretnék meghalni,
Lótuszvirágos puha lápon,
Mikor a nap halódva száll le
Sírjába túl a sárga tájon.

Vizi madarak milliónyi hangja
Zengjen búcsúztató nótákat
S kíséretül harsogva zúgjanak
A mérhetetlen sárga nádak.

S majd éjszakákon ha elül a szél
S valaki elmegy itt a lápon:
Porom felett emlék gyanánt egy
Elnémult fehér kócsag álljon!

Ósmagyar himnusz

Ó, érzem én azt, bús magyar halottam:
Legszebb dalom én még el nem daloltam.

Lantom ha felzúg néma éjszakákon:
Nem értik azt meg a magyar határon.

Nem értik azt, ha fáj a pusztulásunk:
Új faj örül, ha meg-megcsap halálunk.

De majd lesujt rá egyszer a türelmünk:
S akkor egy ósmagyar himnuszba kezdünk.

Levelek hullása

A rácsokon át nézz az udvaromba!
Akár a szent, vad nimfák kertje hajdan.
Hajnalszínű nagy mályvabokrok alján
Ülők az édes, illatos lugasban.

Reám omolnak hulló mályvaszirmok.
Agyam: nagy álmok forró álmodása.
Bujkál a szellő mályvás udvaromban,
Mint nyári nimfák lenge suhogása.

De im a rácson túl az ősz közelget.
A rőt levelek hulladozni kezdenek...
Úgy-e, Uram, soha se lesz halála
Az én dalos, szent, bús magyar szívemnek?

Alkonyatkor

Este van — a tájon komor árnyak ülnek.
Hallgatag nagy varjak suhanva repülnek
El a messze délre.
Ködbefúlt harangszó verődik a tájra,
Bágyadtfényű égnek szép piros orcája
Borul feketére.

Kipusztul a nádas. Fölmérik a rétet.
A táj költészete mind-mind semmivé lesz
Már nem is sokára.
Régi szegénységhez cifra nyomor támad,
Levetik a régi szép magyar ruhákat
És új módi járja.

Nem lesz csöndes öröm. Nagy szívbéli gyásznak
Helyén önzés, kufár érzelmek tanyáznak,
Nem lesz bűn, sem érdem.
Kielt, üres élet ront ránk nagy zshivajjal...
Csöndes bánatomban csak az egy vigasztal,
Hogy én azt a hideg, bús kort meg nem érem.

Anyám

(Jókai Kárpáthy Zoltán-ja olvasásakor.)

Egy nőről álmodom... Bús kék szobában
Aranykeretben áll nagy ódon képe.
Egy rozzant zongorán néhány kopott húr
Pattan le s hangzik búsan el az éjbe.

Egy nőről álmodom... A halk szobában
Nagy kék szemekkel néz a bútorokra.
Valami szent madonna-arc az arca.
Haja a vállán dúsan elomolva.

Egy nőről álmodom... Aki anyám volt.
Elnézem sokszor titkon, önfeledten.
Halála: éltem perce volt... Nagy Isten!
Bús kék szeme nem látott soha engem!

Kék szobák

A gyermekségem ódon házban telt el,
Örökké csendes, kék tanító-házban,
Hol ósdi képek, halkzúgású óra
S levendulás, kék, illatos homály van.

Emlékszem: forró, ájult nyári nap volt,
Tág udvarunk halk emberekkel telt meg
S én búsan sírva álltam künn közöttük,
Amint egy szörnyű gyászdalt énekeltek.

Emlékszem: messze nagy városba mentem,
Hol álmok közt rohanva tűnt az életem
És bár a város csillogón figyelt rám,
Én mindig csendben és magamban éltem.

Az ősi házba hazatértem mostan.
A régi illat még leng a szobákon.
És én kihalt, bús, szent szellem-lakóit:
Apám s anyám emlékét áldom, áldom...

AZ ÉLET MUZSIKÁJA 1909

ZARÁNDOKLÁS A FELHŐK FELÉ

Az új énekes

Tengeri sasok otthonában,
Vagy a réten halk éjjelen
Egy álomfiú, kósza lélek
Gyakorta megjelen.

Fényt vet a köntöse uszálya,
Amerre viszi útja.
Nád, gyár, halott szív megvonaglik,
Ha ajkát dalra nyitja.

Horpadt sírokon violát tép,
Vagy ó klostromba téved:
Keres villanyfény s holdvilág közt
Valami örök szépet.

Kikért nem sírnak, elsiratja.
Dómok homályán reszket
S megcsókolja sárga mezőkön
Az — elhagyott keresztet.

Nyitott sisakkal

Én a hitem meg nem tagadtam.
Hazámat soha nem gyaláztam.
Nekem a Baranyában régen
Volt egy nagy udvarházam.

A Fertő mellett zúg a nád még.
Illatosak a magyar rétek.
Nekem az élet viharában
Templomi csend ad menedéket.

Halk muzsika sír a szívemben.
A lelkem fényre, színre áhít
S dalolgom titkon, gyönyörrel
Az élet halk szimfóniáit.

Más kézben villog a kasza

Valami régi őszám nagyot vétett
S elvették a mi ősi házunk.
Azóta mi jött-ment lakókként
A Fertő mellett ázunk-fázunk.

A Baranyában kaszálják a rétet.
Hús illatok lebegnek rajta.
Virágait — akkor miénket —
Csókolta őszámnak ajka.

S ott lenn most más urak vigadnak.
Más kézben villog a kasza
S engem halálos, meddő vágyak
Húznak a sírboltba — haza.

A felhők felé

Sötét kolostor volt az otthonom.
Tömjénillatban telt el ifjúságom.
Pap lettem én és azt a percet
Azóta minden szent estén eláldom.

Én, a bús lelkek gyógyítója, most
Az égnek élek és a dalnak,
Melyből a bűn s a durva vágyak
Tisztítótüzes lángba hálnak.

Az én világom nem ez a világ.
Lelkemben égi mécsek égnek:
Én várományosa vagyok a
Titokkal teljes — égnek.

Az ezüstköntös miatt

Nehéz ezüstköntös a vérttem.
Nem öltözöm hús lenruhába.
Nem járhatok az éjszakába.

Az erdőbe hív valaki gyakran.
Pán sípján sikolt felém,
Egy nádszál van a kebelén.

Kézen fogna, vezetne egyre.
A hús mélyre lopóznánk halkan,
Ahol örök a hajnal.

S engem, a zárda bús lakóját
Nem enged ezüstvérttem...
És sírnak, sírnak értem.

Zenélő óra

Egy kék szobában márványoszlopon áll
Régóta egy zománcos óra.
Mikor üt, halkan megzendül benn
Egy régi rajnamenti nóta.

Szeretek én e halk szobában lenni.
Az ősök szelleme köröttem.
Tudom, a dal akkor is zengett,
Mikor egy őszön megszülettem.

Most, ifjúságom álmatag korán, hogy
Vagyok az álmok álmodója,
Vizióimban sokszor megzavar még
Ez az ősrégi német nóta.

És lesz idő, hogy könnyes őszi estén
Kivisznak majd a végső nyugovóra,
De én tudom, még akkor is zeng
Halkan, útottan ez a német nóta.

Ha visszajönnél

Puha lenből szövetném a ruhádat.
Sárga selyemcipőben járnál.
Elkísérnélek a nádak közé
Az ezüsthéjű holdvilágnál.

Szőke hajad rózsaoajjal
Mosnám, hogy illatos legyen.
Megcsókolnálak minden este
Selyempillás, nagy szemeden.

Lelkedbe lopnék minden álmot,
Mikor piros a hegyorom,
Csak még egyszer visszajöhetnél,
Én gyönyörű ifjúkorom!

Hárfalelkek

Azok a hárfalelkek,
Akik a tengeren lebegve
A végtelenről énekelnek.

Akinek víg zenére,
Mely benn a bálteremben harsog,
Az utcán künn is pezsg a vére.

Akik a dóm ölén,
Mikor a bűnbánat siralma zúg benn,
Zokognak a templom kövén.

A mindig síró lelkek,
Akik más baját titkon elzokogják:
Akik — nagyon szeretnek.

Hová menjek?

Sokszor ujjongó harsogás közt
Felém vigyorognak a vágyak:
Hagyd el a hideg dóm homályát!
Vesd le szentelt ruhádat!

Tülekedj te is, mint a löbbi,
Ki e nyírfás földet tiporja.
Gyűjts garmadába sárga ércet,
Vagy neved írdd a csillagokba!

Elmenjek-e? Nem, nem. Hiába.
Tudom már jól, hogy mi az élet.
Inkább tisztán és szomorúan
Jövendő nagy titkoknak élek.

Ahová én nem mehetek

Tág rónaság ez, mely kék ködbe vész el.
Rajt túl nagy erdő: a mézeshetek.
Ez az a róna, ahová én
Énekmondani nem mehetek.

Bókolnak ott piros, tüzes virágok.
Szerelem-réten nincsen elborulás.
Örök dalok, rímek lágy hangjaiba
Felsír néha egy mély gordonka-búgás.

Én nem mehetek oda. Jól van. Állom.
Legyen a dalom: tiszta, csendes.
Hanem ha én egy fűszeres tavaszon
Elsírtam volna ott egy verset?...

Keresem az Istent

Keresem... Sárga sivatagokban
Kutatom egyre lába nyomát.
Nevére délen görnyed a pálma
S hozsannás, szentelt hangot ad.

Hável Zúgják az északi tölgyek.
Orgonák búgnak a tájon.
Palota, kunyhó ablaka rezzen,
Ha magas nevét elkiáltom.

Keresem... Nevét látom beírva
Fába, kövekbe, romok hegyén.
Mégis, úgy érzem, legjobb helyen
A szívek mélyén keresem én.

Tél van

Tél van. A föld magára vette
Fehér palástját.
A vadak oduikba fejük
Mélyen beásták.

A jégkirály kering a pusztán.
A nap szomorú.
Olyan, mint mohos kriptaajtón
A rőt koszorú.

A hideget lelkünk is érzi.
Meleget kérünk
S a tűz forrását megkeresni
Az égre nézünk.

A lelkem most virágzik

Az ébredésről szól a hárfaének.
Az almafák virágpompában állnak.
Elmúlt a tél... Megástuk már a sírját
Ennek a nagy fehér halálnak.

Ó, jó Uram! Az almafa virágzik.
A lelkem éled enyhe napsugárban.
Eljő az ősz majd és pirosgyümölcsű
Vén almafák görnyednek a határban.

Ó, én Uram! A lelkem most virágzik.
Kimondhatatlan sok virág van ottan.
Engedd, hogy éltem őszén én is dúsan
Álljak előtted — érdemmel rakottan!

Tied az élet s a halál

A bádogtornyokon vihar üvöltöz.
Villámlik. Dördül az ég.
Megrezzen benn a fényes csarnokokban
A szegfűszagos, tiszta lég.

A kastélyon becsukva minden ablak.
A nagy redőnyök leeresztve,
Hogy be ne csapjon a szobákba
A nyár villámló fergetegje.

A kastélyban a kápolnába mentem.
Dörrent az ég. Megreszketett az oltár.
Uram, hatalmad érzik mindenek:
Ki eljön is s ki — rég halott már.

Egy szőke gyermek

Hová lett illatos hajad?
A hamvas, gyenge arcod?
Most fáradt tenger-szemeid
Mindig behúnyva tartod.

Puha járásod olyan kongó,
Mintha klastromban járnál.
Aranyhajú gyermekkorom
Siratlak minden holdvilágnál.

A szegény gyermek

Sok délszaki virág illatja leng itt.
A kastély előtt szótlan állok.
Az életem e fénnyel nem rokon:
Ezek itt nem magyar virágok.

Én gyermek voltam és szegény.
Egy kék tanítóházban éltem.
Magyar nyírfáknak árnyain
Bús csendben telt az életem.

Lábam most dobban szőnyegekre.
A puszta földre hágott akkor.
Hadd menjek vissza a falumba,
Mielőtt rám tör az aggkor.

Köszönöm

Engem daróc takart be egykor,
Most meg selyemben járok.
Nem gyötörnek rossz verset írni
A nyomorúságok.

Köszönöm. A jó Gondviselés
Megkönnyítette életem.
Mert a nagy úton vándorolni
Én féltem, féltem.

De mert daróc, selyem alatt is
Ugyanaz sok-sok álmom:
A lelkem az, melyért az Istent
Én mindörökre áldom.

Ravatalok

Tán még ma meghalok.
És holnap fáklyafüstben állnak értem
Sötét ravatalok.

A templomokban ég
Száz sárga gyertya s hirdeti fölöttem,
Hogy — eljött a vég!

Arany kehely ragyog
Kis üvegablakos koporsóm ormán
S zengnek sötét dalok.

És bús ravatalán
Kihűlt szívemre zokogva borul le
Az én megtört anyám.

Holdvilág és villanyfény

Ha a hold vörösen elcsap az erdön,
A természet megbűvöl, áthat.
De éppen úgy szeretem nézni
A villanyfényes éjszakákat.

A romok előtt levetem sarúim
S megcsókolom a mohás köveket,
De ha épülő csarnokot látok,
Csuppimra én is zubbonyt övezek.

Harangzúgáskor zúg a lelkem,
Benn nagy, ősrégi, szent himnusz árad,
De értem azt is, ha a városszélen
Vadul felbúgnak a gyáarak...

Akit várunk

Amikor sír egy régi bánat
S a homályban perceg az óra,
Mi csüggedetten, némán várunk
Valami ismeretlen vigasztalóra.

Csendesen ülne lábainkhoz.
Nézne hosszan fáradt szemünkbe
S ezüstös, csillogó hajunkba
Szomorú violákat tűzne.

Keressük, várjuk. Soha nem jó.
Tán tengereken túl bolyonghat,
Vagy csak eztán lesz eljövendő?
Ó, tán régen a sírban porlad.

Mécsfény az éjszakában

Komorán feketednek a fák.
Sziporkáznak a csillagok.
Én még ébren vagyok.

Messze a völgyben zöldes mécs ég.
Körötte szellemek járnak.
Borzongnak a faágak.

Valami sejtelem kel a szívemben.
Döbbenve nézek széjjel:
Valaki meghal ott ma éjjel.

NÁDAS: ÉN SZERELMESEM

Hívnak a nádak

Piros szemével elbűvölt a város
És igájába hajtotta fejem.
Halvány rabként meghurcolt a sok utcán
Sok ragyogó, sziporkás éjjelen.

De egy hajnalban, valahonnan messze
Felzúgtak hirtelen a nádak
S vádolva mondták: íme, elfeledted
A Fertő-menti szűz hazádat!

Illat-lelkükkel úgy megsimogattak,
Hogy lelkemben most égnek a vádak:
Azóta sehol sincsen maradásom:
Engem hazahívnak a nádak.

Gyujtsátok fel a nádast!

Hűs csend legyen a házban,
Ha a nagy útra elmegyek,
Boruljanak már esti árnyba
A Fertő-menti füzesek.

Az ablakot nyissátok majd ki,
Hadd nézek ki az éjbe
S gyujtsátok fel a nádast,
Hogy sirasson lobogva, égve!

Tűz a Hanyságban

Az ősi Hanysban kigyulladt a tűzeg,
Titokban lappang lángja,
Valami gonosz nádi manó
Gyújtott talán alája.

Pomogy felől nézek a Hanyra.
Napok óta ihletve látom
Fel-felgomolygó füstjeit
A sárga, szűz határon.

És este föl a dombra állok.
Vörös fénye lobog az éjben,
Mint eltemetett vágyak lángja
Az álmodók szívében.

Siratom a nádast

Úgy siratom,
Mint aranyporos alkonyatestét
A rabul ejtett lepke, melynek
Kis szárnyait lenyesték.

Úgy siratom,
Mintha elszáradt szekfű illatán
Szomorún, titkon könnyet ejt egy
Fehérruhás leány.

Úgy siratom,
Mintha megverték volna lelkem,
Mert én a pusztuló nagy nádast
Halálosan szerettem.

Én még szeretlek

Én még szeretlek,
Víz-szagú, nádas magyar róna!
A lelkem rólad száz dalt összeróna.

Most hányi-veti satnya nemzedékek
Fitymálják istenáldott sok-sok éked.
Én még szeretlek.

Kihalt lelkeknek tetszik csak a posvány
S nyugatnak szennye. Síkodon lakozván
Én még szeretlek.

S míg tiszta lesz a szellemed, a véred,
Az elfajulást amíg meg nem érted:
Mindig szeretlek.

A fák beszélnek

Vihar dörren be nagy selyem-szobámba.
Bús, nagy mesét mesélnek künn a fák,
Hogy rossz az ember. Sok a bűn a földön
És elvész nemsoká a nagy világ.

Bús, nagy mesét mesélnek künn a fák.
Megrázza egyszer négy sarkát a föld.
És rombadől a bűnök fellegvára
És rajt az örök pusztulás dühöng.

Bús, nagy mesét mesélnek künn a fák.
Éjfél utött... A Bibliát nyitom föl.
Szent lapjait forgatva szól a Lélek:
— Ne bánts! A bíró én leszek a földön!

Naplemente

A hegytetőn
Lebeg a nap s lebukni készül
Már szenvedőn.

Az éj beront.
De tengerek alul hajnalban újra
Sugarat ont.

Mi még itt fönn vagyunk.
Hanem hol lesz majd a mi ébredésünk
Ha — meghalunk?

Holdfényes jegenyék alatt

A réten künn jegenyesor húzódik.
Egy ember jár alatta.
A holdfény remeg a fasor fölött
S rásüt a zord alakra.

Szemében mély tűz lángja lobban.
Az arca szép, sugáros.
Messziről ide ragyog büszkén
A villanyfényes város.

Holdfényes jegenyék alatt bolyong
Némán az ifjú ember.
Szívében áhítat? Vagy tán kezében
Egy hatgolyójú — fegyver?

Napraforgó

Nagy napraforgó vagyok én.
Arcom sárga. Szemem sötét
És érzem a magyar rétek,
A magyar nádak nagy ködét.

Meddő a talaj. Harmat nem hull.
A levelek rőten lecsüngnek.
A tiszták, szentek elriadva
Egy szebb hazába menekülnek.

Nagy napraforgó vagyok én.
Érzem: örök haza itt nincsen.
És napraforgó lelkem egyre néz
Téged, ó napok napja: Isten!

Jézus

A hideg, nyirkos sziklabarlang
Homályos szögletén
Éjfél körül a földre szállott,
Karácsony titkos éjjelén,
A mi Urunk Jézus Krisztus.

Béke, szeretet szállt a földre.
A hült szívek melegre gyúltak.
Felemelte nehéz esésből
Az embert — szegény földrehulltat —
A mi Urunk Jézus Krisztus.

Századok futnak-futnak egyre.
A szent éj újra elközelget.
Az új pogányság éjjelébe
Hozz új békét, igaz szerelmet
Ó, mi Urunk Jézus Krisztus!

Hol jársz te most?

A kandallóban sárga tűz lobog,
Fenyőillat úszik köröttem.
Ki messze mentél, idegen hazába,
Remény vértjébe öltözötten:
Hol jársz te most?

A kandallóban sárga tűz lobog.
Várjuk az angyalt szép szobánkba.
Pogány földre, térítő útra
Ki elmentél a pusztaságba:
Hol jársz te most?

A kandallóban sárga tűz lobog.
Itt ránk a béke, nyugalom vár,
Te meg lelketvivő utadban
Tán árván állsz egy sziklafoknál:
Hol jársz te most?

A kandallóban sárga tűz lobog.
Tudom, közénk te sohse jössz meg!
Vidám, pufók szerencsen-angyalok
Tolongnak boldogan körötted,
Hol jársz, te, most.

Nagy, sötét vár. . .

Nagy sötét vár az, hol most lakom.
Körötte sziklás, zordon erdő.
Kinyitom félve rácsos ablakom.

Az éj sötéten ül az ormokon.
Nézem soká és megszédít a csend,
Mely bús, sötét s a lelkemmel rokon.

Az erdőn hirtelen madársikoltás
Sír föl s kevélyen csap belé a csendbe
Az üldöző vércse-vijjongás.

Az erős harca ez a gyöngye ellen.
Éjjel lopózik zsákmányára titkon
Épp úgy, miként a sötétlelkű — ember!

A holnap küzdelme

Vannak napok, mikor elernyedünk,
Fáradtan térünk meg szobánkba.
Munkánknak nem volt semmi haszna,
Minden törekvésünk — hiába.

Halálos unalom fog el ilyenkor.
Uresszemű bú ül felettünk
S utálva üres napjainkat,
Már-már kétségbeesni kezdünk.

Zárd be ilyenkor sötét ablakod
S ne súgj-búgj, töprengj veszteden!
A holnapért mondj el egy Miatyánkot
S aludj el rája csendesen.

Ének egy szomorúszemű leányról

Szeme olyan volt, mint a holdfény,
Mely fehéren süt a falukra,
Mely őszi napok alkonyánál
Örökké, mindig sírni tudna.

Arcán nyíltak fehér virágok,
Könnyesek, búsak, szomorúk.
Kék szobánkban ha csendben járt-kelt,
Nagyobbak lettek a borúk.

Bús ősszel volt az elmúlása.
Könnyem hullott a nyirkos rögre.
Ilyen volt az én lánytestvérem:
Nem illett a földre.

Örök aggodás

Valahol messze elhaló zene szól,
Elnyújtott, tompa ének.
Én azt hiszem, a dombtetőre
Megint holtat kísérnek.

Kevesebb eggyel újra, aki szenved.
Oly hétköznapi téma!
Az élet-út, melyen megindult,
Üres lett, pusztá, néma.

Ki gondol rá? Nehéz tragédiákat
Nem sejt más, csak pár árva.
De zúgni kezd minden nyitott sír szélén
Lelkem: ez egetverő hárfa.

Szeretem én a sötét színeket

Szeretem én a sötét színeket.
Azt, aki szenved, aki fárad.
Szeretem ezt a nádvidékű
Szomorú hazámat.

A munkást lenn a bánya mélyén,
Akinek szeme égre áhít.
A természetnek mondhatatlan
Örök csodáit.

Szeretem tudni, hogy mi lesz?
Miért születünk? Minek élünk?
Hogy lesz-e majd egy könnyes estén
Csendes, siratott végünk?

Akiben ármány soha nem volt,
Sárga irígység nincsen.
Szeretem titkos dómjaidat
Ó, lelkem Napja: Isten!

Bölcs barát meséje

Bejött egy ifjú a nagy klastrom-ajtón.
Én, együgyű barát fogadtam.
És szólt az ifjú: sok szent tudományban
Nincsen, aki kifogna rajtam!

Én kézenfogva némán elvezettem
Hideg, homályos kápolnánkba,
Hol épp egy elhúnyt testvérünk tetemjét
Pislogta be a gyertya lángja.

És rámutatva a hideg halottra,
Ki tudja már, mit a halál ad,
Csendesen mondtam: ifjú ember,
Ez a halott — többet tud nálad!

Találkozás a másvilágon

Mindent tudok. Ott künn sötét az ég.
Megálltak rajt a szótlan fellegek.
Azt is tudom, hogy majd az elmúláskor
Egy hajnalon találkozom veled.

Szótlan leszek én akkor is s fehér.
Kitárom fénylő bronzszínű karom.
És elhül véred, nagy lesz szívverésed
Azon az édes, régvárt hajnalon.

És fölzokogsz. És könny áztatja arcod.
És ujjongsz jöttömön, karod kitárva
S két fénybenfürdő, tiszta lélek
Nem lesz azontúl — árva.

A hársvirág most . . .

A hársvirág most permetez a tóra.
A nyári est reám borul
És ütni kezd halkan az ihlet-óra.

Messziről jön a szénák illatárja.
Öröktitkú könyvét az ég
Csillagbetűivel halkan kitárja.

Valahol bűg egy mély gordonka hangja.
A pitvarban a gyermek
Álmos fejét anyja ölébe hajtja.

Nyugalom van. A madár őrzi bokrát.
Ó, asszonyom, szűz Mária,
Én ily szent alkonyatkor gondolok rád.

Elment

Itt állok a patak vizénél,
Az álmodó füzek alatt.
Végig nézek a poros úton,
Hol most egy ember elhaladt.

Ködfátyolok úsznak a tájon.
Az égen nagy felhő borong.
Ezüstösen kel föl a fák közt
Az óriási holdkorong.

Egy utas volt, ki elment erre,
Az alakja már eltűnt köddé.
Megrezzenek egy gondolattól:
Nem látom én őt soha többé...

Egyre halkabb a muzsika

A kis falura ráborult az éj.
Kigyúlt a piros mécsek lángja.
Ó, éjszaka, tudod-e, hogy ma én
Egyedül ülök a szobámba?

Hallod? A csendes téli éjben
Az ablakomnál megszólalt a banda.
Valami szent, magyar zenét zúg
Karácsony este a hegedűk hangja.

Mint a vihar zeng a szívem rá:
E szent este ki van még egyedül?
Az ablakom alatt a banda
Egyre halkabban hegedül...

A tavasz muzsikál

Virágzik a szőlőhegyek alja.
Almavirág fehéredik rajta.
Zumm, zumm, ébrednek a méhek,
Zumm, zumm, vége van a télnek!

Fehér az én citerázó lelkem,
Nap sugára, csókolgass meg engem!
Zumm, zumm, ébrednek a méhek,
Zumm, zumm, vége van a télnek!

Lila gyászok váljatok fehérre,
A szíveket megújhodás érjel
Zumm, zumm, ébrednek a méhek,
Zumm, zumm, vége van a télnek!

Két nyárfa

Két szép fehérlő nyárfa állt
Egymás mellett a réten.
De kivágták az egyiket s a másik
Elkezdett sorvadni fehérén.

Jó volt a földje. Nap süttött rá,
De csak nem akart nőni hiába,
Egyszer eztán hűs, ködös őszön
Elszáradt szegény árva nyárfa.

Ódon folyosókon

Kongnak a sötét, ódon folyosók.
Suhanva tűnik el nagy nyúló árnyad.
Egy-egy sarokban mécsfény remeg.
Egy-egy fakó szent tekint utánad.
Ó, légy boldog!

A szűzek köntöse nehéz, nehéz.
Bírod-e viselni a terhet?
Vagy tán, reményed tornyos várai
Ledőlt bús romban hevernek?
Ó, légy boldog!

A félúton ne állj meg, szent húgom!
Járd meg, ha kezdted, a magaslatokat!
Odafönn az utolsó dombnál
Valaki szentelt pálmát osztogat.
Ó, légy boldog!

Ókori bölcsek találkozása

Holnap látni foglak.
Csodálkozol majd, hogy még visszajárnak
A halottak.

Sötét lesz a szemem.
S te forró homlokod szorítva mondod:
Emlékszem.

És összeroppanunk.
Nagy szellemi tornát vívunk és nem lesz
Csak: egy szavunk.

Csak egy szavunk.
Ha azt kimondjuk, újra út az óra
És — meghalunk.

Egyedül

Egy kis városban élek én most.
Fehér fogsor: szép márvány-házak
Nézik maguk a tengervízben
Hol apró gyermekek csigáznak.

A pálmák közt sétálok gyakran.
Egy-egy ismerős jön, köszönget.
Néha megállunk s nincsen vége
Se hossza a nagy szóözönnek.

Aztán megyek tovább utamra.
Csendben térek este pihenni.
Halálos bú öl, mert e tájon
Nem álmodozik senki, senki.

Szédít nagysága a világnak

Szédülök ... Nagy hegyormon állok.
A völgyben lenn: az élet.
Jaj, mennyi szörnyű küzdelem
Semmivé lett!

Mennyit akartak, mennyit sirtak!
Az évek hogy futottak!
Hogyan hulltak kihűlt szívekkel
Sírjukba a halottak!

Szédít nagysága a világnak.
Megrendít kicsi létünk.
Nagyok mi csak akkor leszünk tán,
Hogyha a túlvilágba lépünk!?

Az ember

Lelkem ablakjai becsukva voltak mindig
És szerettem a hegyeket.
Sokszor mondtam: e hideg földről
Én majd sietve elmegyek.

Ifjan, de sok száz álom álmodása múltán
Sötét betegségbe estem
S mikor lélekharang sikoltott a toronyban,
Mindenki várta estem.

Én pedig: ember, élet, világ gyűlölője
Most itt maradni vágytam,
Hogy csak még egyszer lássak nádak
Zöldelni a határban...

A nádak

Ha meghalok, a magyar nádak
Meséiket nem suttogják tovább.
Egy megriadt, királyi kócsag
Sikoltó, rémült hangot ad.

Én a siromból is majd arra nézek,
Ahol a nagy nádas borong.
Hol szédült, sárga lótuszok hajára
A perzselő nyár csókot ont.

Ha meghalok, nem érzik azt meg,
De elnémul a sok mese,
És éjjelenként felsír majd a táj, hogy
Meghalt a nádak nagy szerelmese . . .

JÉZUS A TENGEREN

Jézus a tengeren

I.

A tenger halkán pihegett.
Még zokogása rázta.
Behangzott végső sóhaja
A tengerparti házba.

— Anyám, a tenger oly nyugodt!
Keljünk hajóra gyorsan.
Ma úgy szeretnék siklani
A mormoló habokban!

— Ne menjünk ma fiam, Iván!
Künn már borong az alkony.
Holnap fehér hajót veszek
S vár ránk korán a parton.

A tenger halkán zokogott.
És jött az est sötéten.
Elcsendesült a nagybeteg
Anyja szelíd ölében.

II.

Másnap fehér hajó repült.
A beteg fönn ült rajta.
— Anyám, hadd mondok itt misét,
Szent Iván napja van ma!

— Hogyan mondhatnál itt **misét?**

Hisz niúcsen templom itten?

— Anyám, a tengert templomul

Rég felszentelte Isten!

— S ki lesz az ájtatos hívő,

Ha Sanctus-t énekelnél?

— A sok hajós borul anyám

Térdre a köteleknél.

— S ki fog szent himnuszt zengeni?

Az orgonát ki játssza?

— Anyám, anyám himnusz lesz a

Tengernek harsogása!

— Nagyon beteg vagy, én fiam.

Menjünk a partra vissza!

Fut a hajó. Mire kiért:

Halottal futott vissza...

III.

A parti házból csendesen

Vitték a dombra fel.

Gyászéneket, tompát, sirót

A tenger énekelt.

Az asszony búsan házatért

Szomorú magyar tájra,

Honnét fiának gyógyulást

Keresni jött, hiába.

Délen ha borult, ha borult,

Tengerre szállt a lelke,

Honnét egykor beteg fiát

Jézus égbe emelte.

A tenger

Örök babér a tenger partján.
Egy sziklán ülök egyedül.
Lábamnál tompán zúg a tenger,
Benn sok nagy sóhaj elvegyül.

Elgondolom: örök morajjal
Mindig így zúgtak a habok.
Évezrek jöttek, évezrek mentek
S a tenger mindig harsogott.

Ősapák ültek e vizeknél.
Az unokák is ide járnak.
Ó, Isten! Érzem kicsiségünk
S lehelletét az elmúlásnak!

A tenger kék paripái nyihognak

Hallod? Ó, hogy harsog a tenger!
Hullámai: a kék paripák nyihognak.
Borzadva nézem. Zúgva ront felém
Sörényszikrája a haboknak.

Messze benn fehér vitorla lobog.
Nyargal a szörnyű kék paripákon.
Néha sivítva magasba szökik,
Néha árbocát is alig látom.

A parton még káromkodott a halász.
Most arca rémült redőkbe voúva
És néz a part felé, hol tárt karokkal
Áll a habok felett egy kő-madonna.

Sóhajtás a tengeren

A kék tengerpart sós porondján
Valaki áll.
Végig tekint a síma vizen
S erre kiált.

Valakit vár e messze partról.
Talán engem.
Soha nem látott. Soha nem láttam
Életemben.

Aranyospiros, könnyű felhő
Száll fölöttünk.
Talán szeret. De egy tenger
Van közöttünk . . .

Hol vannak ők?

A parton álltak, kik otthon maradtak.
Vigan futotta a hajó a tengert.
Tavaszi volt. Őszi éjféli veszélyre
Gondolni köztük senki sem mert.

De októberben elsápadt a hab
S a tengerpartra meghozta a hírt:
Egy szörnyű éj a haza-sietőknek
Megásta künn a tengeren a sírt.

Hol vannak ők, a bronzkarú legények?
Felzúg a tengeren halotti ének
S várja a parton sok-sok anya, özvegy
Őket, kik vissza többé sohse térnek.

Egy eltűnt halászbárka

Egy régi hárfa szomorú hangja bűg
Fehér függöny mögül halk alkonyatkor.
Mögötte piros olaj-mécs elsőtt sír
A legutolsó özvegyasszony.

Fehér függöny előtt halk alkonyatkor
Hallgatom búsan, szomorún a hangot.
A tajték táncol. Háborog a tenger.
Valaki rajta utolsót sóhajtott.

A tengeren az éjjel nagy vihar volt.
Egy halászbárka a mélységbe szállott.
November elsején az ifjú özvegy
Hová vigyen majd gyászvirágot?

Vihar a tengeren

A tenger fölött nagy felhő lebeg.
A tenger háborogva dúl.
A felhő durván lecsap rája,
A tenger visszacsap vadul.

Mindkettő piszkos és setét,
Mint a csatázók lelke,
Kik ökölcsapást osztanak
Vad viadalra kelve.

S reggel újra nevet az ég.
Nyugodt a tenger kékje,
Épp úgy, miként a harcolók
Szívébe ha betért — a béke.

Üvegtenger

A tenger egy sík üvegtükör,
Ragyogó, véghetetlen.
Én ennek a csodás tükörnek
A bámulója lettem.

Lenézek az átlátszó mélyre:
Fehér hab-oszlopok merednek,
Fejüknél a kék víztükör
Kristályai meg-megrepednek.

Üveg-palota: kristály-tenger
Csodállak e merész világban.
Teremtő Isten! Lenn a mélyben
Egy ismeretlen víz-világ van!

A tenger hív

A tenger hív. Kék, síma tükre
Ragyogó opálba hajlik.
Csak messze-messze, láthatlanul
A horizont széle morajlik.

A tenger énekel. Hallod? Hallod?
Titkon zokog a keble,
Mintha bein ezer vizi tündér
Tarantellákat énekelne.

Hívnak engem a tengerek
És én megyek, hajóra szálllok.
Megkeresem a tenger lelkét:
Egy új, mesés világot.

A brindisi vár

A brindisi vár sötétedik felém.
Repülők mellette némán.
A várról a sok rácsos ablak
Ijedten néz rám.

A várban sötét oduk vannak,
Szikla-cellákban rabok ülnek.
A part felől hajóm felé
Halk sirályok repülnek.

Imádom én a szabad tengert.
És benn a várban a rabok
Szomorúan ülnek, csüggedetten,
Mint szívhez láncolt sóhajok.

Capo Santa Maria

Ezt a fokot a tenger mossza
Sok ezer éve már.
A véghetetlen óceánon
Elborul a határ.

Néha haragvón tör feléje,
Úgy ostromolja,
Néha meg szirénhangokon
A lábait locsolja.

Örökké zúgnak a habok,
Hogy megdöntsék a sziklát,
De a nagy szirt a tengeren
Mozdulatlan tekint át.

Citromkirály

Buja növényzet zöldel a parton,
Ezek örökzöld kertek.
Benn illatos, napfényes álmok
Selyemsátrakat vertek.

A lombok közt arany citromok
Sárgulnak, mosolyognak.
Hallgatják álmos csobogását
A reszkető haboknak.

Este bűvölten reng a tenger.
Topáz-hidat épít reája
A lebukó nap: minden kertek
Legszebb citrom-királya.

Hallgatag vizeken

(A messinai öbölben.)

Halad virágos nagy hajóm
A messzinai hús öbölben.
Nincsen rajtam ezüstös köntös.
Én nem temetni jöttem.

Én hajózom a nagy vizeken.
Ijedten néznek rám a partok.
Ledőlt városok utcáin át
A földrengés razziát tartott.

Elrémültek a nagy vizek,
Csak a szél jár felette
És megjelen fehérén itt-ott
Egy-egy kárhozott lelke...

La Traviata

A Traviata kastélyban lakott
És mikor kelt a hajnal,
Kiszállt ágyából s tükréhez ment
Kibontott hajjal.

Verdi álmodta márványarcát,
Bíborpalástját, beteg lelkét
És reggelre a tükör előtt
Halottan lelték.

Én szeretem a bús beteget,
De csak aki bukását bánja
S ezért Nápolyban nem hatott meg
A Traviata halála.

Romok között

(Pompejiben.)

Hallgatag utcákon bolyongok
Mélyen megihletetten.
Sok ezer éve, álmodozva
Pogány poéták jártak itten.

Ők is álmodtak és szerettek.
Az átriumban sirtak.
Egy törtkarú Vénusz-szoborral
Súlyos ódákat írtak.

Elmúltak . . . Kihalt ez a város.
Meredeznek a kőfalak.
Örök Isten! Ezredek multán
Lesz majd, ki még itt áthalad?

Fehér vitorlák

Fehér vitorlák viszik a hajómat.
Még csak a parton haladok,
De már ujjongva harsonáznak
Az új dalok, a víg dalok.

Szűztiszta vízre futok én el
És elmarad egy korcs sereg,
Mely borok részeg mámorától
Az asztal alatt hentereg.

A friss szelek égből suhannak,
Hajómat vígan hordják
S nem ér szenny soha miutánunk
Ó, vitorlák, fehér vitorlák!

Üvegkoporsó a tenger alatt

Ha meghalok, arany ruhába
Öltöztessetek gyorsan
S terítsetek ki csendesen
Nagy üvegkoporsóban.

Tegyetek a szívemre halkan
Egy sárga napraforgót
És zárjátok le hirtelen
A zörrenő koporsót.

A tenger mélye legyen a sírom.
A lelkem égbe szárnyal
S ott aluszom, amíg az angyal
Föl nem kelt a nagy harsonával.

BOÓR IVÁN TÖRTÉNETE

I.

Udvarház

Magyar iharok övezik a házat.
Iharfa, hajh, fehér iharfa!
Volt egy nagyszemű magyar fiú,
Fátyolos özvegy volt az anyja.
A falura ezüst holdfény ragyog.
Valahol méla gordonka szól.
Régmúlt virágok illata árad
Mámorosan a kertek alól.
Levendulás az özvegy szobája.
Fia fényes városban tanul.
Az özvegy titkolt, nagy reménnyel
Sok éjt tölt érte álmatlanul.

II.

Boór Iván

Szép olajarcú gyermek volt Iván.
Járt csendesen az iskolába.
Ő volt az osztály büszkesége,
A Bakonyból jött nem hiába.
Szívében ősmagyar erők aludtak.
Tán Vereckén át hozta őket.
Szerette a nehéz tusákat
S a nyugatra futó felhőket.
Szívének mélyén még aludtak
A sziklarontó tervek.
S volt egy barátja, az álmok fia,
Egy aranyszőke gyermek.

III.

Az álmok fia

Álmok fia, szőke barátom,
Nézd, kicsiny falu a hazám.
Gyere velem a nyírfás faluba,
Ott lakik az én özvegy anyám!

A fényes város horpasztja mellünk.
Pihenni hozzám jöjj a nyárra!
Levendula-illatos a szobánk
S estende sír egy régi hárfa.

Tornácos házunk téged is vár.
Iharfa áll előtte, három.
Álmok fia, szőke barátom,
Pihenni hozzám jöjj a nyáron!

IV.

Nyáron

Az őszi házban a nagyasszony
Kényezteti a két fiút.
Szívéből az anyák szerelme
Mindkettőnek kijut.

A két gyermek bolyong a réten.
Eltűnnek sokszor a domb felé,
Hol egy katlanban, pince mélyén
Vén hordók állnak szemük elé.

Vad sárga borok hívják őket.
Iván tüzes szemmel kínálja
S míg ő bátran iszik, a szőke
Álomlovag reszketve nyúl utána.

V.

Tűnő felhők

Tűnő felhők a gyermekálmok.
Ki nem járt még napfényes rétet?
Ki mondja meg, milyen álomban
Suhognak el a gyermek-évek?

A magyar fiú néz a romokra,
Melyen az ősi ház sötétül.
Száz vágy unszolja érte lelkét,
Hogy megmentse a végveszélytül.

Idegenekre ne szálljon a föld,
Melyen magyar virágok nőnek!
Magyar legyen az ura mindig
A földnek és a — temetőnek.

VI.

Új virtus

— Utolsó sarja vagyok én
Egy ősmagyar családnak.
Vén házunkban komor apáim
Szellemei tanyáznak.

Csak romjai vannak a multnak.
Az ősi javak pusztulóban.
Rőt idegenek kapzsi vágya
Leskel reánk a kisajtóban.

Én vagyok a végső családfő.
Ifjú agyam magasra törtet:
Meg akarom én menteni,
Mely mienk még: a földet.

VII.

Nőnek a vágyak

A gyermekévek elfutása
Olyan, mint a suhanó árnyék.
Hogy eltűnnek, sokszor kiáltjuk:
Ó, csak még egyszer rátalálnék!

Aki gyermek volt, ifjúvá lesz,
Átküzd sok napot, éjet.
Nőnek a vágyak s erősödnek
A titkon élő szenvedélyek.

Ivánból jegyenövéssé ifjú,
Az álomhősből halk fiú támadt,
Csak arcuk nyúlt, sápadt naponta,
Mint ha a nyírfa titkon szárad.

VIII.

Majd visszajövök koszorúsan

A hajnal — anyám — ölti bíborát!
Már égne szívémben a vágyak.
Én elmegyek. A küzdelem hív:
Elhagylak édes, jó anyámat.

Új erők termik ma az áldást.
Mérnök lesz — anyám — a fiad!
Sikoltó mozdonyok szavára
Az alvó Bakony felriad.

Pannonhalmánál gyárat emelek
S gépek zakatolnak a tájon.
Majd visszajövök koszorúsan!
Addig — anyám — az Isten áldjon!

IX.

Pirosszemű város

Piros a város sok szeme.
Zuhog az élet hajh, hajh!
Ködlő remények áldomását
Nézi csodálva a hajnal.

— Itt dolgozom, itt lesz a váram!
Az áldomást rá igyuk előre!
Vén sárga bor szül sok nagy eszmét,
Ki nem szereti: dőre!

Aranyszőke álombarátom
Törjük szilánkká poharunkat!
Vállvetetten a csillagokig
Emeljük fel magunkat!

X.

A hír mozdonya

Sikongat nagy mezőn a szél.
Mozdony hasítja futva át.
Ifjú kormányos áll a gépnél.
Szél lengeti csapzott haját.

Sötéten néz a barna éjbe.
Az alvó faluk felriadnak.
A gép füttyén a lomha rétek
Vajúdó, termő hangot adnak.

Az új gép villám-módra száguld.
Az ifjú mérnök is vele
S új gépje útján hírben fürdik
A feltaláló új neve!

XI.

Szédülés

— Hír babérját fonják fejemre
Álmok fia, szőke barátom!
E meddő ország áldott lesz még,
Beteljesül sok büszke álmom!

Usd a poharad poharamhoz!
A hajnal kél a dombok alól.
A Bakony szélén a falunkban
Mámoros szavú gordonka szól.

Sápad az arcod? Reszket kezed?
Igyál! A hajnal, nézd, pirosul!
És sok száz este zúgó fejjel
Iván borosan arcraborul . . .

XII.

A bor

A bor, a bor szent sárga topáz.
Folyó arany. Aróma, illat!
Valahol messze az esti szél
Nyírfaerdőket ingat.

A bor, a bor álmok szülője.
Keleti, színes vágyak lángja.
Holdfény szemű csendes faluknak
Van még sok magyar lánya.

A bor, a bor, ha nem vón a földön,
Bús árvaságban élnénk!
Nem hangzanának dalok, csókok
A mámorok nagy éjén!

XIII.

Levél

— Édes fiam, kicsiny falunkba
Eljutott híred hangja.
Emlegetnek. Irígyen mondják:
Mily boldog lehet anyja!

Beszélnek rólad. Házunk előtt
Úgy hallgatják a nyírfák!
Híredet messze városokból
Az ujságok megírták.

Vigyázz magadra, fiam, édes!
Gondolj az ősi házra!
Maradj jó! S esti fohászok közt
Gondolj a te szegény anyádra!

XIV.

Válasz

— Anyám, ne félj! Tiéd a gondom!
Ne aggódj értem, drága!
Új vízen fut a vitorlásom
S kedvező szél csap rája.

Anyám, édes, az ősi háznak
Viseld csak gondját híven.
Az ablak alatt fehér nyírek
Hajlonganak szelíden.

Majd hazamegyek. Fölépítem
Új alapokra a házat.
S eléd borulva, lábaidhoz
Teszem le — koronámat!

XV.

Harsogó muzsika

Harsogó muzsikán duhaj éjjel
A városban mulat valaki.
Buja sárga topáz-borait
Reszkető kézzel mohón issza ki.

Zúgjon a brácsa! Iván iszik újra!
Teheti. Csillag gyúlt ki az útján.
Rajt a szerencse tüzes szekere.
(Vagy a Szent Mihály-lova fut tán?)

Eljen az új nagy magyar Messiás!
Kórusban kiáltja a banda...
És hirtelenül vér ömlik agyára
S letörve zuhan az avarba...

XVI.

Sikoltás

Iván, sikoltva jövök hozzád.
A te szőke barátod jár itt.
Mért járod forró, tüzes aggyal
A mámorok tanyáit?

Iván, a lelked fele vagyok én.
Faludban felsírnak a nyírfák,
Hová híred piros betűkkel
Az ujságok megírták.

Holdfényes este sir a hárfa.
Mit szól anyád a hírre?
Gúnyos kacajjal az ellenhad
A — bukottak könyvébe ír be!

XVII.

Tragédia

Almok fia, fehér sikoly te!
Ne nézz rám! Eredj, menj el!
Nem tudok a szemedbe nézni
Megkövesült szememmel!

Én elbuktam. Ne hajtsd szívemre
Illatos szőke fejed!
Én nem bírtam a gépzúgás közt
Álmodni holdfényről veled.

Az én szomjam, ó más, nagy szomj volt.
De mozdonyomra ördög ült fel.
Sárga borok robbantó gőze
Engem a kárhozatba küld el.

XVIII.

Sikoltsd be szóddal a hazát

Sajnálsz? Hívasd a szent papot!
Hallod a félrevert harangot?
Ma este az én csillagom
Hirtelen lehanyatlott.

Ne sírass! Mit vesztesz te el?
Az én elzüllött lelkem.
De nekem többé nem lehet
Szép szíveden pihennem.

Sikoltsd be szóddal a hazát,
Hol magyarok a házak!
S vigasztald meg balzsamos szókkal
Szíven sujtott anyámat!

XIX.

Csendesen

Csak csendesen . . . A zöld zsalut
Már tegyének be halkan
Az utcán künn a robogást
Hogy meg ne halljam!

Csak csendesen . . . Hajolj reám még!
Most suhan el a lelkem.
Te voltál, kit vad mámorok közt
Holdfény gyanánt szerettem.

Úgy-e, most nincsen ősz? A napfény
Zöld árnyat dob szobámba.
Most már eressz, hadd menjek el
Gyorsan a másvilágba!

XX.

Hazaviszlek koszorúsan

Koronás fővel most jön fel a nap.
Látod? A hajnal szárnyal.
Balzsamot hoz beteg agyadra
Erős, friss illatával.

Haza viszlek a nyíres faluba,
Ahol anyád vár mit se sejtve.
Ott élünk új, erős élettél,
Minden bukást feledve.

Alszol Iván? Vesd rám szemed még!
Könyörgök sírva, búsan!
Elmegyünk haza a Bakonyba
Anyádhoz — koszorúsan . . .

XXI.

A vég

Hajlongnak, hajlongnak a nyírfák.
A kis falu tikkadt, meleg.
Künn a mezőn verejtékezve
Dolgoznak a jó emberek.

Az udvarház szobáin hűs az illat.
Csendben dolgozgat benn az asszony.
Sürgöny kezében, mosolyogva
Egy kis fiú lép be az ajtón.

Az özvegy néz, kitől kell vajjon
Ily sürgősen hírt kapnia?
A híradás csak annyit mondott:
„Asszonyom, meghalt a fia . . .”

XXII.

Epilogus

A hold fénylőn bujkál a fák közt.
Szél ingatja az ágat.
Ki érti meg, ki sírja el
A mi sötét tragédiánkat?

Az ősi házról hull a vakolat.
A függönyöket leeresztik.
Ki gondol arra, milyen bánat,
Milyen nagy pusztulás esett itt?

Az idegen már holnap elfelejti.
E kis dalok is gyöngék, halkak.
Sirassátok ti, magyar nyírfák,
Kik ily váratlan törve hálnak.

Súlyos ezüsttel . . .

Súlyos ezüsttel vert miseruhában
Mondom a rékviemet.
Hervadt virág, tömjének füstje
Marja a két szememet.

Fojtogat a gyászszozsolozsma hangja,
Mely átsikolt a dómon.
Isten előtt egy bús halottnak
Gyászban én így adózom.

Ezüst ruhám felöltöm mindig eztán,
Úgy mondom a misét.
Ne kérdezzetek soha engem,
Vajjon miért, miért?

Sötét ablakok

Hogy elsötétül egy-egy ablak!
Aludni mennek a föld alá,
Akik eddig szívünkben laktak.

Elvonulunk bezárt szobánkba.
Nézünk magunk elé meredten,
Míg csüggedetten ég a lámpa.

Évezres terhek omlanak ránk
S lelkünk könnyes kertjén a fűzek
Fejüket pusztulón lehajtják.

A halál testvérei

Egy melódiát füttyül még künn a szél.
Lehúnyták az ablakok szemüket.
Az éjben künn üres pusztákon át
Fehér lovával az álom üget.

Ügető lovagok az alvó éjben
Lelkünk ablaka alá állnak
S játsznak velünk e sárgaruhás
Testvérei a hús halálának.

A NAPKIRÁLY ROKONA 1911

A NAPKIRÁLY ROKONA

A Napkirály rokona

Nekem sötét a köntösöm.
Fejemen töviskorona.
Én a láthatatlan, égi
Napkirálynak vagyok a rokona.

Engem elbűvölt a világ.
Arca halálíg megigézett.
De szemeim, e napraforgók
Mindig a Napkirályra néznek.

Kik csak a földet szeretik,
Akik nem hisznek a csodáknak,
Azok az én szép álomutamon
Soha se járnak.

Kiknek a napfény csak fehér
S szivárványt benne nem keresnek,
Azok az én utam elején
Erőtlenül elesnek.

Akik a szentjánosbogárt is
Nem nézik mély, rejtelmes hittel,
Azokat égi arany kapuk elé
Egyszeregy, villany sohse segít fel.

Akiknek Istenük nincs,
Próféták, költők nem lehetnek,
Azok az örök Napkirályhoz
Soha, soha be nem mehetnek.

A Napkirály lovagjai

A Napkirály lovagjai
Kora hajnalban útra kelnek.
A tűzpiros hegycsúcsra néznek
S egy hajnali dalt énekelnek.

Hajójukon aranykehelyből
Titokzatos borokat isznak.
Szemük köve kigyúl ilyenkor,
Mint köve sok nagy ametisztnek.

A vígság tengerén eveznek
Kékvitorlás arany hajókon.
Arany hajón, csoda-hajón
Lebegnek egyre napkeletnek.

Fejükön ég a nap árnyéka:
Tavaszejjeli ezüst holdak.
Szívük virágos, nagy hajóján
Nagy bőrdobok hajrá-t dalolnak.

Karjuk erős bronzvezőjén
Megtörik a viharok árja,
Igy mennek fényes fergetegként
Lobogva, vígan a világba.

Messze lobog az arany Ország.
Már csillan sok aranytetője.
Egy hajnalon ők mind befutnak
A láthatatlan kikötőbe.

Az aranykapu előtt

Az álomlátás vándorútján
Nekem volt egy nagy gyémánt-vértem.
Azon át néztem mindent s egyszer
Egy nagy aranykapuhoz értem.

Egy nagy aranykapuhoz értem.
Túl: titokország tornyai állnak.
Örök szépségek keresőjét
Titokországban engem — várnak.

Titokországban engem várnak,
Mert megjártam a földi utat
S most két szemem a rácsokon át
Sejthetlen titkokat kutat.

Én vad szörnyekkel vívtam harcot.
Lélek-paloták köveit hordtam,
Az eljövendő szent csodákért
A bálványokat lerontottam.

Lerontottam és ide értem
Aranykapud elé lihegve.
Előtte márvány vedrek állnak
Jóillatú olajjal telve.

Jóillatú szent olajokkal
Gladiátorként kenem lelkem
És várok, hogy a koszorúmat
Merész fejemre feltehessem.

Ha kész leszek, az aranykaput
Megdöngetem hétszer merészen.
Kijönnek értem s koszorúsan
Bevonulok egy tűzszekéren.

Az aranyország kapujánál

Az aranykapun túl örök a hajnal.
Az aranykapun túl titok az élet.
Az aranykapun túl a boldog lelkek
Úvegcityerákon zenélnek.

Fölöttük: egy nagy viola az ég.
Lenn: kutak zengő vize csobban.
A lelkek örök szomjúsággal
Fürödnek a zengő habokban.

Nagy piros mécsek ott a rózsák.
A víz fölött úszik hús, kékes illat.
A síkokon a napkeleti szellő
Virágos, nagy erdőket ingat.

Ott a lelkek sokszínű égi bolygók,
A homlokukon holdak kelnek.
A köztük járó Napkirálynak
Egy titkos himnuszt énekelnek.

En vándorként állok a szent küszöbnél,
Virrasztok már sok csillagtalan éjet.
Még kilenc nap kell várnom. Akkor reggel
A Napkirályhoz ujjongva betérek.

Hajnali hozsanna

A nap húga:
A hajnal-lány most ébredt fel az éjben.
Szikrát szóró fáklyával a kezében
Az ég fekete sátrát gyujtogatja.
Hozsanna, Napkirályunk!

Lobogva fut
Tűzfáklyájával a hegyekre.
Az éj őre: a csend remegve
Odvába búvik sáppadozva.
Hozsanna, Napkirályunk!

Kelet felől
Kigyullad az ég fekete sátra,
A nap felpattan aranykocsijára
S indul útjára büszkén.
Hozsanna, Napkirályunk!

A Napkirály visszfénye

A Napkirály,
Ha a templomok fölött szárnyal,
A papokat előnti aranyával
S a szent kelyhek kigyúlnak.

A Napkirály,
Amint a gyárok ablakán betéved,
Megmozdulnak a roppant gépek
S feszülnek nagy, acélos izmok.

A Napkirály
A rónák fölött lassan röppen.
Ébrednek a csirák a földben
S zsendülnek a szellős határok.

A Napkirály
A homlokokra küldi csókját.
A betűket sorokba róják
S szikrákat szórnak a drótok.

A Napkirály
Nagy mesevár-szívembe toppan.
Az örömmáglya lángra lobban
S szállnak zengő, dalos sziporkák.

Kiáltás az ōrségen

A Napkirály nagy aranykapujánál
Künn állok legelől az éjben.
Messze az őrtüzek fénye remeg,
Csillannak itt-ott a kék fegyverek.
Hahó, hahó!
Legyünk ma éjjel ébren!

Megcsúfolni szent palotánk ékét
Sötét csapatok tartanak erre.
Fekete-piros rajtuk a köntös,
Hangjuk muzsikás, szitkos és öblös.
Hahó, hahó!
Dalos ōrség, fegyverre!

Ha itt lesznek — jaj — elsáppad a hold.
És csurran a vér a fűszálra.
A vár haragvón dörren el néha.
Sok lesz akkor a holt, sánta, béna.
Hahó, hahó!
Készüljetek fel mára!

Szemünk vigyázón néz a sötétbe.
Belül a várban ágyúk ragyognak.
Szavunkra majd elbődülve kitörnek.
Jaj lesz akkor a szembejövőknek!
Hahó, hahó!
Majd lesznek zord halottak.

A tetőről nagy szivárványvedrekből
Rózsákat szórnak akkor ránk serényen
S kijön hozzánk a Várúr. (Áldott perc lesz!)
Szívünkre tűz egy vérpiros keresztet.
Hahó, hahó!
Legyünk ma éjjel ébren!

Üzenet a Napkirálytól

Homlokomon sasok lebegnek,
Szikrázik lelkem tűzruhája.
Lobogva jövök a magasból,
A Napkirály harsány futárja.

Izennek néktek a magasok.
Azt izenik: éljen az élet!
Vigadjatok ezüst zenével,
Daloljatok arany-regéket.

Könnyek és csüggedt bánatok közt
Ragyogjon fel a szemetek!
Szent rejtelmek legszentebb titka:
Egy darab ég van bennetek!

Ezer arany ablakja néz le
Reátok a rejtelmes égi várnak.
Hírt hozok én a Napkirálytól:
A titokvárban — tudjátok-e? — várnak!

A TITOKZATOS PALOTA

A titokzatos palota

Van egy soktitkú, rejtett palotám.
Benn: termeknek beláthatlan sora.
Én bennük járok egyre s mégis
Nem tudom végig járni tán soha.

Mindig új s új csodákra lelek,
Miket eddig még sohse láttam.
Öröm, Titok, Bánat, Rajongás
Allnak elem lila palástban.

S bármint megyek egyre előre,
Mindig új s új terembe lépek.
Néha kifut valaki gyorsan,
Néha besurran egy-egy lélek.

Künn sokszor rázzák a kaput.
Az ablaknál nagy fekete kutyák
Üvöltenek, hogy berohanva
Összetépjék a sok brokát ruhát.

De én vigyázok, hogy ellenség
Be ne törhessen palotámba,
Hol rejtelmek szent titkai közt
Csendben áll a titok világa.

Selyem függönyei közt járva
Csodaszép énnekem az élet,
Mert rabja vagyok palotádnak
Szent, rejtelmes: emberi lélek!

Lelkem palotájának kincsei

Hús palotámban halkan járok.
Ó szekrényeket nyitok néha.
Simogatom a sok brokátot.

Arannyal varrott miseruhák,
Rubintkövekkel rakott kelyhek
Csillogják át az üvegburát.

Első áldozás kis gyertyája.
Fehér szalag a szentelésről
S anyám egy bársony-rokolyája.

Ifjú bűnök sárgult pecsétje.
Egy-két gyászszalag, régi könyvek
S bennük régsírt, illatos könnyek.

Patinás a bronzszobrok teste.
Kincseim most százannyit érnek.
Közeledik most — jaj — az este.

Rémek, melyekkel együtt lakom

Mikor piros rajt este minden ablak,
Ódon kapuját lenn megdöngetik.
Ilyenkor egy ablakból lopva nézem
A lenn tülekvők lázas szemeit.

Eloltok halkan, titkon minden lángot.
A csend sötéten ráül palotámra,
Csak egy régi carrarai keresztnél
Pislog lassan a sárga lámpa.

A rézmetszetek éle kikicsillan.
Vén kerevetek bársonyai hívnak.
Ilyenkor lelkem messze, zárt szobáin
A titkos ajtók hirtelen kinyílnak

S küszöbjein nagy, sejthetetlen titkok
Jelennek meg: soha nem látott rémek
S én borzadozva roppant palotámban:
Saját lelkem rejtelseitől félek.

A sárgaruhás asszony

Az est kijött a fekete hegyekből.
Erre tart s egyre nő az árnya.
A vén toronyból elcikázva
Halk denevérek kelnek szárnyra.
Uram, bezárkózom már.

Ablakom alatt valaki elmegy.
Nyomán — jaj — roppan a kő ijedten.
Egy sárgaruhás éji árnyék
Meg akar kísértetni engem.
Uram, vigyázz rám!

Zörren az ablak elremegve.
Ő néz tüzes szemmel be rajta.
Nem szól, de tudom: vén hárfáknál
Szebben zendül muzsikahangja.
Uram, vigyázz rám!

A kapu lenn hétszer bezárva.
Nem jöhet senki ide hozzám.
A Mindenszentek ide néznek.
Elalszom áldott, szent nevükkel.
A kísértetet, Uram, üzd el
S adj — csendes álmot!

Vén csipketakart térdeplőmön

Éjente nincs azóta nyugtom,
Hogy házam előtt búsan átment.
Palotám ódon tornyán az óra
Kisértve mond ki egy-egy áment.

Jaj, mindig rám szakad az estel
Termeimbe szökik az alkony.
Meggyújtom újra sárga mécsem
Az aranyszélű márványtartón.

Vén csipketakart térdeplőmre
Úgy borulok le, mint a gyermek,
Kit mese-könyvek álmaiért
Zord nevelők naponta vernek.

Ma este is sokat zokogtam.
Szívem esti himnuszát zengte,
Mikor a rém az ablakomat
Háromszor hirtelen megverte.

Vigilia

Hamut hintek ijedt fejemre.
Ráteszek egy kék koszorút.
Megverem rossz fiam: a szívem,
Hogy rátörjenek a borúk.

Virrasztok én már kilenc éjjel.
Kenyéren, buggyadt vízen élek,
Hogy eltávozzék közelemből
Vad kínczóm, a kísértő lélek.

Uram, zokogva levetettem
Aranypiros ruhámat.
Durva daróc borítja testem,
Melyet sebtén a nagybőjt rámad.

Nárduszkenetek illatait
Nagy tölgyfaszekrényembe zárom.
Csípős izsópszag marja szemem
Hogy sok tilos nézéseem fájjon.

Patinás korsóm olajából
Esztelen éji szűzek kérnek.
Maradj velem, Uram, maradj,
Hogy ne engedjek — jaj — a vérnek.

Költözködés a toronyba

Lelkem házán búsan lobog már
A nagy fekete zászló.
Halott dalok járnak köröttem
És vádol mind, ahány szó.

A titkos termek selyme közt is
Megszédültem, ki hitte volna?
Pedig fölöttem sziklavárként
Áll a lemondás roppant tornya.

Palotalelkem ablakait
Bezárom, mert a földre néznek.
Nagy függőnyeit leeresztem
S búcsút mondok a kincseimnek.

Fölmegyek a rácsos toronyba,
Ott lakom eztán már egészen
És éjenkint tűzfáklya mellett
Az ég ezer csodáját nézem.

A látomások tornyában

Palotám piros termeiből
Feljöttem lakni a toronyba.
Friss szél jár be az ablakomon.
Nem ér hozzám az élet gondja.

Itt fönn a tornyon kilenc éjjel
Virrasztottam s íme ma este
Éghasadás volt a kerek szemmel
Benéztem hirtelen a mennybe.

Jaj, gyémánttrónon ült valaki,
Jaj, szeretettel reám nézett.
Jaj, engem a titkos egeknek
Szent látomása megigézett!

MAGYAR ZSOLTÁROK

Isten

— Erdős Renének. —

A te isteneid üveg**ből** voltak,
Törékenyek és — jaj — üresek!
Az én Istenem teli homlokából
Forgó, nagy világok születtek.

A te isteneid kis ködök voltak,
Mik ingó lápok felett szállnak.
Az én Istenem nagy tűzoszlop,
Beragyogója a világnak.

A te isteneid apró kis tavak,
Melyeknek vize szagos, állott.
Az én Istenem szellős tenger,
Szigetként dalkálja a világot.

A te isteneid rekedt, vén hangja:
Kis kurjantások hajnalórán.
Az én Istenem, ha egyet szól,
Villám cikáz s dörren az orkán.

A te isteneid sikátorlakók,
Kéjek fonnyadt kertjébe vittek.
Nálunk sohse lehet bejárni
S letarolni friss berkeinket.

Ide találtál, ahol én járok
Egyedül még, de már merészen.
Jaj, nekem vézna, nagy vitéznek
Meányi gyönyörben volt itt részem!

A nagy kapunál pálmaággal
Várlak most, Aranyvedres asszony.
Új zsoltárokkal járjuk be a berket
A Duna-tája tőlük visszhangozzon!

Hogy téged megismertelek

Koronát teszek a fejemre,
Kigyujtom nagy mécslelkemet.
Zsoltárt zengek nagy vigalomban,
Hogy téged megismertelek.

Jaj azoknak, látó-vakoknak,
Kik sohse látták arcod fényét!
Kik szentélyed arányküszöbjét
Tüzes szívvel még át nem lépték.

Kik nem hallották még a hangod:
Halk zenéjét a szeretetnek,
Mely titkon zeng a dómok mélyén,
Hol megtört sóhajok lebegnek.

Kik nem ismerik a szemedet,
Mint pihen rajtunk szeretetben
S mely elriasztni ellenünket
Néha haragvón megmegrebben.

Kire, mint szőke kis gyermekre,
Ki éjét árván sírja át,
Le nem hajoltál s oltalmazva
Meg nem csókoltad a haját.

Én koronát teszek fejemre.
Kigyujtom nagy mécslelkemet.
Halleluja, hozsannát zengek,
Hogy téged megismertelek!

A nagy lakoma

Hét évig fürödtem a szent vizekben.
Uram, te láttad.
Akkor rám adtak, ijedt kis fiadra
Hosszú selyemruhákat.

Elvittek fehérmárvány asztalodhoz
És jobbról ültem.
Cselédjeid ezüstös, drága szókkal
Hajladoztak körültem.

S ennem adtak. Jaj, soha oly kenyeret!
Én örök-éhes lettem.
Szédülve láttam: piros lánggra lobban
Nagy aranykelyhem.

Ittasan kifutottam palotádból
S most járom a világot.
Szent lakomádhoz víg hegedűszóval
Bús éhezőket invitálok.

Ha elfáradok, Isten hegedőse,
Hallom, hogy hív a Lélek
S én éhező, fáradt, kicsiny futárod
Szent lakomádhoz mindig visszatérek.

Esteli mise, hegedűkísérettel

A nagy kupolán már ragyog a hold.
Fényes keresztje a szemembe tűn.
Besurranok most csendesen a dómba,
Hallga csak, hallga!
S előveszem meggypiros hegedűm

Mint hős legendák kóbor hegedőse
Oda állok én királyom, eléd.
Megpengetem a G-hurt hegedűmön,
Hallga csak, hallga!
S elkezdek egy szép esteli zenét.

(A szemeim miattad mély kutak.
Bennük a képed, mint a hold ragyog.
Te megcsókoltál valamikor engem,
Hallga csak, hallga!
Azóta érzem, milyen szép vagyok!

Arany korona ragyog fejemen.
A mentémen rubintok fénylenek.
Karmazsin csizmám sarkantyúin
Hallga csak, hallga!
Kipengetem a legszebb éneket.)

Hegedűszómra csoda történik!
Megreszket a templom száz oszlopa.
Gyúlnak a gyertyák, csengetyűk szólnak
Hallga csak, hallga!
És zúgni kezd a roppant orgona.

Azt est: a csendnek barna hitvestársa
A falakhoz lapul döbbenve küün
S hallgatja, hogy a lelkem benn a dómban
A többi hangszert túlszárnyalva dobban
Hallga csak, hallga!
S nagymisét mond egy piros hegedűn.

Az okos szüzek közül

Nem régen még márványkastélyban laktam,
Hol este vörös függönyök lobognak
S karomon a hiúság asszonyával
Himnuszt mondtam a nagy parkban a holdnak.

Most meg egy ódon zöld házban lakom.
Megcsalt engem a kifestett világ.
Lenn ülök házam csendes küszöbénél
S halkán mondok egy szép esti imát.

Meggyujtok egy kis csendeslángú mécset.
Mellém teszem, kezem fejemre hajtom
S úgy várok lenn szegényes küszöbömnél,
Mint messze vándor az idegen ajtón.

Várok híven, miként hű, régi szolgák.
Megmegremeg az éjben gyöngö térdem.
De le nem hajtom szivárvány álmokra
Soha többé, Uram, fejem az éjben,
Mert nem tudom — jaj — mikor jössz el értem.

Hozzád megyek

Én még a sárga pusztát járom.
Éget az élet tűzhomokja.
Fejemre — jaj — szegény fejemre
A napvadász nyilait ontja.

A sárga pusztán magam futok
S mégis sokan: a Jaj, a Bánat
Velem futnak s kezemet fogja
A fátyolarcú Vágy — utánad.

De én tudom, a puszta szélén
Örömujjongás fogad engem,
Mert elém áll s hátára vesz
Diadallal a tenger.

S elvisz messze a végtelenbe,
Hol ívei állnak a mennynek,
Melyek alatt dörgő viszhanggal
Az örök vizek énekelnek.

Uram kérdezni akarlak

Futva jövök a világból.
Bezárkózom hirtelen toronyszobámba.
Rám merednek bronzaim kerek szemekkel.
Uram, kérdezni akarlak máma.

Uram, az életet dallal jártam.
Zengő öröm volt, mert te adtad, az élet.
Nem éreztem a munka pörölycsapását,
Mert érted tettem, Uram, érted!

De ma csillogó szemeimbe
Durván belevágta: várj csak, szegény te!
Egyszer majd kifakul lelked színes világa
S tornyos szobádba idegenül lépsz be.

A munka, melyet úgy imádtál,
Elhagy s akkor üres lesz nagyon a ház.
Piros szerelem nem lakott ottan soha
S benn majd az életuntság tanyáz...

Uram, én nem kértem eddig: mi lesz?
De ma rémült, bús víziók gyötörnek.
Igaz, hogy majd napos lelkembe
Közönyös, szürke árnyak jönnek?

Igaz, hogy egyszer eltöröd a hárfám?
Letéped a fejemről rózsakoszorúm?
Fonnyadt kezem bénulva hull alá majd?
S elnézek csendben örömen és borún?

Szemem ablakja elhomályosul,
S mögötte vörös tűzfény nem ragyog majd?
Nem lesz semmi az égen-földön többé,
Mit elhúnyó lelkem megóhajt?

Elapadva, kiszáradt kútként
Elkerül minden vízért-járó korsó?
Olyan leszek, mint élvejáró holtak?
Mint egy élő, nem-temetett koporsó?

Uram, döbbenve kérdezlek meg:
Lelkem tüzeit úgy-e, ki nem oltod?
Mert ha kioltod, megfagyok s a földön
Nem leszek soha, soha, soha boldog.

LEYA NÉGY LEVELE IVÁNNAK

Leya első levele Ivánnak

A Hanyba tegnap futott be a tavasz.
Muzsikaszóval fogadta a nádas.
Most minden ujjong itt a Fertő mentén.
(Ird meg: kék-e már ott az ég tenálad?)

A nádirigók most rakják a fészkek.
A hódok téli álmuk kialudták.
Egy nagy himnusz az egész Fertő tája.
(Ird meg: zengők-e nálatok az utcák?)

Hűs kék tükrén a Fertő nagy vizének
Sirályok szállnak, mint szép izenet.
Fehér szárnyuk szikráz a kék tükörben.
(Ird meg: ragyog-e nagy, sötét szemed?)

Hétágú Pán-sípot veszek kezembe,
Ha jó az est s lesem titkát a nádnak.
A nagy városba üzenünk ma néked:
Iván, a nádak s én epedve — várnak.

Leya második levele Ivánnak

Téged mostan a város rőt utcáin
Tüzes ostorral korbácsol a nyár,
Itthon meg a nád hűs sátora vár.
Jaj, máglya ég a város rőt utcáin!

A hűs sátorban itt a csend lakik:
Bús szeretője hajdan víg szívednek.
A nádirigók néha fölnevetnek.
A sátoron belül a csend lakik.

Előtte mint szellős, királyi parkban
Bronzszobrok állnak: barnatollú gémek.
A lótoszok vörös lángokban égnek
Előtte a szellős királyi parkban.

Én minden este a sáternál várlak.
Titkos mélyén nagy áldozattűz ég.
Mikor jössz már meg? . . . Ó, szerelmes ég!
Én minden este a sáternál várlak!

Leya harmadik levele Ivánnak

Iván, nálunk már bronzsínű a nád.
Este ködasszony jár künn a tarlón.
Halk sírását hej, hogyha hallanád!

Iván, úgy-e, kicsinykorunkban, régen
Mennyit játszottunk itthon nálatok
S a nagy fűzfák alatt a faluvégen!

Óreg papunk meghalt szegény a nyáron.
Emlékszel még a tánciskolára?
Te voltál mindig ott a párom.

Akkor volt új, — emlékszel még? — egy nóta.
Hogy szeretted a piros napernyőmet!
Sok leány férjhez ment azóta.

A nagyvárosban úgy-e, más az élet?
Hazajönnöd e kihalt faluba
Tisztára vétek volna érted, vétek.

Gyermekszerelmünk régi tavaszát
Inkább felejtsük úgy-e?... Ó, irgalmas ég!
Iván, nálunk már bronzszínű a nád.

Leya utolsó levele Ivánnak

Úgy küldöm ezt a levelet,
Mint koszorút egy messze húnyt halottnak.

A Fertő sárga tája most már hallgat,
Mint roskadt ház, ha piros pitvarából
A kékszemű kis gyermekek kihaltak.

Reszketve áll a Fertő roppant nádja.
Ijedt felhők szaladnak el fölötte.
Varjú-sereg busongva száll le rája.

A kis kunyhóból kék füst száll magasba.
A vén kapukat csendesen becsukták.
Üresek mind a hosszú, néma utcák.

Holnap kimennek majd a havas éjbe
És felgyújtják a halászok a nádat
S lobog a Hany piros lángokban égve.

Aztán sötét és nagy gyász jő utána.
És attól fogva nem lesz erre senki,
Aki ne lenne mondhatatlan árva.

(Az én anyám: a vak hiába-várás.
Őcsém: a vád. Emlékek: a húgom.
Nem jössz meg te, Iván, soha, tudom.)

Elküldöm hát utolsó levelem,
Mint koszorút egy messze húnyt halottnak.

Pán szökése

Szagos olajerdőkben lakott boldogan.
Meg-megfújta hétcsövű sipját.
Ilyenkor a nimfák táncolni kezdtek
És szökén hajlongtak a nyírfák.

De egy hajnalban valahol messze
Vad fejszecsapások zaja ébredt.
A fák sárgulva néztek össze
És Pán sípján elhalt az ének.

Szatír-szemében rémült láng csapott fel.
Egy percig megkövülve állott,
Aztán riadva, mint a gondolat,
A rengetegnek nekivágott.

Az erdő szélén kifutott a rétre.
A nagy olajfák zokogtak utána,
De ő robogva vadul menekült és
Befutott egy nagy sárga nádba.

A nádak között ezüsttő vizében
Egy néma hattyú őrizte a csendet
S mikor a rémült Pánt befutni látta:
Halkan, lassan — zokogni kezdett.

A névtelen vár asszonya

Mióta elment, jaj, halott a Fertő.
Fakó ezüstként fekszik roppant ágyán.
Mint özvegyek állják körül a nádak,
Sápadt fejük lehajtják búsan, árván.

Mióta elment, jaj, halott a nagy park.
A vén platánok fojtottan zokognak.
Alattuk sírva jár a ködszemű ősz
S emlékei a régi bánatoknak.

Mióta elment, jaj, halott a kastély.
Az aranszélű képek búsan néznek.
Selymek, brokátok lassan halványulnak,
Nem érzik bársonyát egy régi kéznek.

Mióta elment, nagy csend jár a tájon,
Mint dőltkapujú, messzi temetőkön.
Zuhog a Fertő milliónyi nádja
S a névtelen vár kongva, egyre várja,
Hogy asszonya, mint bús hold, visszajöjjön.

Vigasztalás egy kisgyermeknek

Azon az estén
A hold hideg ezüstöt sirt a nádra.
Azon az estén
Te nem gondoltál a halálra.
Azon az estén
Dermedten álltak a platánok.

Azon az estén

A parkban táncoltak az ős-leányok.

Azon az estén

A bronzkapun bement valaki titkon.

Azon az estén

Nem volt nálatok senki itthon.

Azon az estén

Elvitt ő töletek valakit lopva.

Azon az estén

Te felsikoltottál zokogva.

Azon az estén

Rémüldöztek a Fertőn a nádak.

Azon az estén

Én bús gyász-zsoltárokat írtam.

Azon az estén

(Ne sírj, én édes idegen fiam!)

Az égbe láttam suhanni anyádat.

A végzet

A hold úgy csüng a kriptá kapujában,

Mint ezüst mécs a novemberi éjben.

Fehér koszorút hint a rácsokon át

Reá, ki benn van eltemetve mélyen.

És Rómeó itt áll a bronzkapunál.

Nyerít mögötte döbbsent paripája.

Köröskörül reszket a rőbbugás nád

S meglobban a lidércek sárga lángja.

A bronzkapu — jaj — hét zárral bezárva.

Csak rácsain át látni le a mélyre.

És Júlia ezüst rózsákon alszik

És néma minden ébresztő beszédre.

Mert Júlia örökös nagy halott itt.
Varázsa nincs a keltegető szónak.
És nem szabad — ó véghetetlen Isten! —
Meghalni a szerelmes Rómeónak.

A nádi rigó

A nádak közt hűs lenruhában járok.
Vár szeretőm: a Hanyság néma csendje.
Tudom, bronzsínű, illatos hajából
Koszorút köt királyiszép fejemre.

Ropogva töröm ismeretlen útját.
Hétágú kis Pán-fuvolát csinálók
S a titkos csend bódító mámorában
Vele egy-egy nagyot kiáltok.

De nyugat felől kaján szelek jönnek.
A nádhúrokon vad koncertbe fognak
S rémülve látom rőt bugatengerén
Hideg arcát az októberi holdnak.

Ijedt ködök futnak a táj fölött el.
Futok a városba halálraváltan.
Egy árván maradt kicsiny nádirigó
Rikoltozva, búsan kiált utánam.

G - M O L L

Chopin G-moll balladája

Páris fölött vadludak szólnak.
Befagy a Szajna maholnap.

Most szomorú itt az idegen.
Nem örül az őszi sugárnak.
— Madame, messze a Visztulánál
A lengyelek most mit csinálnak?

Francia földön, jaj, vig az élet!
A Szajna fényes, ragyogó.
De én egy beteg lengyel vagyok
S a Visztula az igazi folyó.

Az: bús mezőkön kanyarog.
A partjai néha dörögnek.
Mellette az anyák szeméből
Egyre hullnak a könnyek.

Pompában, fényben élni jó.
Szívni mézét ezer virágnak.
De lengyel hon egy bús napnyugvás
S a ködös síkok engem várnak.

A tűzfalak közt — hallja, hallja? —
Lengyel dalt sírnak a szelek!
Adieu, madame! Kérem, bocsásson!
Meghalni ott a ködös tájon
A Visztulához hazamegyek!

A függönyök előtt

Magas fehér függöny az ágya előtt.
Forró párnán mögött fekszik kis húgom.
A mécs: az éj sárga kis őrkatonája vigyáz.
A függönyt nem merem, jaj, széjjel nem húzom.

Szemem ijedten nézi az omló függönyt.
Mögüle lázas, fojtott sikolyok szállnak,
Mint mikor ezüst hárfák húrja bomlik
S hangzik pattanása kis ezüst szálnak.

Majd hirtelen mélyzengésű a sikoltás.
Az ezüst hárfáról elszálltak mind a hangok
S úgy zeng a függöny, mintha félrevernek
Sok tisztacsengésű üvegharangot.

A szemeit — tudom — gyakran felveti most
S fekete-gyémánt ragyogása helyett
Bús, szürke, nagy ködök fátyolozzák el,
Mint havas felhők a tiszta eget.

Arca, nevető rózsaszín arca
Most tűzpiros lángok mécsesüvegje.
Majd halaványul s oly merev és sárga,
Mint elfakult képek egy ódon keretbe.

S rémült imákat mondok a függöny előtt,
Melyen túl vívódik a halállal az élet
És nem merem, ó jaj, nem merem megnézni
Szép kis húgom a harcban hogy — mivé lett!

Tűz a zárdában

A tömjénes, hús folyosókon
Lila csuhában jár a csend.
Az ónkarikás ablakokban
A nyugvó nap tüze kereng.

Mikor az est megérkezett,
A kápolnában kigyúltak a fények.
A fehérruhás szűzek ajkairól
Ezüst felhőként szállt a zárdá-ének.

Az elhagyott folyosón észrevétlen
Végigosont egy ifjú szórór: Márta.
A tölgykapuban búcsút intett
S eltűnt a titkos éjszakába.

Mikor vonultak a fehér apácák
Templom után hús celláik ölére,
Az agg főnöknő ijedten talált a
Márta nővér búcsúzó levelére.

Sikoltott a csengő a folyosókon.
Riadtan jöttek sorban az apácák
És rémült liliomként hallották a
Márta nővér szomorú bukását.

Futótűzként terjedt a hír közöttük.
Sokat sirtak és imádkoztak érte.
És egész éjjel égig érő máglyák
Tüze égett mindegyikük szívébe.

A homokóra

A mécs: az éj kicsiny cselédje fáradt.
A fehér ágyon alszik a gyerek.
Arcán a láz tüzes rózsái nyílnak.
Az ágy előtt halk, csendes nénik sírnak.
Szóljak-e hát? Ó, szólni nem merek.
Csitt! Csitt!
Pereg a homokóra.

(Majd járna délcegen a tüzes utcán.
Feszülne rajt sok acélos izom.
Sok merész terve az egekig érne.
Koszorút tennének dacos fejére.
Kimondani hát sehogy se bírom:
Csitt! Csitt!
Pereg a homokóra!)

Minden csatánk hiába az erővel.
Királyai vagyunk a nagy világnak.
Minden mienk: nem a mienk az élet!
S ha lelkünkben a dac kuttyája ébred
Fölről hirtelen nyakára hágnak.
Csitt! Csitt!
Pereg a homokóra.

Az éji mécsnél eldöbbenve állunk.
A felelet a titok megsejtése,
Hogy aki elmegy korán, újra látjuk.
A gyermekeknek nincs örök haláluk,
Bármint ijeszt az idő ketyegése:
Csitt! Csitt!
Pereg a homokóra!

A kufsteini temetőőr

A kufsteini temető őre
Csatákat harcolt egyszer végig.
A szabadságok elbukásán
Szegény szíve azóta vérzik.

Ifjú szívében bukott népek
Mártírjait imádta akkor
S most is álmodik néha róluk,
Bár rátört régen már az aggkor.

Most a temető csendes őre.
Közöttük jár roskadtan, szótlan,
Hol sok magyar alussza álmát
Szűk rabhelyén: a koporsóban.

S a jó öreg magyar sírokra
Ultet virágot minden évben,
Mert a szabadság szent tüzei
Csak nem aludtak el szívében.

Ki-kijár éjjel is közénk.
A sírokon a holdfény reszket.
Nyugalmat, égi győzedelmet
Jeleznek a nehéz keresztek.

S ő vigyáz rájuk. A szellőt is
Kéri, ha egy-egy ágat ingat,
Hogy föl ne keltse álmaikból
Szegény, magyar halottainkat!

In memoriam

Eljött hozzám ma csendesen a bánat.

Az utcán kék köntösben jár az este.
Gyászruhás embereket kísér
Lassan ki a temetőkertbe.

Künn a sírok mécsfényben állnak.
Fehér krizantém-tenger úszik
Kis dombjain a nagy halálnak.

Az emberek halkan zokognak.
Kiújul szívük rejtett mélyén
Emléke a tűnt bánatoknak.

És mindenki szereti egymást.
A hang komor, fénytelen, tompa,
Mert, ó végtelen irgalmas ég!
Halottja ugyan kinek ne volna?
A sírban, vagy a szíve mélyén
Halottja ugyan kinek ne volna?

Eljött hozzám ma, csendben, szótlan
És értetek, sok bús halottam,
Imádkoztunk forró imákat
S csendesen sírtunk: én s a bánat.

Aki az ablak alatt vár

Künn már alusznak csendben az akácok.
A szobám piros, meleg és éji.
Hallgatnak a multak meséi.
Künn már alusznak csendben az akácok.

A lelkem messze vizek felett szárnyal.
Egy sziklafokon szörnyű angyal áll.
Fényben ragyog, mint égő gyertyaszál.
A lelkem messze vizek felett szárnyal.

A partokon bús, tépettszárnyú árnyak,
Kik az angyalhoz nem mehetnek.
Átjutni: engemet keresnek
A partokon a tépettszárnyú árnyak.

S míg őket hévvel magamra szedem,
Nem látom, hogy az ablakom megett
Künn áll egy árva, gyászruhás gyerek,
Vár rám. Csak vár. És zokog csendesén.

Emlékezés egy napfényes udvarra

Már lohadnak a nagy bíbortüzek.
Megcsálnak szeretőim: az öröm, a bánat.
Az idő lassan levetkőzteti rólam
A piros és sárga selyemruhákat.

Kezdem szeretni a sikátoros utcát,
Ha egy kintorna játszik valahol
S melléje a nyomor vakszemű lánya
Tűnt álmokról egy románcot dalol.

Szeretek elnézni bús őszi-időben
A lombjavesztett, ázott utca mentén,
Hol sápadt, beteg emberek járnak
S mennek haza a csüggedt, nyirkos estén.

Látom árnyait piros álmaimnak
Fakult lepelben amint elsuhanak
S észreveszem, hogy egyedül maradtam
Árvának, utódtalan egymagamnak.

A lelkemben ilyenkor visszalobban
Napfényes udvara egy régi háznak.
S mint mikor álmos, szőke gyermek voltam,
Siratni kezdem halkán — az anyámat.

M O R S I M P E R A T O R

I.

A Délután: e nagy aranyos asszony
Szédülve jár a tüzes utcán.
Selyemcipője ritkán kopog,
Sárga ruhája suhog furcsán.
A forró házak elalélta.
Egy-egy ablak nagyokat ásít.
A tikkadt hőben rajta kívül
Nem jár most senki más itt.

Lopózva megy egy sikátorba.
A tűzfalak lobognak égve.
Megáll egy nyitott kis ablaknál
S egy szűk odúba néz be.
Szeme fényétől hosszú fénysáv
Vetődik a szegényes ágyra.
Az ágyon egy beteg vergődik
Tüzes, nagy, forró délutáni lázba.
Egy horpadtmellű ifjú munkás.
Nagy bronzhaja csapzottan fénylik.
Láztól ragyog nagy kék szeme,
Amint néha felnyitja félig.
Arca: mint régi porcellának.
Hervadt, mint a bánat, az ajka.
S bár szörnyű kínok tépik testét,
Tizennyolc év nem látszik rajta.
De ifjú bűnök koraérten
Elszaggatták erői szálát
S most a szobában elijesztve
Egy-egy nehéz köhögés száll át.

Ilyenkor az álmos sarokból
Aggódva megy ágyához anyja.
Arcát, a részvét hús kendőjét
Sárgult arcára takarja.
És ráborulva elsimítja
Szép homlokán a mély redőket.
A Délután álmos szemével
Részvéttel, hosszan nézi őket.
Nagymessze néha hosszasan sír
Egy-egy beteg kintorna hangja
Valami vézna vak leányka
Csüggedt-álmosan hajtja.
És végtelen bús némasággal
Mintha megállt volna az élet
S a lázbeteg szegény fiúban
Ájultan dermedne a lélek.

De hirtelen nyílik az ajtó,
Egy festett lány puhán betoppan.
A Délután megijed tőle
S az ablaktól elugrik gyorsan.
A fénysáv eltűnik az ágyról.
Sötétedik a szoba mélye.
A nap már fut a vén hegyekhez,
Hogy vándorútját elmesélje.

Rubra, a lány leül az ágyra.
Sötéten néz az anya rája.
Fojtottan szól: Mi kell? Miért lépsz
Ebbe a szörnyű házba?
Az életét már tönkretetted
Tilalmas forró éjszakákon,
Mikor mással még ilyen korban
Pitypangot tép a gyermekálom.

Fekete hajad eszét vette.
Halálos mámort küldtél rája.
Kifosztottad fiatal lelkét,
Kora bukások örömlánya.
De most, a halál kapujánál
Én akarom zárni karomba,
Anyai szent búcsúcsókokkal
Átküldeni az égi honba!

A lány gúnyosan nevetett fel.
A nagybeteg lassan megébredt.
Eltolta anyját ágya mellől
És a piros leányra nézett.
A vézna karját sóvárogva
Feléje tárta s megölelte.
Az anyának zokogó kinnal
Felsírt megkínzott lelke.
Szivettépőn nézte sokáig,
De a fiú durván kiáltott:
— Eredj ki, anyám, menj ki innen!
Ez a leány itt százszor áldott!
És sóvár karral nyúlt feléje.
Vonaglott vánnyadt, beteg teste.
Kívül a szörnyű sikátorban
Hirtelen megjelent az este.
A bútorokra néma árnyak
Ültek sejtelmes rebbenéssel.
A lány úgy ült az ágy fejénél,
Mint nagy bűnöktől terhes éjjel.

II.

Éjfél felé futott az anya
Egy ódon házhoz föl a Dombra.
Zöld, régi ház volt. Csendes hajlék.

Öt ablaka elzárt, mogorva
Az asszony megrázta a csengőt.
A csengő megcsendült az éjben.
Fönn a szobában asztalánál
Az öreg pap virrasztott ébren.
Az ijedt hangra felriadt és
Lesietett az ósdi lépcsőn,
Hogy megkérdezze, hova hívják
Az Úr szolgáját ilyen későn.
A kapu zára megcsikordult.
Ott állt az anya forró lázban.
Zokogva mondta: jöjjön, atyám!
Beteg fiam a halálán van!

A vén pap fölverte a házat.
Az álmos, fáradt templomszolga
Nagy kulccsal nyitotta a zárat.
Két álmos kis minisztergyermek
Palástot öltött. Gyertya égett.
Az alvó dóm komor öléből
Elűzte gyorsan a sötétet.
Csoszogó, lassú lépésekkel
Ment a pap a magas oltárhoz.
A vállát csipke-palást fődte,
Melyben reggel Istennek áldoz.
Arany tartóba, melynek széle
Tüzes sugárokat lövell szét,
Beletette nagy áhitattal
Az Úr titokzatos szent Testét.
A két miniszter lámpát gyújtott.
Hat oldala színes üveg volt.
Csengettek. Aztán elindultak.
Csillagtól szikrázott az égbolt.
A pap feje mellére hullott,

Hol a Szentséget fogta félve.
A holt utcákon a színes mécs
Meg-megvillant vörösen égve.
Az elhagyott, kietlen utcán
Cseúdben haladt az Isten végig.
A pap szívéből csendes imák
Sikoltottak az égig.

— Üres utcák vakult homályán
Vörös mécs tüzes szeme rebben.
Megyünk egy szegény szenvedőhöz,
Hogy megnyugodjon közeledben.
A messze, fényes mulatókból
Muzsika csap ki néha-néha.
Egy-egy vonat éleset fűtlyent.
Az éji rendőr arca néma.
S amerre elcsap a vörös fény,
A sötétség, a Démos fut tán?
A betegekhez úéma csendben
Az Isten jár az üres utcán...

Egy részeg alak ballag szemközt.
A pap felé jön tántorogva.
A mécs megvillan... Szól a csengő.
Mekhökken a részeg kerengő
S befordul egy utca-torokba.

Lassan elérték a sikátort.
A ház fejét mélyen aláztá.
A pap a titkos nagy Szentséggel
Belépett a szegényes házba.
A lány ott ült az ágy fejénél.
A beteg szendergett pihegve.
— Béke e háznak! — mondta a pap

S megcsendült a csengetyű nyelve.
A hangra felriadt az alvó.
Ijedten nézett széjjel.
A lány úgy ült az ágy fejénél,
Mint nagy bűnökkel terhes éjjel.
Fejét fölkapta, mint a kígyó.
Szeme égett, mint őszi sirmécs
S a fiút forrón átölelve
Vadul kiáltotta: — Ki innét!
Az anya rémültet sikoltott.
Elejtette a gyertya-véget.
A beteg félve bújt a lányhoz,
Szemében rémült lángok égtek.
A pap a karját fölemelte,
Hogy a Szentséggel áldást hintsen
S megszólalt (ódon harang szól így):
— Fiam, eljött hozzád az — Isten!
— Nem kell! — kiáltott a dühödt lány.
— Ki innen, ördögök cselédje!
A pap fehéren állt az ágynál.
A borzongó beteget nézte.
És végtelen nagy szánalommal
Még egyszer szólt neki szelíden:
— Fiam, mielőtt messze mennél,
Felelj, itt van, kell-e az Isten?
A nagybeteg rémülve nézett
A lányra lángoló szemekkel.
A lány ajtót mutatva mondta: nem kell!
S a beteg halkan súgta: nem kell!
Háromszor súgta: nem kell, nem kell!

A nagy Szentséget visszavitték.
A sötét utcák elhagytak.
Az öreg pap fáradt szemében

Nehéz, meleg könnyek ragyogtak.
— Megyünk a nagy aszfaltos utcán,
Késő éjjel megyünk utánuk
S nem kellünk, Uram, nekik többé!
Sötét bűnök tanyáznak náluk.
Villanyvilágnál, gyárok mellett
Dac villan fel sötét szemükbe.
Az ártatlanság szép galambját
A bűn hollója rég elűzte.
Pedig a gyárok nyomorában
Gyorsan vág a halál kaszája
És jaj, mikor egyik se sejti,
Váratlanul csap le reája.
Mi lesz velük, Uram, mi lesz,
Ha ellobban az élet mécse?
Későn-zokogva, szent kapudnál
Szemed rájuk kegyesen néz-e?
Tévedt juhokként felkeressük,
Akárhol legyen bűnük odva
És elűzöttek megyünk vissza
Sötétlő roppant templomodba.

Ó, elűzöttek megyünk vissza
Sötétlő roppant templomodba...

III.

Reggel hatot ütött az óra.
(Olyan furcsa a hangja olykor!)

Reggel hatkor aranygyűrűsen
Betoppant a fiatal doktor.
Odaállt a gyűrött ág mellé.
Reszketve nézett rá az anya.
Jóillatú fejét a doktor

A nagybeteg mellére hajtja.
És a fiú felült csendesen
És semmi fájdalmat nem érzett.
Mosolygott. Mintha megenyhülve
Gyógyulni kezdene a lélek.
Halkan mondta: Oly jól vagyok most!
Tán föl is kelek nemsokára!
Fölragyogott az anya szeme,
Reménykedve tekintett rája.
Az orvos is biztatta: Úgy van,
Majd nem soká jól lesz egészen!
És hosszan nézett a betegre
S az anyjának azt mondta: kérem...
És künn a konyhán halkan, búsan
Mondta neki: ne sírjon, kérem,
Isten kezében vagyunk minden:
Szegény fia meghal az éjjel.

Az anya tompán nekiesett
A konyha-falnak.
Az orvos halkan vigasztalta:
— Boldogok, kik az Úrban halnak!

Benn a beteg türelmetlenül
Szólt ki nekik fulladó hanggal:
— Miért beszélnek olyan halkan?
— Miért beszélnek olyan halkan?
Gyult fáklyaként futott az anya
Beteg fiához a szobába.
Az ágy szélére ült zokogva
És hosszan nézett a fiára.
S mint mikor nagy titkok kinyílnak,
A fiú tisztán nézett széjjel
S csendesen szólt: anyám, hallottam.

Hogy meghalok ezen az éjen.
Hát nem leszek a fiad többé,
Én meghalok ezen az éjen.

Sikoltva borult rá az anyja.
Fejét öreg karjába fogta.
A fiú lassan elszenderült
Utolsó víziós álomba.
Sovány melle gyorsan lélekzett.
Kínosan hördült néha egyet.
Aludt sokáig. Szegény anyja
Ott virrasztott az ágya mellett.

Már délre járt, mikor felébredt.
Anyjára nézett sírva, csendben.
Mint régi szőke gyermek ébredt
S könnyörgött: jer, csókolj meg engem!
Fejét anyja ölébe hajtva
Egészen megfélekezett magáról
S elkezdett csendben beszélgetni
A — Halálról.

— A Halál — úgy-e — dalol néha?
Én hallottam előbb dalát.
A falon túl van bizonyosan.
Szépen énekelt odaát.
Egy piros mécsről azt dalolta,
Hogy, ha csendben kilobban,
Ő az, aki egyszer reá néz
És elfújja titokban.

Mikor elsáppadnak az erdők,
Ő járkál a nagy fák alatt.
Lefonnyadnak a vaniliák,

Hogyha fölöttük áthalad.
Ha este föltekint az égre
És meglát egy kis csillagot,
Szédülve reszket az helyén meg
S lefut a mélységbe legott.
Vén medve hogyha a pagonyban
Szemközt jön véletlen vele,
Elbujdosik a rengetegbe,
Érzi: nem lesz több reggele.
És mindenütt ő jár a földön
S amerre jár, nagy csend leszen.
Átsegíti az elmenőket
Ezen a földi életen.
Értem is eljön ma, tudom.
Megölel szótlan, csendesen.
Ő lesz ezentúl fátyolarcú
Örökrejtelmes kedvesem.
S hogy elmegyek, belátom most már:
Nem lehet többé szeretőm.
Anyám, te varrd meg egyedül csak
Az én halotti szemfedőm!
És csak te sírass! Senki másnak
Engem siratni nem szabad!
Síromnál senkit meg ne halljak,
Csak a te szent özvegy szavad!
És hívasd el a papot még ma,
Mert Isten vár: bús szenvedőt
S nem akarok így megjelenni
A szent aranykapu előtt.
És hívasd el a szeretőmet,
Hadd búcsúzzom tőle is szépen!
Hadd mondom néki: az Istennel
Most már őt elcserélem.
Anyám, engem ma eljegyez

És elvisz messze a halál.
Az ég ragyogó kapujában
Ki szeretett, majd rám talál.
Csókolj meg, anyám, utoljára,
Engem ma elvisz a halál.

Az anya lassan, boldogan sirt.
Sokáig ült döbbenve, szótlan.
A mindent megváltoztató rém
Már ott állott a kis ajtóban.
S mint mikor csodás változások
Álmaiból gyorsan riadnak,
Futott az anya megvinni a
Hírt a leánynak és a papnak.
S már fönn a Dombon vén harangok
Esti imára zúgtak lassan.
A búcsúzó nap piros fénye
Ragyogott a templomablakban.

Mikor a pap az esti csöndben
Belépett újra a szobába,
Bús gyertyafénytől beragyogva
Állt a beteg szegényes ágya.
A lány ott ült ijedt szemekkel
S meglapulva a napot nézte.
A beteg most felült az ágyon
S benézett a leány szemébe.
S mint mikor régi, rablott kincset
Elvetünk s elnyeli a tenger,
A fiú tisztán, halkán mondta:
— Most vége hát! Eredj el!
Messze megyek és te helyetted
Más Istent kell szeretnem.
Nem ismerlek meg soha többé!
Eredj el, hagyj el engem!

Hervadt feje mellére csuklott.
A lány szemében tűz világolt.
Fölkelt. Még egyszer visszanézett
És lassan kiment a szobából.

A pap pedig az ágy mellé állt.
Beszélt, amint az Isten adta.
A titkos Szentség nagy kegyelmét
Vágyva-vágyta a beteg ajka.
Ekkor a szoba néma csöndjén
Egy nagy, nehéz sóhajtás szállt át.
Az ágy fejénél hirtelenül
Felemelkedett a setétből
A Halál — s megvillantotta kaszáját.

T O R O N Y Z E N E 1917

SZENT DÁVID HEGEDŰJÉN

A levita énekel

Szép ezüst ékszer: anyám búcsúcsókja,
A földről csupán ezt hoztam magammal
E helyre, mely az öröklét küszöbje
S melyen úgy állok, mint egy fényes angyal.

Engem az Úr ragadott el magához.
Ő tette szent palástját vállaimra.
Azóta látok minden-minden titkot.
Enyém az arany, tömjén és a mirrha.

Nem értitek, mivé lettem e percben,
Mily szédületes magasokban állok!
Hogy mily kicsinyek hozzám a hegyek mind
S az űrben szárnyaló csillag-világok.

Az ő hatalmas, szent arany keze most
Miként örök tűz pihen áldva rajtam.
Én választottam a legszebb világot.
A legbölcsebb igéket mondja ajkam.

Én nálam szebben senki nem dalolhat.
Én nálam szebbet senki sohse látott.
Ó, ihletések, szárnyas vízióim,
A nagy világ bámulni fog tirátok.

Most sanda szem bután reám meredhet.
Sok irigy ajk kiálthat még utánam.
Meg nem sebez hegye mérges nyilaknak:
Örök halmokra lépett már a lábam.

És fönn a halmon minden, aki tiszta,
A szent, a szép: az én dalom dalolja
És inkább meghalok, semhogy valaki
A dicsőségem egyszer megrabolja.

Ó, szálljatok ezüst galambok: évek!
Majd roppant angyal száll a tengerekre,
Megesküszik a halhatlan nevekre,
Hogy vége van a szárnyas, szent időnek.

Akkor lehull a szemről minden fátyol.
Akkor kitágul szeme mindeneknek
És fényben látnak engem, ihletettjét
A legnagyobbak: az örök egeknek.

Én nem halok meg

Fejemen bár idők ezüstje
S az arcomon sok száz redő
S bár nyílik majd a dörrenő
Kriptakapu: és nem halok meg!

A titkom: egy mondat csupán.
Csodálatos, ódon szavak.
Az eszem szinte elakad,
Amint kimondom őket.

Hajnalban frissen fölkelek.
Fehér selyembe öltözöm.
Körül-ölel tömjénözön
És illatos az arcom.

Kilenc angyal repül le hozzám.
Égő szemekkel csüngnek rajtam.
Áhítva nézik vékony ajkam,
Amint oltárhoz állok.

Az oltár alatt Krisztoforos
Áldott teteme alszik.
Biztat. A szava félve hallszik:
— Testvérem, mondd a szókat!

És én kimondom. A szavakra
Krisztus ragyogva száll le.
Hódolok néki: szálve, szálve,
Térj be puha szívembe!

És ő betér. A teste: testem.
Bíborpiros vére: a vérem.
És én szívére hullva kérdem,
Uram, mondd, meddig élek?

S ajkán felzendül az ígélet:
Aki eszi a testemet
És issza az én véremet:
Ové — az örök élet!

Éleváció

A kürtök nagy aranyos öblén
Hallgattassátok el az orkánt!
A bőrdobok lélekzetüket
Remegve, félve visszafojtsák!
A mély gordonka bús sírása
Mint gyermeké, egy percre szűnjön!

A prim-hegedűk ezer húrja
Ne ujjongjon a nyirettyűkön.
Az oboák, a klarinétok
Ne riogjanak most sikongva!
Ne zendüljön remegve, mélyen
Szent napkelet hatalmas gongja!
Ki mint a szőke, aranyos lány:
Ne pendüljön a méla hárfa!
Epedő selyem húrjaival
Ne szóljon a líra gitárja!
Az orgonán a dörgő basszus
Némuljon most egy pillanatra,
A tremolók, a pasztorálék
Szédüljenek szent áhítatba!
Most minden hangszer elcsittuljon,
Amely ezer hangot kínálna,
Egyetlen igaz zene szóljon:
A szívből szóló vox humána!
Hozsanna néked, fényes Krisztus,
Ki az oltáron megjelenysz!
Hozsanna néked, édes Krisztus,
Ki a szívekben megpihensz!

Dávid és Góliát

Nagy vízparipák ágaskodnak Feléd.
Ülnek rajtuk zöldruhás lovagok.
Szép szitokkal az égre törnek,
Tépik a nagy selyemfelhőket.
Uram, Uram, szent sátorod
Megtépni — jaj — csak nem hagyod?

Haragvó vízre kifutok én,
Kis vézna, vasszemű vitézed.
Neved dörögve elkiáltom,
Megrázom ezüst buzogányom
S te, ó Uram, elálmélkodva nézed.

Magyar vizen énekes ajkkal
Nem élt még ennyi vad lovag.
Bomlott, romlott, beteg legények.
Uram, köszönöm ezüst kardodat!

Csapatban jönnek már utánam
Ifjú, merész, ezüstvértés vitézek.
Nagy harc lesz itt a magyar vizen.
Szavak helyett újra neved győz.
Lesz itt szüret, ha eljön az ősz,
Ha te, Uram, harcunk megáldva nézed.

A Grál-serleg köré

A szent vér lángol az aranykehelyben.
Testvéreim, álljuk körül e kelyhet!
A tüzes szőlő, lelkek bora: Krisztus
Ad minden szomjúzóknak enyhet.

Élnek szívünkben új dalok erői,
De csak nagynéha zendül egy-egy ének.
Elnyomják szétszórt, félénk, gyöngye hangunk
Örültszavú, káromkodó legények.

Uljunk ide a szent Grál asztalához!
Az énekünk harsogjon együttzengve.
Harsogjon, mint a vihar orgonája,
Mely villámként robban az emberekre.

Dalunk az Isten, lélek és az élet,
A múlt, jövő, a drága földi jószág
S a szent egek, mik csillagzáporukat
Hús esteken reánk ragyogva szórják.

A Grál-lovagok kora eljön újra.
Az ifjú nemzedék rivalgó ajkkal
Gyűl a szentelt kehely köré... A dombon
Biborpalástban járda már a hajnal.

Aldozó gyermekek a dombtetőn

Ma hajnalban a Remény-domb felett
Ujjongott kétszáz szép magyar gyerek.

Az ifjú nap akkor bukott fel épp
S beragyogta a gyermekek fejét.

Nagy áhitattal napkeletre néztek
S akkor láttam valami csodaszépet.

Szemeik: metszett, drága ablakok
S belül megláttam, Uram, alakod.

Hol aranyárgán árad el a fény:
Gyémántsobrod állt lelkük közepén.

Nagy gyémántsobrod, mely úgy tündökölt,
Minőt nem látott még soha a föld.

Egy öreg ember kíváncsi szemekkel
Kényesen lépve a zöld dombra ment fel.

A gyermekek vígan feléje néztek
És ő szemük nagy ablakán benézett.

De meglátta szemükben égi szobrod
S öreg szeme ijedve lecsukódott.

Az öröm piros miséi

Súlyos román ívek alatt ülök.
A füstös mécs arany taréja reszket.
A falon sápadt szentek hallgatóznak
És vérzenek nagy franciskán keresztek.

A hús ívek alatt szüette rácsok,
Mögöttük zord szigortól éles arcom.
Ijedten rebben szárnya mély szememnek,
Ha egy-egy szörnyű bűn súgását hallom.

És jönnek sorban, meghajtott fejekkel
S gyónnak, hogy nálam megtisztuljanak,
Aztán láthatlan fényű glóriával
Eltűnnek a nehéz ívek alatt.

Tiloktól terhesen indulok haza.
Már ajzom lelkem háláját az égig
S otthon az Úr előtt, omló selyemben
Elkezdem az öröm piros miséit.

Az ihlet órája

Az éj szekere elindult keletről.
Hét nagy lovának mérföldes a szárnya.
Beföd mindent futó, setétes árnya.
Én gondjaim ágyából most kelek föl.

A ház felett a lovak elrohamak.
A kéménynél bagoly kiált rekedten.
A lomb suhog a rémült, árva kertben,
Elhal szava sok édes esti dalnak.

És mindenek kegyes álomra mentek.
Alusznak, mint oltárookban a szentek.
És durva zaj, szitok, vad lárma nincsen.

Én most készülök a legszebb csodára.
Mint hárfa — művésze ujjára várva —
Az éj közelg. Most jön hozzám — az Isten.

Ó ártatlan gyermek!

A dőmben most benn jár a bánat.
Arcán szomorú, lila fátyol.
A gyóntatószék rácsa mellett
Esti ködben egy gyertya lángol.

A pap sötéten ül a rácsnál.
Sötét bűnöket hall ijedve.
A lelkiismeret marását
Csitítja a zajgó szívekbe.

S míg vár kemény és zordon arccal,
A rácshoz egy kis lányka térdel.
A gyertya fénye glóriásan
Játszik szőke gyermek-fejével.

Ijedt özként néz rajt be. Arcán
Angyali tisztaság ragyog
S ezüstös hangon súgja, gyónja:
— Bűnös vagyok! Bűnös vagyok!

Himnusz teljes kísérettel

Ma muzsikásak az égi utak.
Örömujjongva járnak rajt a szentek.
Reggel korán zenésigéjű
Térden mondott nagy hódolatra mentek.
Ma muzsikásak az égi utak.

Ma a pokol tüze izzó-fehér.
A jajkiáltás százszor rémesebb.
Tűzbenyomott vakító térdükön
Égig sikolt a roppant néma seb.
Ma a pokol tüze izzó-fehér.

Ma reng a föld villámos sarkaiban.
Nagy síkjain a népek térdepelnek.
Kürtszókkal messzehangzó hangon
Dalolnak — Jézus — szent Nevednek
S ujjong a föld villámos sarkaiban.

Mors religiosi

Majd sok kíváncsi jön a sárga házhoz,
Hol én setét üvegszemekkel alszom.
A szemfedő alatt hervadni kezd az arcom.
Apáca sír és olvasót imádkoz.

A szemfedőmet feltakarni félnek
És nem mernek szegény arcomba nézni.
Mindenki félve és borzadva érzi,
Hogy nincs alatta már a drága lélek.

De pár novicius felkel azon az éjjel.
Döbbenve néz a hús cellákban széjjel.
Gyertyákat gyujt az ólmos ablak mellett.

S felnéz szeme a fénylő, titkos égre,
Melynek aranykapuján lángban égve
Akkor megyek be, mint nagyfényű felleg.

Nem látod már többé a holdat

Bíbornok úr, hol van piros cipellőd,
Melyen forró aransujtás cikázott?
Sötét szekrénybe zárták, elfakultan,
Mint megtiport, húsos, piros virágot.

Bíbornok úr, az esti nap se volt szebb,
Úgy omlott vállaid bíborselyem uszálya.
Most puffadozva fekszik a teremben,
A szél a hermelint borzolgatva kuszálja.

Bíbornok úr, a vérpiros kalapod
Mint tüzes hegycsúcs égett büszke földön.
Most felbillenve fekszik a sarokban,
Mint dőlt korona, búsan és tünődőn.

Bíbornok úr, komor termék homályán
Márvány, damaszt, gobelin-falak közt jártál.
Most nedves és ijedt a sok nagy freskó
S apáca sír a barna tölgyfa-ágynál.

A gyolcslepel már készen a sarokban.
A sok döbbent pap téged néz meredten.
Szép ujjaid gyűrűjében a zöld kő
Repedni készül minden tünde percben.

A nyílt ajtón egy ifjú pap tekint be.
Arcán a félelem részvétre olvad
És fáj, bíbornok úr, amit fülembe suttog,
Hogy: nem látod te már többé a holdat . .

Mikor az ajtókat kinyitják

Jaj, azon a napon,
Mint a fügefa sok gyümölcse,
Minden csillag lehull a földre
S a holdnak arca vérbe borul.

Jaj, azon a napon
Izzóvá lesznek a jéghegyek,
Lángok csapkodják a kék eget,
A tengerek megháborodnak.

Jaj, azon a napon
Sikonganak a sárga kürtök.
Az égből eljövend a Küldött
És megkezdődik az Itélet.

Jaj, azon a napon
— Mit pörén senki még nem látott —
A soktitkú kicsiny világot:
A szíved ajtaját kinyitják!

Mit szólsz akkor?

Majd felragyog hét kandeláber
S te sikongatsz a szigeten.
Meglőtt vadként rohansz előre:
Nem segít rajtad senki, dőre!
Mindenki rossz lesz s idegen.

Akkor a roppant égi fáklyák
Tüzes szemként reád merednek
S te nem futhatsz előlük messze,
Menekvés — jaj — nem lesz semerre,
A tűz-szemek reád merednek.

Beragyognak nyitott ajtódon,
Bevilágítanak szívedbe.
S kitűnnek — jaj — a régi titkok:
A vágyak, bűnök, rémült szitkok
S te ottan állasz dermedezve.

Mit szólsz akkor? Ne szólj majd semmit!
Tedd ezt: szegény szemed lezárod.
Előveszed kis arany gyertyád,
Első-áldozó sárga gyertyád
S ítéleted csendben, úgy várod.

A BUKOTTAK ÁRIÁI

Prológus

Kezdődnek a bukottak áriái.

Uram, te engem igen megaláztál.
A homlokom virágait letépted.
Elűztél messze fényes csarnokodból,
Hogy megbűnhődjem a sok szörnyű vétet.
A szemeimnek bűnös ragyogását
Te elbúsult haragod árnya lepte.
Olyan lett arcom, mint halottak képe
Rég elfakult, setétlő gyászkeretbe.
Villámszemednek egy tekintetétől
Halálos félelem vad töre járt át.
Sikoltottam, de te zordan kitörted
Kezemből az öröm víg citeráját.
És elküldöttél nagy száműzetésbe
Halottjaim közé a puszta házba,
Hol lelkemben a multak ébredeznek,
Melyek előtt porig vagyok alázva.
De bár Uram, színed elől elűztél
S a homlokom virágjait letépted,
Legyen dicsőség a te szent nevednek,
Áldás, hozsanna, tisztesség, dicséret!

A fehér kutya

Első ellenségem egy kisgyerek volt.
Vasrács mögött fehéredett a házuk.
Sokszor kinézett rajt a fiú göggel.
A porcellánarcát minden utáltuk.

Mert az apánkat bántotta az apja,
Kihordatta sokunkét a határra.
Ilyenkor mi titokban ráztuk öklünk
És vártunk nagy, kemény leszámolásra.

Egy este, mikor kényeskedve sétált
A ház előtt a tiszta úton végig,
Előugrottunk, mint zordarcú rablók,
Hogy megbosszuljuk apja tenger vétkit.
Kis öklünket fehér arcába vágtuk,
De ő ijedten elfutott a házba.
Egy nagy fehér kutyát hívott ki gyorsan
És ránk uszította kemény tusára.
Fehér fogakkal hördült ránk a véreb.
Mi futni kezdtünk elnyúló iramban.
Nekem volt akkor leggyöngébb a lábam
S a nagy kutya ott állt meg hörgve rajtam
Arccal feküdtem az út rút porában.
Kis homlokomról vérpatak szivárgott.
Én azt hittem, hogy elbukott az élet
És vérrel teltek az utcák, az árkok.
Az elbukottak bánata borult rám.
(Először akkor. Ó, azóta hányszor!)

Szegény anyám sikoltva érkezett meg
S elfektetett a kis fehérke ágyon.

És akkor este döbrent kisöcséim
Suttogva mondták el a Miatyánkot.
És akkor este leptek meg először
Nagymessziről sejtelmes látomások.
Én akkor este forró párnáim közt
Egész éjjel a mécs tűzébe néztem,
Mint kis harcos, ki ágyúsáncok mellett
Seblázban fekszik egy törött szekéren.

Missa puerilium sub Luna

Olyan a gyenge Hold ma este,
Mint egy beteg hercegkisasszony.

A pitvar piros tűzben égett.
A kertből belesett az este.
Az ajkam anyám csókos ajkán
A meséket bágyadva leste.
Szép fürtjeimből illat áradt.
Később ágyamhoz jött apám.
Nappal sötét szeme megenyhült
S legszebb csókját csókolta rám.

Már ismertem a szőke Jézust,
Mert volt kis gyertyám áldozásra.
A liliomok akkor nyíltak,
Az ablakban virult a zsálya.
A húgaim mind szőkék voltak.
A házunk két szobája kék volt.
Oly kék, titokzatos és csendes,
Mint nyári hajnalon az égbolt.
Látom az első lányka arcát.
Fehér volt s én nagyon szerettem.
Aztán a testem egyre durvult,
Mikor kamaszkodtam a zord hegyekben.
Aztán nehéz palástot kaptam.
(Ó, drága ruha, ezüst vérttem!)
Szép arcom lassan elfehéřült
És megjuhászodott a vérem.
Tele lettem csodás titkokkal,
Nagyobbakkal, mint a szerelmek.
A lelkemben most nádak zúgnak
S hercegkisasszonyok nevetnek.

Én áldozok e messze multnak.
Fejem arany kehelyre hajtom...

Olyan a gyenge Hold ma este,
Mint egy beteg hercegkisasszony.

Árvíz

Ha árvíz lesz, fussatok a hegyekre!

Én akkor vígan játszottam az utcán,
De az apám ijedten jött a révtől
S behívta a szobába az anyuskám.
És benn ijedten kattogtak a zárok.
Szekrényeket tártak-nyitottak gyorsan
És kincseket szórtak egy vén bőröndbe.
Én ott lapultam az ajtóban szótlan
S hallottam, amint döbönt suttogás közt
Titkot mondott anyáknak az apuskám
S nem engedték, hogy a kocsira ülve
Magammal vigyem kicsi Flóbert-puskám.
És zengő, fényes síneken a vonat
Elvitt bennünket messze idegenbe
És szűk falak közé csuktak be minket,
Hol mindig sírtunk, hogyha jött az este.
És minden nap kijártunk a vonathoz
És hallgattuk: a sínek hogyan zúgnak
S vártuk, hogy a vörösszemű vonatok
Egyszer csak az apuskával befutnak.
De ő nem jött. S egy délután anyuskánk
Sikoltva sírt és háborgott sokáig.
Akkor tudtuk meg, hogy a honn-maradtat,
Szegény apánkat — elvitte az árvíz.

Mi attól kezdve gyászruhában jártunk.
Anyuska varrta bánatos sírásba.
Dicsőség a nagy felhők Istenének!
Dicsérje őt a nagy vizeknek árja!

A földi paradicsom

Csodálatos kastélyba vitt az élet.

A nagy csarnok márványfehér volt.
Az oszlopok, a nagy falak.
A templomi hűvös homályban
Ültem a hús ívek alatt.

A drága arany ívek alá
Valaki titkon hívott, érzem.
Valami nagy kincset kapok ott,
Vagy kirabolnak majd egészen.

A vázák szája kinyílt rám.
De szólni nem mert egy se köztük.
A hallgatás sok száz darázsán
Aranylottak színes kösöntyük.

A márványfalak hirtelenül
Muzsikahangon megremegtek.
Az oszlopok közt messze, messze
Ajtaja felnyílt egy teremnek.

S engem a márványoszlopok közt
Bevezettek tündéri fénybe.
Szavam elállt. Szívem megállt.
Enyém lett a föld minden éke.

Ó, végtelen irgalmas Isten,
Mi lesz e fényes álom vége?

Bukott angyal

A kastély azt kérdezte tőlem:
Mért jöttél ide, árva gyermek?

A termek mind enyémekek lettek,
Hol egykor királynék aludtak.
Haydin primitív zongoráján
Nekem muzsikáltak a multak.

A táncteremben a faunok
Mindig-mindig reám nevettek
És éreztem nehéz illatját
Kábitó, hús illatszereknek.

Az ezüst tükrök mindenünnen
Az én halvány arcom mutatták.
A kert csodás orchideáit
Mind márványasztalomra rakták.

A kincsek kis hercege lettem
Varázslatos, aranyos várban
S az álmok közt egy sejtethetetlen,
Határtalan titokra vártam.

De egy estén kigyúlt szívemben
A gögnek szörnyűfényű lángja.
Kevélyen mondtam: én vagyok itt
A szépség korlátlan királya!

Az Isten nyomban lecsapott rám.
Csak egyet szólt iszonyú hanggal
És én lebuktam a magasból
Mint pártütő, fekete angyal.

Elhagyottan

Talpig setétben, elborulva gyászba
Hazajöttem az árva ősi házba.

A címerünk letörve az oromról.
Benn méla csend ül csüggedetten.
Kihaltak innen mind, kiket szerettem.
Olyan a fala e sötét szobáknak,
Mint gyászsobáké, hol zsolozsmák szóltak
S nem rég vitték el belőlük a holtat.

Az est vádolva néz az ablakon be
S beszél nekem, ki tompa gyászruhában
Úgy járok a feldúlt szobák homályán,
Mint zord vörös barát, kit bűne miatt
Elzártak egy magányos, messze zárdán.
Ó, jaj, úgy fáj a múlt!

Felkel a hold is.
Itt sárga függönyök mögött aludtunk.
Vaniliáktól volt szagos a kertünk
S a szőlőhegyben vad borokat ittunk.
Apámnak barna volt szeme, szakállá.
Anyám könnyű kis atlasz-cipőkben járt.
Befőttjei levét úgy ittuk mi, gyerekek,
Mint napkeletről hozott drága nektárt.
A húgaimnak szeme gyenge-kék volt
S úgy nevettek, mint csókos ifjú gerlék.
Most mindezek már messze, messze vannak,
De visszajárnak, mint halotti emlék...

Aludni volna jó... Ó, hadd aludjam!
Valaki most az ablak alatt átment.
Dicsőség az Atyának és Fiúnak
S a Szentléleknek. S mondj rá csendes Áment!

A vigasztalónak

Ki jön hozzám a bús magányba titkon?

Sötét kapunkat most halkán kitárom.
Alatta kék batárok döngtek hajdan.
A ház bezárva. Oda nem megyünk be.
Jöjj, sétáljunk a züllött, néma parkban!
Ne félj, ne félj! A könnyeid töröld le!
Nincs sírni mért. Hiszen mi nem akartuk!
Nézd, mily mohásak a szép, karcsú szobrok!
Törött és csonka sóvár régi karjuk.
A szemük — látod? — most is hogy nevet még!
A húgaim szeme volt ilyen hajdan,
Mikor selyem-rokolyákat hímeztek
A vérlevelű vadszőlő-lugasban.
Nézd, itt e korhadt asztalon ragyogtak
Anyám arany befőttjei úgy délben.
Itt döbrent meg atyám vén nádi székén
Egy messziről jött szomorú levélen.
A vanília-ágyak mind kopárok.
Az illatuk benn jár a hűs szobákon.
Amottan állt — miket nagyon szerettem —
Szép napbanéző napraforgó, három.
A fal tövében hűs fű citerázott
A júliusi forró, kósza szélben.
Én hanyattfekve itt sirtam először
Egy régi-régi Robinson-regényen.
A rózsák piros gömbjeik tükörjén
Itt néztek össze gyakran mosolyogva.
Ha egy piros-kék szárnyú lepke
Tüzes szemüknek lett szerelmes foglya.
A zöld kalitkában egy barna rigó
(Most úgy hasonlít sorom az övéhez!)

Nagyot kiáltott mindig tiltakozva,
Ha oda álltunk a nagy fa tövéhez.
A vén méhesben zümmögtek a méhek.
A kert alatt vig kislányok daloltak...

Ó, menj ki innen! Irgalmas nagy Isten!
Benn a szobákban ébrednek a holtak.
Hívnak be, mert szent álmaikhoz értem.
Szegény barátom, menj s — imádkozz értem!

Egy költőnek

Nálam a sárga függönyök mind leeresztve.
Az ajtómnál őr áll fegyverben, állig.
Igy élek, asszonyom. Így élek, költőm,
Én elzárt rab, halálig.

Hirnökeid útját az őr elállta,
Mivel ruhájuk piros-illatos volt.
Hozzám csak aszkéták s szűzek jöhetnek,
Akiknek homloka: nem-változó hold.

A tavaszt hozzá többé nem ereszttem,
Mert egyszer megcsalt, aztán megvakított.
Itthagyt a nálam testvérét: az álmot
S bennem hagyott egy mondhatatlan titkot.

Gőgöm miatt magam örökös rabbá tettem.
Nappal szoborként hallgatok nyugodtan.
De reszketek az éjtől, nehogy álmaimban
A titkomat — kimondjam.

Imádkozz értem!

Sok hárfa szól estende ablakomnál.
A bor, a zene csalogat az éjbe.
Behallik a kísértetek beszédje.

Az ablakomat megverik virággal.
A nagy kapura koszorúkat fonnak
És zengő hártyardobokon dobolnak.

Ilyenkor piros mécsem előtt sírok.
A Mindenszenteket hívom esengve
S szentelt szalagot kötök a kezemre.

Az arcomat tüzes lehellet éri.
Én visszanézek és halálra válván
Látom: ifjú fejemnél áll a Sátán.

Én felsikoltok s hívom az Urat.
De a Sátán nevet rajtam sikongva
És reszkető kis mécsemet kioltja.

Igy élek, asszonyom. Így élek, költőm.
Kísértetektől szabadult testvérem.
Ma este is --- imádkozz értem!

Félek az éjtől

Hajnalban a Matutinumot zengem.
Uram, a bűnöktől tisztíts meg engem!

A felkelő napot is így köszöntöm:
Üdvözlégy, égi virág a földön!

Szemem harmatját a harmattal idd fel!
Aranykehelyben az egekbe vidd fel!

Délben az ételt kereszttel megáldom,
Hogy véle a gonosz belém ne szálljon.

Már délután a Vesperásba kezdek
S szegény szívem előre összereszket.

Mert jő az est. Elhagy az édes béke.
Beles az ablakon az éj sötétje.

De felsiramlok forró, drága hittel:
Maradj velem, éjjel-nappal, nagy Isten!

Majd hirtelen megáll a régi óra

Majd hirtelen megáll a régi óra.
A tükrök elborulnak mind ijedve.
Valakinek abban a pillanatban
Örökre elmegy mindentől a kedve.

A szemem majd megakad valakin még
S én ünnepi és magasztos leszek.
Aztán a szemem csendesen lefogják
Nem ismert, vagy tán áldott, hú kezek.

És rám borul valaki felzokogva,
Ki mindig akart, de soha sem merte
S néz hosszan, hosszan, mint a titkot,
Amelynek zárját meg soha se lelte.

Künn meg elkondul a lélekharang.
Sikoltoz, vijjog fönn a vén toronyban.
Akkor kötik fel elmerevült állam,
(Kinyújtóztatnak hófehér ruhában)
S nem tudják meg soha, soha: ki voltam.

Egyedül

Vén ablakomra könyököl a hold.
A bútorok öblén az éj homálya.
Roskadtan ülök a sarokban.
Csillog az empír-asztal sárga lába.

Sötét ruhám a bánattól nehéz.
Bús arcomon egy sárga, nagy virág.
Aranyos, ódon bútoraim öblén
Egy agg szű lassan, tépelődve rág.

Ó, láthatnék csak most egy édes arcot!
Lenne uram, fiam, vagy a cselédem!
Csak ülne mellém és borongna vélem
A messze, messze költözött meséken!

Csak nézne rám kerek szemmel, riadva,
Ha mondanám, hogy messze süt a nap,
A Fertő mellett nyílik az iris
S a vízbe korhadt füzek hajlanak.

Ki borzadozna, ha szép életemnek
Szép titkait remegve elmesélném
S a kereszt elé Jézus lábaihoz
Oda térdelne búsan sirva mellém!

De senkim sincsen. Egyedül vagyok.
Imádság közt ér minden csendes alkony.
Benéz a hold, mely sárga és hideg,
Mint egy megölt, nagy hercegasszony.

Vigasztalás Dantenak

(A XXIV-ik szonettre.)

Dante, szomorú nádi hazámból
A Duna-Tisza síkjairól jöttem.
A fejemre, hogy meglessem neked,
Mikor éneklek e kis éneket:
Egy napraforgó-koszorút kötöttem.

Dante, e város márványkapujánál
Szép homlokom a hideg követ érte.
Hát itt lakott Beatrix hajdanában?
Itt várt reád tündöklő csarnokában?
És itt sirtál te annyi könnyet érte?

Zarándokok közt új, magyar poéta
Hallom a hangod: „Sirasd, ismeretlen!”
Ó, Dante, Dante, bíboros elődöm,
Ne várj te könnyet ékes temetődön!
Sírnak itt mások szüntelen helyettem.

Az oszlopok itt titkosan ragyognak.
A ciprusok mind öröla regélnek.
A kertekben, ha mátkapárok járnak
S felsír dala sok szétszakított párnak,
Visszhangja kél az ő örök nevének.

De nálunk, a mi könnytelen hazánkban,
Ha meghal szép Beatricénk, viszik a síkra.
A sírban senki nem gondol reája.
Zuhog fölötte a táj sárga nádja
És senki sincs, ki érte (s értünk) sírna!

Emlék: nehézillatú ó-bor!

Nap, égi, fényesarcú isten
Süss zordon börtönablakomra!
Szél, futkoss hámlott házam előtt,
Suhogjon árva kertem bokra!

Arany darazsak, jertek erre!
Olajos ablakom homályos.
Fejem körül ezüstös szárnyon
A béke szent madara szálldos.

A szívem ablakára röppen.
Kopogtat halkán: béke, béke!
A messze múlté lesz a titok
És édes gyönyör: az emléke.

Emlék: nehézillatú ó-bor!
Tubarózsa piros kehelyben!
A bánatok közt a bukottak
Megtisztult áriáját zengem.

Most kél a nap. Ó, fölkelő nap,
Szent sugarad kedvre derítsen!
Örömré váltod a bukásom
Esettek Ura, kegyes Isten!

Jézus eljött hozzám

Ma reggel Jézus hófehér palástban
Leégett házam ablakán benézett.
És szólt: sok búval megrakott szívednek
A bánat adjon immár menedéket!

A tiszta albát bátran vedd fel újra,
A cingulust, manipulust, a stólát.
Pompás piros miseruhában holnap
Csókold meg újra az ereklye-oltárt.

Már tiszta vagy és vágyaid finomak,
Mint csipkeleplek oltárom szegélyén.
Mondj egy misét az örök végtelennek
S légy harcosom a választottak élén!

A kiengesztelődés

Az ódon román templomból jövök,
Hol gúnyos arcok néztek rám ijedten.
Besurrantam az oszlopok közé
S a gyóntatószéknél letérdepeltem.

A vén barát szelíden rám tekintett.
A bűneimtől szinte-szinte szédült.
De feloldott s aztán vidáman kelt fel
A titkos, szent ítélő-székből.

A hétfájdalmas oltárhoz siettem,
Hol elrebegtem penitenciámat.
És hófehér szívemből végleg eltűn'
A könny, a gyász, a csüggedt báná

Vezeklő köntösöm sebtén ledobtam.
Fehér palást borult a vállaimra.
Kertem felett fellángolt a tüzes nap,
Szikrázott minden napraforgóm szirma.

Hozsanna néked, kegyes Isten!
Hozsanna néked, tiszta élet!
Lelkem a rémes éjszakából
Sugárzó új hajnalra ébredt.

A bukottak keserű áriái
Im, itten érnek — véget.

ROMLOTT MAGYARORSZÁG

A tárogatós .

(Endrődi Sándornak.)

Mély muzsikájú, ősz tárogatós,
Tavaszzaga van már a rögnek.
De nálunk a magyar hegyek közt
Most is téli viharok dörögnek.

Fogy a kuruc mindegyre jobban.
Támadó kedve a labancnak.
És nálunk nincs új tárogatósa
Ez új, keserű testvérharcnak.

Szép a munka, ha gyümölcse mienk,
Ha aranyán mi szent koronánk ragyog.
De nem lehetünk fénylő-jólakottan
Aranypórázon vezett rabok.

Le ne tedd most a tárogatódat!
A magyar síkon, hegyen, erdőn
Szabadságunkért fújj egy riadót
Vérforralón, fájón, kesergőn!

(1913.)

Romlott Magyarország

(Berzsenyi szelleméhez.)

Lehunyt szemekkel nyughatol-e dicső?
A niklai sirágy fekete ölében?
Mikor hazádnak térein át cudar
Fergeteg önti iszappal a síkot?

Rongált Budának tornya merőn tekint
Rákos felé. Sok nagy tereme búsongva
Áll únt homályban. Nem riogatja csendjét
Rettenetes királyi szózat.

Felkölt nemes uraid acéla árván
Rozsdásodik feketült teremükben.
Új harcokon egymást kevesíti tusájuk,
Tatár, török helyett önerőjüket osztják.

Ketté szakított nemzeted ősi bűne
S a rút viszály közt vad lakomára készül
A végek másnyelvű fia, kit az ősök
Nagy szíve testvérként fogadott szívére.

A kapzsiság nyomorult aranyérce csillog
Magas paloták kalmár fiai szemében
S a szent szabadság ünnepi márciusán
Vörös lobogót emel hitlen utódod.

Már északon fogát vicsoritja a medve.
Dél hocskoros gyülevészé ökölt ráz
És majd ha holnap pukkan az álgú, nem lesz
Hű harcosod, csak, aki a bért tekinti — zsoldos.

(1913.)

Minálunk minden elfogy

A skarlátszín magyar pusztáról
Lassan-lassan fogy a kenyér.
A nap lángolva ég felette,
De már semmit sem ér.

Nálunk lassan mind kiürülnek
A nagy aranygyomrú bányák.
Kincseit vígan elviszik mások,
De nálunk azt se bánják.

Nálunk a nagy erdők ledőlnek.
Elpusztul a madár-nép.
Hol megpihennénk tikkadt nyáron,
Nem vár ránk híves árnyék.

Nálunk csak az kell, hogy színültig
Tele legyenek a vályuk.
Kik velünk egy asztalról esznek,
Még azokat is utáljuk.

Nálunk csak cifra rongy kapós.
Romlik életünk íze, sója.
Egyre fakul a nagy idők
Harcos, máriás lobogója.

Nálunk minden tűz lelohad.
Minálunk a szívek üresek.
Meghalnak az örök, nagy eszmék
És újak nem születnek.

S a szürke rém: a közöny ellen
Ha minden össze nem fogunk,
A Tisza mellől egyszercsak majd
Mi magyarok is — elfogyunk!

(1913.)

Magyarok a Tiszánál

Csendesen folyik az ősi Tisza.
Fekszünk a parton, kósza legények.
Mesélünk halkan. Nézzük a holdat.
Őrizzük, őrizzük a révet.

Ős turán-álom alszik a pusztán.
Halk dalokat sír a szellő.
Csillag esik . . . Hajh, nézz oda, pajtás!
Messze Nyugatról int a jövőndő!

Hív a piros hold. Integet arca.
Sajdul a szívünk vágyaktól égve
És felugorva a korhadó révtől
Benyargalunk a csillagos éjbe.

Haraggal kiált a Tisza utánunk.
Hivogat vissza a vadlúd a partra,
De mi rohanunk messze csudákért,
Új örömért a cifra Nyugatra.

De ha elértük az aranyvárat
S kezdünk leszállni hóka paripánkrul,
Tisza-parti bús legények előtt a
Tündér-kapu nagydörrenve bezárul.

Sápad az arcunk. Szikla az öklünk.
Keserű ajkunk mindent megátkoz
És paripánkra lassan felülve
Nyargalunk vissza az ősi Tiszához.

Ó BOLDOG MAGYARORSZÁGI

O beata Ungaria!

„O beata Ungaria, se non si
lascia piu malmenare...”
Dante: Il Paradiso. XIX. 142.

Ó boldog ország, örökifjú, büszke!
Szent homlokod haragvón felemelted
S Kárpát hegyén eliszonyodva állt meg
Színed előtt az ellen.

Már messzeűzve fut az irígy álnok,
Vágyója földednek s Tisza hús vizének.
Már otthona elijedt, setét mezőit
Tépi bosszús acélod.

Már ismerik neved: ellen s jóbarátok.
És rettegik a hírt: jön az ős turán faj.
Germán s magyar viharként győzve rontja
Elleneid hatalmát.

Téres meződön sarjad a zöld, kövér fű.
Nyugton legeli nagy gúlyáid ezre.
Aranykalászos földed omolva dönti
Drága piros búzádat.

Enyhe dombjaidon hamvasak a szőlők.
Lankáidon érik ízes, piros alma.
Szép gyermekek támadnak hű anyáktól,
Új eleikre büszkék.

Ó, boldog ország, örökifjú nemzet!
Testvér-viszályokkal hagyj fel örökre!
Szánts, vess, arass s új századokban
Légy Európa virága!

A bölcs

Piros köpenyben, mit arany szegélyez,
Nagy oszlopok alatt gót széken ülni,
Olvasni Dantét s ólmos ablakon át
Komor monostor ó falán merengni
Vágyik a költő.

Halvány aranyat űz a sápadt kalmár,
Aggódva néz a vörösaljú égre,
Ha szellő fut a kéklő vizen végig
És rengeti kincsekben dús hajóját:
Remeg a széltől.

Kevély uralmi vágy űzi a gőgöst.
Orvend a törpe hajlongók szavának.
Kúszik kegyes hatalmasok kezéhez.
Azt hiszi, ő a mindenség bírása
S nincs enyhe álma.

Vénusz kegyét lesi a zabolátlan.
Vígad titkon eloltott mécsek mellett,
Vagy ételek nehéz szagában dúskál
S únottan érzi, mily csömör az élet
A test nyögében.

Az igaz bölcs meg elvonul falura,
Hol méla ökrei szántják a földet.
Vén bort iszik. Vadász a hűvös erdőn.
Hú asszonyához s békült, tiszta estén
Nézi a holdat.

Magyar tél

Ha a fogas tél csúf játékot űz már
S beáll a tó, jégpáncél a folyókon,
A gazda vig. A telet nyugton várja.
Vidáman füstöl házain a kémény.

Szénát vet a pelyhedzőszájú béres
A kérődző fehér ökrök elébe.
A gazda meg bemegy a belső házba.
Maga köré gyűjti sok szép családját.
Bőven vet rőzsét a hunyorgó tűzre.
Nehéz bort tölt az ódon érckupába.
És emlékezve messzetűnt napokra
Bölcs könyvet olvas. Vagy az elme szárnyán
Meséket mond a barna gyermekeknek.
Majd unszolásra, meg a régi bortól
Hevülve elkezd egy-egy régi nótát
És könnyezik, ha mondja: árva lengyel!
Ilyenkor félve néz reá az asszony
S ámulja mind a sok széparcú gyermek.

A nap szeme befagyva. Zord az éjjel.
A pagonyban a szilaj fák civódnak.
Remeg a ház a dühödt hóviharban.
De odabenn a gazda nyugton alszik,
Mert tudja, hogy egy reggel a csikó majd
Vígat nyerít a hűvösvízű kútnál

És ficáncolva fut a kert felé ki,
Hol friss fűszálat csókol a hideg nap.
A mezőről a tavasz beizenget.
A négy fehér ökör lassan kiballag.
Az eke felhasítja a barázdát.
A gazda meg körülnéz a határban,
Imát mond s úgy áll, mint agg pátriárka,
Ki vágyva néz az arany nyár elébe.

Magyar táj

A hegytetőn román kolostor üszke.
Köröskörül pompázó, méla erdő.
Agg szilfaágon összetákolt fészek.
Benn: kék galamb, távol párjára várva
Tördelve nyögi ős keservét.

Lenn a falu. Tornyán arany kereszttel.
Zsuppfedte házak. Téres, gazdag udvar.
Benn csendes ökrök. Lármás házi jószág.
Nagyillatú pajták s a kertek alján
Napfényben égő sárga kazlak.

Az útnál hús tó, száz fehér libával.
Libácskát őrző kandi, kedves gyermek,
Ki gyolcsruháját gondtalan letéve
Ragyogva áll a hév nap bősztűzében
S csapkodja a tó ég szín arcát.

Az úton ballagó rozzant szekéren
Öreg magyar ül. Nógatja fakóit.
A nagy szekér alján kövér lucernák,
Telt vékák s hátul a rácsos saroglyán
Kifénylik az avult kasza acéla.

Szellős mezőkön pezsgő, hangos élet.
Dalos leányok, szép piros legények,
Szemérmesek, vidámak, illemesek,
Arcuk verejtékgyöngye hull a rögre,
Acélkezükből ég a munka.

Köröskörül a végtelen határon
Tengerként hullámoznak zöld vetések.
Fölöttük kék az ég s onnét az Isten
— Kit atyaként szeretnek és imádnak —
Kegyes mosollyal néz le rájuk.

Égő kazlak

Künn a mezőn nagy kazlak állnak.
A nap kifeszíti arany ívét.
Tüzes nyilat tesz bele: céloz
S felgyújtja a kazlak sárga szívét.

Égőpirosan lobban a láng föl.
Remeg a lég a kazlak felett.
Tövükben csendben, mit se sejtve
Alszik egy barna magyar gyerek.

Elég? ... Az ég felhő-kocsit húz
Hirtelen ki az égi házból.
A kazaltűzre gyorsan lezuhan,
(Fölkelti az alvó kis gyereket)
S eloltja a tüzet egy — nyári zápor.

Táborbaszálláskor

Most piros koszorúm fejemre teszem.
Az életutcára büszkén kiállok
És örömömben nagyot kiáltok.

Seregeid, Uram, nézd, táboroznak.
Vállaikon új bronzdárda zörög
S védik neved, amely örök.

Eszméid — jaj — szilaj csatákra várnak,
Az örökök, igazak, újak,
Azokkal, miket pogány szelek fújnak.

A festett bálványok harcot akarnak.
Jó. Összezsap maholnap az ellen.
Senki nem állhat akkor ellen.

A mi táborunk zúgva készül.
Hadat nem üzen, de elfogad.
Kirántja a törhetlen kardokat.

Adj egyetértést, Uram, közénk most!
Veled győzünk, előre látom:
Én már a győztes himnuszt intonálom.

Az új élet elé

(Petőfi szelleméhez.)

Te gyémánt, melyben minden fény kigyúl,
Legtündöklőbbje gyönyörű fajunknak:
Petőfi! Kelj föl, vedd kezedbe lantod
S egy fölséges dalt zengj ma el Hadúrnak!

Csak te vagy méltó most dalolni köztünk!
Pirulva némul el a condra ének.
A Szajna szele ne is hozza erre!
Nem kell többé az a magyar szívének.

Itt óriások vívják most a harcot.
Itt az időknek telje érkezett el
S e roppant harcban a te génuszod
Emelt kardot acélos, hős kezekkel.

Hazudtak itt a napnyugati bölcsek.
Az idegenség sohse volt úr nálunk.
Az izzó tűzben tenger arany vált ki.
Ifjú magyarok, lelkünkre találtunk.

Mint gyöngé szem, mely napba nem tekinthet,
Mint vézna hang, mely nem szokott viharhoz,
A mi szemünk is csak káprázni tud most,
Ajkunk akadva, bénultan sóhajtoz.

Ő szólj te! Mondd, hogy büszké legyünk eztán
Magunkra és mindenre, mi magyar.
Kincs az, erő és évezres valóság,
Mely tán aludt, de él s győzni akar.

A nagy világ megismerte erőnket,
A szellemet, mely hős volt hajdanában
S mely a jövő roppant versenyében
Vezetni akar Nyugat kapujában.

Ezentúl minden drága és becsült lesz,
Ami magyar. És lesz magyar önérzet.
Magyar pecsétet ütünk mindenekre,
Mit alkotunk s nekünk adott a végzet.

Ezt harsogd széjjel most Magyarországon!
S megesküszünk örök, dicső szavadra,
Hogy új évezred aranykora virrad
Az ifjú, büszke, feltámadt magyarra!

Toronyzene

Ezüst szemét most nyitja fel a hold.
Az elefántcsonttorony felragyog.
A téren játszanak kis angyalok.

A hold szelíden odaint nekik.
Az angyalkák rohannak a toronyba
S megszólal az estharang kongva-bongva.

A Fertő sarka vörös tűzben ég.
A nád riad . . . Kiált a kócsag.
Fiam, tedd össze kis kacsódat!

A mi fiaink

Hold! Hegyen lakó távol kiráylány,
Te láttad őket!

A mi fiaink harcoltak Uzsoknál,
A nagy puszták kevésszavú lakói,
A szántogató szép piros legények,
A délibábok bágyadt álmodói,
A dúsvérű és halk magyar parasztok.

A fergeteg nem támad úgy a pusztán,
Ahogyan ők hirtelen kerekedtek,
Ahogyan ők a Hegynél verekedtek
A nagy síkon folyó ezüst folyóért,
A nagy síkon növényező mezőért,
A nagy síkon ragyogó délibábért.

Uzsok fölött rémulten hallgatóztál.
De láttad őket s mint örök királylány
— Ki szerenádkor felkel nyoszolyáján —,
Fényt gyujtottál nekik szép ablakodban,
Thermopülén egykor örök nevet vett
Ama háromszáznál — nagyobb vitéznek!

A magyar pap

Agg rácson belül áll nagy sárga háza.
A folyosója hűvös és homályos.
Szobái falán ódon, barna képek.
A tölgysekreányen komoly hallgatással
Nagycsattú könyvek.

Egy dunántúli vén kakukkos óra
Halkan ketyeg s ijedt kiáltást hallat.
A mutatója rézvörös hegyéről
(Mint szalmaszálról színes buborékok)
Tűnnek a percek.

Távol az udvaron a gazdasága.
Fehér ökrök és jóillatú szénák,
Álmos cselédek, félők nagyuruktól,
Ki hallgatag s kinek a keze s szíve:
Mint alabástrom.

Atyja, ura a nagyhatárú népnek.
Kezét fogja s Isten kezébe vonja.
Ő a part, rév. Sok kis gond méla bölcse
És szent. S áldott legyen, mert ő nevelte
Hős fiainkat.

Háború van

A toronyban az Angelusz után
Félve kondul meg a lélekharang.
Jajongva sírja a vésteli hang:
Háború van...

Az utcákon a vén kapuk becsukva.
Döbrent anyák a hátulsó szobában
Térdelnek forró, szent imában:
Háború van...

Az udvaron megmegnyög a kútágas.
Az ablaknál remeg a szilfa lombja.
Sötét levele súgva mondja:
Háború van...

A barna földek mélán kérdik:
Merre van a szorgalmas gazda?
Fölveri hátunk dudva gazza:
Háború van...

Az éjjel telve borzalommal.
A halál lova jár a földön.
Most minden lélek könyörögjön:
Háború van...

A kis kadét

Piros sugár ég Várad tornyain.
A püspök-parkban lassan hull a lomb.
A messze bércek zordon erdejében
A sápadt ősz didergőn sír, jajong.

Egy kis kadét a honvédiskolában
Az ablakból tekint a messze tájra.
Nyugatra néz, a sárga Fertő-partra,
Hol édesanyja minden este várja.

S levelet ír a kis kadét sietve;
— Anyám, ó itt már hervadoz a lomb!
Nagy iskolánk felett darvak repülnek,
Keresik a virágos, messze hont.

Most minden reggel forgatjuk a kardot.
A tanulásban éjt nappá teszünk,
Mert a parancsnok úr azt mondta nemrég:
Tavasza minden hadnagyok leszünk.

Ó, jó anyám, imádkozz mostan buzgón!
(Arany tavasz, te meg sietve térj bel!)

Hogy kis hadnagy-fiad is elmehessen
A messze, messze, messze csatatérre!

A homonnai szőlőhegyen

A hegytetőn a meggyfa messze méláz.
A csonka tőkék könnyesen borongnak.
A rejtett hordók csapraverve kongnak.
Uszkös falakkal áll a régi prészáz.

A kis ribizlibokrok eltiporva.
A hūs kút árva kávája a földön.
Az ifjú őz a sűrűből ha följön,
Nem dőlhet le a ház tövéen a porba.

A puska durrant itt. De nem szüret volt.
Víg dal helyett riadt kozákordítás.
Lompos lovaktól csattogott az irtás
És véghetetlen döbbség volt a mennybolt.

Azóta néma s gyászol ez a föld itt.
A hold felkél a hideg venyigék közt,
Részvétellel néz a bús gazdának szemközt
Ki ebével kijő s hosszan tünődik...

Hold! Hegyen lakó királylány!

Most összebújunk a belső szobában,
Hervadt anyám, döbbség húgom, meg én.
Vad vampir veri künn az ablakunkat
És rémület ül mindhármunk szemén.

Oly vészjóslók az éjek mostanában!
Nem nyughatik anyám, húgom, meg én.
Üres egy hely bús esti asztalunknál,
Mert messze jár a szőke, nagy legény.

A nagy sötétség harsonáz az éjben.
Úgy fél tőle anyám, húgom, meg én!
A mi fiúnk éjben sosem barangolt.
Mindig a fényt szerette a szegény.

Ó légy irgalmas enyhe, tünde Bolygó!
Nézd, fenn virraszt anyám, húgom, meg én!
Bús esti mécsünk gyér világa reszket:
Elvész fiúnk az éjjel közepén!

Ó hold! Hegyen lakó távol királylány!
Idézünk ma, anyám, húgom, meg én:
Mint szerenádkor, gyujts fényt ablakodban,
Hogy láthasson a szóke, nagy legény.

Hogy fényednél haza találjon hozzánk,
Kit vár az anyja, szép húga, meg én.

Háborús est itthon

(Harsányi Kálmán honvédhadnagyának, vitéz kis öcsémnek.)

Mióta elmentél, nagy csend van itthon.
Ude kacaj nem veri fel a házat.
Kicsiny szobád árván, üresen hallgat,
Rajtunk meg bú ül s ájtatos alázat.

Gyenge húgaid némán félre ülnek.
Olvasgatnak az enyhe lámpa mellett.
Vagy ujjaikon halvány gyöngysor csillan
És ostromolják éretted a mennyet.

A zongora némán gunnyaszt az estben.
Vörös gyertyái most sohasem égnek.
Nem hangzik fel mellette ajkaidról
A forrón zengő, drága harci ének.

A vén karosszék hivogat ölébe.
Benne merengek hősi költők álmán
S idézem százszor ékes, tünde arcod
Én kis öcsém, kis gyermek, drága Kálmán!

Ki tudja, hol jársz? Csillagos szemeddel
Hol kémleled a rémes éjszakákat?
Ki ad erőt, ha rettentő tusákon
Acélkarod már-már gyengére bágyad?

Már tél van . . . És a szél felfelsikolt künn.
Vad viharszárnyon közeleg az éjfél.
Megborzadunk és félve összenézünk,
Arcunk fakó a döbbszent lámpafénynél.

Ilyenkor csendben felnyitom szobádat,
Emlékeidnek szentelt, néma rácsát
S benn a homályban, ruhádra borulva
Titkon sírdogál bánatos anyácskád.

Siratók Mária házában

Hol van fiad, a csillagszemű ember?
A teljes hold a tengerszínű égen?
Szeretnénk látni tündökletes arcát
S a tüzes ostort rettentő kezében.

— Ó asszonyok, ne kérjétek fiamról!
Világot váltó harcba ment a drága.
A homlokán már tán csorog piros vér
És leszédült a keresztút porába.

Tetőtől-talpig nincsen benne épség.
Szép arca hervadt, mint a temetőknek
S kik annyiszor láttátok őt ragyogva,
Hajh, már tán nem is ismernétek őt meg!

Hanem azért hozzám ne jöjjön senki!
S ne vigasztaljon! Őt siratni nem kell!
Gyujtsátok meg a péntek-esti mécset,
Mert két nap múlva leszen — húsvétreggel.

Missa poetica

(Requiem.)

Ha tetszenék neked
E sárgagyertyás tumba: a szívem,
Ha tetszenék neked
Szegény dalom: e tompa requiem,
Elmondanám, hogy teljék benne kedved!

Én nem félek a sáppasztó haláltól.
Hiszek. S ki hisz, nem ég miatta lázban.
Bátran suhanok át a küszöbön,
Tüzet rakok a néma tömjénházban
S füstbe borul az oltár.

Uram, dicsőség, himnusz téged illet.
Te örök vagy és roppantfényű tenger.
Ezüst patakként fut feléd az ember,
Békét tebenned lel csak.

Tudom, mindenki hozzád tér meg egyszer.
A játékait csendesén lerakja,
Mint gyermek, hogyha hívja édesanyja:
Szemét te csókolod le.

Tudom, te hívtad őt is el magadhoz,
Kiért e gyászos máglya füstje szárnyal.
Kiért bolyongok háborgó gitárral
Harminchárom nap óta.

A lelkem sáppadoz a végtelenhez.
Nagy tömjénházam: vad, keserű mirrha.
Zord messzeségbe elvesző falán
Tüzes betűkkel e mondat felírva:
— Requiem aeternam!

A tömjénházban kezdem a misét
Az ő elnémult, drága, nagy nevének
— In memoriam sempiternam.

Ősz van a Fertőn

Tegnap jött meg az ősz.
Mint aggott lány, meleg könnyel szemén
Ha újra átlép a ház küszöbén,
Hol gyermekévek ábrándjait szötte,
Úgy jött meg az ősz
Hozzánk, ide az elfakult Fertőre.

Jaj, nagy csönd lett hamar.
Elnémult a nagy nádas muzsikája.
Hideg ezüstköd permetezett rája
És hervadoztak a zöld levelek.
Mint mikor a szívünkben
Ajtót nyitogat az emlékezet.

Elementek messze, messze innen
Lakói a soktitkú, roppant nádznak.
Kihalt vidékén bús varjak tanyáznak:
Emlékei a régi bánatoknak.
A hús víz párás tükörén
Megdermedt, árva lótoszok zokognak.

Szegény szívünk megsajdul.
Felújul bennünk minden elmúlt bánat.
Lassan letesszük rózsakoronánkat.
S kik egykor nekünk oly kedvesek voltak,
Szomorú könnyeink között
Eszünkbe jutnak — ó Isten! — a holtak . . .

A lengyel fehér sas

Az ágyú ezer tűzmadara
Vijjogva repdesett előre.
Az orosz horda bemenekült
A kis uhnowi temetőbe.

De oda is beszállt a tűzraj.
A nagy márványsírok ropogtak.
Dőlt halmaikon álmaikból
Felébredtek --- a holtak.

Lengyel halottak, akik régen
Vártak a nagy feltámadásra,
Húnyt ősök megszentelt porából
Feltámadó fehér madárra.

S mikor meglátták fényes szárnyát,
Fölszálltak mind a levegőbe
S helyüket az oroszoknak adták
A kis uhnowi temetőbe . . .

Légy büszke, hogy magyar vagy!

Győztél világok roppant harcán.
Kardod északról délre ér.
S mit omló véred öntözött,
Fejeden már a zöld babér.

Megtudta a kerek világ,
Hogy a hatalmas Duna mellett
Ifjú oroszán lakozik:
Az elfelejtett magyar nemzet.

Siegfrid kiállva a porondra
Árpád dicső fiára nézett.
Kezét büszkén feléje tárta:
— Testvérem, üdv tenéked!

Te vagy a Duna ifjú őre.
Tiszta, erős fiakra büszke.
Új élet tornyos oszlopa,
Nem multak csonka üszke.

Te vagy a harc tüzes villáma.
Hited, szíved, erőd nagy.
Őrizd erényed s a Dunát
S légy büszke, hogy magyar vagy!

Contra bellum

Mars, rézpaizsú háború-isten,
Zörgő nyílaid bő zápora szűnjön!
Némuljon a szörnyű harsona hangja,
Mely rettenetes hadakat vezényel
Harci meződön!

Zordon korok hőse a kényre csatázó,
Kit dőlyfe úz s öl, mert hívja borostyán.
Ki harcba rohan s pusztítva tör által
Dúlt városok üszkei közt jajongó
Vesztes anyákon.

Ily héroszaid feketült fejről
Letépem az önnönrakta borostyánt
S megátkozom lantban minden elődöm,
Ki koszorút nyujtott a vérben gázló
Kényúri gögnek.

Legyen békesség minden anyaföldön!
Térjen meg a nép füves mezejére.
Munkálja a földet, nevelje a tulkot
S forró napok áldott alkonyatánál
Nyesse a szőlőt.

A szilfa alatt meg agg szüle üljön!
Rajozza körül a bámészszerű gyermek.
S míg enyhe eperrel hűsíti az ajkuk,
Meséljen nekik ódon, agg legendát
Csillant ekével békén szántogatott
Húnyt eleikről!

Szeresse ezentúl testvérít az ember!
Kaján, irigy, álnok ne legyen közötté.
Szálljon le reája egekből az áldás.
Legyen magyar vígság, piros búza, bor
És — béke, béke, béke!

Falun ilyen a halál

A haláltól ne lélj, ijedt halandó!

Dús városokban vak sikátoroknál
Orvul csap le beteg, gyötört szívedre.
És hajszol bálban, villamos szobákban,
Pohár vízből is ő nevet szemedbe
S hiába futsz . . . Egy barna lépcsőházban
Elér és durván vág a síma köre.
Sikolt a vén cseléd. A csengő csenget.
A zűrzavarban jön a néma mentő
S rohan veled a cifra temetőig.

Falun: érett gyümölcs az öreg ember.
Piros arccal, kemény, fehér bajusszal
Úl künn a kazlaknál az enyhe napban,
Vagy a verandán nagy bundákba mélyed,
Úgy sütteti magát az őszi fénnel.
És jár az év. Eleljön az öreg pap.
Beszélgetnek nagy, bújó csillagokról
És bölcseségük, mint a tiszta kristály.
S míg nagy szikár kezük eggyé fonódik,
Lassan, nyugodtan elszárad az egyik,
De még holtan is a papét szorítja.
És lárma nincs, ha viszik be a házba.
A nagyharang beszél csak bölcs igéket,
Ha temetik a dombos temetőbe.
A temetőn sincs a halott magában.
Köröskörül dolgozik a derűs nép.
A szép nyírfák közt citerál a szellő.
A kakukfűről illat árad és az
Éber tücsök az unokák szívére
S hűségéről azt mondja: sírig, sírig . . .

A sírkövön meg ódon, régi mondás,
Mit tisztakezű örökösök írtak,
Gyászolva szívvel, méla sóhajokkal.

(Pii, dolentes et moerentes . . .)

A BOLDOG KÖLTŐ 1926

GIOTTO ECSETJÉVEL

Titánok alázatos harca

E szörnyű korból, mely a szépre lanya,
Én: boldog költő, feltekintek hozzád!
Alázkodva kutatom távol orcád:
Milyen lehettél, ó Istennek Anyja?

Giotto kék ecsetje volna tolmács,
Mely arcodon a lelket megtalálta?
Tán Santi Rafael olaszos álma
Jutott közel hozzád, vagy annyi sok más

Költő, zenész, szobrász, ki mind a lényed
Csodás titkát kereste száz alakban?
S híven mutatott a kis lourdesi barlang?

Ó sok közöttünk a titán, zseni,
De nem tud soha senki festeni
Méltón és híven, Isten anyja, téged!

Hold: ezüst csipkebölcső

A háztetőn, zsoltárban elmerülve
Dúlt férfi áll. Szorongva vár a holdra.
Csillámlik a Holt-tenger messze fodra.
Felharsan egy-egy pásztor méla tülle.

A házban sáfránylányú mécs világol.
Jósasszonyok figyelnek a nagy ágyra,
Hol Anna asszony fájdalom közt várja
Egyetlen magzatát az éjszakától.

A nagy hegyek térdelnek és figyelnek.
Imát suttog mindenki: aggs a gyermek.
Elhallgat a karámok tulka, ökre.

És im a hold, mint ezüst csipkebölcső
Angyalsereg közt lángragyúlva följö,
Benn Isten lányát most hozzák a földre.

Bölcsődal

Járjanak méhek nyitott ablakodhoz!
Hajoljon rajt be szagos alma ága.
Az esti szellő olvadjon imába,
Ha könnyű szárnyán szénaillatot hoz.

Az erdő ontsa rád örök moráját!
Völgyek, hegyek visszhangozzák neved.
A tenger, ha a tűznap ránevet
Csobbantsa bölcsődalra tiszta hangját.

Szél, felleg, orkán, égi háború,
Csillagvilág, szikrázó Végtelen
Ringassanak álomba édesen.

S ember, kinek szívére hág ború
S angyal, a holdra nézz és mondj imát:
Isten ringatja benn Szűz Máriát.

A meggypiros miseruhájú angyal

Ezüst felhők az ifjú tavaszt hozták.
A föld remegett vággyalteli hanggal,
Mikor a meggypiros miseruhájú angyal
Belebbent égi hódolattal hozzád.

Ibolyaszínű szárnya összehajlott.
És szép szemében arany csillag égett.
És üdvözölt olyan szavakkal téged,
Minőket eddig földi fül nem hallott.

Te reszkettél, mint szélben ifjú nyírfa,
De meg volt rólad mindöröktől írva,
Hogy anyja lész az Isten Kisdedének.

S mikor az angyal eltűnt, térdre esve
Ujjongtál boldogan és aznap este
A borús mennyben zendült már víg ének.

Anyaság

Mért muzsikáltak az útmenti fák,
Mikor alattuk boldogan siettél?
Mért ujjongtak fejed fölött a fecskék?
Mért fürdött fényben az egész világ?

Mért térdelt le a harmatos mezőn
Feléd fordulva, a mezei pásztor?
Fejét meghajtva mért rebegte százszor:
— Áve! Nézzétek ez asszonyt! Ez ő!

Mért tárult föl magától a kapu,
Mikor átlépted a kis küszöböt,
Mely mögött néma kétség küzködött?

És mért repesett fel boldog sikoly
Rokonod ajkán, hogy megölelt téged?
Mért mondta: áldott, áldott a te méhed?

Aranyvirág

Sűrű arannyal festettek a festők.
Fejre tűztek égő csillagot,
Pedig belül a szívedben lakott
A csillagos ég maga, mindenestől.

Tested aranyból vert virágnak mondja
A trubadúr ajkán a lovagének,
Pedig voltál Isten nagy ligetének
Egyetlen élő földi liliumja.

Oszlopsor nem övezte ősi házad.
Kicsiny viskó volt. Csupa szent alázat,
Mely falairól a díszet mind lehányja.

Rózsa helyett kertedben édes borsó.
Merengve nézted. Kis kezekben korszó . . .
Istennek voltál egyetlen leánya.

Napkeleti pompa

(A mágusok hódolása.)

Sasorrú agg. Nagy bibortiarával.
Mazsola-szem. Sok citromsárga ékszer.
Fehérkesztyűs kezével ölt elégszer.
Most aranyat nyújt s térdelni nem átall.

A másik barna. Holdszínű köpenyén
Úgy árad szerte kábult ámbraillat,
Mint hogyha szél kapormezőket ingat.
Most ő is térdel és kezében tömjén.

A harmadik, a fekete király
Fehér mosollyal néz. Mirrhát kínál.
A turbánján retekpiros tollforgó.

Az ég káprázatos: arany és bordó...
De Mária most sem néz semmi mást,
Csak kisdédét, az ő kicsiny fiát.

A jegyes

Szép almapiros arca csupa készség.
Ruhája durva és kopott a válla.
De mindig tiszta szalmaszín szakállá
S öreg szeme, mint júniusi kék ég.

Szorgoskodik a szilfaerdő alján.
Fát döntöget, mint régimódi ácsok.
Körötte zöldveres harkály kopácsol
S a táj egy szent titoktól szinte halvány.

A munka mellől gyakran néz vigyázva
Az elvarázsolt tömjénzagú házra,
Hol Mária szent ihletben dalolgat.

Fohászkodik. A távolba mereng el
És este vágyó, álmatag szemekkel
Soká nézi az ostyaszínű holdat.

A piramisnál

Cifrák a füstös hieroglif-termek.
Az oszlopok alatt szunyókál Fáraó.
Meleg van. Erre sosem jár a hó.
A város szélén kunyhó s benn a Gyermekek.

Pálmalugasban udvari vitézek
Alusznak, Kígyós gyűrű ujjukon.
A kunyhóból a kémlelő lyukon
Az anya szemei távolba néznek.

Jeruzsálemben döngnek gyászdobok.
Heródes trónusa recseg-ropog.
Any a Gyermekek készülnek haza.

A piramison szent ibisz kiált.
Unneplik az urak Ramses királyt.
A Gyermekek hallja, hallja s mosolyog.

Nincs bor

A vőfélyeknek piros a hajuk.
Vígán isszák a tornácon a bort.
A szolga telt tömlőket hogyha hord.
Útját állják s a tömlő bajba jut.

Benn halk beszéd. A násznép meghatott.
Csodás vendég van: Jézus s Mária.
Soká kell a násznagynak várnia.
Nincs bor. A gazda szégyentől dadog.

De Mária fiára néz esennen.
Légyszárny se hallik a halotti csendben.
S szól Jézus: vízzel teljen hat veder meg!

S hoznak belőle. A víz: tiszta bor!
A násznagy ámul. Künn a pitvaron
A vőfélyek komoly kardalba kezdenek.

Búcsúzás

Szíved fehér galambja elalélt.
Rémült szívedben kín dúlt,
Mikor Fiad egy nap elindult,
Hogy három évig kergesse a célt.
Világmegváltó útjain talán
Még látod néha, de már nem tied.
Vállán világok terhivel siet,
Hogy meghaljon a sziklás Golgathán.
Hervadt anya, kertedben búslakodsz.
De mégse csendes mindig bús lakod,
Mert egyre többen vándorolnak hozzád.
Ujjongó arccal hoznak híreket,
Hogy minden szív csak érette eped
S neve kürtjétől harsog már az ország.

Intermezzo

Megállok. Elfog néma félelem.
Ámbár szememből tiszta könny pereg,
Fájdalmaidról szólni nem merek,
Még gyöngé lenne ahhoz énekem.
Mert fájdalmad, ó Jézus gyászos Anyja,
Nagy, mint a tenger. S mint az éj, sötét
És öltsem bár fel Hamlet köntösét,
Még sápadt lenne bús szavam aranyja.
Ha majd a vágyak elpihennek bennem
És ősz fejem magasra felemeltem,
S könnyen dobom az élet hatalmát el
S ha értem már titkát a szenvedésnek
S isszonyú hangom neki vág a szélnek:
Akkor zendül fel majd a Stabat Mater.

Szonettek Assisi szent Ferencről

— Poverello di Dio. —

Törekény test volt. Sötét olasz.
Lovagnak készült törrel és karddal.
Szórakoztatta bor, zene, kardal.
Játékszere volt hol ez, hol az.

De jókor még megállott egyszer.
Szolgája legyen lovag lovagnak?
Nem! Inkább lesz cselédje annak,
Aki örök s hatalma tenger.

Ledobta ékes bársony ruháját.
Magára vette barna csuháját.
Ámultak rajt a virágos völgyek.

Egy nevet mondott a világba
S amerre vitte gyöngé lába,
Nyomán megindultak a könnyek.

A szegénység dicsérete

Ne legyen házad, szőlőd, földed!
Az aranyat gurítsd el messze.
Kincsek bilincseibe veszve
Mindig bajok, gondok gyötörnek.

Tested legyen csupán a házad.
Lakója benne: tiszta lelked.
Irass nevére égi telket,
Leveled róla: az alázat.

Boldog, akinek semmije nincs!
Kit nem gyötör vagyon, rideg kincs!
Minden vagyona: lelke, teste.

A test kriptában szendereg majd.
A lelke meg csodás rügyet hajt
A rózsás mennyei ligetbe.

Mennyi öröm a földi téren!

Mennyi öröm a földi téren!
Ó nézz a boldog Szent Ferencre!
Derűt, vidám mosolygást lelsz-e
Nagyobbat, mint az ő szívében?

Örülj, mint ő, a fényes napnak!
Szeressd az ostyaszínű holdat!
A szellőt, mikor lombot bolygat!
S örülj a tarka madaraknak!

Fű, fa, virág legyen barátod!
Az aranyzöld gyíkot ha látod,
Állj meg előtte s nézd sokáig!

Szállj el a fénylő tengerekre!
Szívedben, mint remek ereklýe
Az öröm tündököl --- halálíg!

Isten kertje.

Test, hír, kincs: omlatag cserépfazék.
Ó, összetörni, út porába ülni
És Istenről naphimnuszta hegedülni,
Ezért küldött egy vad kornak az ég.

Isten szegénye, drága, égi Szent,
Lábadhoz hajlott a bűnös világ
És égre törtek új litániák,
Miktől a baj s a romlás elpihent.

A nagy Benedek mocsarakat irtott.
A te kezedtől leggyönyörűbb birtok:
Isten kertje lett a bűn mocsarából.

Stigmás kezéd azóta egyre ápol
Arany gyümölcsöt termő kerteket
S kik bennük élnek: boldog emberek.

Ferenc, a Szent sétál a zárdakertben

A vad idő kezében véres ostor.
Csapása alatt nyög Kelet, Nyugat.
A szörnyű lárma fellegig ugat.
De zöld holdfényben áll az ős kolostor.

Falain belül béke, nyugalom.
A hűvös cella: égi tartomány.
A folyosón feszület, kék homály
S este gyümölcs és méz az asztalon.

A pulpitusnál, mélán elmerülve,
Egy fráter hajlik ódon hegedűre
És elborong egy Mária-keserven.

Nagyon messze innen a zaj, világ.
A fák alatt — kezében halk virág —
Ferenc, a Szent sétál a zárdakertben.

Az ember

Oltsd vállaidra Ikarusznak szárnyát,
Mit nap tüzel, süvöltő szellő ringat,
A felhők közt vihardárárként szállj át:
Érezned kell, ember, milyen kicsiny vagy!

Légy Krózus, Dárius, a gazdagságod:
Koldustarisznya a nagy Kozmosz mellett.
Dús hermelin-pompád sarokba vágod,
Ha látsz egyetlen szűz liliumkelyhet.

És mégis — ember — rólad szól a himnusz.
S bár benned gyakran aljas tüzek égnek,
Tied minden fölött a hír, a nimbusz.

Gonosz vagy s jó. Dicsőit hangos ének.
Különb vagy mindeneknél. Keveréke
A durva sárnak és a titkos égnek.

Szonett mindenkire

Ó, nem tudom, ki vagy: arab-e, talján?
Szőke lord vagy-e, vagy szőrös pápua?
Bölcsőd Peking ringatta-e, vagy Pádua?
A földgolyó jobbán élsz-e, vagy balján?

Malájok égnek szörnyű hőgutában.
Cairo mellett rettentő a por.
Hindu kertekben illatos kapor
És zord kastélyok állnak Skóciában.

De bárki légy és bárhol élj, halandó,
Ha magad vagy és elhagyott a házad,
Ma fáj nagyon a felzengő harangszó.

Ma tép a bú és a magány keserget.
Vigaszként, mint szagos kis fenyőágot,
Fogadd, ó bús testvér, e messze verset!

Nem az enyém

Ó asszony, mondod, gyönyörű,
Mint hús ibolya, a szemem.
Férfi szeme, messzire néző.
De nem ragyog rád soha, nem!

A hajam szőke és selyem.
Mondod: jó volna, nem lehet
Végig simítani? Hiába.
Nem engedhetem meg neked!

Az ajkam szép piros titok.
Néha vágyón hajolsz feléje.
Ne jöjj, ne jöjj! Sohse nyílik
Számodra e titok pecsétje!

Nagy férfilényem, mindenem
Lényed színesre festené,
De asszonyom, ne kérd! Nem adhatom!
Mert mindenem az — Istené.

Üzenet Ovidiusznak

Most biztosan lobog ruhád a szélben,
Amint ott állsz a Pontusznál mogorván.
A tornyos hullám mennydörögve csapkod
S a tengerről rád harsonáz az orkán.

Most biztosan Rómában jár a lelked,
Ahol napfény van s Júlia a kertben.
A lugas alján zöld bor színe csillan
S egy patricius felnevet rekedten.

Rólad beszélnek, ki egy sziklafoknál
Állsz, száműzött és egyedül búsongó.
Múlik az élet. A párkák kezében
Nem áll meg a gyors és kegyetlen olló.

Múlik az élet és hiába nézel
Nyugat felé. Betel rajtad a végzet.
Szerelmet, békét, otthont, mindent elveszt,
Kit az istenek költővé ígéztek.

Ifjúság

Szeles, bolondos. Álmok után fut.
Magas reménnyel készül a harcra.
Bírni akarja mohón az egész nagy
Földi világot.

Bírál. Lenézi a korosabbat.
Múlt érdemet soha el nem ismer.
Gyorsan akarja kezébe ragadni
Az úri gyeplőt.

Nagyon szeret. De szerelme csélcsap
S bár halni kész a leányka szeméért,
Új vigaszok hamar harmatoznak
Irt a sebére.

Gyakorta sért. De ijedve nézi
Halk bánatod és felsikoltva dobja
Felzokogó kebelét te bocsátó
Méla szívedre.

Szeresd nagyon. Zabolázd, de enyhén.
Nézd őt titokban. Szánd. Hiszen ő is
Bús elítélt. Gyönyörű kora, ó jaj
Tőle is elmúl.

A taps ellen

Tömjént tömegtől el ne fogadj soha!
Tapsot ne várj s ha harsan, fuss előle!
Drága a bére a nép kegyének
S hirtelen elmúl.

Kerüld a város lélekölő zshivaját!
Színes kalitka rabja ne légy, mikor a
Falun szelíd hajlék kínálja
Enyhe nyugalmát.

A festett kép csak árnya a festhetetlen
Természet élő téreinek, hol áldott
Törvény szerint zsendül a roppant
Egyszerű élet.

Magányban élj. Birkózz meg vágyaiddal!
Bálványt kerülj! Csak pár barát övezze
Tornácodat. S legyen mindenkor
Istened egy csak!

Őszi kívánságok

Kívánom: lelj egy állhatatos barátot,
Ki eljár néha mohos küszöbödhez
S megosztja lassan alkonyodó korodnak
Árva magányát.

Mert látod: tűnnek, tűnnek az ifjú évek!
A lázak múlnak. Elhagy a sok-sok álom.
Zajos öröm helyett szívesebb fülednek
Már az okos szó.

Ilyenkor csendes, esteledő szobádon
Őreg kandallód rőt tüze felsziporkáz.
Barátod szólni kezd és ébresztgeti
Régi világod.

Meghordoz messze a drága kis ódon utcán,
Hol egy-egy ablak nyílt s te remegve, félve
Emeltél szűz virágot az első édes
Lányka kezéhez.

Ő őrzi titkaid s gyönyörűn idézi,
Milyen volt ifjúi alakod, hajad és
Mint hullattál könnyűt, mikoron először
Csalt meg az élet.

Ő hoz virágot gondteli hitvesednek.
Ő fog pohárt és nedvesülő szemekkel
Köszönti rád s kíván hidegült korodnak
Szép unokákat.

Nekem az ég adott kegyesen egy ilyen
Barátot: téged. Élj nemesen sokáig!
Fejedre, nézd, szívesen teszek részt
Dús koszorúmból.

A temetésem

(Középkori freskó.)

Szép lesz, tudom. Harsog gyászinduló.
Sötét herold megy fekete lovon.
Egy öblös, nagy kürt hosszan-hosszan bújja

Az életem tenorját. Infulás pap
Fekete-sárga ünnepi palástban
Megtörve megy a koporsóm megett és
A gyászszekéren fekete babér lesz.

De ki sirat? A szülők? Rég halottak.
Testvér, rokon? Ó, új és más családok
Bölcsői ők. Ott idegen vagyok már.
A szegények, kik ajtaimnál álltak.
Nem emlékeznek majd puha kezemre.

Magányos üstökösként seprem végig
Az utcát, melyen ünnepezve visznek
S én hanyattfekve nézem az eget majd.

Ó, ki sirat hát? Földi vándorok közt
Van-e, csak egy, ki felsikolt utánam
S áldott szívéen a bánat átvonaglik,
Hogy nem láthatja többé arcomat?

Ki az? Ó, szóljon! Hadd köszönjem néki
Előre meg! Mert akkor nem tudom már,
Ha majd vonul a pompás gyászmenet és
Én dús zene és bámész nép között
Mint egy halott király vonulok végig
A döbrent városon. (És meglehet, hogy
Egy mellékutcán két kis piros ördög
Falhoz lapulva éppen akkor fut ki
A városból s bugyorba kötve viszi,
Ami legdrágább volt bennem: a lelkem ...)

Óda a naphoz

Hatalmas égítest, gyönyörű, tüzes nap,
Ki megvilágítod az iszonytató űrt
És zengő fénnel mindeneket betöltesz:
Halld súlyos ódám!

Tetőled kapnak a csillagaink sziporkát.
A holdnak arca szép sugaradtól ékes.
Arany ujjad hasítja fel az éjnek
Barna palástját.

Te fested enyhekékre az égi sátrát.
A felleget te szeged aranyospirosra.
Te vonsz szivárványhidat a könnyült felhők
Mélyei közé.

Te vagy a tűzforrás, mely a földi élet
Csiráit dús teremésre bírja.
Füvet, virágot, állatot, éhes embert
Sugarad éltet.

Te szépíted a dúlt gyomorok tanyáit.
Szemed tekint a nyirkos, avas odukba.
Senyvedt betegség múlt sugaradnak
Gyógyerejétől.

Te lángolsz fönny a tornyok arany tetőin.
Te tündökölsz az esteli ablakokban.
Bűvölten néz a sárga napraforgó
S hódol egész nap.

Ó, te, ki nélkül sorvadásra jutna
Derűs világunk s minden enyészne árván:
Hatalmas nap, minek is nevezzen
Sokhúrú lantom?

Talán az én iszonyú kegyes Uramnak,
Ki alkotá e nagy, lobogó világot,
Az ő hatalmas, rettenetes szemének
Egyike vagy tán?

Ó, hogyha Isten egy szeme vagy, esengek,
Kérd Alkotód, hogy nyissa ki mind a kettőt
S két szemmel nézzen szánva az esett, bús
Árva magyarra!

Örökre élsz

A roppant űrnek csillagai halottak.
Az égi hold is sárga, ragadtszemű hulla.
És lesz idő, mikoron utolsót
Lobban a napfény.

A megfagyott világ iszonyodva hallgat.
És harsonáz a rettenetes sötétség,
A hó, a jégcsap szemfedőként csüng az
Úr pereméről.

De néked, ember, hirdetek ó igéket:
A lélek tünde csillagai örökké
S forrón ragyognak, mert sohse hűl ki
Napjuk: az Isten!

Nézd, integet . . .

Nézd, integet a búcsúzó nap immár!
Sugárai, ez aranyos fiak, mind
Utána futnak s gyönyörű kebelére
Bújnak örömmel.

Igy én is: sugaracska a végtelenből
Már készülődöm, mert jön az iszonyú
Éji homály és visszafutok Uramnak
Nagy kebelére.

Ó boldog én, ki tudom utam végét!
És készülvén e zűrzavaros terekről,
Égből kapott sugárom tiszta fényben
Örzöm a szívben.

Növő örömben fogy kerek orcám
S bár tűnnek tünde napjaim, a haláltól
Nem rettegek. Nyugodt örömek közt
Várom a végem.

November elsején

A homlokom koszorúja hervad lassan.
Leperdül száz leveles dísze róla
És nemsokára kopár, sivár lesz
Megszomorult főm.

Már hűl dalom heve. Ime, tázom olykor!
Szemem, a nádi sas szeme: fátylas.
Fejemben néha megmegkondul
Messze harangszó.

Beint nagy ablakomon az őszi ijesztve.
Elsárgult ujjaival fenyeget meg
S eszembe hozza virult koromnak
Sok hiúságát.

És én búsongva lehajtom elholt
Orcám és ifjú éveimet siratva
Esengek: Istenem, ne tekintsd, légy
Enyhe bírójuk!

A boldogtalanokhoz

Hiába gyűjtesz sáraranyat rakásra!
Hiába Krózus, Dárius összes kincse.
Nem boldogít. Aranyok között is
Koldus, üres, nyomorult az élet.

Hiába zöldel homlokodon babérág!
Hiába gyujt tömjéntüzet a népkegy,
Bágyaszt tüze s elunottan érzed:
Füst csak a hír s szemedet kimarja.

Hiába gyötröd a vad gyönyörök leányát!
Acélos ifjú tested erője lankad
És sárguló tetemed a gyepágyon
Fájva kívánja az alvást.

Egy nyughatatlan lény lakozik szívedben,
Ki egyre éhes. Sír. Követel s hiába,
Habár a földgolyót teszed is eléje:
Rázza fejét. Nem elég neki az sem.

Csak egy elég. Piros alkonyatokkor
Mutass az égre és magyarázd a túlsó
Világok végtelenjét s ő lebűvölve
Elnyugoszik rajt, mint kicsi gyermek este.

VAGYOK AZ ÉGEN TÜNDÖKLŐ SZIVÁRVÁNY

Vagyok az égen tündöklő szivárvány

Sötét spanyol táj. Arany fennsíkok.
A kastélyokon mórstílusú balkon.
Ibolyakék és fűszeres az alkony.
Ha este van is, én sohasem sírok.

Az agg bácsit még bőszt ágyúk temették.
De már atyám, ki szép volt, mint az álom.
Testőr nélkül feküdt halottas-ágyon
S vele anyám szívét is sírba tették.

De Buda képe örök a szívemben.
S ki játszottam a gödöllői kertben,
Tudom, a hűség otthon: mint a márvány.

A vízözön elült. Az Araráton
Noe bárkáját fényözönben látom:
Vagyok az égen tündöklő szivárvány.

Egyszerű mondatok

(Egy távoli gyermek magyar dolgozataiból.)

Pármából sokszor ibolyát kapunk.
Anyámnak arca mindig halavány.
Kis testvérem szomorú, valahány.
Becsukva mindig nagy márványkapunk.

Spanyolország vad tájai szépek.
Székhelye, Madrid, igen nagy város.
Budán a Tárnok-utca néha sáros.
Én néha készakarva sárba lépek.

A spanyol gyermek mind szépen köszön.
Azt tanultam, nem lesz több vízözön.
A messze Tisza békén kanyarog.

„Minden országnak talpköve az erkölcs.”
Anyám, ha nyugtalanul alszom, felköls!
Nyugton alusznak most a magyarok?

Emlékszel még reá?

Az őseitől trónokat örökölt.
Ifjú fején hatalmas koronák.
Amerre ment, száz ágyú villogott.
Sortűz dördült és sárga harsonák.
Kevély magyar, nagy úr volt az urad.
Emlékszel még reá?

Az összeomlott trónok romja mellől
Mint lángoló nap, borús estbe ment.
Kezében bot volt. A fején kalap.
Nem kísérte a büszke regement.
Kevély magyar, elment a te urad.
Emlékszel még reá?

A kék szigetnél megállt a hajó.
Leláncolt sas lett a szörnyű hadúr.
A tenger árja csapkodott körötte:
Szerették és gyűlölték őt vadul.
Kevély magyar, hová lett az urad?
Emlékszel még reá?

E véres földről elragadtatott.
Tragédiáját egy világ siratta
S téged, magyar, most senkinek se hívnak,
Mert nincs hazádnak ura, igaz atyja.
Kevély magyar, szolgálak szolgája most:
Emlékszel még reá?

Miért remegnek úgy?

(Kérdések Heródes udvaroncáihoz.)

Miért remegnek úgy?
Hisz tele van a város katonával!
Jeruzsálemet Cézár kardja védi.
Az írástudó mind selyemben jár.
A farizeus tapsot kap az utcán.
Heródes nem beteg. Rend van és béke.
Sőt tavaszodik. Az olajfák nyílnak.
Hát mért remegnek úgy?

Félelmük oka a nagy, bujdosó tény?
Az üstökös? Ne féljenek már tőle!
Eltűnt. A tenger nyelte el örökre.
Az ég kitisztult. Csupa csendes csillag.
A hold csónakja oly nyugodtan úszik
Hispánia felett! Oly szép az élet!
Hát mért remegnek úgy?

Hogy illata erős a liliomnak?
S Burgundiában sok az ibolya?
Ki bánja? Csak Augustus császár éljen!
A kattok. Brittek és a gallusok!
És Dáciában legyen hadvezér!
Pannóniától félni: kár! Minek?
Pannóniában nincsen légió!
Hát mért remegnek úgy?

Az angyalok daloltak és december
Idusára tizenkét nappal egy kis gyermek
Született? Ó, botor ijedtség!
Ki fél egy gyermektől, kinek nincs atyja?
Nincs fegyvere? Nincs katonája! Nincsen
Semmi hatalma, csak egy ifjú anyja!
Hát mért remegnek úgy?

Világ Cézárja: a fegyver az úr most!
Egy gyöngye gyermek csak nem dönti meg tá.
Heródes trónusát? Az írástudók
S farizeusok egyesült hatalmát!
Mivel? A semmivel? Egy kis vesszővel?
(Az igazságnak vesszejével?
Amely előtt népek, ijedt királyok futnak?)
Hát mért remegnek úgy?

Húsvéti üdvözlét Szombathelynek

Hűség hazája, Szombathely, köszöntünk!
Gazdag rokonként említjük neved.
Kicsiny faluktól: tölünk zokon ne vedd,
Ha rád gondolva megered a könnyünk!

Nekünk, keserű parasztmagyaroknak
Te több vagy, mint a tornyos Budapest.
A falunak, bár mondják, jóra rest,
Helyén a szíve s őrzője a jognak.

Mi királyt várunk egyre ősi daccal:
Jöjjön! Addig itt el nem vész a hydra.
Addig itt nem lesz rend s terített asztal.

A szívünk földje bánattól szikes.
Im hűségzászlót küldünk tornyaidra,
Ó város, ahol Ó járt s őrt áll hű Mikes!

Szeresd fiam, az ibolyát!

Szeresd, fiam, a sötét ibolyát,
Anyád virágját. Most bús ékszerem.
Kékvér virága. Hűs. Előkelő.
A Balkánon ibolya nem terem.

Kék csók. Uri és illatos.
Édes tőle a csókolt szája.
Ó, tűnt öröm! Ó, távol ligetek:
Ó Párma, ibolyák hazája!

Anyádat ibolyamezőkön
Nevelte boldog ember-öltő.
Neked is kínált ibolyát
A budai vár és Gödöllő.

Most ibolyamezők helyett
A tenger kéklik s egy sziget.
Mint roppant ibolyacsokor
Kéken és búsán integet.

Te ne integess senkinek!
Ifjú vagy még. A karod gyenge.
A Balkán nagy. A falon várjon
Az éles toledói penge.

De pár tavasz multán anyádat
Ibolyával engesztelik és téged
Hazahívnak, Nyugat virágát
A vad Balkán ellen hogy védjed.

Sugárzó hős leszel. Nevedtől
Kisebbre vál a puffedt Balkán
S anyád sötét ibolyatírával
Ul melletted, könnyek közt, trónod balján.

Üzenet Egyiptomba

Ó, távol gyermek, jobb világ reménye,
Ki rejtve élsz bús csillagok alatt,
Tudd meg, csikordul már a sorskerék.
Lassan, nyugodtan jön a virradat.

Ki trónusát féltette tőled gyáván,
Gyilkos Heródes roskatag beteg
S halálos ágyán rettegve vigyázza
Az elközelgő vészes percek.

Minden igaz szem Egyiptom felé néz,
Ahol növekszel hajnalpirkadatban
És várod, hogy a trombitáknak érce
Egyszer megzendül s zeng, zeng szakadatlan.

Ó, halld, dübörög trónja már a bűnnek!
A kor Heródes sírját ássa, ássa
S te távol gyermek, messze Egyiptomból
Haza jössz néped ősi trónusára.

Jön az úr, kit illet ősi jog

Sicambra mellett bús Buda vidéke.
Testvérharc dúlt ott. Vértett az avar.
Vesztett a hun és győzött az avar.
Világgá ment Csaba királyfi népe.

De őrt állt bár szláv fegyvergarmada,
Mikor Verecke kapuja kitárult
S új nép özönlött a keleti tájrul,
Árpád hadával visszajött Csaba.

Mert szörnyű úr a csillagos tejút!
Minden erő sikos lejtőre jut,
Ha jön az úr, kit illet ősi jog.

Új Csaba áll az égi tejúton.
A magyar vár és vár a teuton.
Az ormon már az ifjú sas vijjog.

Mindhalálíg . . .

Nekem nem hősöm Dsingiz, ama bal khán.
Turul, fehér ló, parszi ős hiába.
Én nem megyek vissza Lebédiába!
Nem kell Kelet. S utálatos a Balkán.

Pitt se mintám, az aranykezű angol.
A Nyugatért se rajongok hevülten.
Csillárjai alatt sokszor csalódva ültem.
A gyarmat sorsa keserűn lehangol.

Nem megyek innen se jobbra, se balra!
Itt ismerek egyedül önmagamra.
Fölöttem őrt a Kárpát íve álljon!

Királyom se lesz soha senki jött-ment.
Nem hordok soha fordítható ködment.
Ez a hazám s a gyermek a királyom.

Az ibolyák tavasszal visszajönnek

Ha letarolt is mindent az az ősz
S szinte nincs vége télnek, hóözönnek,
Azt mondom emberek: nagy úr a törvény,
Az ibolyák tavasszal visszajönnek.

Minden magyar tanyán egy gólyafészek.
Bennük pelyhes, kicsiny fiak születtek.
Ne féljete! Akármily messze vannak,
A fészkek nyárra nem lesznek üresek!

Kaján irigynek, rémlátó bűnösnek
Fejére tél hiába is havaz,
Nem tudja meggátolni, hogy ne jöjjön
A hosszú télre ujjongó tavasz.

Nincs hatalom a természet felett.
Milliók lelke szárnyaló sirály.
Hiába minden, a kék ibolyával
Visszajön ősz trónjára a király.

RURALIA HUNGARICA

A tavasz ébredése

Mint jácintos subában alvó pásztor
A hajnal első villanásán nyugtalan már:
A téli táj is — alszik s hangtalan bár —
Megmegmorajlik februárban párszor.

Az istállóban nyugtalan az állat.
Az ér mellett a fűzes már pirosas.
Egy-egy fűszál előbúj és az odvas
Hegyekről lengnek már habkönnyű fátylak.

Mátyás is, a korai szent apostol
Már erdők szélein ragyogva posztol:
Sípokat oszt a kedves madaraknak.

Halkan kezdi mindegyik gyenge torkán.
De távol operák mind elhallgatnak,
Ha majd az erdőn felharsan az orkán.

A búza

Hull, hull az őszi mag: arany szemecskék.
A földanya gondosan eltakarja
S bár jön az ősz sok ártó férge, varja,
Kibúj a szem, mire mennek a fecskék.

Májusban ránk nyit napjával a mennybolt.
A hő szikrázva száll, ujjong a légben.
Haragoszöld búza hajlong a szélben
S kalászba szökken, mi csak kicsi szem volt.

Mire sarlót fog Sarlós Boldogasszony,
Megharsannak a kaszák. Rendre dől rend
S már új kalácsot süt otthon az asszony.

A telt magtárnak víg gazdája örvend.
Kincsét erény, bűn vadul megrohanja.
Ó búza, életünk mindennapi aranya!

Búzakereszt

Még nem tudjuk, mily gazdagon ereszt,
Pedig öntözték égi harmatok.
Arcunkról is verejtéket kapott.
Titkos halom: a szent búzakereszt.

Mint ércekből a drága aranyat,
Kiolvasztjuk belőle a szemet.
Piros szeme a szemünkbe nevet
S öröm-madár repes szívünk alatt.

De néha balsejtés is felcikáz:
Sok az ocsú. A szem aszott, silány,
Fehér szike homályos és laza.

Kalács helyett csak barna kenyeret
Süt akkor néked, szomorú gyerek,
Anyád, e dúlt és most özvegy haza.

Harsog a kasza

Az éhes szájak ősi vigasza,
Minden zene közt győztes egyedül,
Zene, mely a gyomornak hegedül,
Ó hallgassátok: harsog a kasza!

Loboghatnak most gyilkos fegyverek;
Roboghatnak vad villámvonatok,
Száz hangzűr, mit az új idő adott
Megtorpan, mint szülő előtt gyerek.

Mert Albionnak kincse szörnyű bár
S Biarritzban a korzón parfüm-ár:
Minden remeg, ha harsog a kasza.

Mert egy az úr: a fekete kenyér!
Mert egy a baj: a vad, üres tenyér:
Kenyér nélkül e földön nincs haza.

A béres

Szikár alakja csupa ín, izom.
Tatár arcából kiállnak a csontok.
A szerbre nemrég még ordítva rontott
S szerette őt a hangos garnizon.

Most újra béres. Csendes, hallgatag.
Hegyesre kenve vékony barna bajsza.
Négy ökrével nincs izgalom és hajsza,
Lomhán kérőznek a szilfák alatt.

Majd cifra jármuk szörnyű nyakukon
S ragyogva mennek a szántás felé
A zsendülő-füves dülőúton.

Az eke mélyen megmerül a földben.
Kibontja négy öl ostorát a béres
S egy víg pacsirta zúgva égre röppen.

A paraszt ősszel

Az ősz: e nyűtt, zöldinges orvvadász
Már kúrjogat a ködbefúlt hegyek közt
Kezében az öldöklő, gyilkos eszközt
Magasra tartva súgja: hervadás.

A vadlúd már rikoltoz estelente.
A mezőn semmi nincs már, csak haraszt.
Széltől pirosra csípve a paraszt
Szalad haza, hol várja fült kemence.

Otthon csür, padlás megrakodva vár.
Bármily kicsiny zsuppfedte odva: vár,
Hol felkészülve várja a telet.

Pincéjében a mustja már kiforrt
S a hófelhő ha mindent eltiport,
Ő munka után nyugszik és nevet.

Falusi kép

Hideg hajnal. Jó most a bunda, ködmön.
A sertés-ólnál halk beszéd neszez.
A gazda szól: a laska az, nem ez!
Vad birkózás s a hízó már a földön.

Víg sárga szalmatűz lobog a kertben.
Gyerek ugrál a fekete tetemnél,
Meleg-gyűrűt, fület vágyódva szemlél.
Aztán hozzák a hízót nyögve. Ketten.

Az asszonyok sűrögnek benn a konyhán.
A friss hús rózsaszín tömegje gőzöl.
A macska hájt csen. Kergetik vad tornán.

Abált hurkákkal színig telt a katlan.
Hús sustorog. A gyermeknél a hólyag
Víg rémület közt hirtelen elcsattan.

Téli kép

Fehér bundában jött meg a december.
A háztetőkön méteres a hó.
Van hangos öröm, ujjongás, hahó!
Havat lapátol vígan minden ember.

Most elhagyott a csősz rideg tanyája.
A nap az égen: mint a sárga réz.
Egy csengős szánon boldogan karéz
A tisztartóék kisebbik leánya.

Nagy hócsatákat vívnak a legények.
Csörömpöl egy tört ablak fönn a placcon.
Kinyelve rájuk mérgesen az asszony.

A kútról szőke lány szalad sikongva.
Nyomában víg legény hangos hahóval
S a kapunál agyon mosdatja hóval.

A kiskocsis

Havas tetővel áll a szénapajta.
Benn széna-, borsó-, bükkönyillat úszkál.
Száradt virágja közt egérke dúskál.
A macska les s egy pillanatban: rajta!

Az istállóban nyugtalan a két pej.
A kis csikó untan zabot szemezget.
Aludni, enni, ez a vég, a kezdet.
Tél van, hiába, nincs benn semmi kétely.

Az istálló-ajtóban pelyhes szájjal
A kiskocsis fütyül, nagynéha kurjant
S zablát pucol avasult régi hájjal.

A pitvar-tájra néz s kiáltja: Eszter!
Majd elborul s olvasni kezd búzgón,
Mint harcolt egykor Simonyi óbester.

Légy üdvöz, nap, szél . . .

Szavaim: forró, zengő rubinok,
Türkiz, topáz, smaragd, dús ékszerek,
Mik fénylettetek eddig szívemen:
Elmehettek! Nem kellett!

Szőke tüzek, forró kábulatok,
Mik lázban tartottátok életem:
Hüljete ki agyam tűzkatlanából
És hagyjatok békét nekem!

A nagy csapás, mely a világra sujtott,
Lelkem szeméből kiverte az álmot.
Látom: romlott a túlzott szépség
S a vak kultúra: álnok.

Helyébe jer, hív jóság, régi ember!
Kezedben só legyen, kenyér, kapa, kasza!
Légy üdvöz nap, szél, kis fűszál
És enyhe nyári éjszaka!

Süss tornácomra, régi hold!
Lábamnál fekszik nagy fehér kutyám
S én, színek, fények kábult régi rabja
Vágyom a hús klasszikusok után.

Falusi tanácsok

Ha nyár van s ifjú vagy s lobog a véred,
És csontjaidban tűzfolyam cikázik,
Ajánlom: menj a hűvös, zöld pagonyba
És válladon puskával less vadakra.
S ha majd szemed kikémlelte a zsákmányt,
Célozva húzd a kis ravaszt. A puska
Szavától dördül hét határ. Meglátod:
A lázas vér egyszerre megjuhászod.
Szíved örömmel ver. A balga vágyak
Elhagynak hirtelen. Véred nyugodt lesz
S büszkén viszed a zsákmányt otthonodba.

Vagy menj a hús vizekhez. Hosszú horgot
Bocsáss a mélyre s várd, amíg ezüst hal
Közelg vigyázva. Közben homlokodnak
Képét merengve nézd a sík tükörben.
S ha tán a hal kerülí óvatosan
Csalétkedet s már únva bágyad elnéd,
Ruhád szemérmetes füzek közt rakd le
És forró testedet eresszd a vízbe
S feküdj soká a hűvös, enyhe ágyban!

Avagy ajánlom: forró délutánon
Eredj a rétre és nagy boglya mellett
Feküdj az illatos füvek ölébe.
Szemed legeltesd néma, tarka golyán.
Figyeld a zöld szöcske magas szökését.
S ha tán szemed az álomtól nehéz lesz
S lehúnyva millió szín ég előtté,
Kerek kalappal főd be bronzos orcád
S aludj nagyot! Aludj, amíg az alkony
Hús csókja fel nem ébreszt s már a tücskök

Zenéje szól s az égen mind kigyúlnak
A tünde csillagok. Ilyenkor kelj fel s indulj
Haza. Figyelj a távoli faludból
Feléd esengő esteli harangra!
A kalpagot fejedről vedd le lassan
És suttogd halkán: szép vagy, szent vagy: élet!

Szeress aludni!

Ha méhesed előtt kinyílt a zsálya
És ájult hő remeg az almafák közt,
Forró napokban dőlj a méhes-ágyra,
Mít hársfaágból róttál még tavasszal.
Hallgasd a szorgos méhek züminögését.
Legyen kezedben Flaccus ősi könyve.
És andalogva napsütötte tájon
Engedj szemedre sárgaszárnyú lepkét.
Ne gondolj semmire. Aludj sokáig.
Az álmot meg ne lopd szemedtől és királyok
Írigy szemekkel néznek méhesedre,
Amelyben mézízű ajakkal alszol.

Ha meg borult az ég és nyári zápor
Paskolja kertedet és porzik háztetődön,
Nyiss ablakot és nézd, hogy künn a tájon
Mint hajladoz a rozs a könnyű szélben.
Szívd kéjesen a friss eső szagát, mely
Lehűti nagy szobád nehéz legét és
Míg kerted illatos virágai belesnek
Az ablakon: egy öblös, ősi székben
Hadd nyomjon el az álom és aludd át
A nyári záport, míg az égnek alja
Hasadni kezd nyugatról s a tűnő nap
Rózsát dobál aranyló ablakodra.

Ha meg a téli délután beáll és
Elkezd havazni és sűrű helyben
Szünetlen hull a hó, fehér a tájék
S az utakat korán eltorlaszolja
A dühödt hóvihar: pihenj le akkor!
És míg a kandalló tűzét meleg bor
Tüzes levével érleled, aludd át
A délutánt. Korán beáll az alkony
És minden elpihen, csak künn az éjben
Dühöng a szél és nyögdel a kútágas.
De te aludj! Ne tudd, hogy hány az év, mely
Elmúlt fölötted! Szokd meg jó előre
A hosszú alvást, mely reád köszönt majd,
Ha egy napon — miként a tévedt vándor --
Az ünnepi halál beállít udvarodba.

A csendes parókián

Hiú világ, vad ostromod abba hagytam.
Lármás piac, eljöttem dúlt tereidről.
Derűs magány vett sátra alá s alatta
Zajtalan élek.

Nem kérem többé, hír, koszorúdat!
Rejtett magányom nyújtja a lelki békét.
Büszkén borítja egyszerűségek
Köntöse vállam.

A hajnalokkal ébredek egy időben.
Vidáman végzem el napi munkám
És alkonyokkor enyhe fohással
Térek aludni.

Az évszakoknak sokszínű változása
Előttém játszik, mint mese-színház.
Napfény ha ég, vihar ha tombol,
Tapsolom őket.

A téli estek hosszú ködös sötétjén
Elgyujtom kandallóm s lobogása mellett
Mosolygva nézem, mint tülekednek
A hiú balgák.

Vénségemet se várom rémületek közt.
A roppant Isten nagykegyes arca
Melenget majd, ha elhidegednek
Testi erőim.

Pázmándi Horváth Endréhez

Nyugodj, öreg pap, csüggedt költő!
Az enyhe táj szelíden őrzi
Emlékedet a latin diákok
Zord verseidről álmodoznak.

Lángész voltál és héroszi magyar.
Rivallva zengett ajkadon a kürt.
Kaján irígység tolt szűkös sarokba
Befogni vágyva harsány szádat.

Lettél félnagyaság és törtszárnyú sas.
Az életedben nem volt semmi szín.
Csizmát viseltél, míg az orcás
Símák piros selyemben jártak.

A szürkülő tejutat nézegetted.
Bakony horgasait. Pannonhegy ormát.
Szőlőhegyed minden évben virágzott
S te megnyugodva mondtad: szép ez!

Asszúra érett a szükös magányban
Lelked bora s bölcs mélasággal
Döltél sírodba ősz hajakkal,
Únva világot, sok-sok ellent.

Ám ők díszetlen porladoznak.
De téged műveid felékesítnek.
Nézd: homlokodon tornyosodó
Bíborsüveget tart a hírnév.

Sarkcsillag

Magasan fénylik hűvös csillagom
A mérhetetlen mély és távol égen.
Nevem ragyog időn és messzeségen.
Mint senki: trón, hold, nap felett lakom.

Dús kincseimről nincsen képzelet.
A gazdagságom bámult, mérhetetlen.
Arany, ezüst szintiszta a hegyekben.
A gyémántot útszéleken leled.

A szépség teljes pompában sziporkáz.
A vörös rózsák égneek és nevetnek.
Zöld s vérboroktól harsonáz a borház.

De én búcsút intenék mindezeknek,
Ha lenne társ, enyém, ki rám borulva
Csak egyszer mondaná: kedves, szeretlek.

A rádió

A falu messze van most, messze távol.
Útját eltorlaszolja nagy havak,
Korán van este. Hosszat alszanak.
Mi mást várhatni most az éjszakától!

De míg künn járja orkán-dáridó,
Én csöppnyi lámpám kék ernyője mellett
Vén hegedűk forró szaván merengek.
Hallga! Mint kristály, szól a rádió!

Páris zenéje itt csendül fülemben.
A Scala bíborfüggönye meglebben,
A hang szinte csodákat unszol hinni.

Hallom Berlinben a dacos Wacht am Rhein-t:
Hallom, mit mond a Capitolióon fent
A hit csodás titkáról Mussolini.

Dunántúl dicsérete

Szeresse más az árbocos nagy hajókat,
Mik ingadoznak távoli tenger hátán,
Imádjon Alpot, gyönyörű Riviérát:
Én itt maradok szentelt dombjaid közt
Drága Dunántúl.

Itt vadregényes nagy Bakonyod mutatja
Kék dombjain tört várai omladékát.
Hegyoldalokban zöldaranykék szőlők
Állnak a napban s hársfaággal vár a
Jószagú méhes.

Itt bőven ontja drága piros búzáját
A Rába messze tája s a nagy hűvös rét
Kövér fűvét jókedvűen harapja
A lápos Hanyság roppant téreit járó
Száz gulya, ménes.

Itt kandi gyermek őrzi a vén gyümölcsöst.
Vidám vadász les nagyagancsú szarvast.
A szép folyókban fürdik a sok kövér hal
S Füred fürdőire vígan rian a
Tihanyi visszhang.

Itt még fehérben jár az aratónép.
Víg nótaszótól hangosak a tájak.
A gyermek jó. Az aggok méla bölcsek
És áldott kedvesek karja közt csak elalvás
Még a — halál is.

Egy öregedő leánynak

A vágyaid sok száz arany darázs
Hiába dongott ódon ablakomnál.
Mind künn rekedt s holtan esett a földre,
Mint édes hársvirág a templomomnál.

Remek kertednek sok-sok liliomja,
Miket remegve küldöztél utánam,
Mind elhervadt magányos küszöbömnél,
Nem illatozhatott hűvös szobámban.

Piros rózsáid (ó, szegény virágok!)
Mikor sötét szemem rájuk vetettem,
Elhalványultak és hajnalra kelve
Lehullt a szirmuk, cseréppé töröttek.

És küldtél nádat. Tudtad, hogy örök vágy
Húz mindenüvé, ahol sárga nád van,
De én egy szálát a kezembe vettem
S tiszta szívvel Pilátus elé álltam.

Hiába jött utánam minden vágyad!
Bennem egy néma, hűs szobrot szeretnél.
Sötét hajad lassan ezüstbe hajlott.
Múlt az idő s te lassan öregedtél.

S most évek múlva mégis írok néked.
(Jaj, meg ne tudja odakünn a nád!)
Leya, szegény, egy könnyet ejtek érted.
Ó tudom, nagyon meggyötört az élet:
Most hallom, hogy meghalt szegény anyád.

Dőlj Buda, romba!

(A vörös uralom idejéből.)

Nézem sötétlő tornyaidat, Buda!
A tűnt idők díszei feketednek egyre.
Ó mondd, hová lett teteidről a fénylő
Ősi dicsőség?

Hol egykor idvezült fejedelmi László
Kardját remegte százezer pogány kun,
Most millió magyart rémít halálra
Egy-két Pogány, Kun.

Hol egykor Corvin Mátyás lelke világolt
S dús termein reneszánsz-csodák virultak,
Most egy Korvin-Klein fürdik a vérben
S ül diadaltört.

Hol egykor úr volt ősi, szabad mezőin,
Most vérdiktátor ült a magyar nyakára.
Zsarolja kincseit s ez a rég vitéz nép
Most tehetetlen.

Keresztje, ős koronája porba döntve.
A Mogendovid lett a jelünk s vöröslő
Zászló lobog Budán... Ó ég, szakadj ránk!
S dőlj Buda, romba!

Oreg magyar

Hatalmas válla már megtörve roskad.
Egykor temérdek teste ösztövér.
Fehér bajusza lankadva lehajlik,
De dolmánygombja ó-ezüst s kövér.

A gazdaságban mindenek felett úr.
Kevés szavától fél a szájas béres.
Karám, csür, pajta, éléskamra telve.
A háza táján soha nincsen éhes.

A nagy határban száz hold ősi földjén
Piros búza és sárga repce várja.
Zöld rétjein kényelmesen legelget
Víg ménese és hófehér gulyája.

S ő mégis szótlan járja dús határát.
Föl nem vidítja száz kövér gulya.
Krasznik alatt egy csendes tölgy tövében
Alussza álmát, vassal a szívében,
Már sok-sok éve — egyetlen fia.

Légy büszke rá!

Apa, ki vártad, hogy fiú legyen
S az lett. S hős lett. S elesett a hegyen,
Légy büszke rá!

Anya, ki gyötrő kinnal szülte őt
S most hord miatta arcod száz redőt,
Légy büszke rá!

Asszony, kit eskü kötött össze véle
S neved susogta, hogy elfolyt a vére,
Légy büszke rá!

Gyermek, ki ültél egykor térdein
S most tépi gyenge szíved érte kín,
Légy büszke rá!

S te föld, ki többé őt soha se látod,
Kiért megvert egy elrémult világot,
Légy büszke rá!

A kraszniki tölgyfához

(Amely alatt egy székely katona porlad.)

Ha Székelyföld felől kiáltást hallasz,
Meg ne remegjen nagy, koronás törzsed!
Állj zordonan a nagy szláv pusztaságban,
Ha éget is gránátvágta tört seb.
Ne szólj a többihez! Légy néma, büszke,
Mint méltatlanul vérig sértett hölgyek.
A vészmadarak híreit riasszd el
Ha Székelyföld felől ijesztve jönnek!

— Boldog a holt! — ezt mormold szüntelen,
Mint fájdalomtól enyhült méla bölcsek,
Hogy ki alattad porlad: Székely Mártont
(A rettenetes, isszonyú valóra)
Gyanútlan álmából — ó — fel ne költsed!

Horaciushoz

Horacius, kétezeréves költő!
Derűs aranykor boldog citerása!
Tenger bajunk közt hadd, hogy a magyar
A tűnt aranykor boldog képeit lássa!

Fordítsd szemünk el a sok szörnyűségről
Vezess ki a szép tirrhusi mezőkre.
Mutass nekünk nagy fehér nyájakat,
Kövére Cézár ezer tulka, ökre?

Járd be velünk a szőke Tiber partját,
Virágzik-e szélein a topolyfa?
Vigy ki a hús sabin erdőkbe,
Hol ért vad-mézzel telt a vén fa odva.

Ultess le illatos hársak tövéhez!
Riasszd meg Pán hétágú sípját,
Melynek szavára nimfák fürge tánc közt
Az erdőt nagyvígan telesikítják.

Vezess szőlődbe s langyos lugasodban
Dalolj egy csöndes pásztori idillet!
Űríts falernumit az istenekre,
Parosit Mecénásra. Kit mi illet.

Mutass nekünk árbocos szép hajókat,
Mik tükrös tenger hátán ingadoznak!
Mutass messze tanyákból szálló füstöt,
Riasztóját tolvajnak és gonosznak.

Soracte hegyén csillog-e a hó még?
Szilaj szelek szállnak-e rajta perbe?
Nálunk a Ság teteje sötét most,
Csillagait a vihar leseperte.

És enyhe este vigy az átriumba!
Húnyt őseidről mondj öreg legendát.
Vess bőven rózsét a hunyorgó tűzre,
Mikor kuvik huhog a zord legen át.

Boldog, ki távol él a közbajoktól!
Kit nem gyötör harc, vér, bú, gonosz emlék!
Horácus, aranykor citerása,
Szegény magyarok — feledni szeretnénk!

Robog a szekér

Robog, robog a láthatlan szekér.

A kegyelmes úr mindig ideges.
A főnök úr korholja a segédet.
A piros színért nem rajong az agg pap.
Álmatlanság a legnagyobb bajuk.
Tragédia nincs s nincs vidám bohózat.
Mit más epedve vár, nekik silányság.
Siker, bukás nem izgatja kedélyük.
Az életük hináros, lanyha tó,
Amely fölött hiába száll a szél.

Telek viharja, nyárnak bősze heve,
Karácsonyest, zenés feltámadás,
Remek termés, vagy árvíz és aszály
Mind-mind kicsinység, szürke epizód.
S ha megkoppantja néha ablakuk
Üveghártáját ama nagy dobos,
Kinek szavára menni, menni kell,
Sikolytalan, unottan szól szavuk:
Nem bánom, mindegy! Ha kell, mehetünk!

Te tetted ezt, ó eltűnt ifjúság!
Te mentél el s nem jössz vissza soha.
Te nélküled nincs küzdés és öröm.
Virágosan dübörgő szekered már
Elrobogott és leszakadt a híd
S ki bele hullt az öregség tavába,
Csak teng-leng s éli szürke napjait.
Te vagy az élet, ujjongás, öröm:
A legnagyobb kincs . . . Lassan nékem is
Csak emléked zászlója integet már,
Mint fehér kendő októberi szélben.

A pap

Olyan a pap, mint fojtott temető.

Jönnek sokan, hogy elrejtsek bele
A titkaikat, mint a holtakat.
A szörnyű istenkáromlásokat.
A vért, a tört, idegen aranyat.
Gyűlöletet és durva szót, ökölt.
Száradt virágot, titkolt könnyeket.
Szilaj apa, gyermekgyilkos anya
Aranyszövetbe, vagy rongyba kötött
Hullát hoz s mind a papba temeti.

**Hallgat a pap, mint fojtott temető.
Nem beszélhetnek a halottak.**

A harsogó, villámos úrben
Fekete sasként száll a föld.
De egy magányos, hűs verandán
Fehéren, kéken süt a hold.
A néma pap künn áll az éjben
És őrzi a sötét halottakat.
S ha tán eszébe jut, hogy maga is
Önnön-magának szörnyű temetője,
Ki eltemette zengő önmagát
S ha tán az estnek méla percein
Egy messze, soha meg nem érkező
Gyermek neve hárfája felriad
A szív legmélyén: hűvös, szép feje
Csak elhanyatlik. Szomorú szemét
Befutja könny. De újra fellobog,
Mint síron égő árva gyertyaszál
És halkán súgja: nem, nem, nyugalom!
Aludjatok, sötét halottak!

Aludjatok, sötét halottak!

M I C H A É L ? 1933

„Mi cha Él?”

„Quis ut Deus?”

„Ki mérhető az Úrhoz?”

Ki az úr?

Kezdetben volt az Isten.
Az Isten volt az úr.
Azután jött a Tűz, Víz,
Az Ég, a kék azúr.
Majd jöttek a királyok
S azok lettek urak.
Aztán elűzték őket,
Kiirtva magjukat.
És jött a felséges Nép
És a Nép lett az úr.
És jött a szent Szabadság
S akkor az lett az úr.
Azután jött a Terror
S a Terror lett az úr.
Aztán jött az Inség
S az Inség lett az úr.
Aztán jött a Bőség.
(Nem lett belőle úr.)
Botorkált a Megértés.
(Nem lett belőle úr.)
Azután jött a Bankár
S a Bankár lett az úr.
Azután jött a Mammon
S a Mammon lett az úr
És véle jött a Sátán
S most a Sátán az úr.

De elbukik a Sátán
És nem lesz mindig úr.
És összedől a Mammon
És nem lesz mindig úr.
Öngyilkos lesz a Bankár
És nem lesz mindig úr.

És elmúlik az Inség
És nem lesz mindig úr.
És fölenged a Terror
És nem lesz mindig úr.
És meghal a Szabadság
És nem lesz mindig úr.
És megszelídül a Nép
És nem lesz mindig úr.
Király nem akad senki
És nem lesz többet úr.
És ránk szakad a kék Ég
És nem lesz többet úr.
És füstté lesz a Tűz, Víz
És nem lesz többet úr.

Kezdetben volt az Isten.
Az Isten volt az úr.
S örökön és örökön
Az Isten lesz az Úr.

Fekete kutya

Messzire volt még az éjfél.
Ultem sárga lámpafénynél.
Ultem szótlan, csendesen.
Messzetűnt időn borongtam,
Mikor boldog ifjú voltam
S nem gyötört gond semmi sem.

Hirtelen az ablakomnál,
Hol sötét eperfalombnál
Rigó szunnyad édesen:
Nagy fekete kutya mordult,
Fehér foggal rám vicsordult
És vonított rémesen.

Ablakot nyitottam sebtén
És ijedve megkérdeztem:
Ki vagy, éji nyugtalan?
Rám hördült az eb vicsorgón:
— Pattant abroncs teli hordón!
Jaj, akinek bora van!

Hökkenve szólni akartam,
De fergetegnél gyorsabban
Elrohant a nagy kutya.
Viháncolt a sűrű éjben,
Vonított a vak sötétben
S megállt minden kapuba.

Fölverte a nyugvó embert.
Hangja mindenkit szíven vert.
És nyíltak az ablakok.
Mindenkihez bekiáltott.
Elverte a nyugtot, álmot,
Aztán tovább vágdatott.

Nem alszik a gazda, bankár.
Forgolódik zsellér, kalmár
A megizzadt vánkoston.
Jegyző, bíró dúlt agyába,
Bár vitéz volt, bárha gyáva,
Vad, emésztő gond oson.

Kergetik a szörnyű ebet.
Bátor puskás ki is lehet,
Ki lelőné hirtelen?
Felvég, alvóg róla suttog.
Füle mellett golyó suttyog,
De nem vész el soha sem.

Jön az éjfél, jön az éjfél.
Ülök döbbent lámpafénynél
Gondsujtottan, nyugtalan.
Fut az eb az éjszakában.
(Gond ül az ember nyakában.)
Mindenki boldogtalan.

A tavaszi holdhoz

Ki fölön lebegsz a hűvös égi tájakon,
Mit látsz a föld színén, ó mézszínű sárga hold?

Lövellt sugaraid, a fürge kis hidászok
A tengeren gigászi fényhidakat vernek:
Országutat a mindig nyugtalan embernek.
Rajt vérvörös lámpával nagy hajók suhannak.
Egymásnak lámpafénnyel üdvözlétet adnak.
És látod a sok várost, fényes háztetőket.
Alattuk utca, tér, csapszékek, mind sötétek.
A rendőrt látod, ki az alvó várost őrzi.
(Hiába őrzi, ha Isten nem őrzi!)

A korhelyt látod, aki utcasarkot támaszt.
Fakó lesz arca s tettét szörnyen bánja másnap.
A gyilkost látod, ki sötétben kúszik orvul.
Mögötte másnap csörgő börtönkulcs csikordul.
És látod, mint szökik magasra a betegnek láza.
Aggódva mint hajol föléje irgalmas apáca.
Görnyedt tudóst látsz megrakott, nagy asztalánál,
Látócsövével a világ nagy titkain cikáz át.
És látod az iszonyú gyár kohója fényét.
A meztelen munkás szemüvegjének kékjét.
A zárda bronztetőjén csillog hat kis angyal.

A kóruson zümmög a kármelita kardal.
Megvillan a titokzatos Szahara éje,
Alvó tevéje mellett füstöl az arab kis narghiléje.
És zölden csillan az oázisban a víz is.
Lábára dőlve alszik a bengáliai tigris.
A görbeorrú nagy sasok az ormokon pihegnek.
A cifra bölcsők vánkosán felfelriad a gyermek.

De látod, hogy fenn virraszt a költő is, ó hold!
Dús álmainak gazdag trónusában trónol.
Szikrázza fény és bíbor, százszínű szivárvány.
A keze égbe tornyosodó hárfá, márvány.
Csontujjai, e repdeső fehér galambok
A húrokról tépik az ismeretlen hangot,
Amely megborzogat és árad zuhatagban,
Mert nem az ember, Isten kedve dalol abban.
A földi költő csak a reszkető ezüst húr.
Az Isten a költő, a mindenek felett úr.
Ő pengeti kiválasztottjában a hárfát
És felriadnak rá az alvó emberek, madárcák
És elbűvölve minden bánatuk felejtik
És siró arcukat a csillagokba rejtik.

Sőt te, ki fölön az égen halkan szállsz át,
Ó, mézszín hold, kit zöld patina ötvöz,
Hogy jobban lásd s halld Isten földi muzsikását:
Lassan te is — közelebb jössz a földhöz.

A kalapácsos ember

Falun született, hol akácok állnak.
Kovácslegény lett s elvitték a vágynak.
Iszonyú gyárban vasöntő lett Pesten.
És zeng a gyár. Ragyogva áll az estben.

Sikongatnak a vad acélfűrészek.
Ő köztük tántorog, mint bódult részeg.
Ovig mezíten teste fonnyad, sárgul.
Kék szemüveg mered le homlokárul.
Vasárnaponként eljár a Ligetbe.
A Szép Juhászné-ban megjő a kedve.
A Wurglits-korcsmán csárdást jár veszettü:
Hétfőn az arcán ránc, únt élvezet ül,
De zúgó fővel is elmegy a gyárba,
Mert asszony is van már és három árva
Munkás-poronty, akiknek enni is kell.
S a vasmunkás, ki rút önzést nem ismer,
Bús gyűlölettel gondol a világra,
Az életre, mely hitvány, szörnyű, drága.
S ha jön a szikrás, lángrakétás este,
Sietve indul a szakszervezetbe.
Füle mohón issza a vad igéket.
Agyában szó, vád, mint izzó vas éget.
Hallja, hallgatja: mi a munka, tőke.
Hogy mily kevés jut a kéznek belőle,
Mely dolgozik, míg más tétlen henyélhet.
Sőt napról-napra nehezebb az élet,
Kisebb kenyér jut. A gyár szíve bénul:
Nincs munka! A gép vad zaja elnémul.
A szakszervezet háborog, gyűlésez
És hozzányúl utolsó fegyveréhez.
A vasmunkás, akácos falu sarja
Az utcán tüntet, hol a Körút sarka
Rendőrllovak patáitól vet szikrát.
Kardlap üt vállat, hátat, meg lábikrát.
Jön a hideg ősz, a borús november
S az utcán véres homlokkal üvöltöz
A megvadított kalapácsos ember.

Budán kis házban él a Vilma-nénje.
Gyümölcsös-boltja van, ez a reménye.
A vasmunkás eleljár hozzá mélán.
A kályha szélén alma süls a Bélán
Tünődnek, aki megnőtt már. Húszéves.
Szabósegéd. Ruhája, arca ékes.
De kedve volt és egy nap Pesten járván,
Becsöngetett a ferencrendi zárdán
S beöltözött fráternek a szent rendbe.
A vasmunkás azt mondja rá:

jól tette!

Otthon az asszony boldogan meséli,
Hogy fiúk, ki a harmadikat végzi,
Jutalmul száz pengőt kapott ruhára
S Petőfi verseit.

Az apa fázva

Forgatja a hatalmas verseskönyvet.
Az anya szemét elfutják a könnyek
S míg a fiú nekiül a sok versnek,
Eltervezik, hogy új kabátot vesznek,
Mert jó fiú. Mindenben elüljáró.
Olyan lesz benne, mint egy kicsi báró.
S szövik jövőjét. Álmodoznak, hisznek.
Mérnöknek adják. Vagy katonatisztnek . .

De már a darú késő őszt kiáltoz.

Kiki siet halottjai sírjához.
A vasmunkás is megy a falujába.
Szülei sírján gyökerez a lába.
Az ős pap prédikál a temetőben.
A nap búcsúzik. Most van lemenőben.
A szél borong és megrázza a fákat.
A természet aludni vágyik. Fáradt.
A pap szava harangként kong a tájon.

Simogatja a szívet, hogy ne fájjon.
Beszél halálról, életről, keresztről,
Síron túl élő örök szeretetről.
S mikor a temető lassan sötét lesz,
A vasmunkás a vállán kezét érez.
Az ősz pap kérdi:

Hogy vagy, kedves János?

Boldog-e a tündöklő, messze város?
És bölcs igék közt mennek a sötétben.
A falu felett az éjszaka ében.
A kiskapuban csendesen elválnak.
Jóegészséget kívánnak egymásnak.
A vasmunkás bemegy az ősi házba,
Mely őt kis ingben játszadozni látta.
Lefekszik. És hallgatja, hogy az estben
Egy-egy kutya ugat. Az őszi csendben
Eső csorog a lombvesztette fákra.
Hallgat a komp. Sötét a híd, a rámpa.
S mint anyja ölén az elfáradt gyermek,
Kit rossz pajtások az utcán megvertek,
A zsuppos házban, szemén könny és szender,
Békén alszik a kalapácsos ember . . .

Falun született, hol akácok állnak.
Kovácslegény lett s elvitték a vágynak.
Iszonyú gyárban vasöntő lett Pesten.
És áll a gyár. Sötétben áll az estben.

Felhők Pannonhalmán

Hogy jönnek, jönnek a fekete felhők!

Nekirohannak a nagy kupolának,
A szent monostor évezredes falának.
Mint rongyos zászlók csüngenek a bástyán.

Lehámlik tőlük a ciráda, párkány.
Betódulnak a csendes udvarokba
És könnyes lesz a parkok fája, bokra.
Az ablakokon lomhán átlebegnek.
Járásuk nesztelen, mint szellemeknek.
A folyosókon tolvajként suhannak,
Elébe állnak titkos kulcslyukaknak.
Bejárnak mindent. Dermesztő hidegség
Jár a nyomukban és nincsen menekvés.

Hogy jönnek, jönnek a fekete felhők!

A négy világtáj ontja őket egyre.
Mind ostromolva hág a szentelt hegyre,
Hol rendületlenül s magasan áll
Az egykor bölcső: tömjénszagú vár.
Pedig a bástyán nem ragyognak ágyúk.
Vitézeinek nincs piros ruhájuk.
A kapuk, ajtók mindig tárva vannak,
A nyílt küszöbök békét, enyhet adnak.
De benn a várban száz komoly szobában
Örök zsoltosma és szent munkaláz van.
A nagy magyar Mogult, a szent gyémántot
Csiszolják, őrzik egyre égi lángok.
És áll az őrség. Áll, áll rendületlen.
És zeng a munka. Zeng és zeng szünetlen.

Hogy jönnek, jönnek a fekete felhők!

Mit akarnak s vajjon ki küldi őket,
E rémületes fekete felhőket?
A völgyekből, vagy a hegyekből jönnek?
Talán fohászok, vagy keserű könnyek?
A tengerek párázzák őket erre?

Vagy az emberszív ontja egyre, egyre?
Írigység tán? Vagy ártó, szörnyű szándék?
Halotti lepel? Rettentő ajándék?

Hogy jönnek, jönnek a fekete felhők!

Mért erre jönnek? Mindig-mindig erre?
Mért nem nyugatra, vagy vörös keletre?
Hol volna, volna egyet-mást takarni
S borongó felhők könnyével siratni.

Hogy jönnek, jönnek a fekete felhők!

Mit akarnak itt ezek a bús árnyak?
Harcot akarnak, vagy tán nagy titokban
A szent Hegyhez bűnbánón, meghatottan
A fellegek -- misére járnak?

Jönnek a barbárok!

A császár köszvényes. Hárfázik. Szatirát ír.
Mosolyog rajta Róma.
A rétor szónokol a fórum szószékében.
Taps közt vitázik Róma.
A prétorok gyanús kis üzleteket kötnek.
Pletykázik róluk Róma.
A katonák arcfestőt hordanak a tarsolyukban.
Bomlik utánuk Róma.
Az asszonyok szemöldökíveiket tépik.
Liheg utánuk Róma.
A libertinus nem köszön a fórumon urának.
Demokrata lett Róma.
A rabszolga orrt fintorít s fület mutat titokban.

Már nem gazdája Róma.
A bolond bölcsek sorra öngyilkosok lesznek.
Kacagja őket Róma.
A fórumon tolong a nép reggeltől estig.
Új élceket mond Róma.
Az állam talpköve: népkonyha, ingyen cirkusz.
Igy él az ősi Róma.

(A latin hegyek közt a költő dübörög.
De nem hallgatja Róma!)

Karthágó tornyai megint felhőkbe nyúlnak.
Jönnek a barbárok!
A gall Brennus kardját verik a tűzkovácsok.
Jönnek a barbárok!
A vandal vállakon megmozdultak a dárdák.
Jönnek a barbárok!
A gót lovak átúszták már a kék Tibiszkuszi.
Jönnek a barbárok!
Germániában óriási fákat döntögetnek.
Jönnek a barbárok!
Thulé habos vizén megindultak a gályák.
Jönnek a barbárok!
A hun nyilaktól elsötétül az égen a nap.
Jönnek a barbárok!
Az éjszakában vad viharlovak nyihognak.
Jönnek a barbárok!
Nagy udvara van éjenkint az ölnyi holdnak.
Jönnek a barbárok!
Lúd gágog. Egy sötétpiros kakas hajnalt kiált.
Jönnek a barbárok!

(Júdeában keresztre verték az ember Fiát.
Jönnek a barbárok!)

Véres a hold

A megfeketült ordas hegy mögül
A szőke hold az égre felrepül

Repül a hold: csodás arany madár.
Az ég ívén könnyen libegve száll.
Lenéz a földre s borzad hirtelen:
Mit lát, mit lát, mit lát — jaj ideleenn?

A templomok toronysisakja roppan.
Kigyulladt klastrom lángol a magosban.
Nagy ékkövé, szikrázó koronákkal
Rőt forradalmár játszani nem áttal.
Az emberek kezében szörnyű kard van
És énekelnek rettenetes karban.
Véresre tépik egymást vad tusában.
A gyáraikban titkolt gáz-halál van.
Egymásra lesnek nagy Kain-husáanggal.
Az Ábel-vér sikoltva égre szárnyal.
A föld búzája rettentő halomba.
De fegyver kattog s robban szörnyű bomba
És éhezik a népek véres szája.
Mindenki az aranyborjút imádja.
Körötte vad, félelmes orgia.
Megháborult a kor beteg fia.
Kavarog mindenütt haláltánc.
Csörömpöl mindenütt halállánc.
Nagy bünbarlangok kékes neonfénye
Felorcátlankodik a tiszta égre.

Az ősi föld, e természetes anya,
Mielőtt tátott sírba omlana,
Megrendül és a tenger égre csapkod.

Ciklon dühöng. Az Andesek, az Alpok
Kitörnek és Miámi vad tengerbe vész
S ha minden tájfun, földrengés kevés
S a sárga Kelet nem csap a világra.
Helyette nagy vörös kakas kiáltja:
Az istenek alkonya itt van!
Új korok hajnala villan.
Iszonyú jel van az égen.
Tűznyíl az emberi kézben.
Átlöve vérzik az égi madár.
Millió tolla szikrázva száll.
Mi eddig tiszta, fényes, szőke volt,
Vörösre vált a hold.
Nézzétek, rémült emberek:
Véres a hold!

A pipacs

Nézzétek, emberek, mit akar a pipacs!

A szép búza arany szín tengerében
Piros vércsöppként mind sűrűbben úszik.
Már tudja ízét a volt orosz muzsik
És a hatását most sokan vigyázzák:
Méreg-e? És elhagyja-e hazáját?
Tovább sokakszik az arany búzában?
És piros táblák lesznek a határban?
S egy szép napon piros lesz a világ is?
Piros a nap, mely az égen világít?
Piros az ég, mely eddig enyhékék volt?
A csillagok? Az éjfékete égbolt?
Piros a holdnak fent ezüst kaszája?
Piros a fű, mit tép a marha szája?
Piros a hattyú? Teje az anyáknak?

Szine a bölcsők szúzi vánkosának?
Italunk, a víz szörnyű piros vér lesz?
A szív csak forró kábulatot érez?
Mik eddig kékek, zöldek, sárgák voltak,
Pirosak lesznek? Pirosak a — holtak?

A kék nefelejcs a Tiszát nem hagyja.
Gyermekeit anya oda sohsem adja.
Ragyoghat utcán ezer cifra céda,
Ember huga: elzárt kapu. Nem préda.
Ki lantot ver, sohsem lesz utcaseprő.
Nem az ibolya, a sok fa az erdő.
Ki tömjént áhít szent kolostorokban,
Nem tántorog bűzös sikátorokban.
Erény a bűnnel nem lesz ágyrajáró.
Rongyokban is mindig úr lesz a báró.
Kényszerzubbonyt adhatnak a világra,
Egy drótra járhat minden ember szája,
Az ember mégis mindörökre más-más,
Az egyik átok. Másik: béke, áldás.
A lángelme a börtönben is alkot.
A hülye támaszt lusta utcasarkot.
Csak percekig lehet éles gyilokkal
(Tüzet, vizet ördögös lombikokkal)
Egy gúzsba kötni az egész világot,
De ember még minden láncot lerázott,
Mert örök úr volt mindig: herceg! Fenség!
Benne lakik a titkos végtelenség.

Sohsem lesz pipacs a tiszta búzából.
Fügét nem szednek túskebojtorjánról.
Az állat: állat. És az ember: ember!
A május: május. Sohasem december!
A kenyér: kenyér. És a méreg: méreg!
A korcsma piros gőze — nem Szentlélek!

Polgár, nem hallod a harangszót?

Alig százéves büszke ember: polgár,
Légy bár magyar, germán, avagy rideg welsz,
Nem szoktad-e a füledet kinyitni,
Ha reggel gyűrött nyoszolyádból felkelsz?

Polgár, nem hallod a harangszót?

Vasárnaponkint kis matróruhácskás
Gyermekeid vezeted a templomba.
Mi lenne, ha egy vérpiros vasárnap
Szurony várna s a templom zárva volna?

Polgár, nem hallod a harangszót?

A földed ösök vérétől kövér, dús.
Virágos tarlóját ekéd hasítja.
Mi lenne, ha egy felviharzó jelle
Elűzne róla Dózsa szörnyű sipja?

Polgár, nem hallod a harangszót?

Szelíd, öreg pap, aki templomodban
Eszter történetét mondod a népnek,
Nézd, Néró Rómát gyujtogatja újra!
A külvárosok már ropognak, égnek!

Polgár, nem hallod a harangszót?

A boltod dörrenő acélredőnyét
Estende félve, gondosan lezárod.
Mi lenne, ha a csőcselék feltörné
S elvinné árud, utolsó krajcárod?

Polgár, nem hallod a harangszót?

Bankár, színésznő, ki élsz dús lakában,
És szobrok, szőnyegek közt ülsz a kincsen,
Mi lenne, ha egy részeg utcai nő
Berontana s rikácsolná: ki innen!

Polgár, nem hallod a harangszót?

Tudós és bölcs, ki szőrös füled mellett
A költő jósszavát ereszted szélnek,
Tudod-e, hol jár estende a lányod
S a sportpályán fiaid mit beszélnek?

Polgár, nem hallod a harangszót?

Ingujjban ülsz kertedben s lomhán-lustán
Olvasod a Nyiregyházi Ujságot.
És nem tudod, hogy Moszkva, Peking, Berlin
Milliószám dönt egy új ifjúságot.

Polgár, nem hallod a harangszót?

Szűk korlátok. Te nem nézel túl rajtuk.
Az életed kis nyárspolgári élet.
Verem a kapud: vörös az ég alja!
Te azt mondd rá: vörös? Akkor — szél lesz!

Polgár, nem hallod a harangszót?

Szavam villáma dördül át a földön.
Megcsendül tán a világ füle végre.
Egyén maradok-e? Vagy bevetélnek
Egy közös, vörös, tüzes kemencébe?

Polgár, nem a lélekharang szól?

Sasok és seregélyek

Arany napfény az ormokon.
Az öröm a mennyel rokon.
Öröm napsátra: hatalom.
Gyönyörre ezer alkalom.
Bőség szarúja ömlik ott.
(Finom serlegben Veuve Clicot!)

A napok jönnek édesen.
Rózsának nincs tövise sem.
Szagos fenyők közt hegedül
A gazdag öröm egyedül.
Nincs ott baj, nincsen ínség,
Őrzik az ormok kincsét
— Felesleg legyen bárha sok --
A görbeorrú nagy sasok.

A völgy sötét és szomorú.
Ott él a fekete ború.
Tüdőt fojt mérges levegő,
Kopár az égett legelő.
Tört bokrok fái kopaszok.
Útszéleken csalán, gazok.
A víz is keserű epe.
Nem harsan ajk víg éneke.
Hajléktalan had kesereg,
Krisztust kiált és kenyeret.
Falhoz lapulva hegedül
A szörnyű nyomor egyedül.
Gazok magván tengődve él
Százmilliónyi seregély.

— Hej, ormon élő nagy sasok,
Nagy bőségtekből adjatok
Egy kis szabadabb levegőt!
Napot, vizet és legelőt!

— Nem adhatunk! A sorsunk: sorsunk.
Nemes és görbe a mi orrunk!

— De a mi számunk légió!
S ama Nagyúr: az égi Jó
Nekünk is adott gyomrot,
Mely rettentő, ha korrog!

A görbeorrú nagy sasok
Fejében nagy gond kavarg.
Az ormon lomhán mozgolódnak.
Mi lesz, ha eldördül a holnap?
A seregélyek hada vár.
A nap az égen elfakul.
Felhő süvölt ormon, alul:
Vihar szelétől rémüldöz a táj.

Ovidiusznak

(A hírre, hogy Tomiban megtalálták a sírját.)

Ó, föl ne kelj most bús költő sírodból!

Jobb néked ott az árva tengerparton,
Ahol latin verset skandál az alkony,
Tovább feküdni ismeretlen mélyen
És sósszagú, csillagsziporkás éjen
Szívedben őrizni tűnő alakját
A nőnek, kit csodás Rómában hagytál,

Kitől nem jött hír hozzád soha semmi,
Kinek nem hagyott Cézár mást izenni,
Csak azt, hogy itt a tenger, rajta köd van.
A Pontus mormol. Tomiban most ősz van.

Ó, föl ne kelj most bús költő sírodból!

Új Cézár járma nyomja a világot,
Aminőt Róma még sohase látott.
Nem ember: szörnyeteg. Arany a teste.
Aranyat eszik reggel, délben, este.
Nagyobb úr, mint a régi, vig királyok.
Nyomában éhség, inség, szörnyű átok.
Vampírként szívja ki a földnek véré.
Országokat dúl, darabokra tép szét.
S míg Bábelben aranyat rak halomba,
Körötte nyüzött nemzetekből hekatomba.

Ó, föl ne kelj most bús költő sírodból!

Az égnek alja köröskörül lángban.
Arany-Cézár ül trónja aranyában,
De körülötte fúlt népek jajongnak
S tán nem fogy el negyede sem a holdnak,
Mikor felnyúl a bosszuló kéz üszke,
Hogy Cézárt arany trónjáról leüsse.
S a szörnyű harcnak az lesz szörnyű vége,
Hogy elriad a föld színéről
A nő és Róma és az égi béke.

Ó, föl ne kelj most bús költő sírodból!

Nézd, én is, kései utód a dalban,
Ki egykor Rómát zengtem szakadatlan
S felállni vágytam harcos fórumokra,
Hogy intsem Cézárt enyhébb hajlamokra:

Itt sorvadok a szürkülő vidéken,
Ahol halott hold bujdokol az égen.
A kivert szépség kriptájában fekszem.
Beteg a mától feldúlt lelkem, testem
És azt ízenem néked, Tomi rabja,
Ne ébredj fel a keltegető zajra!
Mert itt a tenger. Rajta szörnyű szél van.
A Pontus harsog. Tomiban most tél van.

Menekülés a Vörös-tenger felé

A nap, világmajorságunk harsánypiros kakasa
Csattanva röppen a föld zöldgyürkés peremére.
Kitárt szárnytollai jeleket írnak az égre
S nagyot kiált, hogy véget érjen a szender:
Fölkelsz-e, ember?

A tenger, figyelő kékköntösös tűzoltónk
Grönland körül felnyúl egy jeges sziklafokra.
Visszafolyik nyomban a riadt folyók habfodra,
Amint a vészjelt leadja a tenger:
Nagy tűz van, ember!

A föld, hatlábnyi vastagon emberszívekből termő,
A dermedt télben is más oldalára fordul.
Hó, jég alatt minden csirája viaskodva csikordul
S ébred, noha alig mult még december:
Lesz tavasz, ember?

A szél, világ báltermének vidám szellőztetője
A Himaláján bontogatja gigászi szárnyát.
Genf ékes termein süvöltözve kiált át,
Elnök, követ, király, szakálla kender:
Lesz béke, ember?

A Gép, fölének került nagylelketlen segítő,
Aki miatt piros a népek panaszra felnyílt szája
S aki miatt a sápadt proletárnak nincs hazája,
Túlerejétől elrémülve zeng fel:
Agyonütsz, ember?

A Bőség, fulladásig tömött zsírszagú éléskamra
Ablakjain ereszti romlott élelmeinek bűzét
S látván lángolni az éhesek elkeseredése tűzét,
Sülyedni vágy, hogy elnyelje a tenger:
Nincs kenyér, ember?

Az ész borzadva néz a párisi nagy Duhajra,
Élet-csárdában egyedül maradt ki a legény?-re
Róma krizmája, Moszkva fekete dögvére
Lesz-e számodra az új Vörös-tenger?
Hol kelsz át, ember?

Az Őrzse néni kislibái

A faluvégen kék tó, tiszta tó.
Boldog libák Lidója: úsztató.
Smaragdzöld fű a partja: legelő.
Mint szörny rohan egy gépkocsi elő.
Elgázol öt citromszín kis libát
S tovább robog, mint Garabonciás.
Az Őrzse néni rémültet sikolt.
Egész vagyona az öt liba volt.
Eláll a szíve. Egek omlanak.
És elsötétül előtte a nap.

(A szörny rohan a hökkent tájakon.
Piros porfelhő mindent lángba von.
Bömbölve száguld, örülten siet.
Elgázol kis libát és nagy szívet.

Lehengereli az arany búzát.
Kövércsordák közt fitymálva húz át.
Megállítja a döbbent gyárakat.
Tömött raktárra pántokat rakat.
A munkanélkültre rá se néz.
Utcát seper a mérnök és zenész.
Koldussá tesz derék polgárokat.
Meggazdagít gonosz kufárokat.
Ronggyá szakad miatta a ruha.
Nagy csődpecsét kerül a kapura.
Meginat trösztöt, tőzsdét, bankokat.
Romokba dönt mesés országokat.
Dőlt házban nyögnek embermilliók.
Olyanok, mint a bibliai Jób.
Eláll a szívük. Egek omlanak.
És elsötétül előttük a nap.

Ki ül azon a szörnyű motoron?
Császár, király, ki úr volt egykoron?
Vagy tán a nép fia: tolvajból pandur?
Tudós bagoly, vagy görbehátú kandur?
A pénz ül benn aranyrúd-ostorával?
A fegyver tán, mely lábhoz állni átall?
A gyűlölet cikázik zúgva végig?
Megnőtt igény ágaskodik az égig?
A rossz lelkiismeret lapul tán benn?
A szent önzés rikoltja: ámen, ámen?
Vagy tán a félelem dühöng a földön,
Hogy rémültében mindent romba döntson?)

Az Őrzse néni áll a tiszta tónál.
Patakzik könnye a kék úsztatónál.
Siratja a megölt öt kis libát
S agyán iszonyú sejtés rémlik át,

Hogy tán az Ördög ül a motoron.
Vagy ha nem az, ó ne vegye zokon
Senki, de ő egészen biztos benne,
Hogy — nem a mi Urunk Jézus ül benne!

A haldokló gladiátor

Eloltja rögtön mécsesét a szentjánosbogár,
Hogyha én meghalok.
Elül a jázminillatos, hűs esti fuvalom,
Hogyha én meghalok.
Elhallgatnak a völgyeken az édes fuvolák,
Hogyha én meghalok.
Aranyvörös pompában égnek mind az erdők,
Hogyha én meghalok.
Virágos medrében megdermed az ezüst patak,
Hogyha én meghalok.
Beethoven roppant homloka törött cserép lesz,
Hogyha én meghalok.
Szegény lesz a gazdag s a szegény nem lesz gazdag.
Hogyha én meghalok.
A boldogság elköltözik egy másik csillagzatra,
Hogyha én meghalok.
A szépség minden szent harmóniája széthull,
Hogyha én meghalok.
A szív hideg lesz, mint halottat rejtő kriptá,
Hogyha én meghalok.
Nem szoptat anya tejszagú kis magzatot,
Hogyha én meghalok.
Elrémülve menekülnek trónjukról a királyok,
Hogyha én meghalok.
Fellázadnak s egymást marcangolják a népek,
Hogyha én meghalok.

Korbáccsal űrjöng rajtuk szörnyű Antikrisztus.
Hogyha én meghalok.
Megáll minden motor a földön, vizen, égen,
Hogyha én meghalok.
A kékszín gáz világrészeket öl halomra,
Hogyha én meghalok.
A Péter-templommal minden dóm porba omlik,
Hogyha én meghalok.
Sírmécs gyanánt utolsót lobban a vérvörös nap,
Hogyha én meghalok.
Az Isten itt hagyja a földet és az égbe száll,
Hogyha én meghalok.
És visszadől a földbe az utolsó véres Ádám,
Hogyha én meghalok.

A gépember

(Egy kisfiúnak.)

Tíz éves vagy. Égből röppent mosoly vagy.
Hajad az Isten napsugárból szötte,
Azért vagy oly csodálatosan szőke.
Kinyílt szemed ágaskodó kis kék láng.
És kékebb, mint ama híres kék gyémánt,
Melyért erős országok versenyeznek.
Arany gallya vagy régi, vad nemednek.
Kis lelked drágamivű kincseskamra.
Jézuska alszik benn: fehér galambka.

Ó kisfiú, tíz év multán egy estén
Tán gépmadárnak ülsz sikoltó testén
S arany hajod rémülten égre borzad,
Ha meglátod az óriási holdat,
Amint felbukkan szörnyű hullaarccal

S mint messziről jövő gigászi kardal
Harsog feléd, hogy kék szemed kioltsa
S reá zuhanjon tested ifjú roncsa.
Vagy tán a föld gyomrába jársz le gyakran,
Mert fogytán lesz a szén és más alakban
Hozod felszínre a föld szörnyű lángját,
Hogy minden utcasarkon elkiáltsák:
Nincs több hideg! A föld: befűtött kályha!
Sötét tüzét te hajtod majd igába.

Vagy tán neved se lesz. Csupán egy szám lesz.
Közös asztalnál étkezel s a bámész
Tömeg röhög, mert tejfehér a képed
S lenéznek, mint amaz arany vitézek,
Kik Egyiptom tornácain mulattak
S az irnokokra gúnyverset faragtak.
Tán gyermeked se lesz. És hogyha lesz is,
Úgy jár, miként a sok kicsiny Alexis:
Lelencben nő fel. Furcsa lesz a hangja
S nem tudja meg soha, ki volt az anyja.
Tán templomot is hasztalan keresgetsz.
Nem látsz majd tornyot, csillogó keresztet.
A szent szavaknak ősz varázsa megdől.
Fehér galambod elrepül szívedből.
S te szép arany gally, Isten arany ága
Visszavadulsz vadócnak ősi fádba.

De megszólalsz a fában, Memnon szobra.
Mert véred visszasír a tűnt napokra,
Mikor a bronzzöld égből jött az angyal
S titok volt minden: ég, föld, éj s a nappal.
Tízéves voltál és leírhatatlan.
Ifjú zene, amely születve harsan.
Emlékszel majd a fürge kis csikóra,

Mit névnapodra küldött boldog óra.
Eszedbe jut a templom és az oltár,
Hol csipkeingben kis miniszter voltál.
Eszedbe jut a roppant sárga ház, hol
Kis beteget, anyád aggódva ápolt.
Emlékszel a papbácsi hús kezére,
Mely oly fehér volt, hogy alig volt vére.
A kertben sétált vaskos imakönyvvvel
És a szeme érted volt tele könnyel.
Piros almát nyujtott feléd gyakorta.
Az égre nézett mindig, soha porba.
Eszedbe jut az arca és az este,
Mikor ijedt kezed kezét kereste.
Eszedbe jut, hogy szentelt keze por már . . .

Ha akkor is a gépmadáron volnál,
Tüzes keresztet írsz vele az égre,
Kigyúl szívednek régi tiszta vére
S visszasikoltod, ami szent és szép volt.
Sirásodtól boldogkék lesz az égbolt
S te, gépember, ragyogva kivirágzol.
Ezer arany gally nő ki durva fádból
S légy bár pogány, gonosz, zsákmányra éhes,
Leszel, mi most vagy: tündöklő s tízéves!

A költő kiált

Két lába két nagy kontinensen áll.
Alatta zúg és bőg az ocean.
A szárnya Newyorktól Japánig ér el.
A nap leszáll fagyottan, köddel, vérrel.
Közeleg a karácsonyéjjel.

Két szörnyű hold a költő két szeme.
Néz vízre, hegyre, havas rétre le.
A Himalája csúcsa vértől ködlő,
De túl azon, halld, véres emberöltő:
Imígyen szól a költő.

Vádollak, ember, vérrel fertegett,
Minden jó érzésből kivetkezett
Egymást agyonmart embercsöcselék,
Kinek az arany soha sem elég,
Soha sem elég!

Nem ismered az égi Gyermekeket,
Ki mindörökre elrendeltetett,
Hogy lenne a világnak: boldog béke,
Minden aranynál nagyobb kincse: béke,
Isteni béke!

Pedig hogy vártad egykor, rossz világ!
Próféták ajkán lángproféciák!
S amikor eljött, hegyek olvadoztak,
Mézzel teltek a hegyek, völgyek, odvak
S pogány bölcsek zokogtak.

Jöttén a farkas bárány lett. Kesely
Párduc nem állott gödölye-lesen.
Az oroszlán s az ökör füvet ettek,
Hímes mezőn vidáman hemperegtek
S együtt legeltek.

Ha felemelte vékony vesszejét,
Alázatosan hajtotta fejét
Igája alá tigris, szomjú vércse
S égi szavát hogy könnyebben megértse,
Letérdepelt elébe.

Csak te, ember, te maradtál gonosz!
A te sziklaszíved nem viszonz
Testvéri érzést az égi melegre.
Benned a Káin testvérgyilkos kedve
Ágaskodik egyre.

Tigris vagy és széjjeltéped a bárányt.
Hiéna vagy. A földet, mit reáhányt
Az élvezetemetettre ágyúd, ásód,
Könyörtelenül egyre túrod, ásod
S a zsebjeit vizsgálod.

Véres kezed harácsol földi téren.
Tied legyen mind. Más azon ne éljen.
A tornyaidon aranyos keresztek,
Karácsonyfádon ezer gyertya serceg,
De a gyűlölet esz meg.

Haj, Páris, Newyork, ködbeburkolt London,
Felhőkbe nyúló költőn, a bolondon
Ne vess, ne vess csak! Jöhet más világ!
Más nyakra is készülhetnek igák!
Rettentő igák!

Végigvág majd a Gyermekek vesszeje
A Ponts Neufs-ön, a Tengeren, a messze
Mohó arannyal teli Fehér Házon
S lehet oly sors másutt is a világon,
Mint most a Duna-tájon.

Tragikus magyar

Százmillió helyett csak néhány millió
Olvassa zengő költőjét, ha ír.
Konstantinápoly ebein egy világ könnyezett.
A magyart senki nem szánja, ha sír.

Nincs minden ötödik magyarnak gépkocsija,
Mely sötét tükörutakon cikáz.
Poros úton nyikorog löcsös szekere
S marasztja lábát pokolbeli sár.

Nizzában bársonyos fekete rózsák nyílnak.
Tövisük nincs. Az illatuk ámbra.
Nálunk holtfáradt arató-hadak
Pipacsra dőlnek s apró szarkalábra.

A Rajna partjain kastélyos hegytetőkön
Kíváncsi missz s nyurga diák barangol.
A magyar várakat török és német kirabolta.
(Még királyát is elvitte az angol.)

Égre szöknek a svájci havasok kevélyen,
Hűsíti völgyeiket rózsaszín glecser
Nálunk perzsel a nyár. A hosszú tél pedig
A Ságról minden havat leseper.

Beláthatatlan kéklő tengerek öveznek
Országokat, hol yachtok rengenek.
Nálunk elakad a kicsi, zsúfolt propeller
S a Balatonban állnak békés tehenek.

Genben királyhoz illő paloták ölén
Ul a nagytanács csillárok alatt
És fejbiccentés jut ama komor magyarnak,
Aki a termen némán áthalad.

A magyar mellben mázsás szív: bú zakatol.
Ő árva embert csak éj ha takar!
Egy-egy dacos száj elkiáltja dühvel:
Mít ér az ember, ha magyar!

De nézd: pallossal a kezében ő áll
Nyugat kapuján, hű ör, ezer éve!
Mongol, tatár, török mind itt véreztek el
S magyar mellen folyt el a bolseviknek vére.

Rendeltetett magányos társtalannak,
Kerubnak földi éden-kapuba!
Nincs nyelv, faj, táj, mit mással elcserélne,
Legyen bár a világnak semmi: Hekuba!

A magyar úr

Keletről jöttek soksipú pogányok.
Nyugatról a palástos császár intett.
Osszevillant a két gyilkos tekintet.
A magyar állt. Kezében buzogányok.

Szívében Ázsia aludta álmát.
Ind nyugalom és mesebeli kincsek.
De egyre jobban rázta a kilincset
Nyugat felől a hit, kultúra, zárdák.

Nem volt miattuk békéje örökre.
Melyikre menjen? Németre, törökre?
Ki menti ki e rettentő zavarból?

S török papucsban kurjogott veszetten,
Vagy lakktopánban illegett esetlen,
De mindkettőben borús volt: magyar volt.

A magyar paraszt

Almos vitéz. Kerek szakállá szürke.
Ilyen volt már az őse is Vereckén.
Sohsem okult bajon, keserves leckén.
Jött a tatár. Jött a török. Ő túrta.

Vendégtartásnak úrimód felelt meg.
A német sógor ugyancsak kiélte,
De ő megújra csak kibékült véle.
Gondolta: majd megúnja egyszer s elmegy.

A vörös zsidót sem gyűlölte, ó nem!
Tudta, mi a hosszúnap, laska, gólem.
Orron ütötte csak, ha szemtelen lett.

Legtöbbet önmagával zsörtölődött.
Szántott, vetett. A tejúton tűnődött.
Állócsillagja volt a végtelennek.

Tavaszi síp

Itt-ott egy száraz ág ledurran a fatörzsről.
De a tisztáson már ragyogva kezét dörzsöl
Mátyás, a szent apostol. Hunyorog, nevet.
Kikandikál a róka, mókus és evet.
Az erdőből csipogva előrajzanak
A téltől elgyötört szegény kis madarak.
A hetyke pinty. A mellényes kis sármány.
A cinke kékipiros zsebekkel a ruháján.
Kénsárga köntösében a sárga rigó.
A kényességtől örökké síró-rívó
Pipiske. És egyensúlyt veszve jó
A szeles akrobata: a billegető.
A bokrok alján megbúvó ravasz kis őrszem,
A sast legyőző pöttömnyi ökörszem.
A pitypalaty gyászsapkában, mert özvegy,
Piros nyakkendősen a kis vörösbegy.

A szentet szárnycsattogva körülrepdesik,
Szelíd fejét, kezét és vállát ellepik.
Kinyitják csőrüket s a jókedvű, kegyes szent
A kis ezüst sípot, mit a galád ősz elcsent,
Visszateszi mindegyikük torkába.
(Mert csak kenyérrel dőre él és kába.)
A kis madárcák torka hirtelen megharsan.
Az erdő fáiban a vér megindul lassan.
Füttyög, dalol a várt tavasz víg kórusa.
Egyszerre eldől a kemény, gonosz tusa.
A kis madarak az öröm vidám trilláit ontják
S az aranybordó, fényes, messze operákban
Elsárgulnak az irigy, testes primadonnák.

(A királyok nem énekelnek mostanában.
A gazdagok is némán ülnek pénzükön.
Szűkön csordul a dal, bizony igen szűkön.
A szélmalom-vitorlák nemigen forognak.
Csikóbőrös kulacsok nemigen kotyognak.
A molnárok nem örlik vidáman a lisztet.
Civilben járnak a remek katonatisztek.
A munkás dúltan néz a rozsdáspántú zárra.
A béres nem vonul vidám nótával a határra.
A lány nem nézegeti szép arcát a tóba.
Az aratók víg ajkát nem cifrázza nóta.
Cigánygyerek nem hány kereket az út mellett.
Ménés, gulya kolomptalan legelget.
A vándorkoldus, aki egyre több lesz,
Mogorván áll a megkopott küszöbhez.
Lassan a teknőben az új kenyér se kel meg.
Hogy már a koldusok sem énekelnek.

Holnap a tél vad túlke utolsót sivit.
De Mátyás ajkán nincs tavaszi síp.)

Aludj el, földem

Az eke szarva mellől Cincinnatus,
Washington, Széchenyi, vagy Ady Endre,
Költők, próféták ostoroztak egyre:
Ne aludj, földem!

A prériken legeltek vad lovak.
A magyar ugaron száz lomha nyáj.
S az ébresztő harsogta, valahány:
Ne aludj, földem!

Egyik esengve, másik vad szitokkal,
Süvöltve szólt föld ősparasztja, hozzád:
Teremj többet, álmos, pipacsos ország!
Ne aludj, földem!

És aztán vér, verejték árja
Ömlött az álmodó síkokon végig.
Éhes sikoltás harsant fel az égig:
Ó búza! Ó föld!

És akkor hangyaszorgalmú kezek közt
Teremni kezdte a föld dús búzáját,
Hogy betömje a népek véres száját
S béke viruljon.

A hombár tele lett piros búzával.
Kövéren áll a nyájak milliója.
Uszógtól, vésztől száz drága szer óvja.
Megvan a bőség!

De az új ember nem a föld fia már.
Benzinnel él. A felhők felett szárnyai.
Kenyér helyett lakmározik banánnal.
Mind proletár lett.

Gyapjűszövetet gumiruha vált fel.
A vászon, gyolcs csak kocsis öltözéke.
S az ősparaszt riadva néz az égre:
Kellesz-e, földem?

Serkentselek-e bővebb teremésre,
Ha dűs termésed már ingyen kívánják?
Hasznod vigyék a trűszűtűk, bankok, bányák?
S őnzűsűrodon fulj?

Bányát nyissak műlyedben? Vagy pedig lűgy
űjra ugar? Virágos, álmodű?
űntűzzűn gattalan, szilaj folyű?
Aludj el, földem?

Altatű dal

(Egy őregasszony betegűgyánál.)

Ne félj, anyám! Nincs semmi, semmi baj!
Szegűnyeid eljűnnek rendesen.
A kűszűbűn mormolnak csendesen.
Nehánya nem jűn, mert ma nincs nyomor.
Ritkán akad ma éhezű gyomor.
Ne félj, anyám! Nincs semmi, semmi baj!

Azt kérdezed, milyen a búza ára?
ű, emiatt, anyám nyugodtan alhatsz!
A búzűűért ma szűnaranyat adnak.
A piacon elkapkodják hamar.
A bugyellűris nagybankűt takar.
Sohsem volt ilyen jű a búza ára!

A nagy tinó miatt se félj, anyám!
A gazdag réten térdig áll fűben.
A mészáros már kétszer is üzent,
Hogy félezer pengőt ad érte.
A városi zsidó is kérve-kérte.
Nagy pénz üti a markunkat, anyám!

Panaszkodol, hogy hol marad az ujság?
Hogy mért nem adjuk soha a kezedbe?
Minek, anyám? Nincs semmi újság benne.
A nagyvilágban nincsen esemény.
Kár rontani a szemedet, szegényt!
Unalmas és üres ma minden ujság.

Kilencven éved mily csodás idő!
De sok csunya világot végig éltél!
Komáromot vörössipkások védték.
Felfordulás volt, nagy ijedelem.
De megnyugtat a jóságos jelen.
Pár enyhe évet még ad az idő.

Mily szörnyűséges volt az eseted!
Mint kislány egyszer Pestről Vácra mentél
És a kanyargó, éles útperemnél
A postakocsi rúdja eltörött!
Te ott sírtál a sok utas között.
Mire megjöttél, késő este lett!

Elképzelem, nagyanya mint rémült el!
De hála Isten, messze mind a baj!
Az élet ma csupa öröm, kacaj!
Megfordítom fejed alatt a vánkost.
Megnézem künn az áldott gazdaságot.
Aludj, anyám és álmodj postakürttel!

Visszal

Ember, ki ülsz modern acéltoronyban
S az éter láthatatlan drótjain át
Figyeled a világ iszonyú kínját,
Hová rohansz, mondd?

Eláll a szívverés a szörnyű hírre,
Hogy összeomlás előtt áll sok ország.
Most pecsételik Európa sorsát.
Hová rohansz, mondd?

A sinzeppelin örült üstökösként
Ki akar futni e kerge világból.
Tört roncsokon apa fiakat gyászol.
Hová rohansz, mondd?

Elűzted a királyokat kevélyen.
Magad intézed életednek sorsát.
Nos, boldogabb vagy? Boldogabb az ország?
Hová rohansz, mondd?

Az tán a baj, hogy a kor mozdonyánál
Óreg emberek állnak régi füstben?
És kisiklik a mozdony agg kezükben?
Hová rohansz, mondd?

Hogy két vad szomszéd nem tud összeférni,
Azért legyen a földteke tébolyda?
Meneküljünk el róla mind a holdba?
Hová rohansz, mondd?

Hát nincs a földön már tenyérszerű hely sem?
Hol nyúlt idegünk elpihenne szépen?
S mint gyermek, alhatnánk Jézus nevében?
Hová rohansz, mondd?

Jó volna lenni hűs havason pásztor,
Ki juhok őriz s édes tejét issza!
Jó volna futni vissza, vissza, vissza,
A multba vissza!

Kihúlt tűzhányók

A széles úton zúg a vad menet.

Paraszt nógatja borzas ökreit.
Munkás lóbázza csontos ökleit.
A katona lovon. A pap kereszttel.
A bankár autón senkit sem ereszt el
Maga előtt. Az asszonyok ragyognak.
Gyerek rángatja kezét a nagyoknak.
A tisztviselő könyveket cipel.
A kofa szörnyű kalapot visel.
A szolgabíró bottal vág utat.
A zsebmetsző tömött zsebet kutat.
Van lökdösés és lárma és zsivaj.
Megmegvadul egy fekete bivaly.
Egymást verik a sárba emberek.
Revolver pukkan. Hangosfilm pereg.
Jazz-band rikolt és vad sportőrület.
Oles reklám és lángoló üveg.
Senki se úr. Mégis mindenki úr.
Egy embert öt-hat helyéből kitúr.
Mindenki törtet, vért köhög, remeg.
És hömpölyög az iszonyú menet.

Az út mellett kihúlt tűzhányók állnak.

Mert a paraszt kiáll egyszer a sorból.
Kuckóba ül s házas fiára gondol,
Aki kivette kezéből a gyeplőt.
A munkás is megkapta a kis seprőt,
Mert a kohóban már nehéz neki,
Igy hát a gyárudvart söpörgeti.
A katona agg lábán is piros stráf.
A kanonok pihegve mond zsoltosmát.
A bankár nagy arany-tömege szétfolý.
Tolókocsiban ül. Szemében téboly.
Óreg mama lett a kifestett asszony.
Rárákiált a menyé, hogy hallgasson.
A tisztviselő tespedt nyugalomban.
A kofa ájtatoskodik a nagytemplomban.
A szörnyű menet meg tovább viharzik.
Új emberek és újantámadt sarzsik.
A szavuk új és a szívük is új.
Tömeg mozdul rá, avagy csak kisujj.
Örök ige és szappanbuborék
Úgy váltakoznak, mint a bíbor ég.
Ha itt-ott feltűnik egy fiatal
Új tűzhányó és mint a diadal
Szórja pirosuló szikráit az égig,
Akik kiálltak az örök menetből,
Hűlt kráterként sötéten nézik, nézik . . .

Mi volna jó?

Mi volna jó?

Kis kályha volna jó.
Piros széndarab izzana benne
És a szobában jó meleg lenne.
A sok fakó arc mind pirosra válnék.

A szoba falán táncolna az árnyék.
A gyermekek, valami hat darab,
Mint fészekben zsibongó madarak,
Anyjuk meséjét hallgatnák merengvén.
És az apa a langyosmeleg estén
Vidáman verné szurtos kaptafáját
És önfeledten dalra nyitná száját.
Mint régi Hans Sachs vígan kalapálna,
A kis szobában úr lenne a lárma,
Míg a kakukkos óra tizet verne
S a kis család az Úrban elpihenne.

Mi volna jobb?

Kis cipó volna jobb.
Bedörrentenék a búbos kemencét.
A hat kenyeret mosdatva betennék.
A hetedik lenne a kis cipó.
Mert Jancsika, a fürge kis csikó
Pirosra sült fehér gyürkére áhít.
S ha már a mécs az asztalon világít,
Az asztalfőn ott ülne az apa.
A tűzhelyen a tej felforrana.
Abba aprítanák az új cipót,
Hogy jóllakjanak a vidám csikók.
Az apa meg (mert elég tej nem lenne)
A friss kenyérre sót, paprikát tenne
S nagyot húzna a kút hideg vizéből.
Egy kis szeles angyal a távol égből
Leröppenne a halkpiros toronyba.
A nagyharang Úrangyalára kongna.
Hangosan mondanák a nyelvek, elmék.
A vén diófák álmodón figyelnek.

Mi volna legjobb?

A béke volna legjobb.
Nagyon soká tart már a háború.
Éppen elég volt már a gyász, ború!
Embert, búzáat ne gátoljon már korlát.
Úgy vár ködös hegyem, a kék Vihorlát!
Komáromot szeretném látni újra,
Angol-kertjében járni elborulva.
Pozsonyba vágyom a királyi romra.
Nagyváradra és Marosmonostorra.
Szeretnék menni szabadon, vidámon.
Ne fogjanak le minden hídon, vámon.
Ne rontsák el az életem tovább már.
Élni szeretnék, mint vidám madárcák.
Örülni néha. Enyhén mosolyogni.
Kolostort nézni. El-elkomorodni.
Békét szeretnék, mely nem gyűlölt, talmi.
Békén szeretnék egyszer majd meghalni...

Talán a halál volna legjobb.

Nem lehet elmenni

Mint késő ősszel nyugtalan madár
Új tájra indul, hol örök a nyár:
Én is elkészülődtem otthonomból,
Mert szörnyű már a baj, mely benne tombol.
Fellelni vágytam ama drága tájat,
Hol ennyi kínzó sorscsapás nem árad
Reám és rád, ó kínba-fulladt testvér!

Fantáziarakétámat gyorsan kilőttem.

Mint nyughatatlan szenvedő Ahasvér,
Bejártam a föld mindenféle táját
És láttam: a vad néger szörnyű száját,
A kannibált nyilas kunyhója mellett,
Amint eszi a hittérítő-mellet.
A hegyben élő vén, vad kecskepásztort,
Kinek nyugalmát úgy kívántam százszor.
A hindu bűvölőt vakító gyolcsban.
Gúlát, világcsodát, miből csak nyolc van.
És láttam Párist és a nagy hajókat.
A Riviérát. Felhőkarcolókat.
Nagy népeket aranyban, vasban, gőgben.
Friss néprajokat lángvörös felhőkben,
Mik zúgnak, mint kasból kiröppent méhraj.
És vérbe fúlva elsúlyedt az ég alj.
Rakétám durrant. S már a holdon álltam.
(Ezüst ravatal szörnyű jégvirágban.)
A Mars, a Vénus elvillant mögöttem
S az olthatatlan vágytól elgyötörten
Feldurrantam a tejúton a napba,
De poklot leltem, nem nyugalmat abba.
És már a zenit szűz ormán lobogtam,
De szárnyas lábam megtorpant legottan,
Mert a zeniből, mely szemként igéz,
Kinyúlt egy csontos óriási kéz.
Parancsolón lemutatott a földre,
Az én fekete, jószagú rögömre.

Itt áll egy nagy, virágos, vén akác.
Napos falával a kicsinyke ház.
Az udvaron a nagyanyó seperget.
A kertben kis leány szedi az epret.
A kút körül pirostaréjú jércék.
Gazdasszonyuk szeme, akár az ég, kék.

A kert alatt, hol tündököl a nyár,
Apa, fiú kék lucernát kaszál.
Vadméh dönög a hús érnél napestig
S a kiskapuban a legszebb szobor,
A házörző: a Bodri kutya fekszik.

Himnuszt kellene mindig énekelni.
Erről a földről nem lehet elmenni.

Te is csak fű vagy?

A kis fűszál könnyet csillant, ha ős van,
Mert félti életét.
A tölgy sikolt, ha orkán tépi lombját,
Mert félti életét.
A kis bogár ijedten száll a kézről,
Mert félti életét.
A gyík bújik a lépések zajára,
Mert félti életét.
A ló felhorkan, ha tátong a mélység,
Mert félti életét.
A felhő fut, ha szél nyargal mögötte,
Mert félti életét.
A tűz sziszegve fúj, ha zúg a zápor,
Mert félti életét.
A tenger vad kódót okád a napra,
Mert félti életét.

Az élet: minden. És semmit sem ér,
Ha egyszer véget ér.

De ember, kényes túlvilági vendég,
Te mért ragadsz a földhöz?
Hisz sorsod itt csak gyöttelelem.

Hát mért ragadsz a földhöz?
Hiányzik szádból a kenyér.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Megvesz az Isten hidege.
Hát mért ragadsz a földhöz?
A gondok megőrjitenek.
Hát mért ragadsz a földhöz?
A saját fiad megtagad.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Nyolcvan nehéz év válladon.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Fürdőkre hordod a szíved.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Vagyon megy orvosokra el.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Morzsolgatod az olvasód.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Lilában zengsz zsolozsmaszót.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Hiszed, hogy vár a túlvilág.
Hát mért ragadsz a földhöz?
Világos minden ablaka.
Hát mért ragadsz a földhöz?

Talán részekre hullni félsz,
Azért ragadsz a földhöz?
Hogy újra só léssz, víz, hamu,
Azért ragadsz a földhöz?
Vagy rémít a Bizonytalan,
Azért ragadsz a földhöz?
Hogy te is csak fű vagy s bogár,
Azért ragadsz a földhöz?

A messzelátó

Az életben egy gyötrő fájdalom van.
Mert látod, testvér, mindig este lesz.
Az eltűnő nap sárgaréz sugára
Egy gondolattal mindig megsebez.

Kék földgolyónk milyen sietve fut
Sziporkázó, színes bolygók között!
Tekints az ürbe s lásd, mi az igazság:
Nincsen különbség Krózus s Jób között.

A szőke haj s az aggnak ősz haja is
Oly egyforma, mint két üres kalász.
A földi élet minden mámora is
Csak láz és láz. Piros, vagy sárga láz.

Hiába lángol a fekete éjben
Páris villanya; éig fel nem ér.
Kicsiny az öröm és a bú. A földünk
Kicsiny golyó csak. Messziről fehér.

A Péter-templomon kigyúl a fény.
Az észember is félve oda fut.
Mint drágamívű pompás messzelátón:
Azon át látja az örök kaput.

Ifjú Szent, fenevaddal

(In laudem Breviarii.)

A háza holdsütött hegyen kegyes kolostor.
Kezében mindent távoltartó szeges ostor.
És mégsincs soha egyedül.
A füle mellett hegedül,
Vagy lelke szép csendjébe vadul belecsap
A láthatatlan arcú fenevad.

A vért kavarja mindig, ifjú Szentnek vérét.
A sárga aranyért sóvárgó szemmel néz szét.
Vagy szörnyű hordó a feje,
Mely gyilkos borral van tele.
A ház falát síkos tükörrel cicomázza,
És barátgöggel önmagát imádja.

Az ifjú Szent megölte volna szörnyét régen,
De nem lehet. Így lelke sziklás szögletében
Egy ciszternába zárta.
Pántot vert ajtajára.
Mint porkoláb őrzi magában csúfos szörnyét,
Így lassan-lassan csendes lesz a környék.

De hogyha hosszan csendben van a ketrec,
Az ifjú Szent az ajtajához áll és reszket.
Hallgatja: vajjon él-e?
Ó, él! A börtön mélye
Vadul fellángol, mint pirosuló máglya,
Ha könnyű kéz új üszköt dob alája.

Csak akkor gúnnyaszt szótlanul a fenevad.
Ha Matutinum harsan fel az ég alatt.
Ha felzengnek a órák.
Békén futnak az órák.
A nap békében tel, nyugodt lesz, könnyed,
S az ifjú Szent hálásan csókolja a könyvet.

Ne még!

Már néha jelzi messzi jöttét
A szörnyű rém: a fekete vonat.
Elgázol majd. Iszonyú füstje
Fakóra festi máris arcomat.

Nem akarok megöregedni!
Legyen csak másé mitra és agát!
Inkább vagyok fiatal levita,
Mint összeroppant őszfejű apát.

Tudom, hogy el kell menni egyszer.
De a természet vadul hánytorog,
És megfagyasztja vérünk a dübörgő,
Egyre növő-növő haláltorok.

Ó, ember, légy bölcs, ne siettesd
A sikert, napot, éveket!
Ude szájjal, tavaszi sípon
A kis bimbóról fujj friss éneket!

Száz év múlva minden mindegy bár,
S szemem, szívem csillag nem ég,
A szeptemberi nyár is összeborzong
És könnyörögve súgja: ó, ne még!...

A haláltól ne félj

Ne félj, mert nincsen igazuk,
Akik ijesztenek kaszával!
Zord képpel, jellel, szavakkal,
Sötét, groteszk ábrázolattal,
Haláltáncsal, rekedt kuvik
Vészjós kiáltásával, hogy ó jaj
Mégis csak iszonyú
És rettenetes a halál!

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Nem kaszás csontváz a halál,
Ki sáppatag holdfény alatt
Fehér lovon barangol,
Keresve áldozatját!
Nem áll a szűk sikátorokba,
Hogy föltekintsen ablakodba,
Amely mögött vívódol!
Nem suhan el a fekete
Lépcsőfokon és nem lopózik
Fülledt szobádba, hogy mikor
A légen végső sóhajtásod száll át,
Az ágy fejénél hirtelenül
Felágaskodjon a sötétből
És megvillantsa kaszáját!

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Nem sötét mozdony a halál,
Mely dübörögve egyre jó,
Füstje fekete lobogó
S te látod, egyre közelebb
Robog feléd piros szemével
S egy irtózatossággal
Elgázol majd!...

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Nem kemény csontkéz a halál,
Mely fojtogatja torkodat!
Hideg verítékgyöngyöket
Nem ő hint homlokodra!
Hörgés, vonaglás, megtörött,
Fáradt szemek nem fáznak!
Nem szakít össze húrokat

Bensődben. Gyenge láz
Mindössze, amiről te
Reszketve mondod: halálgyötrelem,
Vagy: utolsó tusa!

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Mint ért gyümölcs a lehullásra,
Az ember is megéri a halálra
És megbékél vele.
És fájdalom nélkül szakad le
Az életfárról. Halál s fájdalom
A legritkábban járnak együtt
Társként.

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Aki hisz, az nem borzadoz.
Majd átsuhansz a küszöbön
S mögötted lesz a vízözön.

Mondd ezt: Uram, dicsőség néked!
Te nagymágnes. Te megvakító tenger!
Ezüst patakként fut feléd az ember,
Hogy elmerüljön benned.
Mindenki hozzád tér meg egyszer.
A játékait csendesen lerakja,
Mint gyermek, hogyha hívja édesanyja.
Szeme csöndben lezárul.

És ekkor szellemtársaid,
Az arany szárnyú angyalok
Villognak, mint a méh, körül.

És szállsz és szállsz a végtelenbe,
Alcából röppent aranylepke
És elrepülsz örökre.

Ne félj, mert nincsen igazuk!

A halál a legjobb anya,
Ki fekete, de szép.
Ki elfekteti gyermekét.
Szeliden hív s hívó szava
Oly igaz, mint az ég,
A messze, messze ég.

Gyík-ember

Sok ember olyan, mint a zöldarany gyík.
Lábneszre is surranva bújik el.
Ha kis fűszál az útfelen kikel,
Egetverő sötét fenyőnek nézi.
A túsúrást halálos törnek érzi,
Amelyből vastag vérsugár szökell.
Orvost hamar — jaj — operálni kell!
Asszony jajong, kisgyermek-karok sírnak.
Prókátorok végrendeletet írnak.
A félrevert harang nem némit annyira,
Mint a hideglelés neuraszténia.

Mit félsz, gyík-ember? Nem láttad talán
A gögös fáraókat Téba szent falán?
Nem láttad-e a perzsa nyilakat,
Melyektől elsötétült egykoron a nap?
Nem láttad-e Cézárt, miként tiporta
A halhatatlan Galliát a porba?
Nem állott vérben minden völgy, halom?
Nem volt-e gót, hun világhatalom?

Nem állt Atilla szent Róma előtt?
Nyilzáportól, mit magyar keze lőtt,
Nem kopogtak-e klastromtemplomok?
Luther után a füstölgő romok
Harminc esztendőn nem meredtek-e?
Török dühe és mór eretneke
Nem ostromolta Bécset és Sevillát?
És Dózsa népe nem kapott-e villát,
Hogy szíven szúrja mind az urakat?
S a szabadság nem emberre akadt?
A kis Tábornok mit le nem igázott?
Wágrám nagy síkja mennyi vértől ázott?
Nem volt-e Páris világ köldöke?
Száz ágyú torka nem bömbölte-e:
— Vive l'Empereur! Napoleon! A Császár!
Térdeljetek le nemzetek és pápák!
S embernek lett-e szörnyűbb otthona,
Mint néki Elba és Szent Ilona?

Gyík, zöldarany, hideglelős gyík-ember,
Aki fölött most havazik december,
Meddig marad kezedben kurta rőföd?
Nézd régi, ijjas, parittyás elődöd!
Király tegyen rád, vagy proletár láncot,
Magadról mindig és mindig lerázod.
Mert bár a földön a baj, mint a tenger,
Mind megvered, csak sohse légy gyík-ember!

Búzaszem a hant alatt

Szédülve hullt a zsiros őszi földbe.

Ott víztől, hőtől lassan megdagadt.

Megszólalt benn az égi akarat.

És hat nap múlva felpattant a zár.

Halk zizegés lett az egész határ,
A kis gyökér a földmélyet kereste.
A zöld kis sarj a napvilágot leste,
De akkor elrémülve vette észre,
Hogy egy sötét, nagy hant került föléje,
Mely nyomja vissza, vissza és miatta
Nem tud kibújni a világos napra.
A szörnyű hant lesz lassú gyilkosa
S nem látja meg a szép napot soha.
A hant fölött egy barna varjú jár.
A barna varjú azt kiáltja: kár!
A tél, a vén sírásó jár a föld fölött.
A táj halott. Fehérbe öltözött.
A nap, a megbomlott, kivénült bús juhász
Megkékült ujjal sírva furulyáz.
S a hant kegyetlen nyomja a világot:
A kis búzát s a nagyra termett álmot.
Nyom mindent, mindent s szörnyű elviselni
És nem lehet a mély sírból kikelni.
A börtön gyötteleme mindenkinek,
Kővé dermedt agyat, kezet, szívet.
De mint kínos kín szüli meg a gyöngyöt.
A tél fagyától a kemény göröngyök
Szétporlanak s a néma, barna hant,
Mely nyomja most a kis búzát alatt,
Tavasza széthull és a kis fűszál
A sírkamrából zöldülve kiszáll,
Világra jó, meglátja a napot.
Boldog örömben ujjong, hajladoz
És nő és nő és felejtje a hantot.
A hegytetőkön május húz harangot.
S az ég ívén, a kékaranyos pírba
Égre robog egy tavaszi pacsirta.

Ó, líra, líra!

Ó, líra, líra! Édes szűz akácméz!

Jó volna még tizenhatéves lenni!
Keményhajú fekete nagy diák,
Kit borzongatnak kék litániák,
Minisztrálni az osztályfőnök úrnak.
És míg a többiek algebrapéldát gyúrnak,
Az első ifjú vers tüzében égni.
És este a Szedres-kert régi
Akácai alatt a holdra várni
S egy kisleánynak bokrétát csinálni.
Névnapra hívni Acsay Ferencet.
S mikor a május száz virága reszket,
Labdázni Kiskuton egész napestig.
S ha már kis angyalok pirosra festik
A meggyet, várni, hogy az Értesítő
Megint vastagbetűvel ékesít föl,
Hogy büszke legyen ránk apánk a nyáron,
Ha majd puskásan bolygunk a határon.

Ó, líra, líra. Sárga búzatenger!

Jó volna lenni dolgos, érett férfi,
Ki munkadandárát vígan vezérli!
Az asszony főztjét jóízűen enni.
Vasárnaponkint a templomba menni.
Ot-hat matrózruhás fiat nevelni.
A kis leánnyal halkan énekelni.
Elhallgatni, hogyan zsibongnak este,
Ha már a harmat a kertet megeste.
Eljáрни néha fejkötős anyánkhoz,
Ki most is Klapka emlékének áldoz

S Komáromot világvárosnak érzi.
Fekete, fényes gyöngysort vinni néki
És édességet, hogy nagyon örüljön.
Párnák között csipkés karszékben üljön
Menyével meghittén sokat beszélne
És minket kényeztetve arra kérne,
Hogy pár pohár szentpáli édes borra
Nézzünk fel egy kicsit a kaszinóba!

Ó, líra, líra! Édes őszi must!

Jó volna ülni fiúnk lakodalmát!
A nászasszonyt megforgatni vidáman.
És összeülni őszi kertben hárman
Nyugdíjasok és eltűnődni mélán.
A fiak mind állásban vannak rég már.
A kis lányunknak nagy fia születne.
Korán beállna a kék őszi este.
A verandáról nézni a hegyoldalt,
Hol venyigetűz ég és szől a bordal.
Az őszi must hamar a fejbe szökne.
Felakasztani a puskát a szögre
S magányosan hallgatni ősi házban,
Hogy búcsúznak a darvak a határban!

Ó, líra, líra! Áldott altató dal!

Jó volna ülni langyos kályha mellett!
A miénk lenne az a kicsi szeglet.
Olvasgatni a Bibliát és Dantét.
És meggyónni, mikor közelg a Nagyhét.
Korán feküdni langyos, édes tejjel.
És nem kelni fel egyszer, téli reggel.
Az orvost nézni, ki vizsgálja arcunk.

Mit elhervasztott hosszú földi harcunk.
Utolsót inteni a régi ágyból
És elbúcsúzni e kerek világtól,
Melyből nem érdekel már senki, semmi.
Érett gyümölcsként a fáról leesni,
Hogy fölvegyenek mennyei hatalmak.

Befordulni szép csöndesen a falnak...

Isteni színjáték

Te azt hiszed, hogy minden elveszett?
Valóban szörnyű, szörnyű ez a kor.
Hegyoldalakon patazik a bor,
Mégsincs szüret, vig puskadurranás.
Palánkon halk cigány nem surran át.
A búzahombár zsúfoltan tele.
Mezön gulyák és nyájak ezere,
A gyapjas juh a terhét alig bírja,
Te mégis éhes vagy s rongyos az írha.

Azért ne hidd, hogy minden elveszett!

Valójában nem e föld a világ.
Te több vagy, mint ama kis kék virág,
Mely szende tájakon csillogva nő
És elmúlik, november hogyha jó.
Szitkok között ne mondj kuruc eb-urát,
Mivel nem hallhatod Jan Kiepurát!
S mert nincs autód s rádiócsen a sár,
Nyűgös panaszt ne csordítson a szád,
Körötted pompa, sok kis csiricsaré.
Ne mondd Adyval: mind, ó mind a másé!

A kék eget nem osztotta fel Páris.
Az égi nap, mely lángolón világít,
Nincs Angliára, se Japánra írva.
Könnyét az ég minden határra sírja.
A tejútról te is szedhetsz a gyöngyből.
S mikor az orkán szörnyű zászlót göngyöl,
Ámulva nézhedd — ablakhoz kell állni —
Mint lobognak a villám pántlikái.
S ki sajnálod, hogy nem állhattál gárdát,
Mikor bős ágúuk temették a császárt.
Az égiháborún döbbenve sírhatsz
S fájó szívedre békült, enyhe írt ad,
Hogy Tintoretto tájaira esdve
Szép naplementet láthatsz minden este.

Szegény testvér te, ki hidak alatt
Töltöd az éjet, hol hajó halad,
Vagy a Zuglóban padon aluszol,
Amíg fölötted süt a teli hold,
Avagy kamrában fázva dideregsz
S körötted cincognak az egerek,
A rossz kenyér miatt ne robbants bombát!
Cirkuszponyvák között ne lesd a donnát!
A paraszt most is békén szántogat,
Végezd te is — ha akad — dolgotat!
S ha megetted a száraz kenyeret,
Szent rongyaidba rejtsd el testedet
S menekülj el e keserű világból!
Nézz a magasba, hol Színpad világol.
A rivaldáján csillaglégiók.
A sugóban a megkísértett Jób.
S te mai Jób, kire rádólt a ház,
Kin éhség láza vadul átcikáz
S ki nem leled a földön örömd,

Keressed ott, ahol amaz örök
Vásznak mögött a rendező lakik,
Ki mozgatja az egek sarkait,
Kinek kezén, mint mennyei ajándék,
Orkánban és lobogó mindenségben
Előtted perg az — isteni színjáték.

Őszi szántás

Nézd, elvérzik a nyár!

A föld színéről eltűnt a kereszték
Arany sora. Lesült a rét, a tarló.
Szegre került a csorbult kasza, sarló.
A cséplőgép felett porfelhő szárnyal.
Pörzsölt legények futnak szörnyű zsákkal.
Az asszonyok fején ebédkosárban
Új lisztből készült jószagú kalács van.
A kisgyerek kezében első szilva.
A gémeskútnál porlepett a szilfa.
Alatta készen áll fehér ökrével,
Újan faragott járom-remekével
Az öreg béres. Ajkán halk imádság.
S hol nemrég még arany képék ragyogtak,
Megkezdődik az őszi szántás.

Nézd, elvérzik a nyár!

Szép hamvas arcodnak múlik a színe.
Felsorakoznak rá a sárga ráncok.
Terhesek már az Anna-bál, a táncok.
Szegre kerül a dévaj nóta, móka.
Hajad fakul, mint zöldeszüst paróka.

Acélos, szép, szilaj tested nehéz lesz.
Minden tagodat külön-külön érzed.
Türkiz-szemed szikrázó kékje felhős.
Nagyratörő akarásod, amely hős
Babérral vágyott hágni az oromra,
Kiegyezik hús, ötven százalékra.
A jó ebédek vágya megmaradt még,
De alkonyatkor, ha a meghasadt ég
Bíborban ég, pohárka édes tejjel
Sietsz az ágyba, hogy időben kelj fel,
Mert séta vár a harmatos fasorban,
Hol méla csend és öblös szék, karos, van.
Szeretsz sétálni lombos utcán bottal.
És fáj, ha felzokog a bánatos dal,
Solvejg dalának porbasujtó bújja,
Diákot látsz, ki gyűrött könyvét bujja,
De látod, hogy a hangos iskolából
Kacagva fut és rád se néz, ki távol
Borongó nyárfaként az utcasarkon
Utána nézel. Otthon hűs a balkon,
Künn üldögélsz rajt. Ám menyed gyengéden
Figyelmeztet, hogy hűs az este, pléden
Jobb volna ülni. S míg urával szót vált,
Nem közlik véled, hogy a német szótárt
Elvesztette Tibor az iskolában...

Nehéz az élet. Milyen rossz világ van!

Téged kihagynak gondból és örömből
S ha szíveden a fájdalom dörömböl,
Sétálni mégysz a néma temetőbe.
Nézed a kaput, ki megy ki, ki jó be?
Egy sírkövön ez áll: élt ötven évet.
S neked kínosan az eszedbe réved,
Hogy már te most közel vagy a hatvanhoz!

Lelkedben ekkor könnyesen harangoz
Szép életednek régen eltűnt bája.
A kis falu. A Hany. A Rába-tája.
A kisgyerek. Kezében őszi szilva.
A gémeskút, a porbelepte szilfa.
Alatta készen áll fehér ökrével,
Összedrótozott járomremekével
Az öreg béres. Ajkán halk imádság.
S hol nemrég még arany kepék ragyogtak,
Megkezdődik — ó jaj — az őszi szántás . . .

Az őszi holdhoz

Ki fönny lebegsz a hűvös őszi tájakon,
Mért távozol a földtől el ó mézszínsárga hold?

Te is olyan vagy, mint a hűtlen, rossz barát,
Ki elmegy, hogyha látja társa sok baját?
Olyan vagy, mint a megnőtt, kényeztetett gyermek,
Ki párra lel és anyjától örökre elmegy?
A nap elsáppadt. Ifjú tüze nem hevít már.
Az est hűvös. A tar fagally zörögve himbál.
A csillag mind: kiégett, kormos lampion.
A nyári énekest versenyre hasztalan hívom.
Elment a vígság kékszínű üvegbatárja.
Nagy némaság borult a megdőbbszent határra.
Üres lett hirtelen a nemrég tünde tájék.
A csösz tüzet rak. Tüze egész éjszakán ég.
Melléje ül és fázva borzong, hallgat.
Füle mögött az őszi síp fuvallgat.
Azt füttyögi a síp: ó minden elmegy,
A tűz, a nyár, az év, az élet — elmegy.
A drága arc, mit oly nagyon szerettem,

Amelyre csókot félve úgy leheltem,
Mint pap az oltár szentelt váncosára.
Mint árva férfi meghalt jó anyára . . .

A csösztűz füstje hűvös égre szökken
S ki azt hittem, hogy nincsen is már könnyem,
Mi hulljon búcsúzó fecskéknek kék zenéjén,
S hogy nincs is már tűz ötvenéves szívem mélyén,
Most, őszi csösz, ó én, a hűvös estbe
Nagy tűzrudat veszek kinyúlt sötét kezembe
És óriás betűkkel az egekre írom,
Én: líra hercege, a nagyvilágba sírom:
Menj hát, ó hűtlen hold! Eredj csak messze!
Legyen bár mindenem a távolokba veszve,
Tudd meg ó testvér, kéklő Pannonhalmán,
A Gangesnél, arab légy, lapp, vagy talján,
Légy szerzetes, vagy bonc a pagodákban,
Bíborban járj, vagy toprongyos ruhában,
Füledbe gyárok szirénája bűgjon,
Vagy andalogj síró hegedűhúron,
Minél messzebb megy tőlem mindenem:
Annál közelebb jössz te hozzám — Istenem!

H O L D T Ö L T E 1938

Holdtölte

Mi egykor fönn az ég mezőin
Legénykorom tüzes acélsarlója volt,
Nézzétek, emberek: ragyogva
Megtelt a hold!

Most roppant gömbje tiszta fénnel
Úszik az égen csillagok és fellegek alatt,
Mézédesen és hömpölyögve egyre
Feljebb halad.

Csordultig telve színarannyal.
Csodálja ámuló szem. Megrabolná vad ököl,
De ő hibátlanul, mint gyémánt
Száll s tündököl.

Emmánuel!

Nem mondok új ígét. Régi a mondatom.
Aggódó szívemmel egyre azt mondatom:
Isten, Isten, Isten legyen velünk!

Isten a kis fűszállal, mely a kövek közt sorvad.
Isten az emberszívvvel, mely jóság közt is oly vad!

Isten legyen a réttel, a megérett mezőkkel,
Melyekre kaszás aratók megperzselt hada jött el.

Isten a nagy hegyekkel. A bányával, a mélyvel.
A távoli falukkal, melyek sötétek éjjel.

Isten azokkal, kik a hidak alatt alusznak.
Kik görnyedt vállaikon rettentő igát húznak.

Isten legyen az éjben száguldó vonatokkal.
Koromfekete tengereken túlkölő nagy hajókkal.

Isten a szép hidakkal, tornyokkal, városokkal.
A földön és az égen száguldó motorokkal.

Isten legyen Londonnal, Berlinnel és Moszkvával
Szent Mihály kilenc aranykupolás nagy katedrá-
lisával,

(Hol hull a hó. A tér üres. Az éjféli őrseget váltják
S vörös katonák őrzik Leninnek szörnyű álmát.)

Isten legyen Japánnal. Mind a hat világrésszel.
Mindenfajú emberrel: fehérrel, feketével.

Isten legyen a jókkal. Isten a gonoszokkal.
Két milliárd élővel és száz billió holtal.

Isten legyen a földdel, e fekete madárral,
Mely az iszonyú ürben süvöltő szélben szárnyal.

Isten legyen a nappal. Isten legyen a holddal.
Isten legyen az összes reszkető Csillagokkal.

S Isten legyen velem. És legyen veletek.
Közületek ó senkit én ki nem feledek.

Isten kezében tartott sziporkázó virág,
Ki ne ejtsen kezéből téged, te gyönyörű — Világ!

Nádi hegedű

A palotában ezer mécs lobog.
És lángolnak a márvány oszlopok.
Tolong a sok bíborruhás követ.
Görögöt, gallt új hódolt nép követ.
Augusztus császárt ünnepli ma
Thrák, perzsa, zsidó főpapi ima.
Ő küldött helytartót a nemzeteknek,
Kik Róma sasai után epednek.
A császár büszke. Bólint boldogan.
Száz szolga öblös tömlőkkel rohan.
Folyik a bor. Duda, síp, dob rikolt.
Róma felett bukfencet vet a hold.

A palotában kardal lesz a thrák, gall, perzsa nóta:
— Udvözlégý, Cézár, világ megváltója!

Az istállóban csak egy mécses ég,
De csillagot dobál a fényes ég.
Szagos szénától illatos a jászol.
Barom bőgése hallik a karámból.
A jászolban a Kisded szendereg.
Előtte térdel öt pásztorgyerek.
A vén kasokban ébrednek a méhek.
Egy zsenge bárány izgatottan béget.
Kakas-szó hallik. Felfigyel az éj.
Pirosra gyúl a vékony holdkaréj.
A jászol szélén kis angyalok ülnek
És nádi hegedűkön hegedülnek.

Az istállóban halkan zümmög az angyali nóta:
— Udvözlégý GyermeK, világ Megváltója!

Wagner: Parsifal

Zene titánja: dörgő forradalmár,
Hallottam trombitáid vad tusáját:
A Rajna húzta csillogó uszályát.
A mélyben énekelt a walkür
S a halk ür
Remegve leste Sigfried szörnyű harcát.
És könny takarta az erénynek arcát,
Mikor meglátta roppant hősöd estét.
Az istenek ijedve lesték
Amint felzeng komor gyászindulója
S a harsány trombiták fuvója
Lángot dobott a hegytetőre

S pogány varázsok öre:
Wotánnak vára porig égett.
Az isteneknek alkonyában
Döbbenve ittam félelmes zenédet.

De mégis akkor voltál legnagyobb,
Mikor az édes Parsifal
Előlépett zenéd arany ködéből,
Sugáros Ártatlan, követ az égből.
(A Grál-várban a szent Vérrel miséznek.
Lehajtott fejjel ülnek a vitézek.
A hófehér hatalmas kupolából
Gyermekek arányos himnusza aláfol.)
Te ekkor a zene örök ormára mentél
S a nagy Szentség előtt, titán eretnek
Alázatos szívvel — letérdepeltél.

Az égő katedrális

Mint alvó szép menyasszonyt
Szűz csókkal kelt arája:
Úgy hull a nagy templomra
A kelő nap sugára.
És mint a csóktól pírban
Felébred a menyasszony:
Kigyúl a katedrális,
Kereszt, köcsipke, balkon.
A tornyok: égő lángok.
Tüzes az ablak-rózsa.
A sokszáz színes ablak
Színét szikrázva szórja.
A fénykévék lobognak

És minden oszlop lángol.
Az orgona eldőrdül
S himnusz csap ki a lángból.

A meghalt éj dermedve néz és ámul a halál is.
Az emberek ijedve mondják: ég a katedrális!

Valaki az oltárnál
Megcsókol engem reggel:
Leszámolok én nyomban
Minden sötét sereggel.
Bennem is fény gyullad ki
Minden hová?-ra, mért?-re.
A fénysugár szívemnek
A gyökeréig ér le.
Dolgozik bennem Krisztus:
A fény, a tűz, a Lélek,
Arany harmatban fürdet,
Titokkenyérrel éltet.
Azért vagyok csodás-jó.
Egy ellenségem sincsen.
Felébresztett a csókkal
És felgyújtott az Isten.

A meghalt szív dermedve néz és ámul a halál is.
Az angyalok ujjongva mondják: ég a katedrális!

Húsvéthajnali varázs

A kert fölött az éj suhog.
A fák, mint örök állnak.
Még itt kísért borzalma a
Nagypénteki halálnak.

De hirtelen egy villanás
Cikáz a kerten végig.
A Getsemaneh bokrai
A villanást megérik.

A hajnal ébred. Annak a
Gyémánt-szeme sugárzik?
— Nem, nem! Valaki jár itt!

A kertnek útja még sötét,
De rajta kavics roppan.
Valaki némán átlebeg
S megáll a tar bokorban.
Egy kis madárnak felnyílik
Trillára termett ajka
És füttyögő ezüst sípon
Ijedt dal tör ki rajta.

A hajnalt érzi a madár,
Annak veri trilláit?
— Nem, nem! Valaki jár itt!

Az árnyék mozdul hirtelen.
Az alvó kert felébred.
Szent borzalommal néz körül
A bokrokon az élet.
A fák között valaki áll.
Fehér ruhája lebben.
Angyal-sereg gyűl hirtelen
A Getsemaneh-kertben.

Az utat végig térdelik.
A hajnal felsugárzik.
— A Megfeszített jár itt!

Rekedt síp

Az öröm szent borától
Minden kis angyal boldog.
Piros tojással teltek
A mennyországi boltok.
Az angyalok az utcán
Vidám csapatban járnak.
Pálmával integetnek
Az Isten egy Fiának.

Tavaszi van és az angyali kar víg örömmel fújja:
— Feltámadott a Krisztus, Allelúja!

Az élet friss borától
Minden fű és fa részeg.
Öntözködni indulnak
A kis cigányzenészek.
A jégbilincs, a hó, fagy
A vén földről lehámlott.
Sütkéreznek Sziámban
A lomha elefántok.

Tavaszi van és az emberi szív víg örömmel fújja:
— Feltámadott a Krisztus! Allelúja!

A félelem borától
A földkerekség részeg.
Vad marsokat szerkesztenek
A katonazenészek.
A nemzetek robogva
A határokra gyűlnek.
Fogukat vicsorítják
És kardot köszörülnek.

Tavaszi van és az emberi szív rémület közt fújja:
— Feltámadott a Krisztus? Allelúja?

A papköltők

A szépség rabjai. Szárnyas lovakkal
Vont díszszekéren vágynak átrobogni
Az életen s királyi kézzel szórni
Agyuk csillagját, szívük piros vérét,
Mint a virágot.

Lelkükben Gyula pápa álmodik.
Örök rokonuk Rafaello Santi.
Minden ragyogás, reneszánsz-virulás
A képzeletük felhőin ível át,
Mint a szivárvány.

Majd Assisi sötét csuhája rajtuk.
Az élet megtiport szegényeit siratják.
Szívükben fojtott, tompa rékviem szól.
Nagy katafalkon száz fekete gyertya
És Mizerere.

Állni kívánnak gót oltár előtt, hol
Tömjén lobog és hatvan ágyú bömböl,
Királyok félnek és a kupolából
Harsogva és viharzón zúg alá a
Rettenetes kar.

(S nézd a ruhájuk: egyszerű talár!
Falusi templom. Por és szürkesség.
Az orgonán falusi Perosi.
Az utcát lepi fonnyadt hársvirág
S rozs-szag a szélben...)

Néz a szem

Fehér liliumok: sokféle bóbítás szelid apácák,
Imádkozva s dolgozva lakjátok a tömjénszagú
zárdát,
Mert rátok néz a Szem.

Szép ifjú nyírfák: ostyaszínű édes kispapok,
Nappal sokat tanuljatok és éjszaka virrasszatok,
Mert rátok néz a Szem.

Magányos tölgyek: jó papok és szerzetes-barátok,
Serényen dolgozzon az Úr szőlőjében kapátok,
Mert rátok néz a Szem.

Isten miniszterei: trónos püspökök és érsekek,
A pásztorsághoz sok-sok bölcseséggel értsetek,
Mert rátok néz a Szem.

Kicsiny faluk: termeljetek piros búzát és szőlőt
S arassatok, ha a Sarló az égi tájra fölött,
Mert rátok néz a Szem.

Nagy városok: sokfényű Pest, lihegő Páris, London
Építsetek minél több templomot, mert mondom,
Hogy rátok néz a Szem.

Nagymellű földanyánk, bizton haladj a pályán.
Ne ingadozz, nyugodt légy, mint a bárány,
Mert rád tekint a Szem.

S mi jó rendőreink: nap, hold s ti csillagok,
Nekünk, vak vándoroknak jó utat mutassatok,
Mert rátok néz a Szem.

Szent István

Már véres homlokkal özönlött vissza
A vert magyar a nyugati terekről.
A gyermek Vajk kiált a vert seregből.
Szeme tüzes könnyekkel volt kisírva.

Géza vezér sötéten ült a trónon.
Keresztrel állt előtte szláv Adalbert:
— Pogány magyar föld, zengő fiatal kert,
Nyilj Jézusnak! S szólt Géza: majd — utódom!

A törtfejű vitézek Vajkra néztek.
Kis tömzsi gyermek. Alig több, tízéves!
Ki várhat tőle itt majd szebb világot?

Vajk nézte, nézte Adalbert keresztjét.
Szemei anyja kék szemét keresték.
— Jézus! — kiáltott s a szent vízbe szállott.

Szent Imre

Csodás király lesz, nem volt benne kétség.
Legelső ifjú. Ékes dalia.
Zúgva repült kezéből a nyila.
Csak a szeme volt júniusi kék ég.

Ispán-fiak cifrázkodtak körötte.
Ő köztük állott tündöklő fehérben.
Nem lelte kedvét léha-víg beszédben,
Szemét, a szépet inkább lesütötte.

Szívében őrzött mondhatatlan titkot.
Egy-egy virágot néha leszakított,
Templomba vitte és a Szűznek adta.

Testében egy csodás angyal lakott,
Aki kereste a tárt ablakot.
Az Úr meglátta s gyorsan elragadta.

Szent László

Hatalmas termetét páncél takarta.
A bessenyő, kun megborzadt nevére.
Lehetett volna szent Hadak vezére,
De ő nem ment. Itthon kellett a kardja.

Iszonyú kard volt. El soha se fáradt.
Zászlói lenn a tengernél lobogtak.
Magyar, horvát testvérként összefogtak
S megépült városa: a tornyos Várad.

Pogány leventék suttoztak körötte:
— Vazul-unoka, száműzött szülött te,
Boszuld meg István véres, szörnyű tettét!

Ő meg böjtök közt indult Fehérvárra.
Istvánt s fiát tétette szent oltárra.
Mikor meghalt, arkangyalok temették.

Szent Erzsébet

Wartburg fölött vad német szél füttyöl.
Hó csillog fönn a hesszen ormokon.
Zordon, vad ország. Nincsen itt rokon.
Baljós vidéke leprás, szörnyű föld.

A férj Szentföldre ment nehéz csatákra.
Ütközben halt. Olasz föveny takarja.
Az özvegyet otthon mindenki marja.
Vigaszta Jézus s három kised árva.

A hegytetőről gyakran néz keletre.
— Ó szép Pozsony! Szülőföld, ifjú város!
Ó messze síkság, tündöklő, virágos!

De mélán gondol Assisi Ferencre.
És Jézust látja száz beteg alakban
S a német leprást megcsókolja lassan.

Boldog Margit

A szörnyű orkán régen elviharzott.
Csak távol, tompa dörgés hallható még.
Napfényben fürdik újra a fakó ég
És népesednek a legyilkolt majrok.

A barna vért a föld beitta lassan.
Sarjad a fű a megtiport határon.
Kolomp harangoz a fehér gulyákon
S pacsirta száll a rekkenő magasban.

Buda alatt sötét a part ligetje.
Roppant smaragd a zöld Nyulak-szigetje
Kolostorában himnuszt zeng a hála.

A kökerengőn Margit szűz alakja.
Kezét ezüst galambként égre tartja.
Lobog a szélben hófehér ruhája.

A győri Mária

A győri nagytemplomban
Kis ezüst csengő csengett.
Egy öreg pap miséje
Törte csak meg a csendet.
Hajnali fényben úsztak
Az oszlopok, ívek.
A földön térdepeltek
Az ájtatos hívek.

- Török igában nyög az ország, mint a pária.
— A törököktől ments meg minket égi Mária!

A győri nagytemplomban
Hangzott a siralom.
Egy Mária-kép függött
A füstös, vén falon.
Az üldözött ír földről
Került egykor ide.
A templomban csak sírt, sírt
A győriek szíve.

- Török igában nyög az ország, mint a pária.
— A törököktől ments meg minket égi Mária!

Amint felnéztek a hívek
A képre esdekelve,
Döbbenve látták: Mária
Szeméből könny pereg le!
Könny, véres könny patakszik
Három órán keresztül.
A látványra a templom
Borzadva összerendült.

- Török igában nyög az ország, mint a pária.
- Nézzétek, véres könnyet hullat értünk Mária!

Futott a káptalanpap
 A vérkönnyes csodához.
 Futott a várkapitány
 És futott mind a város.
 Princ Eugen hadának
 Örvendezett a föld, ég.
 A győri rubin könnyeket
 Gyolcskendővel törölték.

- Nem lesz a népünk mindig tiprott, árva pária!
- Zenta alatt igánkat összetörte Mária!

Súlyos ezüst keretben
 Oltáron áll a kép.
 Hírét harangok hordják
 A messze tájra szét.
 Zászlók alatt sietnek
 Új s új zarándokok
 És boldogan kiáltja
 Sok százezer torok:

- Borús magyar, megint igát viselő, árva pária,
- Most is sirat s most is megment a győri Mária!

A F Ö L D

A föld

A piros kenyeret
Teremtő földünk adja.
A kékszöld só ízének
A föld az édesanyja.
Belőle származik
Minden ingyenc falat,
Mivel eltelni vágy
A király és paraszt.

Ó, kis kenyér s dúsan terített gazdag asztal,
Hatalmas szép anyádat: a földet magasztald!

A gyémánt és arany
A földben rejtezik.
A sok-sok drága érc
Ott állt évezrekig.
A gépmadárnak nincs
Olyan rugója, selyme,
Mit bőven s gazdagon
Ne földanyánk teremne.

Ó, villany, rádió és minden gépek, szörnyek,
Daloljatok himnuszt anyátoknak: a földnek!

Behorpadt sír alatt
Aluszik a halott.
Anyá, fiú, rokon
A földben porladoz.
A földdel egyesül
A harcos és a szent.
Benn nyugszik Kis Teréz
És Assisi Ferenc.

Ó, élők, holtak, ha megáll a szívetek verése,
Nyugodtan döljete anyátok áldott kebelére!

Három jó vendég

Az elsónél arany nyilak.
Tűz a feje körül.
Kit célba vesz, azonnal
Táncol, dalol, örül.
Jöttén egyszerre felszökik
Az olcsó élet ára,
Bukfencet vet a tornyokon
A tavasz napsugára.

Arany nyilakkal megjelent a tavasz napsugára.

A másik: szőke, szép lány.
Oly gyenge, mint a harmat.
Szépjó kedvükben küldték
A mennyei hatalmak.
Nagy ibolyaszemétől
Felébredt a világ.
Völgyön-hegyen (a szívben is!)
Kinyílt az új virág.

A paradicsom hírnöke: megjött az új virág.

Mint jó pap az oltárhoz,
Úgy jött a harmadik.
Előtte földre omlik
A barbár és a hit.
Fején zöld infulával,
Mit piros kő aláz,
Feltűnt a tág mezőkön
Az új búzakalász.

Megjött a föld legjobb vendége: a búzakalász.

Legényke

Új vászoninge ujjait
Bojtozza a legényke.
Pelyhes bajusza ütközik,
Almapiros a képe.
Legénymellénye is piros,
Ezüstből rajt a pityke.
Vasárnap délután van.
Nyílik a lonc, a csipke.

— Talán biz bálba készülödsz? — szól át a János bácsi.

A kis legényke mosolyog s csak annyit mond,
hogy ácsi!

A kis padon hetykélkedik
A kis legény kalapja.
Virít az árvalányhaj
És egy muskátli rajta.
A kis muskátli vérpiros.
A Tercsi keze tépte.
Rárátekint és mosolyog
A hetyke kis legényke.

— Talán biz lánynézőbe mégysz? — szól újra János bátyám.

De a legény csak mosolyog és csókok méze száján.

Az új vászontarisznnya is
Púpozva van már lassan.
Sok apró holmi (kis tükör)
Rejtőzködik meg abban.

A legalján gyöngyolvasó
S egy frissensült kenyérke.
Nem kell kérdezni, hogy bele
Fekete, vagy fehér-e?

- Tán biz világgá mégysz, hogy a tarisznyád bő
garatnyi?
— Nem a, keresztapám, hanem holnap megyünk --
aratni!

Falusi lány

Símára fésült szép haját
Két vastag ágba fonja.
Égszín szalagot fűz bele,
Úgy tornyosítja kontyba.
Az arcát mossza csillogó
Friss márciusi hóval.
A szomszéd Őrzse néni
Kíváncsi és megszólal.

- Talán muzsika lesz ma este s táncba készülsz,
lelkem?
A lány mosolyog s rózsaként virít a csöppnyíl
telken.

Az új kalács friss illata
A konyhából kiárad.
A lány vasalja gondosan
Az ünneplő ruhákat.
Fehér ingvállat, zöld kötényt,
A fodros, lenge szoknyát.
Az Őrzse néni rosszat sejt
S szól, mint ilyenkor szokták.

- Csak nem legény van a dologban, hogy így öltözől, te?
A lány kacagva felnevet s pirulva néz a földre.

A kiskertben gyorsan letép
Egy gyenge rozmaringot.
A rozmaring az éjszakán
Harmatban fürdött, ringott.
A rozmaringot gondosan
Az imakönyvbe zárja.
Az Őrzse néninek bizony
Eláll a szeme, szája...

- Biztosan kéröd érkezik és mátkapántlikát hoz?
— Nem, néni! Búcsúra megyünk a — celli
Máriához.

Legenda

Egy szép napon az Úr
Hivatta angyalát.
— Eredj, szolgám, hamar
Ugord a holdat át.
Repülj a földre, hol
Oly rengeteg a kincs,
Válassz olyat, minő
Talán a mennyben sincs.
Királyi koronákról
A legszebb ékkövet,
Vagy mit a föld fia
Leghívebben követ.

Az angyal elrepült. Három nap' oda volt.
Lesték az angyalok, a csillagok, a hold.

Az angyal összejárt
Sok országot hamar.
(A Tisza-tájat is,
Hol szánt a kis magyar.)
Megnézte mind a föld
Szikrázó kincseit,
Páncélszekrényeket,
Hogy a kincs nincs-e itt.
Minden világcsodát
Megnézett hirtelen,
Meglelte végül is
A kincset ideleln.

Örömsikollyal érkezett harmadnapon az égbe:
Búzakalászt és szőlőfürtöt tett az Űr elébe.

Három piros tojás

Egy kis magyar gyerek,
Kiben Isten lakik,
Nem húnyta le szemét
Estétől hajnalig.
Friss harmatban fürödtek
A reggelek, az estek.
A kis magyar gyerek
Húsvéti tojást festett.

Az elsőn piros templom lett: Szent Péter kupolája.
— A világ legnagyobb temploma! — ezt írta alája.

A kis magyar gyerek,
Kiben Isten lakik,
Tovább törte fejét
Estétől hajnalig,

Mi szebbet rajzolhatna
A második tojásra,
Hogy apja, anyja, húga
Ámulva nézze-lássa.

Az esztergomi Bazilika került a tojásra.
— A legnagyobb magyar templom! — ezt karcolta
alája.

A kis magyar gyerek,
Kiben Isten lakik,
Tovább törte fejét
Estétől hajnalig,
Mi lehet a világon
Az egyetlen, a legszebb,
Amihez foghatót
Piktor még sohse festett?

És kis faluja templomát festette a tojásra.
— A világ legszebb temploma! — ezt cifrázta
alája...

Falusi búcsú

Vakító házak. Napsütés.
A falu ősi díszben.
A kék dolmányon régi gomb.
A selyemszoknya zizzen.
Legényen, lányon új ruha.
Durrog mozsár és bomba.
Búcsúreggel van. Mindenek
Vonulnak a templomba.

Megdördül a vén orgonán a drágalátos ének:
— Szentháromság egy Úristen, dicsőség néked!

Tükrös, gyöngyös ringispilek
Forognak délután már.
Lövölde dörren. Síp rikolt.
Bábelle lesz a vásár.
Piros szívet vesz a legény
A jószagú leánynak.
A korcsmában folyik a bor,
A párok táncot járnak.

Hamis a lány. Pörög a tánc, mit hajnalig se ún
meg.
Vigan rikoltja egy legény: sejj, soha se halunk
meg!

Éjfél felé a csillagok
Baljósan pillogatnak.
A halántékon az erek
Pirosak és dagadtak.
Sötét utcában egy legény
Pajtását lesve néz szét
És vad szitokkal hirtelen
Mellébe vágja kését.

Piros a vér. Sűrű a vér. Mohón buzog a mellből.
Az utcasarkon feltűnik a kakastollas csendőr.

Régi ballada

(A népballadákat gyűjtő folkloristák figyelmébe.)

Nagy Istvánné elment a templomba.
A templomban nem volt semmi pompa.
Hallgatta a szent igéket.
Szóló papra fel se nézett.

Kinyitotta zsoltárkönyvét.
Ráhullatta harmatkönnyét.
Énekelte, mint pacsirta,
Mely a könnyeit kisírta.
Énekelte élő hittel:
— Erős várunk vagy te, Isten!

Elmondta a pap az áment.
Nagy Istvánné is hazament.
Tűzhely körül térült-fáradt,
Tyúkot főzött az urának.

Nagy Istvánné nem ment a templomba.
Tisza partján piros egy fa lombja.
Oda ment le kora reggel
Tulipiros szerelemmel.
Molnárlegény karja várt ott.
Tisza partja kivirágzott.
Zakatolt a vizi malom.
(Sej, az ördög nagy hatalom!)

Késő este hazaszökött,
Az urának — mérget főzött.

Elmúlt öt hét, lassú öt hét.
Nagy Istvánt a sírba tötték.

Száz nap mulva Nagy Istvánnét
Bitófára felkötötték.

(Tiszazúg. 1935.)

Falusi diák

A falutól az állomásig
Öt kilométer az útja.
Fakó kabátban, hóban, sárban
Minden hajnalon végigfutja.

Az állomáson toporog,
Míg a vonatot várja.
A vonat jön. A várost nyolcra
Eléri a falu diákja.

A városban csilingelnek az utcák és terek.
Az iskolában szagosak az úri gyerekek.

A tanteremben nagy a csend.
A görög tanár magyaráz.
A hetedik osztályban ma
Különösképpen nagy a láz.
A tűnt aranykor álma kel:
Az Olimpusz, az istenek!
Szent Trója áll. Az őrvigyáz.
Rontó csapatok nincsenek.

A tanteremben tündököl a hellén kor varázsa.
A fiú délben étlen-szomjan fut az állomásra.

Mire hazaér, száll a köd.
Télen falun korán van este.
Sovány vacsora künn a konyhán.
Komor a falu lelke, teste.
Lefekszik ember és barom.
Szuroksötét lesz mindenütt,
Csak a diák tanul a konyhán.
Az óra tizenegyet üt.

A mécs mellett ül: éber őrv. Az órát nem is hallja.
Vacogva és könnyek között — az Iliászt szavalja.

A jó ember

(Egy tanítványomnak.)

Szeretném, hogyha tudós lennél.
Híres orvosprofesszor.
Az emberiség roppant jótévője,
Aki szobrot kap egykor.

Mert égre sír a kórházakban felsikoltó ének:
—Tört életünk reménye: orvos, ó hozsanna néked!

Szeretném, hogyha mérnök lennél.
Gigászi hídépítő,
Ki sok-sok várost csodapalotákkal,
Tornyokkal ékesít föl.

Mert füstölög a barlanglakók ajkain az ének:
— Biztos hajlékok alkotója: mérnök, ó hozsanna
néked!

Szeretném, hogyha gazda lennél,
Ki nevel tulkot, ökröt.
Hombárjaid tele piros búzával
S nyarad vadászva töltöd.

Mert éhes ajkakon kiált a rettenetes ének:
— Mindennapi kenyéradó gazdánk, hozsanna
néked!

Szeretném, hogyha költő lennél,
Mert mégis ez a legszebb.
Szavában a csodás mindenség
Harmóniája reszket.

Mert szépre szomjas lelkünkben egyre kiált az
ének:

— Szépség királya, költő, ó hozsanna néked!

De nem, nem! Mégis mást kívánok.
Az élet szörnyen megvert.
Egyetlen vágyam ma: a kézből
Kiütni minden fegyvert.

Mert öt világrészből kiált a sóvár ősi ének:
--- Minden szív álma: béke, ó hozsanna néked!

Nem feltaláló s lángész az, akit
A gyötrött népek várnak.
(Légy jó!) Jó emberekre van
Szüksége a világnak!

A L Á M P Á S T A L A N E M B E R

Haldokló gladiátor

A Bakonyerdő mézes csöndje ez.
Fejem fölött a tölgyek.
Fekszem hanyatt és bámulom
A mennyet és a földet.

Újságot hoz a szótlan erdész.
A vén fák milyen odvasok!
A friss újságból két rövid és
Csunya hírecskét olvasok.

Megnősült Nurmi, a futó.
Tízezer sürgöny üdvözölte.
Beethoven gondozatlan sirját
A dudva, fű, gaz teljesen benötte.

Emberek, mi lesz?

Maholnap eltűnnek a földről
A szitakötők és a tarkaszárnyú lepkék,
Mert az egek azúrkék tájait
Szárnyas gépszörnyek egészen belepték.
Emberek, mi lesz?

A kakas már hajnalt kiáltott.
Jó volna jókedvvel felkelni végre
És nem rettegve: édes, tiszta szemmel
Felnézni a felhőtlen, tiszta égre!
Emberek, mi lesz?

Várjuk a szép fehér galambot,
Csőrében ifjú olajággal,
És tornyaink körül vihar süvöltöz
És vijjogó gépmadár szárnyal.
Emberek, mi lesz?

A legsötétebb éjszakára is
Megjön a régvárt, piros virradat
S az örömet kórusban harsonázzák
A gyémánttorkú, édes madarak.
Emberek, mi lesz?

A tél megdermeszt minden élet.
Fehér leplével mindent behavaz.
De minden tél elmúlik egyszer
És újra megjön a vidám tavasz.
Emberek, mi lesz?

Haragszik a tenger? Sötét hullámai
Vadul csapkodják az eget?
De minden vihar elcsittul egyszer
S a tűznap újra vígan felnevet!
Emberek, mi lesz?

Kiárad a Duna, a Volga?
Széttépi a sötétlő gátakat?
De a vizek medrükbe térnek
S a vízőzön is egyszer leapadt!
Emberek, mi lesz?

A föld termi a szép piros búzát.
A kis patakok mederükben futnak.
Az állatok szeretik egymást
És a virágok sohasem hazudnak!
Emberek, mi lesz?

A nap, a hold, a csillagok,
Az ember, aki éhezik,
Az angyalok — maga az Isten! —
Türelmetlenül kérdezik:
Emberek, mi lesz?

A lámpástalan ember

Minden született kisgyerek
Kap egy kis szikralámpát
És lesznek, mint a repülő
Kis szentjánosbogárcák.

De jaj, a földön fúj a szél
S ha elalszik a lámpa,
Eltéved a sok kisgyerek
A szörnyű éjszakába.

És lámpa nélkül nem ragyog
Fölöttük tünde nap, hold,
Csak itt-ott villan kósza fény,
De az nem nap, csak napfolt.

Nem ismeri meg a határt,
Hol búza érik sárgán
És idegen lesz tulajdon
Szülői háza táján.

Nem látja meg a vak leányt,
Ki sir a kapualjban.
Nem lát be a vak oduba,
Hol annyi jaj és baj van.

Leüti orvul útfelen
A leghívebb barátot,
Ki fel akarja szítani
A lámpában a lángot.

A vak sötétben végül is
Harc lesz mindenki ellen
És véres fővel elbukik
A lámpástalan ember.

A feje zúg. Jaj, meghalunk?
Az órák vernek. És ő
Szeretne lámpát gyujtani,
De nem lehet. Már késő.

A vörös malom

A vitorláí vörösen
Villognak és forognak.
Ijedten nézik éjszaka
A csillagok, a holdak.
Garatja tompán zakatol,
Mint alvilági zsoltár.
A kapuban sötéten áll
S egyre kiált a molnár:

— Ide, ide minden ember, kinek nincs kenyere!
Ez a malom a legfinomabb liszttel van tele.

Jön a, jön a szegény ember,
A vállán a búzája.
Tizenhárom molnárlegény
Kajánul körülállja.

A malom tompán zakatol,
Mint alvilági zsoltár.
Biztatja a szegény embert
A kapuban a molnár:

— Tied ez az egész malom s minden szemnyi
lisztje,
Csak lépj elő s az életadó garatba tekints le!

A szegény ember letekint.
Jaj, lát pokoli örvényt.
Szédülni kezd. Megtántorul
És visszahőköl önként.
De vad ütéstől hirtelen
Reped a füle dobja.
A vörös molnár megragadja
S a garatba dobja.

A vörös malom felsziporkáz. Lángja égig ér.
A garatból zuhog, zuhog, egyre zuhog a vér.

Fekete szél

Dermedt a búzatenger.
Fakul arany kalásza.
Pedig, mint béna harcos,
Fejét porig alázza.
A hőség rekkenő.
Ver, ver a pitypalaty.
Azt veri a madár:
Ember, szaladj, szaladj!

Nyomasztó csend. A búzatenger hallgat, nem
beszél.
A láthatáron füstölög a vad, fekete szél.

A gyárkémények ezre
Sötét füstöt pipál.
Az udvaron repülő,
Tank, gép ezernyi áll.
A nagy szirénák búgnak.
A tankok dübörögnek.
Remeg minden atomja
A döbbent, néma rögnek.

Nyomasztó csend. A repülő, tank hallgat, nem
beszél.

A láthatáron füstölög a vad, fekete szél.

Tele van a kaszárnya
Fiatal katonával.
A fiatal katona
Dalolni sohse áttal.
De most mindenki hallgat.
A fegyverek megtöltve.
(Nemrégén az ember tíz
Millió embert ölt le)

Nyomasztó csend. A nagy kaszárnya hallgat, nem
beszél.

A láthatáron füstölög a vad, fekete szél.

Az öreg méltóságos

Agancsfogantyús botja nem dísz többé.
A köszvény néha orvul megrohanja.
Ilyenkor érzi, hogy díszbotja nélkül
Az utcán nyomban a földre zuhanna.

Am ő nem enged. Kényeskedve lépked.
A gomblyukában friss ibolya kéklik.
Nagyot köszön a pávás asszonyoknak,
Amint bicegve megy a korzón végig.

Elvág mögüle egy-egy délceg férfi,
Vagy összehúzott szemmel szembe jönnek,
De elfordítják fejüket zavartan
S a méltóságos úrnak — nem köszönnek.

Pedig nem régen — ó, letűnt aranykor! —
Hogy rettegték méltóságos személyét!
Mikor hatalmon volt! Hivatalfőnök!
Uralkodott korlátlan vezérként.

Gyakornok, titkár? Az nem is volt ember!
Esze nem volt senkinek, bárakárki!
Per: hallja Harmath! — volt a tanácsos is
És kézfogas még újévkor se járt ki.

Egy-két kedvenc volt állandón körötte,
Kik bábuként tudtak féllábon állni,
Akik közel voltak nemes szívéhez,
Mert jól tudták a főnököt — csodálni.

Most itt a böjt. Nyugdíjas méltóságos
Utánuk néz a szép fiataloknak.
Kiált is néha: hé, izé, barátom!
De azok hirtelen eloldalognak.

A méltóságost tör üti keresztül.
Lassan az út mellékútjára fordul.
Botjával a virágokat csapkodja
És rozsdás foga dühvel megcsikordul.

Menekülő hajók

Égő ablaksorokkal tántorog.
A kormányrúdja törve.
Nyomában fut a rémült kis hajó.
Az óriás, ez törpe.
Csatahajók adnak le vészlövést.
Aztán hörögve futnak.
Vitorlások kis pilleszárnyai
Szegélyei az útnak.
És nagy hajók és kis hajók,
Fehérek, kékek, zöldek,
Megrettent nyáj vihar alatt
Kiáltozzák a — földet!

Fut, menekül a sok hajó, mert a halál felködlött.
Kétségbeesve keresi a biztos tengeröblöt.

Égő vörös szemekkel tántorog
Az ember a viharban.
Egyiknél Kis Teréz arany szíve,
Másiknál szörnyű kard van.
Eldobja a tudós a lombikot
És futni kezd ijedve.
A proletárnak a kasszafúrástól
Elment a harci kedve.
Ahány görög, ahány zsidó,
Mind sáppadozva kékül
És keresi, hol az öböl
Világol menedékül.

Fut, menekül az ember, mert a lelke égő fegyház.
Kétségbeesve fut feléd, ó, Roppant Oblú —
Egyház!

Mint a fuvola panasza

(Juhász Gyula emlékének.)

Lefagy a szürke, keserű vidéken
Minden nagy álom tavasza.
Elcsendesül a szív. A hangja fájó,
Mint a fuvola panasza.

Ó városok! Ó tengereknek kékje!
Hiába minden vágyad!
A Pantheon helyett a Tisza mentén
Vetik halotti ágyad.

De szép lehet Rómában a tavasz!
Itt odvas füzek állnak.
A vizen bús halászok hallgatóznak:
Jószerecsére várnak.

Salzburgban nyáron ünnepi játékon
Corelli hegedűje lángol.
Itt kis tücsök szól s zűrös a határ
A kicsorbult kaszáktól.

Gyümölcsök, ízek ezer gazdagsága
Pompás Ritzekben reszket.
Itt őszi szélben a falu szélmalma
Kenyérért hány keresztet.

A téli báltermekben saxofon és
Cigányhegedűk zúgnak.
Itt farkas ül a zordon erdőszélen
És dermedt szelek fújnak.

Babilonban örökök a vizek.
Rabok ülik a partját.
Húros szerüket egy öreg fűzfára
Egyenkint felakasztják.

Lefagy a szürke, keserű vidéken
Minden nagy álom tavasza.
Elcsendesül a szív. A hangja fájó,
Mint a fuvola panasza.

Tragikus kép

A klasszikus kor búja villog bennem,
Mint holdfényen nagy, tompakék opál.
Elmult világok sajgó ékköve,
Mit múzeumőr egykedvűn dobál.

Ó szívem, szívem, fájdalmas opálkő!

Sápadt tudós ül kékes lombikjánál,
És feltalál sok titkos szérumot.
De ablakjánál ifjú láрма harsan:
A „Vasboka-csapat” tizenkét gólt rúgott!

Ó szívem, szívem, szertepattant lombik!

Antik szobor méléz a sárga parkban.
Az alkotója tán egy Feidiász.
S ponyván kínálják a boxbajnok szobrát
És gipszöntvényektől tarkáll az ősi ház.

Ó szívem, szívem, csonka márvány torzól

Nyomor sikolt. A kor kezében ostor.
Mindenki nyög. A vad ütések fájnak.
S egy-két üresfejű gazdag kevélyen
Sportgépre ül és vág a messze tájnak.

Ó szívem, rongyos proletárok őse!

Csak néhány szívben zöldül a reménység,
Hogy nem jöhet a pusztulás, a semmi!
Akárhogy tépje önhúsát az ember,
Nem tud fájának öngyilkosa lenni.

Ó szívem, szívem, örökzöld remény-fa!

A költők, jósok ó toronyban ülnek,
Vagy künn a véres fórumon tolongnak.
Kezükből méreg, tör, vagy tiszta zászló
És integetnek a mennybéli Úrnak.

Az én kezemről tömjén száll az Égig!

Igy élem világom

Ó ti szegények!

Szobáitokban cifra pompa, tarkálló falak.
Hamis keretben akt, kubista, nyálas, torz alak.
Az asztalotok festett ételektől roskadoz.
Törött a bor, mit álmosarcú, unott szolga hoz.
Beszédetek fűszerje pletyka s más gonosz szó.
A kártyaasztalon mohón les pengő pénzt a posztó.
S ha jön az est, elbájol giccses, rózsaszínű színház.

Ó, ti szegények!

Az édes hold az égen hűvös fellegek közt hintáz.

Ó, ti szegények!

Magányos lélek, én fehérfalú szobát lakom.
Poros, színes brokátfüggöny nem leng az ablakon
A szél fütyül be hozzám, ez a nótás siheder.
Kertem gyepágyain rigó s aranyzöld gyík hever.
Az asztalomon szőke méz és illatos gyümölcsök.
Kupámba kristálytisza forrásvizet töltök.
És míg ti sorvadoztok füledt, cifra bálon,
Én harsány trombitán
Isten derűs világát trombitálom.

Igy élem világom.

Ádám elindul

Szép karcsú teste csupa vér.
Alatta ágyú-máglya.
A máglya tüze égeti,
Nyaldossa szörnyű lángja.
A véres lángokból kinyúl
Hetvenhét ördög nyelve.
A nyelv kígyóként sziszegi:
— Háború kell-e, kell-e?

Ádám a láng közt kínban tornyosodva áll.
— Nem kell a háború! A háború — halál!

A földre roskad s megmered,
Mint kriptában a holt.
Körötte hollóhad kereng.
Kísértet jár, kobold.
A félholt mellett felsziszeg
Hetvenhét ördög nyelve.
— A bukott sorsa: béke sors.
— A béke kell-e, kell-e?

Adám a síri kriptában zörrenve talpra áll.
— Nem kell a béke sem! A béke most: halál!

Megroncsolt testtel útra kel
Füstölgő ég alatt.
Jeges zimankó verdesi,
De ő halad, halad.
Nyomában kúszik nesztelen
Hetvenhét sunyi ördög.
Egy messze égi hegedűn
Megszólal nagycsütörtök.

A láthatáron feltűnnek az Olajfa-hegyek.
— Beteg vagyok. Az orvosomhoz: Jézushoz
megyek.

A T Ü K Ö R

A tükör

A város harsog és dörög.
Zengők az utcasarkok.
Az utcasarkon állok én,
Kezemben tükröt tartok.
Az emberek tolonganak.
Én hangosan kiáltom:
— Igazmondó ez a tükör,
— Tekints belé, barátom!

Egy nyurga ifjú belenéz. A szeme félve rebben
És sáppadozva eltűnik a harsogó tömegben.

A nép gúnyosan felnevet.
Vásári szélhámost sejt.
Az egyik arcon durva bőr,
A másikon finom sejt.
Én nézem őket zordonan
És hangosan kiáltom:
— Igazmondó ez a tükör,
— Tekints belé, barátom!

Egy szép kisasszony bele néz és ő is összeretten,
És rémüldözve eltűnik a harsogó tömegben.

A nép elámul. Nyugtalan.
Egymást löki a körbe.
És bele pillant mindenik
A villogó tükörbe.

De mind fakó lesz hirtelen,
Mert ölnyi rémet látnak.
Riadtan nyargalnak haza,
Ajtót, kaput bezárnak.

A tükröt ekkor fogvacogva magam elé tartom
S döbbenve állok magam is a néma utcasarkon...

Halott anyámhoz

Mért némultál úgy el?

Ha szólnál, hangod úgy szívünkbe zárnánk,
Mint tenger énekét a kagyló.
S bár életünk hamar hanyatló,
Holtunkig lenne vigaszt nyújtó párnánk
Ha még egyszer hallhatnánk drága hangod,
Ez elsüllyedt harangot.

S mért húnyt le két szemed?

S miért e döbbenet?
Mely megdermesztette egész valódat!
Mért nem törődöl égő könnyeinkkel,
Melyeknek árja gyémántként csilingel?

Fejednél gyertya ég és gyorsan olvad.
Körötted néma gyász, halotti pompa,
Virág, koszorú nagy halomba
S te rá se nézel e fekete gyászra!
Csak fekszel és meredt arcod vigyázva
Az égre fordul
És zordul
Szorítod olvasód sötét öledben

S fekszel hanyatt a dermedt bűvöletben.
Úgy-e, azért vagy oly riadt
S azért nem érdekel fiad,
Se könny, se gyász ez órán,
Mert mint az orkán
Felment a — függöny?
És olyat lát szemed,
Hogy minden mást feled
S a látvány kényszerít,
Hogy dermedt lényed itt
Az új csodán, a megdöbbenőn csüngjön?

Halotti beszéd

Látjátok, feleim, hát ő is meghalt!
A földön sok öröme, kincse nem volt.
A dús szerencse nem mosolygott rája,
Csak néha nézett rá enyhén a mennybolt.

Tört vágyai úgy álltak a szívében,
Mint díszkertekben nagysüvegű törpék.
Rossz emberek törtek a drága kertre
S a kis törpéket mindig összetörték.

Most megdermedve fekszik itt előttünk,
Mint jégszobor (s majd szénszobor a mélyben).
Nem látjuk többé ajka mosolyát már,
Sem önmagunkat megkövült szemében.

De ő lát, lát. Mit e világi korlát
Vak kényszerével megtagadott tőle,
A nagy világ: ez óriási színház
Kék függönyével fellebbent előtte.

Már látja Párist és a Riviérát.
Newyorkba vágya nem vitte hiába.
Az exotikus álmok szárnyain át
Vidáman lendül Szenegambiába.

Már látja Róma roppant ragyogását.
A norvég fjordokat. A nyári tengert.
A hindú pagodák arany csodáit
És ó, Mentont s a hervatag novembert!

A mult s jövő ködfátyla szertefoszlott.
És látja Cézárt, amint összeroskad.
Vereckén át hogyan ereszkedik le
A völgy felé egy kis mokány, poros had.

És látja hat világrész szörnyű harcát.
Berlin fölött a szovjetrepülőket.
A Mars-csatornák rejtelmes világát,
Fényévmillióس mennyei mezőket.

Megdermedt testét most a földbe tesszük.
De lelke már a szférán túlra hágott:
Istenbe tért . . . Az ő örök szemével
Ámulva látja az — egész világot.

Őszi síp

Az őszi síp már mélabúsan füttyög.
A kis tanyákból szállnak esti füstök.

Az út mellett zokog az ifjú nyárfa.
Barom tapossa gyöngykönnyét a sárba.

A keresztútnál fázva áll a kőszent.
Riadt motor ront el mellette bőszen.

Az erdő bordóban s aranyban lángol.
Behordtak mindent az üres határból.

Kifosztva áll a dombon a gyümölcsös.
Gimnáziumban van megint az öcskös.

A présházakban véresek a kádak.
Bronzdárdáikkal hallgatnak a nádak.

A kék hegyekből néha puska dörren.
Tar ágak közt ugrál a kis ökörsem.

A csősz kiszolgált. Nincs is semmi kedve.
Készíti vackát télire a medve.

Magára szedte rongyait a vándor.
Púpos bugyorral jár ki a tanyákból.

A gyászkendőt kajánul bontogatja
Fekete varjak károgó csapatja.

A nap elvénuult. Sárga, mint a megholt.
Feltündököl az estben a hideg hold.

A temetőn is hallgatnak a tücskök.
Az őszi síp, mint messze vészjel füttyög...

Még most is félek

Elmúltak már a szép napok,
Az ifjúság zöld zászlaját lobogtató hetek.
Már soha nem kell állanom,
Kényelmes, bársonyos karszékben ülhetek.

És mégis félek szüntelen.
Mert százablaksoros lőportorony vagyok ma is
S bár őrzöm tornyom szüntelen
És őrköt állítottam, de jaj, az őrk — hamis.

És nem tudom, hogy egy napon
Az egyik őrk nem lö-e be a rácsos ablakon
S egy színig töltött hordót
Játékból is tán nem talál-e el vakon?

Vagy ó, ha tán tévedt-magam
Lőnék be egyszer roppant tornyom közepébe
És szörnyű robbanás között
Magam röpíteném magam a — levegőbe!?

Októberi kert

A kert fölött a nap (öreg madár)
Vörhenyes szárnyakon lankadva száll.
A napraforgók barnák.
A pókok egyre varrják
A szemfedőt a sok beteg virágra.
A gesztenyefa könnyez, mint az árva.

A kertész bús. Borongva nézelődik.
Lelehajol az avarlepte földig,
Virágmagot szed mélán.
Szomorú szemmel néz rám.
Pereg a holt levél a vén platánról.
A holt levél még egy utolsót táncol.

A piros és zöld székeket behordták.
A kert közepén áll a szörnyű hordágy.
Rajtuk virágok fázva:

Mennek az üvegházba.
Olyan a menet, mint a temetések.
Beesteledik. Kigyúlnak a mécsek.

Valaki künn lapul a feldúlt kertben.
Hallom különös lépteit ijedten.
Vacog a fogam. Befutok.
Ablakot, ajtót becsukok.
A kert fölött a hold sarlója tündököl.
Utánam fut és bezörget egy szörnyű csont-ököl.

A zöld madár

Az ifjúságom zöld madara elszállt.
Még láttam itt-ott, ritkuló, tar fák között.
Majd egy magas jegenyefára költözött.
Onnét tekintgetett ijedve vissza
S egy csendes, tiszta
Bús délutánon végleg szárnyat bontott
S a messzeségbe rontott.

Az ifjúságom zöld madara elszállt.

Mint gyermek, aki madarát siratja .
S üres kalitkáját az ablakba kirakja
És szívszorongva lesi, visszavárja:
Én is kiállok néha még a nyárba.
Aggódva vívok a sikos porondon.
Vagyok olyan legény, miként te! — mondom.
De hirtelen belém nyílal a láz.
Hervadt hajam pírongat és aláz.
Fehér galambot is hollónak nézek.

Október van. Elárvult már a fészek.
A rőt Bakonyban hullanak a lombok.
(Halványul, hűl az egykor büszke homlok.)
Maholnap lassan, lassan — összeomlok.

Az ifjúságom zöld madara elszállt.

Három rossz vendég

Sivító síppal érkezett.
Vad füttyel trombitákkal.
Mindent felöklelt útjain,
Sőt rombolni nem átalált.
Megvert ajtót és ablakot,
A lombot szórta szét.
S most a tetőkön trombitál
A szél, a szél, a szél.

A háztetőkön trombitál a novemberi szél.

A másik: kámzsás vén barát.
Ruhája kékes ólom.
A szívre mázsás súllyal ül,
Bár könnyű, mint a sólyom.
A tájat eltakarja.
A döbrent égre feljő
S csuhájával mindent beföd
A szörnyű őszi felhő.

A mindenséget elfödi a novemberi felhő.

A harmadik: sir, mint gyerek,
Vég nélkül és unottan.
A könnye jéggyönggyé mered
S a bádogcsőbe koppan.

A lélek elsötétül.
A vígság tűn belőle.
Az ablak alatt megered
Az ős hideg esője.

S veri, veri az ablakot november bús esője.

Nem állnak meg az órák

A percmutatók útjukat örült irammal róják.
Bécs tornyain sem állnak meg az órák.

A diplomata zsebben ideges az aranyóra.
Sietni kell, ki tudja, mily kínos találkozására.
A hölgy kezén a kis karóra mutatója száguld.
Piros lokálok füllelt illatában ájult
Tangók epednek és gongok recsegnek.
Ezer neon-reklámja felragyog az estnek.
És felgyúlnak a város tornyain az órák,
Vakító fényüket a nagy hidakra szórják.

A pásztor nem siet. A kongó völgyben áll még.
De ő is látja, hogy szalad az esti árnyék
És rézórája riadoz a foltos mellényzsebben.

Angol paripa nem rohan el sebesebben,
Mint tulaezüst óra vékony mutatója
A kisdíáknál, ki fürödni jár a tóra.
A csizmadia felfigyel s ijedve kurjant,
Ha a kakukkos óra a falon kilencet kurrant.

És méltóságos nagy ebédlőórák vernek.
Kastélyokban (csodás rokokó-termek!)
Uvegburga alatt királyi órák járnak,
Pendül belőlük hajporos, tűnt ifjú párnak
Zenélőórás, csipkés, röpke szívzenéje.

Leszúrja a napot az est: sötét testvére.

Ijedt tudós szemét a polcra lopja,
Hol gyorsan hull a klepszidra homokja.
Magányos tornyok méla óraőre kongat.
Nehéz ütései a völgyön átborongnak.
Egy régi vár megbarnult tűzfalára róva
Egykedvűn méri az időt egy holtbiztos napóra.

Gyermeknek jó-e? Vagy az agg a boldog?
Az órát nézem és rémülten felsikoltok.
A percmutatók útjukat örült irammal róják.
Ó jaj, nem állnak meg soha az órák!

Elmennek a vendégek

Királyoknak se volt talán
Annyi vendégük, mint nekem.
Herceg, tudós, barát, lovag
És ünnepeltünk szüntelen.

Komoly zenétől harsogott
Virágos házam, telkem.
Ott lépkedtem közöttük én
És koszorút viseltem.

Pillogtak irígy csillagok.
A fák között a vén hold.
Minden vendég nekem beszélt.
Mind mézes-mázas s szép volt.

De lassan, egy a más után
Befogatott és elment
Ki lovon, ki hintón, gyalog
És üres lett a telkem.

A tűnt vendégek hült helyén
A fű, a dudva felnőtt.
Vendégeim ma már csupán
A szél, a fák, a felhők.

A szél, a fák, a felhők
Halk indulót zenélnek.
Látjátok, házigazdák:
Elmennek a vendégek.

Az elfáradt lovas

Engem egy titkos hatalom
Nagyvérű lóra ültetett.
Szárnyas lovas, híres lovas
Én mindig lovon ügetek.

Nagy dómok elé rügtatok,
Hol érsekek miséznek
És szétviszem malasztjait
A tündöklő miséknek.

Nagy városokban nyargalok.
Ügetek kis falukban.
Jó hírt adok le mindenütt,
Ahol jaj és baj s bú van.

Sokan kifutnak elibém.
Kínálnak pénzt, virágot
S hívnak magukhoz. Ám én
Lovamról le nem szálllok.

Piroslanak a tavaszok.
Vöröslenek az ősök.
Hiába hívnak engem a
Gyalogos ismerősök.

Majd egyszer utolér az est.
Egy trombita kiáltoz.
Akkor én — elfáradt lovas —
Lovamról szó nélkül — leszálllok.

ESTELI KÖRMENET 1942

Esteli körmenet

Szeretnék e borús világban
Utolján körülnézni még,
Megízlelni a lángoló őszt
Érett gyümölcs-ízét.

Utamra elkísér egy lassú
És ünnepélyes körmenet.
Velem jönnek, akik a földön
Szerettek engemet.

Kinyílnak itt-ott a kíváncsi
Pirosuló ablakok.
Megkérdik: e komor menettel
Hová is ballagok?

Már nem felelek. Csak megyek.
S eltűnők, mint a kék hegyek.
Barátaim: piros fáklyákkal
Én már — az ég felé megyek.

A fehér kísértet

Az őszi réteken bolondul trombitál a szél.
A fák az út mentén zajongva sorakoznak.
Mondják, hogy háborút izent nekik a tél.
A felhők, mint komor bikák egymásra rontanak
És csattogtatják roppant szarvukat.
A rémült égről menekül a hold
S egy szörnyű eb ugat.

Hol vagy, harsány tavasz? Már visszanézek én is
Arra, ki elment és a sírban fekszik holtan.
Idézem őt: a tündöklő Húszévest,
Aki — voltam.

Tudom, hogy elment s nem jön vissza már.
Én mégis egyre várom.
Olyan vagyok, mint ködbefulladt hegytetőn
Egy régi vár-rom.

Éjfélkor a sötét romok közt megjelen
Egy hófehér kísértet: húszéves Magam,
Ki voltam és aki már nem vagyok.
A tört romok közt ifjú arca úgy ragyog,
Mint régi májuséjeken a fiatal hold.
Fehér volt, mint a liliom és csupa diadal volt.
Szerették. Ő is szeretett. Soha senkit se gyűlölt.
(Nem volt még háború, cseka, zuhanó bomba!)
Tündérek kertje volt e keserű föld.

Bocsássátok meg néki, hogy lassan öregszik.
Maholnap már a mennyei tornyok felé törekszik.
Fiam lehetne ő, a mult: virágzó rózsafa.
Különös mondatot kell róla mondanom:
Korábban élt a gyermek, mint a költő-jós Apa.

Verset sikongok róla most már minden ősszel
Egy háborgó gitáron.
És két karom kitárom
Utána, mint egy útfelen gunnyasztó árva
Elfáradt angyal, kinek — fáj a szárnya.

Gyászjelentés

Tudatom az elsápadt Nap nevében
S a Holdében, melynek két szarva már e héten
Jégkéken állt; nevében a hűlő vizeknek
S a madaraknak, mik ijedten dél felé sietnek;
A fákéban, mik elakadó szívveréssel állnak;
A pókokéban, mik a sárga réteken, kaszálnak
S a magaméban is, kinek száztorkú hangja már
Fenséges, tiszta szókat mond, tudatom csendben:
Meghalt a nyár. Meghalt a Nyár.

(A fiatalok még nem értik ezt a szörnyű hirt.)

A nagy halott dermedten várja a gyülekezőket.
Az erdőszélre kiállnak a szende, kicsi őzek.
A dombok, fák, vadak, halak gyűlnek, susognak.
Egy nyárfa sáraranypénzt szór a koldusoknak.
Az utakon a nyírfák (kispapok) fehér karingben,
Karjukról füstölő fanyar tömjéne libben.

Az úton végig jegenyék piros sora suhog,
Mint infulában várakozó halk prelátusok.
A hegytetőn a Hold két szarva gyertyaként ég.
Meggyújtja minden mécsesét a bársonykék ég.
Megérkezik a főpap. Arca bús, a haja ősz.
S temetni kezdi a Nyarat a Biboros: — az Ősz.

A tihanyi visszhang

Fáradtan és gyötörten
Vetődtem el Tihanyba.
Ó jaj, ha a visszhang is,
Mint szívem: már — kihagyna!

Megkérdeztem borúsan:
Lehet-e élni így?
Ő halkán mondta: — higgy!

Nem jobb-e e rossz korból
Elmenni, hogy ne élj?
Ő ráfelelt: — remélj!

Élet ez, hol a baj
S a kín ezerszeres?
Ő mennydörgött: — szeress!

Köszönet néked, visszhang
A röpke szavakért!
A béke szép galambja
Szívembe hazatért.

Pirosan ég a hold . . .

Pirosan ég a hold már a Fertő-tó felett.
Az égen tűzijáték. Kigyúl a képzelet.

A Fertő nádjai közt
Egy lompos eb barangol.
Töri a nádat. Hangja
Vad félelemre hangol.
Valami sejtelemtől
A szívem összereszket.
Vad rémület közt hányom
Magamra a keresztet.
A házamat bezárom.
Sötét a szoba. Fázom.
Valaki azt kiáltja:
— Vigyázzon, jaj vigyázzon!

Hideg fut végig rajtam. Isten nevét sóhajtom.
A szörnyű eb: az ősz már itt áll s kapar az ajtón.

Az árnyék

Reggel korán elindulok.
Szemem nevet, vagy pityereg.
Híven szalad mögöttem
Árnyékom: a kis szerencsengyerek.

Délben komoly asztal fogad.
A számról érett méz csorog.
Árnyékom: a halk szerencsen
Az asztal alatt kuporog.

De este ha felkél a hold
S az erdön sír az őz-sírás,
Árnyékom megnő s úgy követ,
Mint útonálló — Óriás.

Öreg jegenye

Ó, láttad volna, mikor ifjú volt még!

Sudár dereka úgy szökött magasba,
Mint lábujjhegyen álló lány a réten.
Vagy mint a nyíl, mely elrepülni készül
A kéklő messzeségben.
Ó, láttad volna hetyke zöld süvegben!
A karimáján pántlikák cikáztak.
Fejét úgy fúrta a derűs egekbe,
Hogy eltörpültek alatta a házak.
Zöld lombjai között a fészek szélén
Kicsiny vörösbegyek csipogtak.
A sudarán királyi sas figyelte
Az esti holdat.

Most megbarnultan áll temérdek törzse.

Ó, nézd, mily sárga és halott a lombja!
Vén ágai között az őszi rontás
Az elmúlás dalát sikongja.
Egy szénfejű varjú himbál az ágán,
Üres torokkal azt kiáltja: mily kár!
Egy kamra mélyén villantélú fejsze
Kemény favágó-kéznek int már.

Ó, halld, hogy reszket, durrog minden ága!
Fekete könnye végigfoly a törzsén.
Körötte tejszín köd gomolyog szerte,
Mint ravatal körül a tömjén . . .

Ó, Istenem, szeresd nagyon e fáradt
Szegény öreg fát, mely lassan kiszárad . . .

A tél

A gyermek ablaknál áll.
Havazik szakadatlan.
A hulló hópihékben
Kacag ezer kis angyal.
Az angyalok kis lábán
Ezüst sarkantyúk pengnek,
Ujjongva tapsol nékik
A gyémántszemű gyermek.
Egy szénfejű nagy varjú
Az ablaknál elszárnyal.
Fehér lovak suhannak
Csengős farsangi szánnal.
Minden fehér: az utca,
A háztető, a rétek,
A hóember, a nyúlház,
A föld, az ég — fehérek.

A gyermek arcát víg patakként önti el a vér.
És boldogan kiáltja: itt a tél, a tél!

Az agg az ablaknál ül.
Havazik szakadatlan.
A hulló hópihékben

Zokog ezer kis angyal.
Az angyaloknak lábán
Nehéz bilincsek vannak.
Ijedtség szúr szívébe
A megtört szemű aggnak.

Egy szénfejű nagy varjú
Az ablaknál elszárnyal,
Fekete lovak futnak
Dübörgő üveg-szánnal.
Minden fehér és dermedt,
Mint néma szemfedő,
Fehér a templom tornya,
Fehér a — temető.

Az agg arcából lassan-lassan eltűnik a vér.
Szemét lehúnyva súgja: itt a tél, a tél...

A játék véget ér?

Szobrász nem alkotott soha
Vakítóbb márványtestet.
Arcára a pazar tavasz
Piros rózsákat festett.
Acélból voltak izmai,
A hangja érces, édes.
Mindenki irigyelte őt.
Húszéves volt. Húszéves.

— Mi lesz belőle, ó, mi lesz? Az ember kérdi,
várja.
(Villog, dörög távolról az ember tragédiája.)

Tudós lett. Országok dísze.
Hívták híres katedrák.
Gigászi szelleme nyomán
Eltűnt a lepra-seb, rák.
Amerre ment, a léptein
Arany- s hírrózsa feslett.
Egész világ tapsolt neki,
Mikorra ötvenes lett.

— Mi lesz tovább? Mi lesz tovább? Az ember
egyre várja.
(Villog, dörög, közelget az ember tragédiája.)

Nyolc évtizeddel vállain
A teste összeomlott.
Üres cserép lett, sárga lett
Az egykor büszke homlok.
Tolószékben ül csendesen,
Száján a nyála szétfoly.
Öreg lett. Csúf. Irtóztató,
Zöldes szemében — téboly . . .

Egy este szája, mint kis gyermeké, sírásra görbül.
A játék véget ér. A függöny nesztelen legördül.

Téli síp

A dermedt Nap az égen: hályogos, öreg szem.
Azt mondják, hogy — öregszem.

A citromsárga kis liba
Fehér, öreg gúnár lett, fázva áll a jégen.
Az édes, mézes őszi must
Ó-borrá lett a pince pókos szögletében.

Az új piros kis háztetők
Fakó mohától megzöldültek, tompabarnák.
Vágóhídra vezetik a
Nagy Lőrincék megnőtt, hatalmas barmát.
Az egykor ifjú, karcsú híd
Letörve korhadoz a nagy folyamba dőlve.
Búza helyett gazos ugar
A vénült gazda egykor zsíros ősi földje.
Portörő ronggyá változott
A báli ruha megmaradt selyem darabja.
A tornyos vár a hegytetőn
Rommá omolt s most vampír és kísértet lakja.
Az idő szörnyű ostora
A föld színén kegyetlen végigvágott.
A roppantlombú ősi fák
A földben fekszenek, mint kővé vált virágok.

De nézd a Göncöl-szekeret az égen!
Nem változott meg.
A fiastyúk sok kis csibéje csibe most is,
Nem változott meg.

A Sátán most is harsonáz a rémes űrben,
Nem változott meg.
A mély pokol tüze sötéten izzva lángol,
Nem változott meg.
Az angyal bontja szárnyait s a földre készül,
Nem változott meg.
A lelkem gyémántnál nagyobb örök valóság,
Nem változott meg.
Az Isten rendületlen nyugalommal ül az égben.
Nem változott meg.

Hunyorgathat a dermedt Nap: lehúnyt, öreg szem.
Én — soha sem öregszem.

A tenger

A legnagyobb költő mégis te vagy.

Boldogtalan fiad, Ovidius kesergett
A partodon és írt sok méla verset.
De hova lesz a vers: a költő kínja?
Az ember fáradt lesz. A verset únja
S a föld alá megy csendesesen pihenni,
Hol nincsen kín és vers és nincsen semmi.

De téged, tenger, semmi el nem altat.
Nem némíthatnak el sötét hatalmak.
Fejed fölött a nap bronzmécse serceg
S te egyre mondd a sok szörnyű verset.
Szavadban ágyúk bömbölnek szünetlen
S ha majd elfárad minden földi szellem
És meghalnak a költők s meghal minden ember:
A kihűlt földön már csak te dalolgatsz
Örök daloddal — Roppant Költő — tenger...

Nyíljatok, nefelejcsek!

A Rába kéklő táján
A fűzfa már felébredt.
Meleg, nagy istállókban
Húsvéti bárány béget.
A réteken maholnap
Leszáll a régi gólya.
Izzani kezd a napnak
Roppant aranygolyója.

A hosszú tél miatt könnyűt hát minek ejtsek?
A Rába mellett bújnak már a tejkék nefelejcsek.

Sok régi-régi város
Fekete tornya ferde.
A tornyot szörnyű harcok
Vad nyílzápora verte.
A tornyok most is állnak,
De a nyíl földben van már.
Eltűnt a gót, a vandál
S zarándok lett a germán.

A sok vad harc miatt könnyűt hát minek ejtsek?
A vérmezőkön bújnak már a tejkék nefelejcek

Menekvés nincs. Öregszünk.
Fejünkre lassú hó hull.
Az élet úgy iramlík,
Mint üldözött futó nyúl.
De ránk tavaszodik majd,
Ha naplelkünk kiröppen.
Három napig maradt csak
Jézus a szikla-rögben.

Tűnő korom miatt könnyűt hát minek ejtsek?
Az ég mezőin bújnak már a tejkék nefelejcek.

Húszéves magamhoz

A messzeségnek izenem,
Szeretném még a szívemen
Ringatni szép fejed.

Harsog az őszi hallali.
Szeretném újra hallani
Hangod ezüst kolompját.

Kezdődik az arany szüret.
Szeretném tündöklő szíved
Egemre tűzni még.

Szép tavasz

Miattad zöldül ki a rét
S ébrednek fel a fák.
Miattad pántlikázza fel
A májusfa magát.

Miattad szökik ég felé
A víg pacsirta nyáron.
Miattad kerüli szemét
A csillagnak az álom.

Miattad csattog este a
Fülemüle a lombon.
Miattad kong az estharang
A karcsú esti tornyon.

Miattad gyullad ki a szív,
E roppant öröklámpa.
Ha összedől a nagy világ,
A romjain lobog a lángja.

A megszépítő messzeség

Az ember önmagában
Nem olyan szép, ne hidd!
A messzeségtől lettek szépek
A te tűnt szemeid.

A messzeségtől vagy olyan,
Mint antik bronz-szobor.
A hangod tőle lágy zene,
A csókod tőle — bor.

A messzeségtől vagy olyan,
Mint gyenge rózsaszál.
Olyan vagy, mint a hattyú,
Mikor a tóra száll.

A messzeség hullámai
Morajlanak fülednél.
Nélküle — ifjú hegedű —
Még nyers és könnyű lennél.

Mi jó e földön?

Fiatalnak nehéz elhinni,
Amit most mondok:
Az embert lassan megtörik
A mindennapi gondok.

Annyi tudós és bölcs kereste
A földi lét értelmét!
Ebbe hasadtak meg a
Legtisztább gyémánt-elmék.

Istenhez tér mindegyikünk,
Ha elmúlik az élet.
De addig? Addig? Ó mondd:
Érdemes — élned?

Gyönyör, gazdagság, hírnév
Vágyója mind eretnek.
Egyetlen jó a földön:
Ha szeretsz s ha szeretnek.

A Garabonciás szekeren

Leszállnál-e az én
Szekeremről?
Lemondanál-e a szép
Szerelemről?

Megállítom az úton
A lovakat.
Ha le akarnál szállni:
Az út — szabad!

Gyeplőimet a lovak
Nyakába vágom.
Elvágatok. És köd előttem,
Köd utánam.

A távozóhoz

Szeressenek a madarak,
Kivált a vadgalambok.
Konduljanak meg — merre jársz —
Az ünnepi harangok!

Szeressenek a csillagok,
Kivált, az enyhekék hold.
Gyengéden tartsa sátorát
Fejed fölött az égbolt.

Szeressen a földgömb maga,
Az ég szeressen szintén.
Ha összefog a nagy világ,
Az sem szeret úgy, mint én.

B Ű C S Ű A F A L U T Ó L

Falusi csend

A hidak mellett felgyúlt már a város.
Színes rakéták lángolnak az égen.
Tánc tántorog szilaj, sötét zenéken.
A csapszékekben füst és borgőz szálldos.

Az irodákban kattognak a gépek.
A város szélén szörnyű gyár vereslik.
Mindenki fut, rohan reggeltől estig
És lázzal telten villognak az éjek.

Nézd, itt falun alig hogy jő az este,
Egymásután alusznak el a lámpák.
Hallgat a komp. Sötét a híd, a rámpák.

A harmat a mezőt korán beeste.
A nyáj kolompja néha egyet csönget.
Köröskörül csodás nyugalmak, csöndek.

Falusi templomok illata

Barokk templomban ódonselymű zászlók.
Rajtuk búzavirágból nyári koszorú.
Alattuk nép: magyar, dacos és szomorú.
(De a zászlókon Szent Istvánok s Lászlók!)

A templom forró, jószagú és álmos.
Egy-egy öreg szem lassan lecsukódik.
Izsóp, liliom fonnyadt szaga bódít,
Az örökmécs körül kis méhe szálldos.

A pap miséz, az Urat felmutatja.
Térden a nép. A roppant pillanattól
Eláll az orgona dübörgő hangja.

Majd felviharzik újra ezer ajkról:
Nagyboldogasszony, árva népek anyja,
Ne feledkezz el a — szegény magyarról!

A patonai gesztenyefák

A télen még úgy álltak, mint bitófák.
A szívük nem vert.
Kinyújtott ágaik halálra rémítettek
Minden embert.

Egy varjú jött és károgott veszettül:
— Jaj, jaj, halál!
Mindenki fára jut, kit jéghegyű nyila
Szíven talál.

S most mégis, nézd, a gesztenyesor újra
Zöld legyezőkkel áll itt.
Feltűzte rájuk a tavasz az élet
Örök piros gyertyáit...

Búcsú a falutól

Most elhagylak, falul
Majd jönnek dús nyarak, mikor sűrű keresztek
Őrzik méhükben édes terhüket: az új búzát.
A Rába nefelejcsvirágos partjai között
Öreg halász ladikja hallgatag húz át

És én nem látom többé rozsdavert sisakját
A vén toronynak, min török nyilak kopogtak.
Nem látom népem gazdag éveit, mikor majd
Nagy nászokat ül, vagy temet hideg halottat.
Barokk szentekkel ékes hűvös templomomból
Riadt sikoly kiált utánam: ó ne menj el!
Mi lesz velünk, Szentség-Törő finom kezed ha
Nem köt bennünket össze többé majd a mennyel?

De én megyek. Ám elviszem magammal
A lelkedet, falu. Minden örömét, bűjét.
Bennem maradnak a szagos hanyi virágok,
A virgonc ménesek, kolompos méla gulyák.
Veronika gyolcskendőjén viszem magammal
Az Őrzse néni könnytől ázott ráncos arcát.
Ereklyéim közé teszem, mint régi fegyvert
A Zúgó Márton annyi kedves földi harcát.
Viszem a bűnt. A hosszú téli éjszakákat,
Szülő-anyák sikolyát szörnyű hajnalonta,
Az orvvadász puskája tompa durranását,
Mikor az erdőn átcikáz a villanó szalonka.
Bennem marad a rét, a méh, az estharangszó,
Legények víg dala, leányok gerlekacagása.

Jöhet a tél, befödhet mindent hólepellel,
Hogy két szemem az arcod, ős falu, ne lássa:
Én egy maradok véled mindörökre immár
S bár életem, mint délutáni nap, hanyatló,
Úgy őrzöm emléked nehéz szívemben mindig,
Mint tenger zúgását a kagyló.

Mint roppant tenger zúgását a kagyló

A költő elhagyta a kertjét

A kertben könnyez minden falevél.
A bokrok közt a cinke nem dalol.
Vörösen állnak a vadgesztenyék.
Tücsök-szó sír a fáradt fák alól.

Itt járt e fák alatt, borongva sokszor,
Itt élt, itt énekelt a boldog költő.
Hallgatta kertje lassú pihegését,
Míg távol zúgott szörnyű ember-öltő.

Szerette az embert s a csillagot.
Az ég kapuját sejtette a Holdban.
És most azt kérdi szegény elhagyott kert:
— Urunk, az égbelátó Költő hol van?

Elment. Többé nem jár e fák alatt.
De este ha elalszik a mező
S a kert fölött megkondul a harang,
A fák álmodva suttogják: ez ő!

Magyarok

A zöld mezőn szorgoskodik
Örök-földjén a Pál.
Testvér-szomszédja: Péter
Lótengerit kapál.
— Fogytán a liszt odahaza!
Panaszkodik az egyik.
— Adok szívesen. Küldjed át
Estére majd a Tercsit!

A kis menyecske még az este megkapta a lisztet
S a kis családnak lebbencslevest keverített.

A szőlőhegyen dolgozik
Szorgalmasan a Pál.
Szőlője szép. De Péteré
Ragyától verten áll.
— Aligha adom férjhez így
Bor nélkül a Juliskát!
— Nono, öcsém! A kishordót
Szüretkor majd gurítsd át!

A kishordóban forr a must. Habzik, vigan patakszik
És megtartották Péterék októberben a lakzit.

A földje szélén tántorog
Mint szélütött, a Pál.
Szemközt vele, mint vad bika
Péter szikrázva áll.
— Elszántottad a földemet!
Hiányzik egy barázda!
— Hazudsz! Apánk a jussot
Nem egyformán csinálta!

S dobbant a föld. Pacsirtaszó sikongatott fölötte
És Pál a testvérét a zöld mezőn agyonütötte . . .

A szanyi erdő

Húsz év előtt tele volt gyöngyvirággal.
Mélázva bolygott benn a régi csősz.
A messzeségben víg kakuk kiáltott,
A fák alatt ficánkolt két kis őz.

Jó volna látni azt a régi erdőt!
Ki álmaimra sem emlékezem már:
Mit éreznék most a virágos fák közt?
Mit látna benn e fáradt, régi szempár?

Ő nem látnék már — érzem — gyöngyvirágot!
A szarvast se, ha koronásan áll is!
Az égbenyúló fákat látnám már csak
Ő szanyi erdő, — roppant katedrális!

Vihar a Duna felett

Baljós vidékű táj
Az ősi Duna-táj.
A Duna-vízre mégis
Mohón siet a nyáj.
A sok pásztortülök
Vad kérdéssel riad:
— Hej, ősi nagy Duna
Ki itt a te fiad?

Az országos Duna felett morajló szél fut át,
Nagy emlején tolonganak a nyájak és gulyák.

A sárga nád között
A kócsag felsikolt.
Az ős Duna felett
Elrejtezik a hold.
A sok pásztortülök
Mind bőszebben riad:
— Felelj, öreg Duna,
Ki itt a te fiad?

Az országos Duna felett füttyülnek a szelek,
Piros villámok szaggatják a füstölgő eget.

Baljós vidékű táj
Az ősi Duna-táj.
Görgő sötét vizénél
Ijedve áll a nyáj.
A sok pásztortülok
Az égre felriad:
— Felelj, öreg Duna,
Ki itt a te fiad?

Az országos Duna felett kitör a zivatar.
Haragvón dörgi négy világra: a magyar, magyar!

Magyar gyermekek izenete a világ gyermekeihez

A mi hazánkban Isten a király.
A mi hazánk egy gyönyörű sziget.
A nagy világban most háború van.
Nálunk szelídek, tiszták a szívek.

Mi nem vagyunk valami gazdagok,
Mégsem akarjuk elvenni a másét.
A Jézuska is szegény volt nagyon,
Mégis szívesen meghalt a világért.

Mi is meghalnánk kicsiny országunkért,
Ha el akarná venni valaki.
Az élet jó, de a halál se rossz:
Mind a kettőt az Isten szabja ki.

Lángba borulhat a nagy hegyek orma,
Reánk törhetnek tenger irígy hordák,
Mi nem félünk: Isten ölében van
Öreg szülénk, az édes Magyarország.

Kis gyermek halálára

Nem történt más: elmentél, kedves gyermek
S bennünk a légvártornyok mind-mind
romba estek.

Oly kék az ég! A tengerek is kékek.
De nem volt semmi a te kék szemednél kékebb.

Arany hajat őriz barlangjában a sárkány.
A tied volt a legszebb indiai sáfrány.

Ezüst harangok szólnak, ha jönnek az esték,
De egy se szólt úgy, mint mikor te felnevettél.

A földön annyi baj van: bűn s keserű zsoltár,
De minden felvidult, mikor te mosolyogtál.

Most elmentél. Árvák a könyveid, a toll, az irka.
Diáksapkáddal sírva integettél vissza.

Mögötted a kapu nagyhirtelen bedörrent
S már porladoz nyulánk kis tested lenn a földben.

Azóta nincsen kedve nálunk senkinek sem.
Keressük eltűnt lelkedet a kék egekben.

Mennénk utánad, de a szörnyű sors nem enged,
Míg kedve tartja, itt a földön kínban tenget.

Vigasztalásunkat az Istennél keressük
S miattad az eget most már jobban szeretjük.

Sírod felett két égszín angyal álljon
És néma ciprusok örködjenek a tájon.

Ne jöjjön senki, még madár se erre!
A két angyal vigyázzon néma sírhelyedre.

Szemükből szüntelen omoljanak a könnyek
És fuvolákat fújjanak éjjel-nappal fölötted . . .

H Á R O M   R É M

Három rém

*A dögvészről, éhségről és háborúról,
Ments meg Uram, minket!
(A Mindenszentek Litániájából.)*

A dögvész réme ellen gyűjtöttünk füvet, savat
és mérgeket,
Tudósok, orvosok szereztünk benne hírnevet
és érdemet.
A városok utcáin hulladombokat rakott a pestis.
Kipusztult félig a világ: Milánó, Moszkva, Róma,
Pest is.
Sok Szent Erzsébet és Szent Vince sürgött-forgott
körbe,
Temette a dögvész esettjeit a forró mészgödörbe.
De Isten megnyitotta a füvek és ásványok csodáit,
Az emberész viaskodott a dögvésszel sokáig,
Míg Ázsia sötét odúiba szorult a pestis
szörnyű réme.
Uram, a népek térdenállva hálálkodnak
néked érte!

A másik rémmel, az éhséggel még többet
csatáztunk.
A földet túrtuk, hogy megtöltsük búzával
a zsákunk.
Az ekeszarvat fogták vaskemény bencés barátok.
(Örök hálával gondolok mindig, mindig reátok!)

Lázár a megtömött magtárak nagy kapuját verte,
verte,
A gyár sovány munkása az éhbér penészmorzsáit
ette,
De átkot mondtunk arra, ki a munkás bérét meg
nem adja,
Ki dolgozó cselédjének nem lesz valódi gondos
apja.
Pápák kiáltottak a szegények örök kenyérjogáért
S a kapzsi gazdag lassan-lassan végre rátért,
Hogy Isten asztalát mindenki számára roskasztja
bőség.
Uram, az éhség csillapodtáért legyen neked
dicsőség!

De nézd, Uram, a harmadik rémmel minden
csatánk hiába.
Ropog a fegyver itt közel s a messze
Szenegambiába.
Azért sarjadnak s szöknek szárba szép
emberpalánták,
Hogy ifjú testüket vad gépek törjék,
sírba rántsák.
Ó, nem lehet igazságot tenni, csupán nagyobb
ököllel,
A józan ész, a rádió csodás kora hiába jött el.
— Mi az igazság? — kérdi most is sok gonosz
Pilátus.
A véres hold a fellegek alatt baljósan áthúz,
Sötét halotti leple a világra mindjárt ráborul . . .
Ó kelj fel, Isten és magad tipord el ezt a szörnyű
háborút!

Mit akarok?

Azt akarom, hogy a nap mindenkire süssön!
Hogy ember embert soha többé arcul ne üssön.

Azt akarom, hogy a föld mindenkinek teremjen!
Hogy ember embert láncon tartani ne merjen.

Azt akarom, kemény öklöm folyton azért
dörömböl,
Hogy mindenkinek jusson rész a felséges
örömből.

Azt akarom, hogy minden ember ártatlan legyen!
Gyermekeként sütkérezzen egy napos hegyen.

Azt akarom, mindnyájan hívott vendégek
legyünk,
Isten vendégei: piros gyümölcsöt és mézet
együnk.

Azt akarom, békén ölelkezzék a föld s a tenger,
Az Isten legyen Isten és az ember legyen —
Ember!

A nagy kerítő

— *Testvéreim, a Krisztus szerelméért,
tegyünk valamit, mert a Szegénység, e
nagy Kerítő, szörnyen garázdálkodik!*

Fakó virág, penészvirág
A proletár-fiúcska.
Három nap óta nem evett
Kenyeret, istenuccsa!

A kofaaszony szundikált,
Almája szép piros volt,
Epedve nézte a fiú,
Az arcán lázpiros folt.

A nagy Kerítő sűgva mondta: ott az alma, vedd el!
Es öt perc mulva rendőr vitte. Más öt sihederrel.

Meghalt az anyja a minap
A proletár-leánynak.
Cselédkönyvet kell váltani,
Úgy vágni a világnak.
A lány cifrán felöltözött
És vitte ócska bugyrát,
Mögötte két jampec-majom
Bakugrásokkal ugrált.

A nagy Kerítő sűgva mondta: pillants rájuk, árva!
Es öt nap mulva rendőr vitte őt a tolonházba.

A munkanélküli apa
Az utcasarkon posztolt.
Ráért hallgatni térzenét
És szónokló apostolt.
Két kis porontya ágyban van,
Mert nincs felső ruhájuk.
Megölné őket. Ám szíve
Sír és sikolt utánuk.

A nagy Kerítő sűgva mondta: száz pengőt kapsz,
imholl
És öt hét mulva az apa egy diktátort
meggyilkolt . . .

Három munkanélküli balladája

Három bús munkanélküli
Az országúton ballagott.
Nem ettek tegnap óta mást,
Csak illatot és harmatot.
Az aranynyilas Napsuhanc
Forró vizekkel verte őket.
Három bús munkanélküli
Az árokpartra dőltek.

Egy pávakék nagy autó
A nyugalmukra rátiport.
Az orruk előtt elrohant
S arcukba vert bűzt, nyári port.
A három munkanélküli
Vadul megrázta öklét
És átkozta a gyárakat
És átkozta a tőkét.

Majd zöldpiros sallangosan
Hintó közelgett. Két deres.
Vadász ült rajt. Fején kalap,
Mellette fácántoll. Veres.
A három munkanélküli
A hintót nézte zordonan
És átkozott minden urat,
Aki anyjában megfogán.

Majd jött egy löcsös nagy szekér
Búzával megrakottan.
Paraszt ült rajt, meg a fia,
Dohányzacskó a korcban.

A három munkanélkülit
Ők is faképnél hagyták,
Csupán a fiú szidta a
Lovaknak öregapját.

És aztán nem jött senki sem.
Kalásztenger közt állt az út.
Pipacs virult. Pacsirta szólt.
A három vándor elaludt.
És tűnt a dél. London zenélt.
A nap tűzben leáldozott.
A három munkanélküli
Darab kenyérről álmodott.

Bikaviadal

A cirkuszban hajrá-t kiáltoz százezer torok
És felvonulnak peckesen a torreádorok.

A kormos nagy bika
Szoborként áll a cirkusz süppedő porondján.
Az első pikador
Lándzsát dob a nyakába rettentő gorombán.
A bika felneszel,
Bámulva néz a cifrafrakkos, festett pikadorra,
Megmozdul hirtelen
És véreset fúj horkanó, kitágult szörnyű orra.
Bődülve megnyúlik,
Közéje ront a lándzsaszóró cifrafrakkos hadnak,
A torreádorok
Szökellve hirtelen a korlátok mögé szaladnak.

A cirkuszban csodálkozik a százezer torok,
De lovon ülve jönnek újabb torreádorok.

A kormos nagy bika
Sunyin hátrálni kezd. Az új csapat reáront.
Repül a lándzsa, tör
S a támadók hada már győztes evvivá-t mond,
De ekkor a bika
Szilaj haraggal ront a satnya kis lovakra.
Kettőnek a bele
Nyomban kifordul s loccsan a bűzös salakra.
A sok riadt lovas
Szétrebben, futni kezd és meg sem áll a körbe,
A megvadult bika
Feltartott farkkal bőszen nyargalász mögötte.

A cirkuszban botránkozik a százezer torok,
De most jönnek a vérszínkendős torreádorok.

A bika hirtelen
Bömbölve ront a lengő, véres lepedőknek.
A kis pikádorok
Lándzsával, nyíllal futva újra visszajönnek.
De bár a vad bika
Lándzsától átverten sötét vértől patazkik,
Nem adja fel a nagy
Világraszóló, rettenetes harci lakzit.
És áll a szörnyű bál,
Dobog a véres föld és lassan már szakad az ég is
S a bika vére foly:
De a porondon ő az úr és ő győz egyre mégis . . .

A cirkuszban meg átkozódik százezer torok
S dőbbenve állnak a kivénhedt torreádorok.

Hős

Mint egy zömök dunántúli torony,
Úgy állsz a befagyott Szeretnél.
A harmincfokos hidegből anyádnak
Egy forró csókot küldeni szeretnél,
De nem lehet, mert őrson állsz ma éjjel,
Egy szélvert dombról kémleled a holdat.
(Küzdő apádat itthon veri száz gond,
Az őseid a Szentföldön ijjászok voltak.
A kutya bőrt még Endre király adta.
A címerben bölény tart szörnyű kardot.)

A hó elállt. A gyilkos szél sivitva
Borotvaként hasítja ifjú arcod.
Jégkék szemed deres: szakállas csillag.
Nagy jégcsap csüng kis bajuszkádon oldalt
S te állsz. Csak állsz. A puskádat szorítod
És nem hallod a füledt altatódalt,
Mely messziről szűrődik át az éjen:
Egy tangó...

Lágy szava, mint síma, bágyadt
Pirosszemű, fekete bársonykígyó
Csábítva és forrón kúszik utánad.
Te rátiporsz a szép kígyó fejére,
A zuzmára halomra gyűl szemednél
S mint egy zömök dunántúli torony
Állsz mozdulatlan a havas Szeretnél.

(Puskám, e rozsdavert lant, most is tehetős.
Fogadd e verset, mint egy díszlövést, te — hős!)

Halott tengerészek sírja felett

Izenem néktek, messze tengerek:
Oleljétek gyengéden — valahányat,
Piros korallok lombjai között
Vessetek nékik mély halotti ágyat!

Világító halak állják körül fejük
Tüzes szemként csodálják arcukat.
Legyen pompás a furcsa ravatal,
Hisz jól megharcolták a harcukat.

A fellegek, mint roppant függönyök
Lobogjanak a mérhetetlen síron.
A fellegek fölött az Óriás:
A mennybolt hangtalanul sírjon.

A nagy szelek karéjba gyűljenek,
A sír fölött kerengjen röptük
S fájdalmukban Chopin gyászindulóját
Fütyüljék szüntelen fölöttük!

Hősi halott felett

Kezében puska volt és sápadtan futott előre.
Az ágyúk bőgtek, mint kötött kutyak a vad-lesen.
Ő csak futott, fehér fogáról csordogált a vér
És azt gondolta hirtelen: ma elesem . . .

A többiek — kilőtt sötét nyílak — tovább nyíaltak.
Ő ott maradt a réten, senki nem kereste.
S mikor az égre felszökött a véres esti csillag,
Már mozdulatlanul feküdt a földön ifjú teste.

S megállt fölötté az idő. Jaj, soha nem lesz
Húszonöt éves. Se negyven, se ötven.
Mint egy pogány fiatal isten szobra fekszik
Örökre dermedten, hat lábnyira a földben.

Nem mondja majd egy tiszta lánynak: szép
szerelmem!
Az esküvőjén nem búcsúzkodik: szeress, anyám!
Ruháit öccse, nyakkendőit a kocsis öröklí
És este majd sokáig nem dalolnak a tanyán.

Húsz éves lesz örökre, tündöklő húsz éves,
Ki mégis emberül elvégezte a dolgát.
Ha rosszat tett is néha tán, mindenki elfelejti
S akik szerették, mindig is szeretni fogják.

Sírja felett kis vaskereszt lesz tán idővel.
Két ága szétáll, mint két megbarnult ököl,
De húnyt szemének csillaga a kis tanya felett!
Mint roppant gyémánt — mindig tündököl...

Haragszik a Nap

Az égen kedvetlen a Nap: az aranytollú fácán.

Csak félszeme van nyitva,
Fáradtan csüng a szárnya.
Piros sapkája alól
A tájat nem vigyázza.
Termő meleg sugarat
A réteken nem hint szét,
Nem érleli pirosra
A buzamezők kincsét.

Valami bántja a Napot: az aranytollú fácánt.

Jön sápadt asszonya,
A mártírcú, szép Hold.
Szoknyája ezüstjétől
Világos lesz az égbolt.
Vezeti kézenfogva
Csillagfiait félve,
Alázatosan térdel
Komor ura elébe.

Kedvetlen nézi a Holdat az aranytollú fácán.

- Mi bánt, uram, miért vagy
Oly csüggeteg s letörve?
Fellángol a királyi Nap:
— Nézz, asszony, nézz a földre!
Áldó sugárral addig
Nem néz a földre arcom,
Amíg az örült ember
Vérében áll a harcon...

S eldugja szárnya alá szép fejét az aranytollú
fácán.

Batu kán takarodója

Hej, vérző Duna tája,
Leölt magyarai majrok!
Tatár legények ajkán
Ijedt tülök-szó harsog.
A vérlila mezőre
A szörnyű úr kiáll:

Takarodót fuvat
Batu tatár király.
A mohi pusztaságon
Hollók csapatja jár,
Hullák szemét vagdosva
Kiáltja: kár, de kár!

Ki innen gyorsan! Ázsiában összedőlt a Bálvány!
A Kárpátok fölött piroslik a szivárvány.

Ropog a nád, a láp,
A bujdosó kilép.
Megtört üvegszemében
Feltűn a régi kép:
A Duna-Tisza síkja,
A Mecsek és Viharlát,
Erdély felé pirosan
Ropogva ég a korlát.
Az új buzamezőre
Az ősmagyar kiáll,
Jön, jön s Galambot áldoz
Béla magyar király.

Ki innen gyorsan! Ázsiában összedőlt a Bálvány!
A Kárpátok fölött piroslik a szivárvány.

Jön az aratás . . .

Mint apa a fiaknak,
Így szól a Duna most:
— Hej, Tisza, Dráva, Rába!
Te is, fiam, Maros!

Hej, lányok, Vág, Garam!
Legény kel, lány sikolt,
Kék szoknyában szalad
A Sió s a kis Olt.

— Munkára nagy család! A zengő világ arat, ás,
Sárgák már a búzamezők: jön, jön az aratás!

Az ős apa szaván
Felzöndül a család.
Mindenki talpra kel
Megvívni a csatát.
A könnyes sós kenyér
Édes lesz, mint a méz,
Legények víg szeme
A fent kaszára néz.

— Munkára, nagy család! A zengő világ arat ás,
Sárgák már a búzamezők: jön, jön az aratás!

Az ős Duna felett
Most sok villám cikáz.
Nem alszik senki. Még
A halott is vigyáz.
A nap a zeniten.
Nyílik a kék azúr.
Királyi trónusán
Feláll maga az Úr.

Letérdel a család. Imája: néma hallgatás.
A Duna-tájon kezdődik a döntő aratás...

A gyermek felsikolt

A kis fiú játékpuskája valahogy elromlott.
Nem játszhatik vele pandurt, zshiványt a kertben.
Könnyezve nézi. Forgatja. Keresi a hibáját,
Dobog ijedt szívecskéje mindegyre hevesebben
S már egy világ kezd összeomlani előtte,
Mikor az apa szava balzsama szívére lebben:

Ne sírj, fiam, ne sírj!
Majd Pestre megyek el
És új puskát hozok,
Másikat. Úgy-e kell?
A fiú felragyog:
--- Ó, kell, apuka, kell!

A kis fiú piros csónakját tolvajok ellopták,
Nem bolyghat többé rajt a nyári kék vízen.
Pedig úgy hívja őt a táj, az apró szigetek!
A drága Rába füzes partja naponta izen
S ő ott zokog a parton, árva elsős kisdíák,
Míg apja meg nem szánja s szólal imigyen:

Ne sírj, fiam, ne sírj!
Majd Pestre megyek el
S új csónakot hozok,
Másikat. Úgy-e kell?
A gyermek felragyog:
Ó, kell, apuka, kell!

A kis fiúnak ifjú anyja valakivel elment.
Az apa néha a sarkon dühöngve leste.
A hült fészekben megdermedve állt a kis fiú,

Anyja után sírt minden íze, lelke, teste,
Míg egyszer — ó villám, ne sújtsd agyon szívét! —
Azt mondta az apa egy szörnyű őszi este:

Ne sírj, fiam, ne sírj!
Majd Pestre megyek el
S új anyukát hozok,
Másikat. Úgy-e, kell?
S a gyermek felsikolt:
Nem kell, apu, nem kell . . .

A félelem balladája

A vándor ment, ment, ballagott.
A vállán vitte bugyrát.
Előtte fáról-fára
Egy tarka harkály ugrált.
A fáradt vándor ballagott,
Baljós felhő fölötte.
Hátra tekintett s látta:
A Halál jön mögötte.

A vándor megijedt. Villámgyorsan határozott
És hirtelen — rezgőnyárfává változott.

A rezgőnyárfa csöndesen
Beszélgetett a széllel.
A sudarán királyi sas
Nézett a tájon széjjel.
A rezgőnyárfa sutlogott,
Szívét a szélnek adta,
De letekintett s látta:
Favágó áll alatta.

A nyárfa megijedt. Villámgyorsan határozott
És hirtelen — szeléd báránnyá változott.

A bárány a kerek mező
Smaragdfüvét harapta.
Nyakán csengő csilingelt,
Virág virult alatta
A kék patakban fürdött
Fehérbundájú teste,
De jött a szörnyű hentes
S öreg késsel kereste.

A bárány megijedt. Villámgyorsan határozott
Es hirtelen — ezüstzöld hallá változott.

A hal a vízben hallgatott.
Nagynéha egyet rándult.
Bejárta a Tiszát, Dunát,
A szentelt kék Dunántúlt,
A Rábát úszta éppen,
A nap már estre szálló,
Mikor rácsapni készült
Egy sűrű hurok-háló.

A hal megijedt és villámgyorsan határozott
És hirtelen öreg vándorral változott.

S a vándor ment, ment, ballagott,
A vállán vitte bugyrát.
Előtte fáról-fára
Egy tarka harkály ugrált
Nem nézett többé hátra.
Menekvés nincs semerre
S a sorsban megnyugodni
Egy hús — templomba ment be...

Világrossza

Egy reggel harmatos kertembe mentem.
Virágaim éppen beszélgettek, de mentem
Elhallgattak s ijedve elfordultak tőlem.

Kimentem a szagos-zöld erdőbe, ahol
Sok víg madár éppen egy új nótát dalolt,
De hirtelen elhallgattak és elfordultak tőlem.

A csillagokra néztem: tündöklő dalárda.
Karmesterük: a Hold éppen vidáman dirigálta,
De hirtelen elhallgattak és elfordultak tőlem.

Fölmentem az egekbe, hol az angyalok
Arany kara az örök harmónián andalog,
De ők is elhallgattak s elfordultak tőlem.

Már féltem, féltem. Tántorgott a léptem.
De gondoltam: költő vagyok talán csak?
És szívdobogva lassan — Isten elé léptem.

Az Isten néma volt. A trónja rendületlen.
Arca sötét. Én ottan álltam rémületben
S roppant Arany Fejét ő is elfordította tőlem.

— Uram! — kiáltottam, mint vészsíp, felsikoltva ---
A föld s az ég jókedve mecseit nyomban eloltja.
Ha rám tekint? Hát mit vétettem én?

Az Isten megrántotta ős viharszemöldökét.
A hangja dörgött, mint a szörnyű végezet:
— Teremtés koronája, Ember mutasd a — kezed!

Ijedve néztem alkotó csodás kezemre.
Michelangelo, Tizián jutott eszembe
S kezemről — ó jaj — gőzölögve folyt a vér

Az angyalok fehér galambcsapatja felrepült.
Csillagdalárda, víg madár-kar és a felhevült
Kertek virágjai rám törtek, mint haragvó tenger.

— A mindenség gyönyörű Paradicsom lenne,
Az egész világ boldog himnuszt énekelne,
Ha nem lenne a kezéd véres, világrossza: Ember!

Litánia-töredék

...nem gyújtják meg a tavasz fehér-piros gyertyáit,
Könyörülj rajtuk!
Kiknek füle víg alleluja-dallamra nem áhít,
Könyörülj rajtuk!
Kik nem figyelnek a kiáltó, ritka vers-madárra,
Könyörülj rajtuk!
Kiknek szíve penészes mély börtönbe van bezárva,
Könyörülj rajtuk!
Kik éjjel-nappal fogcsattogva bőszen háborognak,
Könyörülj rajtuk!
Kik nem ismerik ízeit a mélytüzű boroknak,
Könyörülj rajtuk!
Kiknek kezében nincs derűs pirostojás-ajándék,
Könyörülj rajtuk!
Kiket fukar aranytarisznyán lep meg a kaján vég,
Könyörülj rajtuk!
Kik mindig sírnak, keserűk és soha nem dalolnak,
Könyörülj rajtuk!

Kik nem várják, mit hoz a jóban-rosszban gazdag
holnap,
Könyörülj rajtuk!
Kik félnek, hogyha trombiták piros sikolya harsog,
Könyörülj rajtuk!
Kik fület dugnak, hogyha szólnak döngőléptű
marsok,
Könyörülj rajtuk!
Kik nem mernek a lángoló felhők felé repülni,
Könyörülj rajtuk!
Kik árnyakkal teli sötét zúgban szeretnek ülni,
Könyörülj rajtuk!
Kik győzelmi hírekre vigan nem kiáltanak fel,
Könyörülj rajtuk!
Kik ablaktáblát csuknak, hogyha a sugárzó nap kel,
Könyörülj rajtuk!
Akik üresek, mint pincében korhadt régi hordó
Könyörülj rajtuk!
Kiknek az ég nem kék, hanem lila-fekete-bordó,
Könyörülj rajtuk!
Kik nem akarnak a határban szántani, se vetni,
Könyörülj rajtuk!
Kik nem akarnak az életben senkit se szeretni,
Könyő . . .

H A L H A T A T L A N I S T E N

Andante religioso

Keresztet hány a szélmalom.
Töri az új búzát.
Fönn a magasban vadludak
Vé-betűje húz át.
Keresztet hány a szélmalom.
A szél felhőt kavár.
A jegenyékről csendesen
Pereg a rőt avar.

A molnár az ajtóban áll. Ruhája — juj — fehér.
A malom vígan zakatolja: új kenyér, új kenyér!

Keresztet hány a szélmalom.
Nyílik az iskola.
Nagy János ünneplőben
Viszi fiát oda.
A fiú: kormos bronz-szobor,
Az arca: napsugár.
A küszöbön mosoly között
A tanító úr áll.

A gyermek fél. Szemében könny ül. Pityereg.
A János gazda vígan mondja: új gyerek, új gyerek!

Este megáll a szélmalom.
Elnémul a garat.
A hűvös esti réteken
Az éles szél arat.

A hegytetőn aranyban,
Bíborban áll az ősz.
Kilenc órát harangoz
A toronyban a csősz.

A harangszóra keresztet vet minden földi, égi
S ölébe veszi a világot az Isten, a — régi . . .

A szél

A szél, e szárnyas katona
Nem nyugszik, egyre harcol.
Nem ismer gátat útjain,
Nem retteg a kudarcból.
A földről úzi a ködöt,
Dohot, bűzt, ami pállott.
Szeretné kisöpörni
E rosz-szagú világot.

(Szélnek születtem. Könnyű szárnyon illanok,
Kísérnek égi hugaim, a szárnyas angyalok.)

A szél a sziklának rohan.
Királyok házat rázza.
Szegények sátraian kopog.
A tölgyeket alázza.
A tengert felriasztja.
A kéményben sikongat.
Megkergeti magát a vén
Ábrándozót, a Holdat.

(Szélnek születtem. Nem török meg semmi
korlát láttán,
Habár utamat állja is a roppant öklű Sátán.)

De egyszercsak elül a szél.
A szárnyát összecsupja,
Mert megjelent előtte a
Montblanc gigászi csúcsa.
Rászáll a szél. És este lesz.
Még lélekzet se hallszik.
A szárnyas, harcos katona
Szép csöndesen elalszik.

(Szélnek születtem. Bömböljön száz lázadó
molooh,
A nagy Csúccsal: az Istennel én sohse
harcolok.)

Ave Cézár!

Lefelé áll az égről
A hosszúfarkú csillag, a baljós, tüzes Kométa.
Kezében nagy tölökkel
A hegyen áll Izaiás, a nagy költő-próféta.

A holt zsidó hegyek
Megdördülnek a harsogó tölök szavára.
A barmok összebújnak
És reszket a szegények gyenge vályogháza.

(Csak Róma él vidáman.
Márványból van a sok görög és perzsa,
thrák sír.
Cézár, a világ megváltója
Cirkuszba jár és könnyű szatírt ír.)

A holt hegyek felől
Hosszan, elnyúlva jön az ős próféta-szózat.
A döbönt emberek
Térdelve hallgatják a döngő, szörnyű szókat.

— Halljátok lépteit már?
Jön a hegyeken át. Hatalmas lábai dörögnek.
A földnek sarka fordul
És lába kel minden halott, parányi rögnek.

— Ha felbukkan az ormon
Szájából édes mézpatakok ömlenek le
És dalra nyílik minden
Teremtett lénynek eddig néma nyelve.

— Kis vessző lesz kezében.
Futnak előtte népek és ijedt királyok.
Az ökör és oroszlán
Együtt legelnek füvet és szagos virágot.

A rettentő hegyek
Harsognak a próféta iszonyú szavára.
A barmok összebújnak
És reszket a szegények gyenge vályogháza.

(Csak Róma él vidáman.
A polgár élcel Juppiter gigászi szobra mellett.
Cézár, a világ megváltója
Cirkuszba jár és könnyű lantot penget.)

Világdráma

Azon a szörnyű pénteken
Az Isten is dőbbenve ült a véghetetlen égben.
Azon a szörnyű pénteken
A Sátán hangja vijjogott a világmindenségben.

Azon a szörnyű pénteken
Az angyalok kétségbeesett nagy sírásba fogtak.
Azon a szörnyű pénteken
Vérbe borult a Nap és elbujtak a Holdak.
Azon a szörnyű pénteken
A poklok tornácán elájultak a lelkek.
Azon a szörnyű pénteken
Az emberek Valakit rettentő keresztre vertek.
Azon a szörnyű pénteken
Nehéz ütésektől dörgött a távol égbolt.
Azon a szörnyű pénteken
A nagy keresztről titkos áldozati vér folyt.
Azon a szörnyű pénteken
Az ember önképében Isten-embert ölt meg.
Azon a szörnyű pénteken
A hírre sírjukból a holtak mind kijöttek.
Azon a szörnyű pénteken
A világdrama mennydörgések közt lezajlott.
Azon a szörnyű pénteken
Az Isten napja vérbefulva lehanyatlott.

De ama husvéthajnalon
Halkan kinyílt a sziklasír pecsétes ajtaja.
Azon a husvéthajnalon
Felharsant a megváltás mámoros örömdala.
Azon a husvéthajnalon
A kénfelhős kereszt nagy fényben tündökölt.
Azon a husvéthajnalon
Vihar után harmattól szikrázott a föld.
Azon a husvéthajnalon
A Sátánt megkötözve súlyos láncra verték.
Azon a husvéthajnalon
Világoságra gyúltak mind a földi elmék.

Azon a husvéthajnalon
 Kitűnt, hogy Isten értünk szállt a nagy
     keresztre.
 Azon a husvéthajnalon
 Az ős-bűn és minden bűnünk el lett feledve.
 Azon a husvéthajnalon
 Mint bárányok az Úr arany aklába tértünk.
 Azon a husvéthajnalon
 Az ég elzárt kapui felnyíltak minékünk.
 Azon a husvéthajnalon
 Az ég ujjongó, boldog angyalokat látott.
 S azon a husvéthajnalon
 Ongyőzelmén maga az Isten is nagyot kiáltott.

Ha nem jött volna el

*Papínnak, Krisztus világhírű olasz
 költőjének, halálával és üdvözlettel.*

Beethoven tán a Wienerwaldon
 Élt volna, süket kecskepásztor.
 Egy szörnyű kényszersztől a melle
 Elbődült volna párszor.

Michelangelo homlokából
 Nem kupola született volna,
 Néhány gerendából csőszkunyhót
 Ácsolt volna a Helikonra.

Munkácsynak Mármarosban
 Sötétlett volna a barlangja
 És kőbaltával bölénycsordát
 Karcolt volna a sziklafalra.

Perosi kórusa helyett
Róma fölött a holdas estben
Valami trágár ősi nótát
Fújt volna egy vad pun rekedten.

Dante az Inferno helyett
Gúnyverseket faragott volna
S Rice helyett festett rimáért
Szállt volna menny helyett pokolra.

A Szépnek, Jónak és Igaznak
Nem lett volna itt soha hely,
Sátor alatt tanyáznánk most is,
Ha nem jött volna el.

Három angyal

Az angyal földre jött,
Füstölgött szárnya.
A hó olvadni kezdett,
Hogy érintette lába.
A pásztorok szemében
Kísértetjárás rémlett,
Fehér kakas kiáltott,
Ijedt bárányka bégett.

A jászolban a Gyermek arca boldogan mosolygott
És érthetőkké lettek mind a titkos égi dolgok.

Aranyhajú leány,
Kis első-áldozó
Oltárhoz térdepelt,
Ruhája, fátyla hó.

Az emberek szemében
Kísértetjárás rémlett.
— Ki térdel itt? Leány?
Vagy szárnyas égi lélek?

Az oltárnál a lányka arca boldogan mosolygott.
És érthetőkké lettek mind a titkos égi dolgok

Az őszhajú anya
Kórházban könnyezett,
Beteg fiára hordta
A láz-üző jeget.
Az orvosok szemében
Kísértetjárás rémlett.
Anya virraszt-e itt?
Vagy szárnyas égi lélek?

A kórházban az anya arca boldogan mosolygott
És érthetőkké lettek mind a titkos égi dolgok.

Ballada a hétfejű sárkányról

Előjött barlangjából
A hétfejű sárkány.
Elnyelt az első fáról
Egy sárgatollú sármányt
És sírni kezdett nyomban
Kilencszáz zsenge bárány.

Egy kis kertben letépett
Egy fésző sárga rózsát.
Sárgulni kezdtek nyomban

A rétek és a rónák.
A zúgó rengeteg
Rémülve szórta lombját.

Kiment a hímes rétre,
Ott bömbölt és barangolt.
Ivott a vadvirágos
Kanyargó kis patakból
És nyomban eltűnt minden
Víz a hűvös kutakból.

A száraz özvegyasszony
Sovány kenyéren böjtölt.
A szörny kikapta száraz
Falatját a kötőből
És nyomban eltűnt minden
Kerek kenyér a földről.

Az erdő mellett elnyelt
Egy apró kecskepásztort.
Siratta apja, anyja,
Ult jajveszékes gyásztort
És attól kezdve mindig
Temetni járt a kántor.

Két tollas, kardos csendőrt
Az árokpartra vágott,
Iszonyú karmaival
Piros torkukra hágott.
Felfalja velük nyomban
Fel, — az egész világot.

És ugrott vad haraggal
A toronynak, mely márvány.
De akkor felujjongott
Kilencszáz zsenge bárány,
Mert a torony kemény volt
És attól — felfordult a sárkány.

Három orvos

Az ember haldokolt,
Gyötörte szörnyű láz.
Lobogtak esti lámpák,
Sikoltozott a ház
És orvosért szaladt
Az első gyors vadász.

Megjött az orvos. Tarka-barka köntösét kitárta.
A gyógyszer is tarka volt: piros, zöld, barna,
sárga.
Kenőcsök illatától lett szagos az éji ház,
De mind hiába, nem esett a régi láz.
Az orvos dolgozott három napon keresztül.
A lázbeteg pillája néha összerezdült,
De nem javult. Meghal, nincs benne kétség.
Hiába orvosolta három nap — a Szépség.

Az ember haldokolt,
Gyötörte szörnyű láz.
Lobogtak esti lámpák,
Sikoltozott a ház.
Új orvosért futott
A második vadász.

Az új orvos szemén hideg üveg világolt.
Sok villogó szerszámja új. A keze ápolt.
Metszett a kése. Vértől lett szagos az éji ház.
Ugrált le-föl, de nem mult el a régi láz.
Az orvos dolgozott három órán keresztül,
De a beteg iszonyú kínja csak nem enyhült
S már nézték, hogy halott mezét reája adják,
Bár három óra hosszat orvosolta — az Igazság.

Az ember haldokolt,
Gyötörte szörnyű láz.
Lobogtak esti lámpák,
Sikoltozott a ház.
Új orvosért futott
A harmadik vadász.

A harmadik orvosnál nem volt kék üveg, vagy
olló.
Nem tudni hirtelen, hogy kihez volt hasonló
Csak ráborult a meggyötört szegény betegre,
Szívét a nagybeteg vadul verő szívére tette
S e szívközelről elfutott a régi láz,
Tömjénillattal lett tele az éji ház
S fölkelt a nagybeteg, elmúlt a szörnyű kórság.
Meggyógyította őt egy perc alatt — a Jóság.

Az ostromlott vár

A homlokom: nagy őrtorony.
A szemeim: kilátók.
A szám: riasztó trombita,
Vele vigyázz!-t kiáltok.

Szívem: piros villanytelep.
Ereim: a hálózat.
Kitárt karom: a bástyafal.
Körülveszi valómat.

Jól épített kis vár vagyok az élet hegytetőjén.
A kápolnában reggelenként száll az enyhe tömjén.

Belő a várba jó sűrűn
Az önzés és a gög.
A vágy elrejtett ágyúja
Éjjel gyakorta bög.
Bombát dob a lobbant harag
A lángoló tetőre.
Izzad, csatáz szünetlenül
A várnak éber őre.

Az ostrom áll és bár szegény őr sokszor holtra
fárad,
Míg él: e földön senkinek nem adja fel a várat.

Utolsó trombiták

Rivalló trombitákat
Nem, én sem fuvatok már.
Tudom, tudom: minden ledől,
A tűzhely és az oltár.

Minden király esik, bukik,
A zsarnok és a népnek atyja
Bukásukat gúny, dőbbenet
És hatvan trombita siratja.

Porrá omol az antik érc,
A Gula, Sphinx, a Bronzbika.
A romokon búsongva szól
Kilencven öblös trombita.

És nem kell Dante, Goethe sem,
A költők legnagyobbika.
A könyvtárak fölött borong
Kilencszáz tompa trombita.

S nem kell család és kisgyerek,
Se Jancsika, se Márika.
A lelencház fölött sikolt
Ezer sikoltó trombita.

És nem kell gép és templomok
És nem kell az Isten fia.
Feldördül az ég sarkain
Tízezer szörnyű trombita.

Ember bukik. Fölkél a holt,
Ki sírba vetett ágyat.
És angyalok fújják meg az
— Utolsó trombitákat.

Pantheon

Most épül a kilencedik világcsoda: a pantheon.

Először eltemetik majd bele a víg királyokat,
Nem bánja senki.
Aztán a koldusokat, szegény híres mákvirágokat,
Nem bánja senki.

A méltóságos rendeket, a griffes címerekkel,
Nem bánja senki.
A gótikát, mely tornyaival felhőkig meredt fel,
Nem bánja senki.
Az aranyat, e vérszívó feketelelkű sárkányt,
Nem bánja senki.
A kispolgárt, e szűkfejű zsiros bundájú bárányt,
Nem bánja senki.
A nagy tolvajt, ki országok szemét kilopta,
Nem bánja senki.
A katonát, legyen huszár, tüzér, avagy pilóta,
Nem bánja senki.
A kisdedet, kit egykor véres Tajgetoszra dobtak,
Nem bánja senki.
A zseniket, akik puposak és sterilek voltak,
Nem bánja senki.
A pisle mécsset, mely az éjbe hívogatva intett,
Nem bánja senki.
A paripát, mely boldog, csengős szánokat repített
Nem bánja senki.
A romantikus parkokat, szelíd békét, nyugalmat,
Nem bánja senki.
A falut, hol dőnögtek gőzös parasztlakodalmak,
Nem bánja senki.
A csökkenő tűzű napot, az ostyaszínű holdat,
Nem bánja senki.
A költöket, kik mindig szivárvány után loholtak,
Nem bánja senki.

Vassá mered és apró, szürke szegfej lesz az ember
Eltűnnek a hegyek. Kiszárad és sportpálya lesz
a tenger

S a világgép duhog. Az ember-ész hatalmát zengi.
Csak — Istent nem tudják soha a pantheonba tenni!

Könyörgés magamhoz

Tört vállaimra kék palástot az alázat keze szőtt,
Szeretnék mégis térdre esni — önmagam előtt.

Ó szörnyű bálvány: Önmagam, kérlek, pihenj meg!
Hányd el sok fegyvered! Békülj meg,
mint a gyermek!

Repüljenek el életfádról a vad kérdés-ölyvek,
Ne vonzzon már a föld. Engedd, hogy égre törjek!

Szemem nyilai többé már a földet ne nyilazzák.
Ne nézzek mást, csupán a gyermek tiszta arcát.

Ne zendüljön fülemben már az édes zene moll-ja.
Fülemben hatvan angyal zordonan a Liberá-t
dalolja.

Ó ments meg a gonosztól, ami van még bennem!
Utolsó pár dalom engedd békülten énekelnem!

Szegény kezem kulcsold könyörgő szép imára!
S tárujjon fel felettem Isten égi vára!

A várban lángoljon egy roppant szárnyas-oltár
S egyik fülkében álljak én: meredt barokk
szobor már...

T R I L O G I A

HAGIA SOPHIA. 1913.

DE PROFUNDIS. 1927.

TÚLVILÁGI BALLADA. 1936.

H A G I A S O P H I A 1913

*A Bölcsesség házat épített magának
és Hét Oszlopra helyezte.*

(A Példabeszédek könyve.)

I.

Az arany páva csarnoka előtt

A Pán-sípot levettem méla számról
És messze dobtam a Fertő vizébe.
A pásztortüzek rögtön hűyni kezdtek
És néma lett a szent Hanyság vidéke.
Kijöttem a partján aranyló Várból.
Benn álmaim: e sárga lepkéket megöltem.
A hús függönyű termek elborultak,
Zöld szobraim búcsúztak sirva tőlem.
A kerevetek selyme halaványult.
Az aranyszélű képek integettek.
A régi metszeteken sirva láttam
Bús könnyeit az ismerős szemeknek.
És bedörrent a nagy kapu mögöttem
És hallottam, hogy sirtak a szobák benn,
Boldog utat és szerencsét kívántak.
Egy megrepedt tükör sikoltva mondta: ámen!

A kapunál künn várt reám a Doktor,
Szemén hatszögletű gyémánt-üveggel.
És Délibáb, szemén szivárványhíddal,
Mely messze bíborhegyeken veszett el.
S egy kis Diákonus, a harmadik társ,
Kinek fehér arcához arc nem ért még,
Kinek nézése néma szobrok mása,
Vállát az élet-ostorok nem érték.
Kinek szemében mély csudák alusznak
És érintetlen és mindent megérez,
Az eljövendők frisspecsétű zára
S még nem tudja: — mivé lesz!

Ők a kapuban mélyen meghajoltak
Királyuk előtt: leghívebb cselédek,
Megesküdtek, hogy mindenkor követnek,
Ha föld alá, vagy fellegekbe lépek.
S elindultunk a hosszú vándorútra.
Oldalt a rétek harsogón rügyeztek,
Gyíkok futottak szét az út porában,
Illatjuk szállt a vad, maró füveknek.
És mentünk, mentünk ismeretlen tájon.
És egyszer egy nagy bronzkapuhoz értünk.
Sötétes dómba nyílt a roppant ajtó.
Hús kövein fölhangzott félve léptünk.
Utánunk nyomban elzárult az ajtó
És benn valaki társunkul szegődött.
Nem láttuk őt, de megfogta kezünket
És vezetett a hús márványmezők közt.
Mi ijedeztünk benn a hűvös dómban,
Mert néztek ránk a hervadtarcú szentek.
Köröskörül tündökletes színekkel
Kimondhatatlan titkok integettek.

Egy háromágú Napszem szórta fényét.
Kitől, Ki által és Kiben lett minden.
Ki Három s mégis Egy. A lábainál
Egy színezüst Hold ragyogott szelíden.
A Bárányról öt rubin-seb meredt ránk.
A föld minden sebe bennük piroslott.
És hét arany kürtből hét nagy Kiáltás,
Mely minden fájó kiáltást kioltott.
És hét arany kút minden szomjazónak.
Egy égő máglya örök áldozatként.
Sok ezüst csésze, telve kenetekkel,
Arad belőlük száz illat patakként.
És oldalt álltak sok-sok drága kincsek:

A Holdnak szíve hét fekete törrel.
Mély börtönök és katakombá-szájak,
Melyekből néha halk kiáltás dörren.
Egy éles kard s olajjal teli hordó.
Tüzes, nagy rács és sok-sok égő fáklya,
Mint utcákon világító szövétnek,
Mely mind a vak sötét vesztét kiáltja.
A levegőben fehér fátylak úsztak.
(Szűzeknek homlokáról integettek.)
A fátyolok közt csillagok ragyogtak,
Áttörve mélyét zordon fellegeknek.
S fölöttük messze-messze halmon álló
Nagy Arany Páva* roppant fénye fénylett.
Csupa titok és csupa szent valóság.
Kinyílt szemeknek mély, csodás ígélet.

Oly gazdag volt a kincs, mit itten láttunk,
Hogy elbűvölve mind a földre estünk.
A láthatatlan valaki szelíden
Emelte fel a földről vézna testünk.
S az égi titkok terhétől lesújtva
A kapu felé mentünk, égve lázba,
Mikor egyszerre kívül a küszöbnél
Fölhangzott egy gyermek — sírása.

Ma éjszaka
Hozott világra az anyám.
Ma éjszaka
Rólam beszéltek a tanyán.
Ma éjszaka
Gyöngyös volt anyám homloka.
Ma éjszaka

* A Páva a mennyország jelképe.

Világos lett a kis szoba.
Ma éjszaka
Suttogtak mind az asszonyok.
Ma éjszaka
Megtudtam, jaj, hogy vak vagyok.
Ma éjszaka
Imádkoztak halk csendesén.
Ma éjszaka
Ide küldtek a dóm elé,
Hogy ma, a csoda-éjjelen
A szemem fényét meglelem.

Mi néztük őt, a kisedet csodálva.
És szólt hozzá a Doktor: vézna gyermek,
Vakság köde borítja csira-elméd,
De homlokodban nagy titkok hevernek.
És majd kinyílnak mind a néma záruk
És a tudás kigyullad homlokodban.
És zordon könyvek zengő érc-szavától
Szíved erősen, hangosan megdobbán.
Akkor tudod meg, hogy miért születél:
Tudásokért, miket már összehordtak
Villanyból, vízből, hőből, rádiumból,
Hogy gépeket és embereket mozgass.
És ha be-látod az egész világot,
A természetnek titkos minden-mélyét,
Akkor tudod meg, hogy aki született,
Miért született s — miért élt.

A Délibáb szivárványhomlokáról
Száz színt lövellt a kisgyermek szemére
És szólt:

    a réten sárga mécsek égneek
S te oltogatod játszva, heverészve.
A rajbagyűlt kis lepkékre lerobbansz

És gyönyörködve rabul ejted őket
És futsz lengő, lila fátylak nyomába,
Miket titokzatos, nagy erdők szőttek.
A fák között a vad rigó kiáltoz.
Te hallgatod gyönyörrel, szívszorongva.
Az ajkad vágyik szőke-sárga mézre,
Melyet magában rejt a vén fa odva.
És este kórusban rian az erdő.
Kigyúl a szentjános-bogárka mécse.
Te futsz haza s anyád elfektet szépen
Az álmok színes, mély kerevetére.
És álmok közt benyargalod a pusztát.
Lovad ragyog fényén a méla holdnak.
És távol majd megvillannak a kardok,
Csatára hívó nagy dobok dobolnak.
Kezedben kard helyett villámok égnek.
Te nyargalsz legelől a csatasorban.
Szemed kitágul. Fejeden borostyán.
És megtudod: az élet titka — hol van!

A kis Diákonus így szól riadva:
Ki vagy te? Titok, mit nem ismerek még.
Te vagy: mint én: Rejtély. Kinek a lelke
Kis angyalok között lakozott nemrég.
Megnősz majd és tilos szavakat hallasz,
Mikre ijedten rebben a szemed el.
És pír futja be hamvas, tiszta arcod.
Mert küzdened kell titkos szellemekkel.
És búzavirág-köntöst vész magadra,
De alatta is felkelnek a vágyak
S míg ajkad rémült imát mond az éjben,
Látja szemed a bűnre váró ágyat.
És kínos éjektől elsáppad arcod,
Mint alabastrom sok századokon át.

Titkon gyötört, fehérő homlokodra
Szikár kezek a koszorúdat fonják:
Szép lesz a lelked titkos bánatoktól,
Mint fáradt tüze kékszínű opálnak.
Jajongni fogsz, ha rácsos ablakodra
Örvendezők virágokat dobálnak.
Kinyílt szemekkel áll fejed az égnek,
Mint szellőablakú monostor-tornya,
De nem lesz gyermeked, (sírasd velem meg!)
Ki gyöngé karjait nyakadra fonja.

És elhallgattak s vártak mind a hárman.

Csönd lett. A gyermek holtraváltan állt ott.
A rettentő szavak súlyos terhétől
Vállán érezte az egész világot.
És várt a Doktor, Délibáb s a kis társ,
Hogy a gyermek szeme ha rebben:
Hiába.

Ekkor láthatlan kísérőnk
Előtűnt égi napnál fényesebben.
Nagy gyémántcsillag gyulladt homlokán ki,
Mitől kitágult kék szemünk golyója
S nézvén a gyermeket, büszkén mutatott
A mérhetetlen titkú kincses dómba.
És szólt az ajka bővülő ígéket:
— Az örök élet hívta őt világra,
Hogy ismerje, szeresse túl a földön,
Ami örök: az Isten túlvilága!
Az én fényem ragyogja a szemét be.
Én bennem látja, mi az élet titka.
A kulcs: eredt vakságot elmosó víz,
Mely minden vaknak holt szemét kinyitja.

Az arany Páva sátorozni kezdett.
A gyermek karjait feléje tárta.
Reszketve láttam három bús cselédem,
Milyen erőtlén lett, mily béna, árva!

Én sírni kezdtem ujjongó örömben.
Reá borultam a gyermek fejére
És szőke fürtjeit fürdette könnyem,
Hogy nyílt szemekkel a csodát megértse.

És én: királyuk nyitottam szemét meg.
(A küszöbnél egy veder állott éppen.)
S én megkereszteltem a túlvilágnak,
A halhatatlan Háromság nevében!

II.

Az ingó nádszál ereje

Acélszínű nehéz kapuhoz értünk.

Arcom, mely az úton halottra sápadt,
Kigyulladt itt a nagy kapu küszöbjén
A fénytől, mely a rácsokon kiáradt.
A Doktor zordon arca is piros lett.
A Délibáb sok színe szerte olvadt.
A kis Diákonusnak szép szemei
Mint ünnep mécsei, tűzben ragyogtak.

A kapu felett bronzba vésve állott
E szó: Erő.

Kopogtunk áhítattal.
Kitárult és egy zöld tér nyílt előttünk

Tele virággal, színnel, friss kacajjal.
Rajt gyermek-ifjak cserkésztek serényen.
Az arcukon a hajnalpír csatázott
És rendre-sorba össze-összezsaptak,
Mint tenger fölött vívó kis sirályok.
Versenyt futottak, inaik feszültek.
Nagyot toppanva szöktek a magasba.
Szép barna karjuk ifjú erejétől
Süvítve szállt felhőkbe föl a labda.
És kürtösöknek fényes kürtje harsant,
Mikor a győztes büszke fejfel állott
És ezer ajkról tört fel a rivalgás
Éltetve az erőt, az ifjúságot.
Mi lopva mentünk végig a zöld téren
És szívünkben nagy örömmáglya égett,
Mely szüzi ifjak üde erejében
Örvendve lát egy újabb nemzedéket.

Mentünk tovább s egy nagy kapuban álltunk.

Belépve roppant cirkusz nyílt előttünk.
Népe zajongva méhkasként zsibongott
És láttuk: éppen jó időben jöttünk.
Középen, a porond hatalmas síkján
Ép vívni készült két zord gladiátor.
Mindegyik meztelen és roppant izmú,
Arcuk merész. Nézésük büszke, bátor.
És összezsapva bőszen vívni kezdtek,
Hogy elnémult a nagy cirkusz remegve.
És visszafojtott lélekzettel várta,
Melyiknek kedvez a pogány szerencse.
Szemgömbjük, mint a téli csillag égett.
Szeges hajuk riadva állt az égnek.
És izmaik duzzadva megdagadtak,

Mellük zihálva fújta ki a léget.
De egyik sem gyűrte a másikat le.
S pihenni kezdtek.

Ekkor a sarokba,
Hová mi négyen némán elvonultunk.
Az egyik odajött titokban, lopva
És szólt: idegen arcotokról látom,
Erők urai vagytok mind a négyen.
Segítsetek, hogy homlokom övezze
A győzelem babérja és ne szégyen!

A kis Diákonus megfogta karját
És rámutatott a zajgó tömegre
S szólt: itt van húgod, avagy jó anyád tán?
Kinek szeme rajtad pihen remegve?
— Itt vannak ők! — felelt a gladiátor
És szemei mindjárt feltündököltek.
És Délibáb szólt: nézzed ezt a népet,
Mely egy ujj-intésével is megölhet!
Rivalgva vesz a vállára, ha győzől
És megkoszorúz szent babér-levéllel.
Nagy téreken ragyogva áll a szobrod,
Híred legendák lantja hordja széjjel!

A gladiátor szíve hangosan vert,
Mint harang nyelve, hogyha rázza orkán.
Kötél-inai megnyúltan feszültek
És sóvár sóhaj tört ki szomjú torkán.

A Doktor ekkor cifra köntöséből
Kivett egy kőkorsót, olajjal teltet
S az ifjú izma mind acélkemény lett,
Mit Doktorunknak ujjai megkentek.
És melle döngött érces várkapukként.

Nagy tompora rengette barna halmát.
Égnek meredt fel minden szőr a testen,
Érezte izmai roppant hatalmát.
És míg a vén falak mellett haladva
A cirkuszból búcsúzva, visszanéztünk,
Már győzve állt, ellenfelét tiporva
Hangos rivalgás közt kemény vitézünk.

És messze járva új kapuhoz értünk.

Fölötte vén bagoly szeme ijesztett.
A kapun csupa hieroglif állott,
Számok, betűk és titkos arabeszkek.
Halkan belépve, mélyen meghajoltunk,
Mert ívezett, komor terembe léptünk.
Nagycsattú könyvek száza állott nyitva
S nagy tiszteletben lett azonnal részünk.
A hosszú asztalnál tudósok ültek:
Egy bíboros, bölcsek, zord alchimisták,
Nehéz vitákba mélyen elmerülve,
Ezüst szakálluk néha megsimíták.
A lét örök kérdésein borongtak.
A disputát a bíboros vezette.
Az ismeretlen titkok vágyaitól
Tűz reszketett a nagy bagoly-szemekbe.
A kis Diákonusra néztek lassan.
Ki rejtély nélkül, nyílt szemekkel állt ott
És könyveiket már-már összecsukták,
Megsejtve a legszentebb ifjúságot.

De Délibáb mikor reájuk nézett,
Szemükbe a dicsőség újra gyulladt.
Örök tudások forró mámorától
Feledtek minden rozsdás régi multat.

S a Doktort hívta mindegyik magához.
Ő rajzolt sok titkos jelet eléjük.
Sohsem hallott igéket mondott halkán,
Miktől villogni kezdett elme-élük.
S a gyors Pegoud hanyatt kezdett repülni.
A napfény tükrös gépe zakatolt már.
A Fermat-tétel problémája oldva
S a bíboros ajkán zengett a zsoltár
S a szellem-csaták győztes mámorában
A földre hulltak a komor tudósok.
Mi észrevétlen, lassan elvonultunk,
Mint teljesült igék után a jósok.

Egy új kapun belépve hirtelenül
Elénk futott egy rémültarcú gyermek
És köntösünk megkapva sírva mondta:
— Ó idegenek, jertek, mentsetek meg!

Mi széjjelnézve, eldöbbenve láttuk,
Hogy rémek állnak körülötte szerte.
A gyermek lelkét s álmait tiporják
S ő menekülni el nem tud semerre.
Mint barrikád mered az ifjúságra
Ezer veszély: köd, kétely, csirasejtek,
De menni kell előre, győzelemre,
Habár a harcban milliók elestek.
A gúny arcával áll a rém előtte
És sárt dobál az ég felé kacagva
És azt kiáltja: — Nem lakik ott senki!
Ne hallgass a vak, bibliás szavakra!
Avult karácsonyálmok mind hamisak!
Nincs más, csupán a nagy természet titka!
Ehrlich után az élet büszke daccal
A vérvirágokat bátran szakítja.

Semmit ne higgy, csak amit két szemed lát.
És élj, amint az ösztönöd sugallja.
Nincs más erő a föld erőin kívül,
Ez a világnak legnagyobb hatalma!

A kis Diákonus a rém elé állt
És karjait az ég felé kitárta,
De visszalépett. El nem űzhet olyat,
Ki titkon búj a kisgyermek agyába.
És Délibáb is mindhiába állt ott.
A színei fakulva földre estek.
A Doktor könyveiben nem találta
A lelki viadalokra a szert meg.

En rájuk nézve szóltam bánatosan:
— Ó társaim, kik ékes, zöld mezőben
Gyermekcsapatra hogyha egyszer néztek,
Testükben az erő csirája szökken,
S kik férfiizmok szárait feszítve
Győzelmet adtok a pogány erőnek,
És a tudás nagy könyvei kinyílnak
S a bölcsek tudni mind hozzátok jönnek:
Most ím, e gyermek lelke reszketésén,
Mit húrjain a titkos kétely ébreszt,
Erőtök semmisülve elhanyatlik
S nem tudjátok elűzni ezt a rémet!
Mit ér erőtök, ha a gyöngé lélek
Inog mellette, mint bús őszi nádszál!
És legdrágább kincsétől megraboltan
A gyöngeség száz démona reászáll?
És elviszi a lápok holt vizére,
Hol pállott illatokat szív be ajka,
És roncsain az élet szent hitének
Elvész az ember minden akaratja!

Ők néztek engem félve, szégyenülten.
A rémek is ijedve elhúzódtak.
Ezüst galambok, tüzes nyelvek szálltak,
Várták varázsát halhatatlan szómnak.
S a gyermek két kezét az égre tártam
És kérdeztem: mondd, hiszed-e az Istent?
Ki az igazi erőt adja néked
Az égben egykor s most a földön itt lenn?
S míg ő rajongva lábaimhoz térdelt,
Szentelt kezem a fejére emeltem.
„Signo te, signo crucis, confirmo te
Chrismate salutis!” — mondtam ihletten.
E pillanatban tüzes paizs égett
A gyermeknek lelkére örök jegyként.
S mint szikla állt, hitében inghatatlan,
Mert megkapta — az erősség kenetjét.

III.

Az opálkapu pelikánja

Titkot rejtő opálkapuhoz értünk.

A Doktor szárnya lassan összehajlott,
Mint tenger szélén elfáradt vitorlák.
A Délibáb fején sápadt a csillag,
Amint elénk meredt a néma korlát.
Rémülten álltam én is a küszöbnél.
Csak kis Diákonusunk volt beszédes
És emlegette a csodás Kenyeret,
Amelyre lelke mondhatatlan éhes.

A szent opálkapu elhagyva állott.
Vad őrség, mely útunk elállja, nem volt.
Az éj se küldte ránk sötét hatalmát.
Hűs, csillagos és enyhe volt a mennybolt.
De társaim, a Délibáb s a Doktor
Reszketve álltak, mint síró két gyermek.
Kik messze-messze tengerek határán
Kis csónakon túlpárt után esengnek,
De nem juthatnak soha-soha által
És sírnak egyre.

Én reájuk néztem
És szóltam: — Ó, ti döbbsz katonáim,
Kik titkokért harcoltatok meg értem,
Kik zord kapukon roppant pörölyökkel
Dörögtetek és megnyíltak a záruk,
Bevittetek a titkos műhelyekbe
S lelepleztetek sok nehéz csodákat:
Mi döbbenet rémíti ajkatok most?
És reszketvén, az arcotok mi sorvad?
Hogy fakó színük rémületbe ejti
Az éj szemét, a titkosfényű Holdat?

De ők hallgattak. Én magamra hagytam
A nagy kapura sírva ráborultam.
Nyomban kinyílt s valaki szűzfehéren
Előttünk állt a roppant bronzkapuban.
És kérdezett: — Ki vagy te, síró árnyék?
— Lélek vagyok, mondtam. — S ezek kik itten?
— A társaim, kik kísérnek örökké,
Hogy nagy hatalmuk, hogyha kell, segítsen! —
Ő rájuk nézett és megszánta őket.
S intett nekik, hogy halkan lépjenek be.
Ekkor a kapu föltárult előttünk
S beléptünk egy csodás, kerek terembe.

Roppant kupola tornyosult fölöttünk.
Atlátszó oszlopok fehéren égtek.
A falakon aranybetűk ragyogtak.
S valami titkos mondatot beszéltek.
Egy nagy Pelikán ömlesztette véré,
Melyet kicsiny fiókok vágyva ittak.
Szőlők, búzakaralások értek sárgán,
Jelöl az élők éhes álmaiknak.
Amint döbbenve előre haladtunk,
Egyszer csak egy kerek asztalhoz értünk.
Lelkünkben hirtelen kürtök riadtak,
Kiöntött, mint patak, arcunkra vérünk.
Az asztalon fehér kenyérke fénylett,
Mint tiszta Hold a kékes fényű éjben.
A szellem intett, hogy boruljunk térdre,
Mivel titok van a szerény kenyérben.
Egy csillag gyúlt a szellem homlokán ki
S most láttam, ő a Hit. Megfogta orcám,
Ekkor megnyílt szemem s a szent kenyérből
Az élő Jézus arca ragyogott rám.
Mint roppant kárpitok ha széthasadnak.
Nagy felhőfüggönyét az ég letépi:
Úgy nyílt meg a szent szakramentum titka
S a szent betűk csodálatos igéi.

Én felsikoltva ujjongtam előtte.
És szólítottam társaim riadva:
— Látjátok-e? — De ők némák maradtak
És reszketett mindegyiküknek ajka.

A kis Diákonus meg én azonban
Láttuk a titkos Jézus drága arcát
A szemeiben élő tüzek égtek,
Megéreztek elrejtett, nagy hatalmát.

És odaléptünk a csodás kenyérhez,
Ettünk belőle szédült áhítattal,
És tudtuk: ez az élet szent kenyere,
Mely bennünket örökre itt marasztal.
Jöttek utánunk milliók is aztán,
Mint szarvasok a hús forrás vizéhez
S aki evett, tudtuk, amíg a nap kel,
A lelke mindig e kenyérre éhez.
Mi kigyulladtunk, mint sokágú csillár,
Karunk kitárva égtünk égi fényben
És elragadtattunk szent víziók közt,
Mint Paulus a hétszer titkos égben.
Ekkor hatalmas kar kezdett riadni,
De mi mosolygva csitítottuk csendre.
A kis Diákonus ezüstös hangon
Szólott hozzájuk halk dalt énekelve:

A kürtök nagy aranyos öblén
Hallgattassátok el az orkánt.
A bőrdobok lélegzetüket
Remegve, félve visszafojtsák.
A mély gordonka bús sirása,
Mint gyermeké, egy percre szűnjön!
A primhegedűk ezer húrja
Ne ujjongjon a nyirettyűkön!
Az oboák, a klarinétok
Ne riogjanak most sikongva.
Ne zendüljön remegve, mélyen
Szent napkelet hatalmas gongja!
Ki mint a szőke, aranyos lány,
Ne pendüljön a méla hárfa.
Epedő selyemhúrjaival
Ne szóljon a lyra gitárja!
Az orgonán a dörgő basszus

Némuljon most egy pillanatra.
A tremolók, a pasztorálék
Szédüljenek szent áhítatba!
Most minden hangszer elcsittuljon,
Amely ezer hangot kínálna,
Egyetlen, igaz zene szóljon,
A szivből szálló vox humana!

Míg áldoztunk, a Délibáb s a Doktor,
Kik olyan hű s okos szolgálók voltak,
Erőtlenül, mint trónfosztott királyok,
A hús kövön feküdtek, mint a holtak.

IV.

A Hold jön így
szivárványszínű erdők alul

Piros zászlókat lengetett a hajnal.
Smaragdmezők felett úszott az illat.
Az ég királya, a nagy aranyműves
Megaranyozta földi álmainkat.
A réten két ezüstpatak futott át:
Vir és Virágo s egymásba ömöltek.
Páros madárcák újult énekétől
Harsogtak a virágos, büszke tölgyek.

Mi a Virághegy szent tövében álltunk.

A tetején egy ékes ifjú állott.
Messze tekintett, mint ki valakit vár,
Dalt énekelt és szórta a virágot.

Elmúlt a tél már,
A zápor elült.
Izenek neked a
Virághegy felül.
Kelj föl, szerelmem,
Siess a nászra,
Vár már az anyám
Illatos háza!

A hangra mind csodálkozóan figyeltünk.
A kis Diákonus reám tekintett
És szólt: — Mi lehet ez a szép hegy itten
S mért zeng ez ifjú ajkain az ihlet?
Én szóltam: — Ez a földi szerelemhegy.
Ki rajta áll, a párját hívogatja.
Örök törvény köt össze férfit, asszonyt:
A kis gyermek az Isten akaratja.
Érte van az örök szerelmi érzés.
Érte szereti egymást nő s a férfi.
Feloldhatatlan frigy hozza világra,
Súlyos bűne van, ki ezt félreérti.

Elindultunk hát hosszú vándorútra,
Hogy a tiszta szerelmet megkeressük
S mi megnyithatja a hatalmas ösztön
Titkos zenéjű ajtaját: az esküt.

Forró arany ömölt a sivatagban.
A nagy Kelet lángolt felénk lihegve.
És pálmafák országain keresztül
Elérkeztünk a tubafaligetbe.
Hús márványoszlopok álltak sorában,
Alattuk asszonyok lomhán heverték

S ha jött uruk, kit megúnt lomha kéjjel,
Nehéz lakájok szolgamódra vertek.
S a Doktor mondta: — Nem lehet sok asszony
Egy úrnak asszonya s én ráfeleltem:
— Háremvirágok ők, beteg virágok,
Féllelkek szinte bágyadt asszonytestben!

És nyomban egy nagy csarnokhoz jutottunk.

Hatalmas asszony lakta száz szobáját.
Sok ifjú ember volt beteg barátja,
Kik estende a tangót ropva járták.
És élvezték a Cleopatra kincsét,
S mi eldöbbenve hallottuk a titkot,
Hogy minden férfi egy-egy rózsa nála
S ő minden este egyet leszakított.

Villanyvilágú, hangos sárga házban
Száz gyermekifjú ült a könyvek mellett.
De titkon, ébredő csiráik szórták
S a Délibábra kábultan nevettek.
Én kérve-kértem döbbent Doktorunkat,
Hogy szólni ott, hol illendő, ne késsék,
Mert nincs aratás ott, hol kapzsi kézzel
Tavasszal tépik a nyár zöld vetését.
És elborulva láttunk sok-sok embert,
Kik, bár fejükön tisztos kornak ősze,
Szép gyermekekre lesnek éhes szemmel,
Vak szenvedély béklyóiban gyötörve.

És elborulva mentünk más vidékre.
Szűk utcák nagy piros lámpái égtek.
És örömházban láttunk sok-sok ifjút,
Kik hús évet még alighogy megérttek.

És dúslakodtak fertőzött gyönyörben.
És sárga arccal kelt a szőke reggel,
Undok betegség rágta őket orvul,
Hiába éltek óvatos szerekkel.
Remegve láttuk a sok drága kincset
Könnyelműen dobálni lanya sárba.
És fájt szívünk, hogy annyi ékes ifjú
Arcát ijesztve szántja vén barázda.

Már messze térve új városba értünk,
Hol a nyomor az utcákon bolyongott.
És láttunk asszonyt, kit ura elűzött
S ki sírva vitte gyermekét s a gondot.
És nem mehetett vissza soha többé,
Hol anya lett, a finom csipkegyárba.
S elűzve, rongyosan, vánnyadt fiával
Elnyelte őt a nagy folyamnak árja.

Egyszer csak hallszott megriasztott ének.
Orosz leányok s férfiak nevettek.
Szabadszerelmet hirdetett az ajkuk.
S kiáltozták: — Minek nekünk a gyermek? --
A Doktorunk haraggal szólt feléjük:
— Mivé lesz hát szerelmetek gyümölcse?
Állat gyanánt él nemsoká az ember,
Hogy életét, mint vad, erdőben töltse?
Minden kapun szabad legyen a járás?
Nem kell család, hol enyhe tűz világol?
És agg korában, mint rühes komondor
Úgy tűnjön el az ember a világból?

Már áhítozva vártunk tiszta tájat.
Csendes kapuhoz vitt lábunk sietve.
Mögötte rengett napraforgótenger,

Papok, barátok jártak a ligetbe.
A kis Diákonus kérdezte halkan:
— Ezek szerelmének hol van gyümölcse?
Én szóltam: — Nincsen. Az a legnagyobb hős,
Ki leghatalmasabb vágját legyőzte.
Ők a lelkeknek szigorú szülői,
Kivételek, őrzik az ég szabályát,
Virágok közt töviseket viselnek,
A halhatatlanság utait járják.
A Doktor rosszalón intett feléjük.
A Délibáb is ingerelte őket.
De én s a kis Diákonus örömmel láttuk
Homlokukon a sugaras redőket.

Hét éjszakán és hét napon bolyongtunk,
Mikor az ékes völgybe visszatértünk.
Előttünk állt az illatos Virághegy,
Szagos virág verdeste gyöngye térdünk.
Minden ragyogott, minden csillogó volt.
A hegytetőn az ifjú díszben állott.
És messze nézett, mint ki valakit vár,
Dalt énekelt és szórta a virágot:

Elmúlt a tél már,
A zápor elült.
Izenek neked a
Virághegy felül.
Kelj föl, szerelmem,
Siess a nászra,
Vár már az anyám
Illatos háza!

Ekkor a völgy felől egy lány közelgett.
Fehér virágból sátor volt fölötte.
Vele jött atyja, anyja s koszorúját

Ifjú leánykák szép csapatja szőtte.
A Hold jön így szivárványszínű erdők
Alul. Az ifjú karjait kitárta.
A ház előtt örömkönyvekben dúsan
Az ifjú atyja s édesanyja várta.

Mi lelkenedezve mentünk fel a hegyre.
És körülálltuk szívszorongva őket.
A kis Diákonus szelíd szeméből
Gyöngyök gyanánt omoltak drága könnyek.
És szólt a Délibáb: — Tiszta szerelmeseknek
A boldogságot én szívből kívánom.
Az élet így, bár majd a vágy lelanyhul,
Szelíd leszen, mint multba járó álom. —

A Doktor szólt: — Ifjú, gondozd a házat.
A terhét vállaid tartsák szilárdan.
A Naphoz s Holdhoz legyetek hasonlók,
Szépek és hívek életben, halálban. —
A kis Diákonus epedve nézte őket.
És szólt: — Az öröm zászlaja lobogjon
Amíg csak éltek, fönne e kicsi házon
És gyermek játsszék öletekben folyton!

Ekkor hozzájuk léptem én is csöndben
S szóltam: — A frigynek akkor nincsen össze
És terheit azok bírják viselni,
Kiket az Isten szent keze köt össze.
Jertek a Hegy tömjénszagú csúcsára,
Az Ég előtt boruljatok le szépen.
Reátok hulló láthatlan kegyelme
Boldoggá tesz a hosszú földi éltet!

Elindultunk vig nádi hegedűkkel.
A templomból száz égő gyertya intett.
S mikor az eskü szent szava elcsattant,
Lehúnytuk minden tünde szemünket.

V.

Menekülés Sodomából

A fény fakult, mint napfogyatkozáskor.
Az út mentén remegtek a poros fák.
Beteg virágok sárga kelyheiből
A mézet a vad méhek mind kilopták.
A tájék erre: mint kiégett ország,
Forrástalan és tikkadt hőtől ájult.
Én reszkettem hű társaimmal együtt,
Mi itt reánk vár: a zord éjszakátul.

Szemközt velünk egy nagy tanya sötétlett,
Csak itt-ott villant rajta véres ablak.
Mögülük néha vad kiáltás dörrent.
S visszhangja kelt a rettentő falaknak.
A nagy kapu előtt egymásra néztünk
És félelem csillant mélyin szemünknek,
Mint hűs víz mély kutak szikláinak alján,
Ha fénye gyúl beléhajított tűznek.
De én keresztet tűztem a kapura,
Melytől üvöltve rendült össze minden.
S a tárt kapuban ott állt egy vak ember
Halottfehéren, tépett, sárga ingben.
És kérdezte: — Ó irgalmas nagy Isten,
Mi rém jöhetne még e rémes házba?
Mi hirtelen besurrantunk az ajtón
A félelemtől égve szörnyű lázba.

És bent a lárma még irtóztatóbb volt.
Csupa sikátor mind, amerre léptünk.
És mintha tűz égette volna lábunk,
Kapkodva szedtük gyors, iramló léptünk.

Egyszerre nagy terem ajtója nyílt meg.
Bent trónusán egy óriás riadt ránk:
— Kik vagytok? —

Sápadt, száraz félelemtől
Egyszerre holtra vált szegényke orcánk.
S már láttuk, roppant kardja egyet villan,
De Délibáb a homlokát kitárta,
Szivárványát ezer pazar színével
Bedobta a vad ember homlokára.
A rettentő arc hirtelen megenyhült,
Szemében a sötét tüzek apadtak.
Elénkbe jött s a trónhoz vezetett fel,
Hol várt reánk egy széles, bársony pamlag.
A kis Diákonus, mint kit kígyó mar,
Sikoltva ugrott fel a pamlag végén,
Egy undok asszony feküdt ott terülve
És vágy vonaglott duzzadt szája szélén.
Ijedten keltünk minden fel helyünkéből
És mentünk, bár az óriás marasztalt.
S a vak legénnyel épp akkor hozatott
Elénkbe egy terített, gazdag asztalt.
De bűzhödt zsírok folytak benn a tálban,
Az üvegekben zöld ürmök kerengtek,
Piros bogyók nevettek, miktől meghal,
Ha rátalál az erdőben a gyermek.

Mi félrefordulva siettünk onnan
S beléptünk egy elzárt kicsiny terembe.
A falak csupa kékacélból voltak,

A függönyök a földig leeresztve.
De sárga fény ragyogott mindenünnen
S mikor szemünk megszokta a setétet,
Ámulva láttuk: aranygarmadákban
Rettentő kincsek sárga fénye égett.
A kincs fölött egy ember ült vigyorgón
S mikor ránéztünk, elborzadva láttuk,
Hogy ő s az óriás: két-egy teremtmény
És ugyanaz rettentő arcvonásuk.
S mikor kimentünk, nem maradt benn senki
S az óriás csak maga volt köröttünk.

Ekkor egy hosszú, sötét folyosón át
Feneketlen, ijedt börtönbe jöttünk.
Jaj, félelem szállt gyöngé tagjainkba,
Mert fenevadak zöld szeme meredt ránk.
S visszahúzódtunk, bár a zord kísérő
Biztatva szólt: ha nem remegtek, nem bánt!
Nyúló sárkányok faltak undok békát,
Nagy tigrisek fehér bárányt tiportak.
Lompos hiénák turkálták a földet
S kihúzgálták belőle mind a holtat.
Faágon ültek vén, parázna majmok,
Undok madarak meztelen nyakakkal.
A fákon ezer bűzhödt féreg mászott,
A falak mellett görénycsapat nyargalt.
Az undorító, rettentő tömegből
Irtózatos bűz áradt ránk zuhogva,
Hogy borzadozva csaknem ájulatban
Tartottuk egymást a sötét sarokba.

És kisietve, künn a folyosókon
A kis Diákonus reszketve hajlott hozzám
És szólt: — Ő láttad-e a sok vad szörnynek

Közös vonását kísérlőknek arcán?
És menekülve mentünk ki a kertbe.
De ott a fák mind rémesen suhogtak.
Tört ágaik sötéten csüngtek róluk,
Mint erdők fái püffedt sárga holtak.
A fák alatt s a vad bokrok tövében
Undok vadak, nagy kígyók tekeregtek.
S az egész kerten vad korom cikázott,
Mint völgyeken sötéten omló felleg.

A Doktor künn a kertben rámtéintett,
Hogy szólhat-e. És szólt az óriásnak:
— Ki vagy te, zord alak, kinek szívében
Irtózatok nagy vadjai tanyáznak?
Te egy vagy övelük, az undok törzsük
A te fejed viselik. Ők a lelked.
Borzalmaikba, miktől reng a házad,
Te önmagad egészen eltemetted.
Hallj meg! A szent tudás örök nevében
Hallj meg, az ember köztük meg nem állhat,
Mélyebbre sülyedsz náluk, bár magad is
Állat vagy, ámde eszes, büszke állat. —

A Délibáb a kerten túlra nézett
És szólt: — Ott messze tündökl a napfény!
Virágosak a kékes, szűzi tájak,
A völgyeken illat zuhog patakként.
A házak karcsú oszlopokon állnak,
Az ablakokban kis madár kiáltoz.
És szent a tiszta házak minden sarka,
Bennük az élet álmainknak áldoz.
Ó sokkal szebb az álmodó szabadság,
Mint zord rabsága száz vak szenvedélynek.
Az élet álom, tiszta és hatalmas
És legszebbek a hűs és holdas éjek! —

A kis Diákonus hozzám simult remegve,
Úgy szólt: — Sok undok bestiádat üzd el!
Menj messze innen, hol a szőke gyermek
Kalapja mellé kék virágot tűzdel.
Legyen neked is gyermeked, merengő.
Legyen neki, kit áldasz: édesanyja.
És akkor undok és parázna asszony
A lelkedet soha meg nem rohanja.
És apa lész, kinek kaszája villog.
S ki mikor este fáradtan pihen meg,
A nagy világon nem lesz más a vágya,
Mint kit szeret, az asszony és a gyermek! —

Az óriás dőbbenve állt előttünk,
A bős vadak üvöltöttek utána.
Én megfogtam kezét s titokra várón
Leültettem az út sivár porára.
És szóltam: — Sirj! A könny jegét olvasztja
Mi benned undok s visszavisz a múltba,
Mikor örömmel és gyermekszemekkel
Tekintettél a mi örök Urunkra.
Az oltárnál hamvas, piroska arccal
Az ezüstcsengetyűt reszketve ráztad,
S ijedt gyónás után az áldozásnál
A szemeid örömkönnyekben áztak.
Azóta messze vitt a zordon élet
És minden rémet magadhoz fogadtál.
Jaj, irtózat, mi most benned lakozik,
Miert az ég s föld borzadozva sajnál.

Jer, aranykulcsok titka bízva énrám.
Jer, nagy hatalmak ura áll előtted.
Egy szómmal összeomlasztom tanyádat:
A lelked, melyet vad rémek beszöttek.

De sirj, hogy hangod föl az égre zengjen,
Ahol öröm lesz, roppant nagy, ez estén!
Szólj: menekülni, rémeid elűzni
Szeretnéd-e? —

Ő azt mondta: Szeretném!

Ekkor a társaim mind messze küldtem.
S az óriás halkan beszélni kezdett.
És győnta őket, mind a döbbent rémet,
Szemükbe nézett, mint ki bátor, edzett.
Bennem borzadva hánytorgott a lélek,
Mint felhők közt a Holdnak rémes arca.
De végül aranykulcsos hatalmamnak
„Absolvo”-ra nyílt titkos, bűvös ajka.

E pillanatban rettentő üvöltés
Reszkette meg az óriás tanyáját.
Mi földre esve ájulatba buktunk
És tagjainkon villám tüze járt át.
De csak egy percre...

Mikor újra keltünk
S a társaim ámulva szerte néztek,
Látták: szelíd völgy áll a napsütésben,
Daloktól hangosak a fán a fészkek,
Egy templom lépcsajén könnyes szemekkel
A tisztult ember jön le háladallal.
Mögötte állok én kitért karokkal
Mint egy hatalmas, túlvilági angyal!

VI.

Én szédületes magasokban állok

A hajnal öblös, fényes trombitáján
A választottak szent dalait fújta.
Mi indultunk, mert várt reánk az élet
Titokzatokkal teljes földi útja.
A Doktor lenge, könnyű szárnyat öltött.
A Délibáb egy csillagot tűzött fel.
A kis Diákonus fehér ruháját
Átszorította puha vászonövvvel.
És mint mikor az idő ősze fordul
S fehér madársereg költözni készül:
Felröppentünk a légi magasokba,
Miktől halandó ember félve szédül.

Repültünk messze, míg egy nagy aranyhegy
Csillogva intett, hogy szálljunk reája.
Ott megpihenve láttuk, hogy a völgyben
Lassan vonul az élet emberárja.

Láttuk: egy részük mind magasba néző,
A másik: mind a földet csússza zordan
És kincs után szédülve, kapzsi kézzel
Kutat keze a piszkos, szürke porban.
Ezek között egy nagy csapat vonult el.
Ruhájuk ódon bársonyán topázok.
És dúslakodtak kincses halmazokban
És torkuk illatos boroktól ázott.
A kis Diákonus szólalt: — Ezek kik? —
Én mondtam: — Lomha dúsai a földnek,
Kik unt csömörben fásultan pihegnek
S hordják vasát homlokjukon a gögnek.

És új csapat jött bűzös, ronda rongyban.
És ténferegve lustán vánszorogtak.
Én szóltam: — Ezek renyhe koldusok mind,
Kik átkozzák terhét a szent dolognak.
S míg szóltam, láttuk: undok, sunyi képpel
Tört döf az egyik szomszédja szívébe,
Aztán gyorsan kutat ruhája mélyén
S nem égeti kezét a rablott pénze.

Jött új csapat, kezükben véres zászló.
Jogot kérnek s a másokét rabolják.
Súlyos kezük ökölt ráz zord szavakkal
S fosztják a békés polgár tiszta boltját.
Utánuk óriás csapat közelgett
Szürke szemekkel, egykedvűn gomolygva,
Ezek a békés, únt polgárcsaládok,
Buták, porosak s mindnek sok a gondja.

Míg elvonultak, tétovázva álltunk
S féltünk a portól, melyet fölkavarnak.
Az aranyhegyen elcsüggedve néztünk,
Mint őszi fán didergő árva varjak.

De megriadt szemünk két barna szárnya,
Amint egy új csapat fordult a völgybe.
Undok szemű és mámoros tömegben
A részegek vonulnak el hörögve.
Az arcukon nyűtt sárga rózsák nyíltak.
Fogyó tüdejük hangosan rikoltott.
Az asszonyuk és gyermekük ruháján
Kisárgultak a testükből a foltok.
Mi szánakozva láttuk nagy csapatjuk
S néztünk elébe újult tömegeknek.
Jöttek irgalmas arcú, hervadt lányok,

Kik roskatag betegeket vezettek,
Szegények, bénák, sánták és nyomorgók.
A Doktor csattantotta könnyű szárnyát,
Leszállt közéjük, gyógyította őket
S sokan daloltak aznap esti hálát.

Utánuk szégyenpír öntötte arcunk,
Mert céda lányok jöttek nagy tömegben.
A pillanat gyönyörét énekelték,
Lenge ruhájuk csiklandozva lebbent.
Mögöttük ifjak óriás csapatja
Tolongott lázban s reszketett a testük,
Még Délibáb is undorral riadt meg,
Hogy búsan láttuk szégyenült elestük.
Majd kincs után sóvárgva, tarka kártyát
Keverték izgult s fásuló reménnyel.
Piros harmat hullt gyakran a füvekre,
Ha villant egy-egy pisztoly tünde fénnel.

Már elbúsult szívünk remegve dobbant
Az élet ennyi undoksága mellett,
Mikor nagy messze fényes zászló tűnt fel
S alatta roppant néptömeg közelgett.
Elől ragyogva nagy kereszt cikázott
És láttuk, lelkes, szent arcok ragyognak,
Az énekük ujjongó, nagy kiáltás,
Mint éneke hatalmas angyaloknak.
A kis Diákonus arcára fény ült
S remegve mondta: — Én közéjük állok! —
De én kezét megfogva, halkan mondtam:
— Mást szánt neked az Úr, a százszor áldott! --

És messze látszott már a legnagyobb fény.
Egy nagy csapat közelgett hófehérben.
Mindegyik arcán ihlet ült ragyogva

S a homlokukon roppant égi érem.
Ruhájuk selyme tündöklön vakított,
Nagy drágakövek tüzei tüzeltek
S amit nem ért a fásult lelkű ember,
Egy égbetörő himnusz énekeltek.
A kis Diákonus gyönyörtől égve,
Kitárt karokkal kérdezte: — Ezek kik? —
És szóltam: — Isten testőrkatonái,
Kik égi, nagy gyönyör csodáit sejtik.
Ők választott vitézei az égnek,
Kiket az Úr küldött a nagy világba,
Hogy népeit vezessék a sötétben,
Mint el nem alvó, tündérfényű fáklya! —
— Velük szeretnék menni mindörökre! —
Szólt kis Diákonusunk boldog arccal.

Leszálltunk hát az arany hegytetőről
S mentünk utánuk titkos égi dallal.
Sokáig mentünk rögös úton végig.
Mindig magasabb lett a táj köröttünk,
Míg végre tündöklő arany tömeg közt
A Hívatas örök hegyére jöttünk.
Itt arany trónuson egy Infulás ült.
Mellén cikázott gyémántok keresztje
És tömjénillat szállt a roppant hegyből.
És áhítat ült a komor szemekbe.
A nagy tömeg szelíden félreállott.
A kis Diákonus a trón elé állt.
S én szóltam: — Szentatya, e szűzi apród
Megérte, mit szíve epedve, rég várt.
Az égi katonák sorába állna,
Ha tetszenék neked. Fogadd kegyesen! —
Ő rátekintett, fény lobbant szemében
És ajkain imádság szárnya lebbent.

— Méltó-e rá? — kérdezte zord szigorral,
— És tudja-e, mit kell s mi vár reája? —
Én és a Doktor s Délibáb feleltünk:
— Méltó reá és olthatlan e vágya.

Ekkor az Infulás fölkelt helyéről.
A kis Diákonus lehullt a földre.
A nagy tömeg hozsannás dalba kezdett
S az ég felé fordult lassan könyörgve.
Aztán reája adtak szent palástot
És arany kelyhet reszkető kezébe.
És megkenték szent krizmák illatával,
Hogy birtoka legyen az Úr kiomlott vére.
Hogy küldessék a harcoló világba,
Ki fölkenetett örök áldozatra
És fényben állva, karjait kitárva
Ígére nyílt a választottnak ajka:

Az ezüstékszer: anyám búcsúcsókja,
A földről csupán ezt hoztam magammal
E hegyre, mely az öröklét küszöbje,
Melyen úgy állok, mint nagy, fényes angyal.

Engem az Úr ragadott el magához.
Ő tette szent palástját vállaimra.
Azóta látok minden égi titkot
S enyém az arany, tömjén és a mirha.

Nem értitek, mivé lettem e percben,
Mily szédületes magasokban állok!
Hogy mily kicsinyek hozzám a hegyek mind
S az ürben szárnyaló csillagvilágok.

Az ő hatalmas, szent aranykeze most,
Miként örök tűz pihen áldva rajtam.
Én választottam a legszebb világot,
A legbölcsebb ígéket mondja ajkam.

Énnálam szebben senki nem dalolhat.
Énnálam szebbet senki sohse látott.
Ó, ihletések, szárnyas vízióim,
A nagy világ fölbámul majd tirátok!

Most sanda szem bután reám meredhet.
Sok irigy ajk kiálthat még utánam.
Meg nem sebez hegye mérges nyilaknak,
Örök halomokra lépett már a lábam.

És fönt a halmon minden, aki tiszta,
A szent, a szép: az én dalom dalolja.
És inkább meghalok, semhogy valaki
A dicsőségem egyszer megrabolja!

Ó szálljatok ezüstgalambok: évek!
Majd roppant angyal száll a tengerekre,
Megesküszik a halhatlan nevekre,
Hogy vége van a szárnyas, szent időnek.

Akkor lehull a szemről minden fátyol.
Akkor kitágul szeme mindeneknek
És fényben látnak engem: ihletettjét
A legnagyobbak: az örök egeknek!

VII.

A Hold halálkaszája ferdült

A Hold hideg halálkaszája ferdült.

Az arcunk félelemtől volt fakó már,
Amint beindultunk a pusztaságba.
Mögöttünk jött a csend halk beduinja,
Ijesztve kongott lába dobbanása.
És társaim is zordon arccal jöttek:
A Doktor messze nézett elborulva,
Szeméről hatszögű gyémántüvegjét
(Úgyis hiába most!) lassan levonta.
És másik társam, Délibáb szemében
A szép szivárvány-híd sötéten égett.
És enyhe színei helyett riadva
Látta szemem a sok vad éji rémet.
A kis Diákonus, a harmadik társ,
Reám nézett könnyörgő bús szemével,
Olyan volt arca, mint ijedt virágé
Sötét szobában, hús víz nélkül, éjjel.

A Hold hideg halálkaszája ferdült.

Egyszerre a nagy puszta belsejében
Rémült kiáltás hangzott hirtelen fel.
Mi futni kezdtünk a sikoly helyére,
Rettegve szívben, gyötrő félelemmel!
És leggyorsabb volt Délibáb futása,
Szivárványszeme már előre nézte
Nagy messziről a roncsolt mellű embert,
Kinek sikolya fölhangzott az égre.

A kis Diákonus iramlott gyorsan,
Naiv lelkében riadók remegtek.
Futottam én is s legeslegutolján
A mindentudó Doktor érkezett meg.

A Hold hideg halálkaszája ferdült.

A sivatag közepén elhagyottan
Feküdt a földön egy nagy véres ember.
Merev szemei már homályosultak,
Mint ablakok, ha jön a zord december.
Agg szomorúfűz állott a közelben.
Vad mákfejek sárgultak karcsú száron.
Halkan pergett a mák oldalt belőlük,
Mint mohó homok régi klepszidrákon.
Mi a betegre néztünk mind a négyen.
És vizsgáltuk a nagy, piros folyókat,
Amelyek melle szikláján fakadtak
S a szomjas földön hömpölyögve folytak.
S én szóltam: — Drága, soktudású Doktor
Hatszögletes gyémántszeded most tedd fel
És mondd meg, mit tegyünk, hogy meg ne haljon
A pusztaságban fekvő véres ember!

A Doktor félre eltolt mind a hármunk.
A vérző mellet vizslaszemmel nézte.
Titkos szereket vett ki köntöséből
És fényt lövellt a beteg nagy sebére.
És én csodálva láttam mély hatalmát,
Amint a beteg belsejét kutatta,
Titokzatosan égő sugarai,
Mint üvegvázon, átfutottak rajta.
És fényes műszerekkel vágni kezdett.
Az ideghúrokat rendezte újra,

Mint hárfaművész, mikor hangszerein
Rozzant húrokat rendez ügyes ujjá.
De a beteg szemén ködök remegtek.
Nehéz kínokban rángatózott teste.
A Doktor nézte csüggeteg szemekkel.
S érezte: nincs hatalma már felette!

A Hold hideg halálkaszája ferdült.

Én Délibábra néztem felzokogva,
Úgy kértem őt:

— Ezer színed hatalmát

Most vedd elő, hogy lényed erejére
A fájdalom hollói messze hagyják!

És Délibáb szivárványhomlokának
Káprázatos színeit szétlövellte.
A beteg arca hirtelen kigyulladt,
Káprázatokkal lett tele a lelke.
A bűvölettől vérpiros virágok
Nyíltak ki arcán, majd meg elfehéřült
S olyan lett, mint a vászon künn a réten,
Mely elfehéřül a nap nagy hevétül.
Tűzben vonaglott összeroncsolt teste.
Úgy lázadozott benn a forró lélek,
Mint éter roppant léggömb belsejében,
Keresve, hol kisurranjon, a léket.
S ijedten vonta Délibáb színeit
A beteg homlokáról vissza gyorsan.
A képzelet nem gyógyíthat meg embert,
Ha véresen fekszik a szomjú porban.
Csak kis piros sugárt hagyott meg arcán,
Mely ugrált, mint bohóc a betegágyon,
Hogy tréfáin elnémuljon a gyermek

És sajtó fájdalmú sebe ne fájjon.
De mind hiába volt a képzelet már,
A nagybeteg kimerülten terült el.
Mi bánatosan néztük elmúlását
Homályba borult könnyező szemünkkel.

A Hold hideg halálkaszája ferdült.

A kis Diákonus most sírni kezdett,
Mint gyermek, hogyha atyja haldokol már
S úgy áll az ágy előtt, mint ős pogány pap,
Ha romba dől a bálványos nagy oltár.
Reáborult az elterült tetemre.
Feje fölött nagy barna felhő szállt át
És sohse csókolt ifjú ajakával
Megcsókolta a beteg néma száját!

Felült az ember hirtelen a földön,
Döbbenve nézett az ifjú szemébe:
— Ki vagy te? — szólt — ki érintetted ajkam,
Melyből kiszállt az élet omló vére?
Most fölsajog bennem sok régi emlék,
Mint lápon ha fölröppen bús madárhad.
Én azt hiszem, az ifjúság hevében
Ismertem egykor a te szép anyádat.
Lelkemben mindig élt egy gyermek arca,
Ki bús lesz, szép lesz, az én gyermekem lesz,
Kinek lelke titokzatos, merengő,
Akár nyugodt, akár riadt szerelmes,
Mint te, ki most, mikor hiába minden:
A nagy tudás s varázslatok hatalma,
Úgy jösz felém, miként utolsó részvét,
Mely sírva mondja: ó, csak meg ne halna!
Oly jól esik a zord, halálos ágyon,

Ha nincs segély már, tudni, hogy szeretnek,
Végső remény csónakján ringatózni,
Könnyes folyóin a kedves szemeknek!

De lásd, fejem már lassan elhanyaglik,
Mert menni kell a láthatlan világba,
Melyet delén éltünknek nem hiszünk el
S ilyenkor látjuk, hogy az elme kába.
Mert hátha van? S ha van, mi vár reánk ott,
Hol rongyolt lelkünk pőrén mutogatjuk,
Kivált, ha undok tettek férge rágcsál
És nincs a szentek glóriája rajtuk?
Ez rémít most s miatta tört szememben
Az éj csillagjai mind elborulnak
És lelkemben az örök éjszakának
Dermedt szelei már ijesztve fújnak.
Mit ér ilyennek a Doktor tudása!
Mit ér a Délibábnak csalfa képe!
S mit ér a részvét gyermeki sírása,
Ha mindjárt életét adná is érte!
Te szent vagy s jó, kinek gyermekbűneit,
Mert még szeretsz, az Isten megbocsátja.
Szerezz erőt, távozván most a földről,
Hogy fény ragyogjon lelkem homlokára!

A Hold hideg halálkaszája ferdült.

A kis Diákonus reám tekintett.
Elém térdelt és átkulcsolta lábam.
Szép homlokát a rőt homokba nyomta
És szólt esengve a hűs éjszakában:
— Királyom vagy és végtelen szeretlek.
Te lelkem lepleit is ismered mind.
Már nincs e búcsúzó számára földi,

Mi enyhítné lelkén a végtelen kint.
Te elvezettél a nagy életútra.
És példát adtál, mit kell cselekednem,
Mutasd meg még, hogyan segít hatalmad
Az élet végén reszkető elesten! —

És ekkor ő is csendben félreállott.
Magam maradtam őre a betegnek.
A könnyeim szemem sötét tavából,
Miként patakok, zúgva megeredtek.
És ráborultam az alélt betegre,
Szentillatú kezeim fölemeltem
És homlokát a szent kereszt jelében
Hűvös krizmákkal háromszor megkentem.

A társaim: a Délibáb, a Doktor
S a kis Diákonus a földre hulltak.
A messze égen tündöklő színekkel
A csillagok nagyhirtelen kigyúltak.
A beteg most szemét lassan lehúnyta.
Lelke örök csillagok közt veszett el
S dicsőülten feküdt a pusztaságban
Hús homlokán az utolsó kenettel.

DE PROFUNDIS 1927

I.

(A költő arra kér, figyelmesen olvasd el ezt a kis könyvet,
mert rólad szól minden betűje.)

Ó olvasó, ki ifjú vagy talán még,
Vagy méla agg, ki lassan elmúló már,
Legyen előtted kedves ez ajándék!

Úgy nyujtom át, mint szörnyű imakönyvet,
Mely lapjai közt éles arcod őrzi.
Ó, hullass rája harmattiszta könnyet!

Mert rólad szól e könyv, ó ismeretlen!
S ha olvasod, ijedve összerettensz,
Mint tévedt gyermek átkozott ligetben.

De mégis oly öröme gyúl fel orcád,
Hogy felkiáltasz boldog ámulással:
Ki vagy te, költő, hadd menekszem hozzád!

De hozzám, vándor, soha nem jöhetsz el,
Mert rejtve élek távol zárdacellán,
Amelyre hívság, föld, világ neheztel.

Az arcomat is tán sohase látod
S mire e könyv elér hideg kezedhez,
Engem talán már gyászolnak akácok.

De bár fölöttem tornyosodjon márvány,
Megreszketek, ha felleges szívedben
Feltündököl szavamra szép szivárvány.

S ha dúlt szívedben béke, boldogság ég,
Értem, ki e komor, bölcs könyvet írtam,
Imádkozzál el egy kegyelmes Ávét!

II.

(A költő elmondja, milyen lesz a te egyik igen-igen nevezetes napod.)

Tán délután lesz, este lesz, ki tudja?
Egy félt napon bizony hogy véget ér majd
Az életed kanyargó földi útja.

Lehet, hogy nyár lesz és aratnak éppen
És napsütésben áll az elborult ház,
Hol függönyök közt fekszel a sötétben.

Hiába nyílnak künn remek virágok,
Nápfény, arany, üveg vígan ragyoghat,
Te már csak ködben látod a világot.

Csak rémlik már, hogy nálad járt az agg pap.
Az égi ostya lassan hullt szívedre
S hogy homlokodra hűs kezek tapadtak.

Még látod, hogy az ágy körül riadtan
Áll hitvesed, a gyermek s pár rokon tán
És gondolod: megtörnek, ó, miattam!

De úgy lebegsz az elvivő vizen már,
Mint langyos tengeren fehér vitorla,
Melyet búcsúztat könnyfutotta szempár.

Ó, a szemek majd néznek, egyre néznek.
A pillanatot várják, melyben lelked
Kibontott szárnya vág a messzeségnek.

Lehet, hogy nem marasztal semmi részvét.
Tán senki nem szeret és szinte várják
A távozásod kínos perce végét.

Mert nyűg, teher volt nékik unt személyed.
Te voltál ok, hogy közted és közöttük
Tátongó ür hasadt naponta mélyebb.

S most nem sikolt fel senki, mint madárka,
Szíven találva szörnyű veszteségtől
S nem lesz utánad senki szívben árva.

De meglehet, hogy gyúlt sikoly marasztal,
Szívek törnek meg érted és nem enyhül
Nagy bánatuk meg semmi dús malaszttal.

*

Majd áll az én szobámban is sötéten
Egy-két ijedt rokon s búsongva néznek
Engem, magányost, ki paposan éltem.

Egy-két meleg könny csillan mély szemükben.
A térdelőn apáca mond imákat
Alázatosan, mélyen, elmerülten.

De lesz valaki, akkor tán tízéves,
Vagy tán húszéves, drága ifjú gyermek,
Ki szőke hajjal s kék szemekkel ékes.

A kedves öccs, ki úgy virult köröttem,
Mint napsugár sötét szobák brokátján,
Mint csacska dal halk szívbe költözött.

Ki, bár híven csüngött anyján s az apján,
Hozzám futott s engem ölelt meg forróan,
Ha kis csikót kapott a nevenapján.

Nagyon szerette a kocsiszt, az Istvánt.
Csodás szemekkel itta a meséket
S reggel kis sárga csizmában ministrált.

Mise után sietve kezét csókolt,
De gyónás előtt hosszan eltűnődött
És áldozás után sokáig jó volt.

Őnéki lesz csordultig a keserve,
Ő térdel sírva lázas ágyam mellé
És ráborul halvány üveg kezemre.

Zokogva tépi lelke tiszta selymét
És felsikoltva kérlel: ó, ne halj meg!
Mi lesz velem, ha mindörökre elmégy?

És nem bocsátja el kezem sokáig.
Csókolja egyre tördelt, dúlt szavakkal,
Bár hús kezem mind hűvösebbre válik.

Ó kéz, nagybácsi papkeze, halott kéz!
Szentelt virág, megsápadt alabástrom,
Tömjénzagú, keserű, megfagyott méz!

Ó kéz, hideg kéz, áldott légy ezerszer!
Nem kéz vagy te; a papnak szíve vagy te,
Mely mindig áld és ad és soha nem ver.

Elszáradsz lassan és nem simogathatsz
Aranyszőke fejet, mindent bocsátva;
Aranyat s almát többé már nem adhatsz.

Akkor mindenki nagy sírásba tör ki.
Lótás-futás lesz. A hírt szerteséjjel
Harang kondítja, vagy nagy ágyú dörgi.

Te citromsárgán nyúlsz ki, holt szobor már.
Gyolcslepled alatt mozdulatlan alszol
És meghült ágyad lesz halotti oltár.

Hideg fejednél két nagy gyertya gyullad.
Egy-két virágot tesznek a lepelre
És megbocsátják elviharzott multad.

A holtaknak virág jár és bocsánat.
Nem nekik fáj az elmúlás. Az itten
Maradt szívet szaggatja meg a bánat.

Hozzám bejön majd még, tudom, ijedve
A kedves öccs s elmondhatatlan szókkal
Ibolyacsokrot tesz kihült szívemre.

Azzal megyek az ismeretlen honba.
Mert menni kell és ó, nem láthatom meg,
Hogy milyen lesz a temetési pompá!

III.

(A költő elmondja, hogyan szárnyalsz el az ürbe s hogyan
találkozol a Sátánnal.)

A feldobott kő visszahull a földre,
Mert visszavonzza törhetetlen törvény
És rajta kell maradnia örökre.

A léleknek meg fölfelé kell törni,
Vonzóerője fönt a roppant Lélek,
Kinek hatalmát zord világűr dörgi.

Szeretne lelked még időzni régmult
Napok emlékein s a gyászolók közt,
Hallgatni, hogy sír a Circumdedérunt.

De, mint ki víz alatt fulladni készül,
Lelked se bírja már a földi tájat,
A levegő űzi e földi térrül.

Miként kilőtt nyíl elrepülve vijjong,
Átfúrva felleget, a tiszta étert,
Mert nem maradhat az eresztett ijjon:

A lelked is, bár távozása öröm,
Elszárnyal hirtelen a hűs magasba,
Hogy átrobogjon az iszonyú ürön.

Egy villanás és már alatta fénylik
A Hold, a Mars, a százezernyi bolygó
És lent az alvilág elősötétlik.

A szörnyű ür hideg, mint szürke ólom,
A csend irtóztató és senki nincsen,
Ki utad közben egyet is csak szóljon.

De lelkened egyszerre átcikázik
Vad félelem, miként ha óceánon
Vézsíp süvölt a felhők árbocáig.

Kénsárga ködből, gúnykacaj a száján,
Feketén és veresen hahotázva
Elédbe csattan a fekete Sátán.

Hideg tüzet fúj rád iszonyú szája
És fölveri a roppant mindenséget
Velőt fagyasztó rémes hahotája.

Kigyó ha bűvöl megdermedt madárkát,
Hogy törbe ejtse, úgy néz rád meredten
S rajtad a rémület golyója jár át.

Szeretnél szólni, kérdeni: ki vagy te?
De jól tudod, hogy ő az ősi rontás,
Ki ellen nem segít titáni agy se.

Az ür megdöbben. Dúltan szembe álltok
És megkezdődik köztetek a torna,
Mely győzelmet hoz rád, vagy szörnyű átkot.

IV.

(A Sátán hét igen nagy bűnnel vádol téged.)

Kiröppent — ember — fényes csillagod hát
Portestedből és új hazába indult?
Utad előtt itt állok ím: a korlát!

Állj meg, szökött fény! Szélűzött vitorla!
Kettős az út: egy az elzárt nagyúrhoz,
A másik hozzám, a kitárt pokolra.

Hová igyekszel? Tán a nagy küszöbre?
Mint koldus, állni, zörgetni akarsz rajt,
Hogy esdeklésed a kaput betörje?

Az első bűn

Ó, züllött elme, esztelen királyfi,
Agyadra mindig büszke gög: kevélység,
Tudásoddal most a porondra állj ki!

Tagadtad, hogy van Isten s hogy van ördög,
Két szörnyű úr. Hatalmas koponyádat
Most verheted itt két örök küszöbhez!

Az egyik nem bocsát be; az enyém meg
Velőig rémít és dermedt valódban
Minden ízed sikoltva fordul égnek.

Tudd meg, tudós, tanár, nagy feltaláló:
Itt néma kis hal büszke tudományod,
Mit partra dob öröktörvényű háló!

A második bűn

Emlékszel-e a pénzre, kapzsi fősvény?
Ha koldus állt eléd aszott karokkal,
Nem volt feléje a szivedből ösvény!

Nem rendített meg háborúknak pokla,
Fukar kezéd élére rakta kincset,
Hogy hírneved fessék aranylapokra.

Dühöngve adtál, ha már adni kellett,
De gyorsan küldted a szegényt s magadban
Ultél soványan szűk vacsora mellett.

Aranynak voltál sápadtképű rabja.
Holt melledről a rejtett kasszakulcsot
Kaján örökös most vígan akasztja!

A harmadik bűn

Gondolj, gonosz, szemed irígy tüzére,
Mely rácikázott zölden sápadozva
A nálad markosabb, különb legényre!

Mint szűrt szíven a féltékeny gonoszság,
Ha nem mehettél oda, hol a munka
Jutalmaként az érdemdíjat osztják!

Mint állt a lábad készen durva gáncsra,
Hogy társadat, aki elédbe vágott,
Rágalmazd hurka szennyes sárba rántsál

Az idegent bíborpalástba fődted,
De azt sehogy sem tudtad elviselni,
Hogy sorsosod uralkodjék fölötted.

Ha láttál más fején ragyogni mitrát,
Betegje lettél. Vérig sértve voltál
S korod delén agg búskomorság jött rád.

A negyedik bűn

Az életednek féltve rejtett titka,
A bujaság most kendőzetlen áll itt,
Tépett a leple, fátyla mállott, ritka.

A gyermekséged néma foltjain túl
A nyomdokod követ sötét csapáson,
Amerre lábad bűntanyákra indult.

Im, felmutatom meztelen előtted
A magzatokat, akiket megöltél,
Kik asszonytól világra sohse jöttek.

Hallgasd a lymbus árnyai sírását!
Mért lettek ők? Hogy testetlen szemükkel
Az alkotójuk arcát sohse lássák?

Ha rémült lelked vérkönnyekben ázna,
Az sem moshatna tisztára e szennytől,
Korlátlan, mohó, falánk parázna!

Az ötödik bűn

Minden ízed egy kis gyomor volt, torkos!
Tömted magad örökké, bár keményen
Tiltotta étkeid mogorva orvos.

A sok ital, hogy mámora hevítsen,
Ömlött beléd borgőzös dáridókon,
A mámor volt urad s hasad az Isten!

Ki-kitört véred, a sűrű, vereslő.
Uralkodni nem tudtál magadon, mert
Nem zabolázott soha bőjti gyepelő.

Mise előtt rum illatozta szádat.
Még künn az utcán is megtántorodtál
És borszagú volt három nap a házad.

A hatodik bűn

Ijesztő szörny lakott sötét szívedben,
Kőnél keményebb, jégnél hidegebb szörny:
A fult harag, mely engesztelhetetlen.

Ha bántott ember: idegen, rokon tán,
Engesztelésre szíved sohse enyhült,
Habár kívánta bánat, szív, vagy oltár.

A tüztől a sziklák is megrepednek.
Te forró szókra kőkemény maradtál,
Halálhíren sem reszketett szíved meg.

Pedig — tudod — a sírnál nincs bocsánat.
Késő borulni a hideg halottra,
Nem tudja meg, hogy összetört a bánat.

A hetedik bűn

Szemedbe néz a lomha jórarestség!
Emlékezzél, hogy puffadt ágyban voltál,
Ha harcosok bajtársukat keresték.

Hiányoztál, ahol kaszák suhognak.
Míg más izzadva törtetett előre,
Te párnák közt szuszogtad: holnap, holnap!

Ifjak erője dolgozott helyetted,
De hogyha munkáit övezte zöld ág,
Babérjait saját fejedre tetted.

Beteghez hívtak és te nem mentél el.
A Vesperásba már bele se fogtál,
De kártya járta vígan nappal, éjjel.

Nem láttak téged soha barrikádon.
Örök bálványként önmagad imádtad,
Nem érdekelt más semmi a világban.

Im, most ledőltél, esve szörnyű törbe!
Hiába rejtet el lefestett orcád,
Belényomom e rettentő tükörbe.

Nézd meg magad és láttán semmisülve
Jer, fuss az égről, mint a hullócsillag,
Mely eltűnik a feneketlen ürbe!

Jöjj, jöjj velem! Halld, a bukott kevélyek
Kara üvölt! Nézd, lánggal integetnek
És várnak rád az alvilági mélyek!

V.

(A Sátán mellett felvillan az őrzőangyal képe s ekkor te
megkezdted tiz rémült kiáltásodat.)

A kárhozat vörös szele megérint
S alátekintve elszédülve látod,
Hogy messziről valóban szörnyű mély int.

De még mielőtt elfonnyadna lényed,
Eszedbe jut egy név és elkiáltod
S szemed nyomban egy drága arcra réved.

Az őrzőangyal képe tündököl rád
És némaságod béna gyötrelméből
Kigyúlt szeme csillagsugára fölráz.

— Nem, nem megyek! — kiáltod tébolyultan
És állva kettejük közt így rimánkodszt:
— Ó égi kép, ki ismered a multam,

Hadd védekezzem, gerle, héja ellen!
Ó jaj, ne engedd, hogy e szörnyű tornán
Legyőzzön a kegyetlen, álnok ellen!

Halálverejték lent az elmúlásnál
Hűs balzsam ehhez képest, mit az ürben
Kell elszenvedni e gonosz tusánál.

De égi arcod láttán néma nyelvem
Mozdulni tud és vérpiros sikollyal
Védelmemet az elzárt égre zengem.

Ó, hallj meg, Ég! A mélységből kiáltok!
Légy irgalommal, hogy pokolra hulljon
Mellőlem e kísértő, szörnyű álnok!

Igazság mind, mit mondott undok nyelve.
Megérdemeltem szörnyű vétkeimmel,
Hogy vettessem az örökös tüzekre!

De tedd mérlegre, Ég, a jót is értem.
Mit bő kegyelmed tenni megsegített,
Mi színed előtt mégis némi érdem!

Az első kiáltás

Emlékezzél meg, ó Uram, kegyesen:
Hogy ne gondoltam volna rád, olyan nap
Rút bűneim közt sem volt egy sem, egy sem!

Gondolj reám, ki fürtös, szőke hajjal
Kis gyermek voltam s hófehér ruhában
Térdeltem ágyamon, kicsinyke angyal.

A kisdedeket karjaidra vetted;
Köztük én is karjaidon ültem
S megáldottál; ezt nem lehet feledned!

A tünde ifjúság virágkorában
Játék között is sokszor elborultam
S hűs templomodba vitt be fürge lábam.

Beszédem sokszor volt ledér, hitetlen,
De, mint aranyszál rejtezik a mélyben,
A hit aranyja csillogott szívemben.

Megundorodva züllött éjszakákban,
Mégis feléd kerestem tisztaságot
S a Rókus előtt könnyezve megálltam.

Bús, gőgös életem bármily siralmas,
Ha percre is, de sokszor felcikázott
A gondolat, hogy csak te vagy hatalmas.

Tagadtalak, de a divat miatt csak.
Legbensőbb énem mégis, mégis egyre
Vívódott, égett, borzongott miattad.

Mért sápadoztam volna templomodban,
Hol tompa dobszón fekete miséken
A Dies irae zordon hangja dobban?

A nagypénteki szörnyű katarakta .
Mért sujtott porba, mikor a sötét pap
A gyász jeléül saruit lerakta?

Harcok között, gyúlólve hit s az oltár,
Rohantam egyre, de a messzeségben
A távol rettegett Isten te voltál!

S mikor ezüst köd szállt az őszi réten
S az életem darui már búcsúztak,
Öreg fejjel, úgy-e, csak hozzád tértem!

Engesztelésül éltem rossz nyarának,
Szép tavaszomat s méla őszömet nézd,
Ne vess torkába az örök halálnak!

Fullánkomat bár sokszor égre lőttem,
Igazi Istenem mindig te voltál,
Idegen isten nem volt én előttem!

A második kiáltás

Voltam dühtől fehér, akár a kréta,
Vagy lángpiros és elrepült ilyenkor
Ajkamról a szitok, e rút rakéta.

De bár neved sokat hiába vettem,
Hűs templomodban nevedet imádni
Alázatosan sokszor térdepeltem.

Az első név, ó, mégis a neved volt,
Mit gyermekhittel súgtam el az éjnek,
Mitől sugáros lett az enyhe mennybolt.

Mint nagy diák is még, mikor a lángok
Lobogtak bennem, ha lehúnyt a lámpa,
Fektemben mondtam el a Miatyánkot.

Boldog nyarakon, szép falusi esten,
Ha megkondult az Ave szent harangja,
Kalapom mindig csendesén levettem.

Mikor nem akadt senki, ki segítsen,
Gyűlölve mindent, égi hittelt mondtam:
Te vagy a jó, nevedben bízom, Isten!

A bibliám volt a legkedvesebb könyv.
Forgatva lapjait neved susogtam
És elfutotta szememet meleg könny.

Soha olyan gyönyör nem rázott lelket,
Mint engem egyszer, fönt a Pinción, míg
Lent Róma tornyai misére zengtek.

Örök tiráda lett akkor belőlem,
Mely kürtökön fújja azóta: Isten!
Neved jutalmát el ne vedd előlem!

A harmadik kiáltás

Unnepjeidről hadd emlékezem meg!
Sokat dolgoztam, ám vasárnapodra
Nyugalmat adtam fáradt két kezemnek

A hétköznapiok vasigába zártak,
De boldogságban vártam enyhülésem,
Ha jött a dús, melegpiros vasárnap.

Aranycsengőkkel jött a szép karácsony.
Epedve vártam, hogy szemem fenyőfát
S alatta boldog gyermekeket lásson.

Tavaszi jöttén, cikázó napsugárban,
Ibolyaillat közt, aranykaringben
Az Alleluját lelkendezve vártam.

Piros pünkösdi tüzet rakott szívemben,
Mint máglya, égtem roppant lángolással,
Agyamból minden ördögöt kivettem.

Középkori vitézek nem hevültek
A Madonnáért jobban, mint mikor rám
Fel-felderült egy Boldogasszony-ünnep.

És ősszel, kékülő november estjén,
A tűnt halottak gyászolása mellett
Sokat sírtam az élet bús elestén.

Elestem én is. Kezedbe kerültem.
De ó, Úram, irgalmazz sok bűnömnek:
Unnepjeidet, látod, én megültem!

A negyedik kiáltás

Ó, hallgasd harsonáim, égi Fölség!
A gyermek fújja gyermeteg örömmel,
Hogy a világürt ujjongva betöltsék.

Atyámnak elmúlt szellemét idézem,
Ki még lúdtollal írt, pecsétgyűrűsen
S kinek szívét a síron túl is érzem.

Szigorú volt. A homlokán sötét gond.
Meg nem csókolt soha. Sohsem volt gyöngé,
Magasan állt fölöttem, mint az égbolt.

Elöttem nem volt senki oly sugáros.
Ő hozzá tért a gondolatom mindig,
Akármily fénnel omlott rám a város.

Hanyatló élte hogy nyugodt lehessen,
Mindent, amim volt, lábaihoz raktam,
Vigasztalgattam, sok magányos esten.

Anyámnak szívem minden drága álmát,
Mint csillagot nyújtottam át az égről,
Hogy büszke legyen rám, akár a pálmák.

Rá-ráborultam hervadt, szép kezére
És kérleltem, ne virrasszon miattam,
Imákat mondjon a szent Szűz nevére!

Nevenapjára főkötőket küldtem,
Fekete gyöngysort, könnyű édességet
S ha örült nekik, én is hogy örültem!

Koporsójukra régen hant dübörgött.
Hogy tiszteltem atyámat és anyámat,
El ne tagadja semmiféle ördög!

Akik akartak élni zabolátlan
S lerontani tekintélyek hatalmát,
Én éles karddal ellenükbe álltam.

Mit rend, fegyelem mindenekre rárótt:
(Dallal sirattam távoli királyfit)
Tiszteltem a törvényes elüljárót.

Az ötödik kiáltás

De öltem, ó Uram. Iszonyú vétket
Követtem el testben, lélekben egyként
S miattuk szörnyű rettegésben égek.

Bűnök tavába fojtottam sok embert,
Veszélybe küldtem sok alattvalómat,
Ki félelemből ellenkezni nem mert.

De lásd, Uram, mentettem is gyakorta.
Ártatlanokat vontam a szívemre,
Kiket kövezni készült ronda horda.

Kórház falára mindig szánva néztem,
Hol tátott sebbel szenvedők pihegtek.
És köztük jártam magam is merészen.

Pedig vér láttán ájulásba hulltam.
Szívem kis gyermek szíve volt, jó, gyengéd;
Kimúlt galambra könnyezve borultam.

El ne felejtse, ó Uram, hogy szolgád,
Papod voltam, kihez a meggyötörtek
Gyötrelmüket hiába sohse hordták!

Én eltemettem bennem minden vétket,
Mitől menekvést sehol nem találtak
S bűn nélkül adtam őket vissza néked.

Emlékezzél, hogy rettent éjszakában
Hányszor siettem feldúlt betegágyhoz,
Hogy a halódót életben találjam!

Sötét sikollyal hogy keltek ki ágyból!
Hozzám rohantak, téptek, égve kértek,
Mentsem meg őket az örök haláltól.

S te, ó Uram, tudod, hogy ihletetlen
Szívemből téptem lángoló igéket,
Hogy fényt gyujtsak az elborult szívekben.

Igém úgy zengett, mint magas pacsirta
S szavamtól békült homlokuk havára
Égi öröm derűje lett felírva.

Ó, mennyi lelket küldtem át tehozzád!
S ha ők ott vannak, nékem, tört papuknak
Ne nyílnának fel az örök mennyország?

Suhogtathatod ostorod fölöttem,
Vérem csordíthatod. Uram, ne ölj meg!
Mentettem ezret, amíg egyet öltem.

VI.

(A költő arra kér, legyen benned szent türelem, hogy e
könyvet tovább olvashasd.)

Ó, olvasó, ha untat tán a könyvem
S fárasztja elméd egyhangú sirása,
Bosszús kezekkel még se dobd el könnyen!

Szenvedni kell, testvér, e földi tájon.
Álmatlan éjen gondosan kötözni
A gyúlt sebet, hogy gyógyuljon, ne fájjon!

A szerzetest tekintsd, ki órahosszat
Magába mélyed s észre sem veszi, hogy
A hajnal ujja ablakán kopogtat!

A jó anyát tekintsd, ki gyermekének
Kis ágya mellett virraszt éjszakákat,
Míg ajkain zeng ólmos, álmos ének!

A szőrcsuha nincs bíborral díszítve,
De tömjénillatú, nehéz daróca
Talán királyiszép lelket borít be!

A hatodik kiáltás

Jaj, arcom szégyen árja záporozza!
Jaj, nem merek szűzi egedre nézni,
Mert életemnek most jön szörnyű rossza!

A bujaságnak förtelmes tavában
Rút békaként töltöttem ifjúságom
S a szennyes kéjben vad gyönyört találtam.

De jól tudod, Uram, hogy vastag vérem
Harsogva futkosott az ereimben
És százszor kértelek esengve, térden:

Old meg, Uram, tiporjad bennem őt el,
Az undok férget, hadd legyek sugáros
És éljek tiszta testtel, tiszta fővel!

Rét volt a testem, rajta dudvasarjak.
Hiába téptem, a gyökér ki nem jött,
Kaszám után a vad gyom újra sarjadt.

Mily sokszor mondtam áhítózza: ó, csak
Lemoshatnám magamról mind a szennyet
S lehetnék hőszinű, királyi kócsag!

A szent Sebestyén alabastromteste
Szerettem volna lenni: szűzi márvány,
Mely tündököl, legyen bár nap, vagy este.

Gyarló a test. A természet salakja
Vadul tobzódik, ingerel, szorongat,
Amíg odujat rendre el nem hagyja.

E kényszer: szégyen, állati rút bélyeg,
Mit eltakarni szüzi kötelesség,
Ha ellene már nincs halálos méreg.

Én bujdokoltam izzó szégyenemmel
S ha vert a láz, kerültem égi arcod,
Mint gyermek, ki apjára nézni nem mer.

A vágyakért magam halálra vertem,
Kemény kenyérre buggyadt vizet ittam,
Párnám puháját vasszeggel kevertem.

Izsóppal hintettem magam s a kába
Gyönyör után sötét elégiáim,
Mint gyászsíp sirtak a vak éjszakába.

A bánat, mint bús sírhalom, szívemben.
Szörnyű való, hogy Isten földi képe:
Testben hozzád méltatlan állat-ember.

De bár, Uram, ítélj pokoli karba,
A bujasággal szörnyű harcot vívtam
S nem buktam el sohase készakarva!

A hetedik kiáltás

Ó, kapzsi én, ki titkon lopni mertem
És csalni! Éget most a rablott jószág
És sápadok rút szégyenbe keverten.

De visszaadtam, ó Uram, a kincset.
Orgazdakamrám nagy vasajtajáról
Lepattantottam a fukar bilincset.

Kézeim tétlen soha nem heverték.
Elvontam a falatot is magamtól,
Hogy éhezőt ne lássak ajtóm mellett.

Verejtékem aranyját másnak adtam,
Mit felhordtam iszonyú bányamélyről,
Hol harsogó víz csattogott alattam.

Jótetteimről hírnök nem kiáltott,
De eldugott szemérmes aranyakkal
Segítettem sok kis koldus diákokat.

A balkezemmel nem szoktam tudatni,
De te, Uram, tudod, hogy jobbkezemmel
Kígyó helyett kenyeret szoktam adni.

Lantomra örök-büszke volt a lelkem,
De boldog voltam, ha merész tanítvány
Fennszárnyalón repült a közelemben.

Szívet, nyugalmat soha nem raboltam.
A magamét, e vérpiros narancsot
Mindenkinek kínáltam: sohse boltban!

Aranykereszt ruhámon nem cikázott,
De pompa, ékszer, bíbor kedvelője
Halálosan szerettem a virágot.

Oly dús a föld, oly szép a Riviéra!
Vigadtak rajta mások, énnekem csak
Tornác jutott, virág, dal s égi szféra.

Volt részem néha jóban, százszor rosszban,
Minden tied, Uram, de kincseidből
Te tudtad nélkül semmit sem oroztam!

A nyolcadik kiáltás

Ó jaj, hamisság álarcába bújva
Én, rossz bíró, szemek szerint ítéltem,
Eljártam álnok, kétszínű lebujsba!

De, ó Uram, emlékezzél kegyesen
Az elvekért vívott heves tusákra,
Hol nem győzött le ellenfelem egy sem.

Rágalmazókkal együtt nem csaholtam,
Sok ellenségem volt, de egyiket sem
Gyaláztam soha; élve sem, se holtan.

Másnak hibáit ki sohsem beszéltem,
Ismertem titkait, magamba zártam,
Hallgatni tudtam, hosszú, hosszú éltén.

Az esküimre borzongva vigyáztam.
Könnyelműen nem hívtalak tanunak
Se víg örömben, sem halotti gyászban.

Megesküdtem hitemre gyermekajkkal
S az emberélet terhes éjszakáin
E hit maradt szívemben égi hajnal.

Megesküdtem e földre, mert atyáim
Elomlott teste fekszi vastagon meg,
Porukból nőttem én, búzám s a jázmin.

S habár az önzés ostromolt kegyetlen,
Az esküim megtartottam; hazugság,
Hamis tanuság nem lakott szívemben.

A kilencedik kiáltás

De felsikoltok, ó Uram, te hozzád!
Ne vess a nő miatt örök pokolra,
Mely szennyeseknek készült szörnyű ország!

Az idegen nőt sokszor megkívántam,
Mohó szemekkel faltam szép alakját,
Utcán, ligetben, vagy farsangi bálban.

De, ó Uram, a vérem látta szépnek
A nőt, ki méz és méreg keveréke
S titokzatos, miként a Memnon-ének.

A mélybe húz, mint szédületes örvény.
A parton állunk és szédülve látjuk,
Kegyetlen ő, akár a vér s a törvény.

Ó, hány alakban kísértett naponta!
Könnyét, virágját, hódoló fohását
Alázatosan ablakomra hordta.

De én bezártam ablakom remegve.
Hiába zörgetett. Kemény parancssal
Gondoltam egyre hű és szűz nevedre.

Szobor maradtam, kőkemény hidegség
És elvetettem minden ékességem,
Hogy a szemének mély szemem ne tessék.

Az édenkertben a bűnt Éva kezdte.
Azóta minden nő szirén s halászik,
Hogy hálója a férfit megszerezze.

Arany-fekete hal az álma álma.
Katona, pap varázsos köntöséért
Megölne mást, maga halálra válna.

Vérgömb a föld, piros és illanó seb.
Kiáltoznak a céda Putifárnék
S dühöngenek, ha fut előlük József.

Ó, nézd, Uram, elédbe állok bátran,
Gyarló vagyok, de felebarátomnak
A feleségét bűnre nem kívántam.

A tizedik kiáltás

Mennyi mindent kívántam és magamnak!
De lásd, Uram, aligha kaptam többet,
Mint mennyit zsoldos fegyveresnek adnak.

Kis házban laktam, egyszerű szobában.
Pedig ismertem a versaillesi kastélyt
S a Vatikánt csodálva be-bejártam!

Mezőmön roppant tulkok nem legeltek.
Pedig tudom, hogy messze Albionban
Mily dúsak vadban a nagy angolkertek.

A tájam egyszerű; akác az ura.
Pedig halálos vággyal vágyakoztam
Girgentire s az édes Côte d'Azurra.

Zeném a falu síp-harmonikája.
Pedig tudom, hogy bíborban s aranyban
Harsog este a milanói Scala.

Zörgős szekér alattam meg-megnyikkant.
Pedig tudom, hogy prémek s illatok közt
Suhog a City népe gépkocsikban.

Poros úton haladt előre lábam.
Pedig tudom, mily szőnyeget taposnak
Prelátusok pirosban és lilában.

Kenyérnek gondja volt fölöttem felhő.
Fatálból ettem böjti vacsorámat,
Merengve, míg az esti csillag feljő.

De zúgolódás nem kesergett számban.
Felebarátom házát és mezőjét,
Semminemű jószágát nem kívántam!

VII.

(A mindenséget kéred, a bűnösöket és a szenteket, kiált-
sanak ők is érted.)

A mélységekből száll szavam tehozzád!
Mentségeim fogadd el irgalommal,
Fordítsd felém, Uram, kegyelmes orcád!

Ó, lásd, mindenki hozzád tér meg egyszer,
Ha megtisztul e lángkínú ködökben,
Ezüstpatakként fut feléd az ember.

Hadd fussak én is roppant tengeredbe!
A véghetetlenségben elmerülni,
A boldogságba, ó Uram, eressz be!

Világolj, bolygóm, ó hazám, öreg föld!
Az érdemeim pásztortüzeinek
Sugárait a zordon égre vedd föl!

Villám cikázz, dörögj! Vihar kiáltozz!
Jótetteim ezüstös harsonáját
Emeld fel az egek nagy ablakához!

Szennyet mosó víz, légy a pártfogóm most!
Tág tengered viharzó habjaival
Hináros lelkem hófehérre, ó mosd!

Lobogj, piros tűz, salakot leoldó!
A jót a rossztól égesd szét sikongva,
Könyörtelen mess, mint kegyetlen olló!

Zenit, nadir, világűr, végtelenség!
Mind álljatok most pártomon, kiáltva:
Bocsáss meg neki, Úr, királyi Felség!

Ó, szőke Ábel, szörnyű Mózes, Dávid,
Zendítsétek meg értem a könyörgés
Világraszóló harsány trombitáit!

Minden bűnösök, hozzátok kiáltok!
A bűn, mi nektek áldás lett s szerencse,
Ne légyen nekem kárhozat, vagy átok!

Magdolna, ki esengtél sírva, térden,
De megtisztultál, mert nagyon szeretted,
Nézz rám, szegényre és kiálts fel értem!

Szent Péter, íme virrad és kakas szól.
Halljad szavam, némuljon a madár el!
Siratom én a bűneim magamtól!

Saul, ki lettél Pál, az Úr edénye,
Harcok fia, volt vak, szent szertelenség,
Legyen a lelkem lelked szemefénye!

Szent Ágoston, anyád könnyére kérlek,
E vallomásaim terjeszd az Úrhoz,
Legyen szavad kürt és hajtott a térded!

Isten szegénye, Assisi csodája,
Stigmás kezed emeld fel szánakozva
S tedd hűsen lelkem lázas homlokára!

Ó, Mária, Isten Fiának Anyja!
Fiaddá lettem a kereszt tövében,
Légy mostan árva lelkem édesanyja!

Ó, Jézus omlott drágalátos vére,
Hullj rám a kénfelhős, sötét keresztről,
Kiáltó lelkem mossad hófehérre!

Szentháromság, hatalmas, örök egy Úr!
Irgalmazz nekem! Szemeim előtt a
Nagy mindenség lángbaborulva meggyúl!

Lángok között kiáltok, Atyaisten!
Lángok közé tekints le, Fiúisten!
Lángok közül ments meg, Szentlélekisten!

VIII.

(Szent Mihály elűzi a Sátánt s te a mennyország küszö-
bére lépsz.)

Kigyúlnak a felhők az égi ürben.
Borzadva torpan az iszonyú Sátán
A vad tusában félig már legyűrten.

És ekkor a ködökből — Isten napja —
A felhőkből egy szörnyű kard nyúlik ki
S előszikrázik szent Mihály alakja.

Egyet kiált csak: Mi-Cha-el? A Sátán
Átkot jajongva menekülni kezd. A
Denevérszárny megcsattan görbe hátán.

És elcikáz. Törött kard. Szörnyű szikra.
Kinyúlt alakja kénszínű csikot vet
A megperzselt derengő égi sikra.

Te felragyogsz. Csodálatos jelenség
Óvez. A köd tűnik, felhő csatázik
És bontakozni kezd a végtelenség.

Mint nyílt színen ha megmozdul a kárpit
És száll és süllyed völgy, hegy és világok,
Mi ámulatba ejtene akárkit:

Úgy mozdul minden az űrben körötted.
A magasságból fényeső zuhog rád
S egy roppant ajtó tornyosul fölötted.

Tűzben a jég: olvadni kezd a lényed.
Cikáz az ős elemnek földi mása:
Tűz, víz zuhog: mágnasedik a lélek.

A víz, mely csillog cseppben, hópehelyben,
Világok sarkai felől kiáltoz:
Fiad vagyok, ó hol vagy, tenger, tenger!

A tűz: aranynyíl, — vérvörös az este, —
Feled virágot, rétet, hegytetőket,
Szalad haza a roppant égitestbe.

Kiáltasz: — ó, kiből szakadtam: Lélek,
Lélektengerbe, benned elmerülni,
Én Alkotóm, fogadj be, hazatérek!

És ekkor lelked fult gyönyörbe ájul.
Az ajkadon boldog sikoly repül fel:
S az égi ajtó nesztelen kitárul . . .

IX.

(A költő arra kér, mondj el érte győzelmed után egy győ-
zelmes Ávét.)

Ó olvasó, ha hullott tán a könnyed
És megremegtél titkos borzalommal,
Köszönd meg nékem ezt az imakönyvet!

Az életem még nyár szakában pompáz,
A kertemben díszborsók illatoznak,
Az élet szép; a föld nem siralomház.

De baljós szemmel rettegetem az estét,
Ha felragyog a csillagos magasság
S rád gondolok ilyenkor, drága testvér.

Rád gondolok, ki éppen most vívod tán
Gyilkos tusádat fönt a szörnyű űrben
S talán sikongva hívsz, erőid fogytán!

Kívánom néked: álljanak melletted
Jótetteid, mint vassövényű gárda,
Ne üljön tort a kárhozat feletted!

Kívánom, hogy az óhajtott egekből
Száz égi kar nyúljon feléd segítőn
S rémült fejed győzelmesen emeld föl.

Kívánom néked: lángragyúlt örömmel
Suhanj ama boldog kapun keresztül
És egyesülj örökre az Örökkel!

S ha boldogít már örök égi játék,
Értem, ki tükröt tartottam elédbe,
Imádkozzál el egy győzelmes Ávét!

TÚLVILÁGI BALLADA 1936

I.

Pitymallatkor futott haza.
Fakó volt, mint a lárva.
Fejében böszen trombitált
A karneváli lárma.
Az udvarán rikoltzott
Kilenc bronztollú páva.

Megrémült ifjú homlokán
Egy szörnyű jel sötétlett.
Gyűrött frakkinge tört haván
Egy lázas türkiz égett.
A gomblyukában tört virág:
Már nem volt benne élet.

Az éjjel ötven szakszofon
Viharzott még sikongva,
De hirtelen szívébe szúrt
A gyors halál szigonya.
Ő elrohant s előtte állt
A Rókus tömpe tornya.

Az ódon Rókus nyitva volt.
Ő szédülten betoppant.
A tömjénillattól szíve
Mint tompa dob megdobbant.
A gyóntatószék ajtaja
Ott várta a sarokban.

Mint villámmágnés húzta őt
A gyóntatószék rácsa.
A szíven szúrt megtántorult,

Alélтан dőlt le rája.
Arcára csapta két kezét,
A pátert hogy ne lássa.

Miről beszéltek ketten ők:
Nem tudja soha senki.
Az ürben majd a szellemek
Gyúlt trombitája zengi.
A templomból aztán hamar
És tántorogva ment ki.

Pitymallatkor futott haza.
Fakó volt, mint a lárva.
Fejében bőszen trombitált
A karneváli lárma.
Az udvarán rikoltozott
Kilenc bronztollú páva.

II.

A holt leejti hús fejét
A szörnyű kerevetre.
A kerevetje vánkosát
Megdermedten heverte.
Valaki akkor hirtelen
Az ablakot megverte.

Az ablakot egy füstpiros
Ördög ütötte hetykén.
Kénsárga szikra pattogott
Az ablak kék üvegjén.
— Miért szöktél meg, cimbora,
— Megtudhatnám-e ezt én?

A holt megrándult hirtelen.
Az ablakra tekintett.
Lehúnyta két üvegszemét
És lassan nem-et intett.
Az ördög elhült odakünn
S kereste a kilincset.

Az ajtó nem nyílt meg neki.
A kulcs nem volt a záron.
Az ördög elment és futott
A meghökkent határon.
Új ördög jött szemközt neki.
— Mi a bajod, barátom?

— Jöjj, jöjj, segíts! A cimborám
— Nem engedett magához.
— Mi van vele, jaj, nem tudom,
— De Lucifer megátkoz,
— Ha el nem tudom vinni őt
— A Pokol kapujához.

A két ördög az ablakot
Megverte újra hetykén.
Kénsárga szikra pattogott
Az ablak kék üvegjén.
— Miért nem kellek, cimbora,
— Megtudhatnám-e ezt én?

A holt megrándult újra és
Az ablakra tekintett.
Lehúnyta két üvegszemét
És újra nem-et intett.
A két ördög döbbenne állt
És rázta a kilincset.

Az ajtó nem nyílt meg nekik,
Bár tomboltak a záron.
Ijedten nyargaltak tova
A lángragyúlt határon.
Új ördög jött szemközt nekik.
— Mi baj van, két barátom?

— Jöjj, jöjj, segíts! A cimborám
— Nem engedett magához!
— Mi van vele, jaj, nem tudom,
— De Lucifer megátkoz,
— Ha el nem tudom vinni őt
— A Pokol kapujához!

A három ördög visszatért.
Zörgettek újra hetykén.
Kénsárga szikra pattogott
Az ablak kék üvegjén.
— Miért nem kellek, cimborá,
— Megtudhatnám-e ezt én?

A holt megrándult újra és
Az ablakra tekintett.
Lehúnyta két üvegszemét
És újra nem-et intett.
A három ördög vinnyogott
És verte a kilincset.

Hiába volt minden tusa.
Az ember sorsa eldőlt.
Futva szökött a két barát
Az első ördög mellől.
Rémült kiáltás tört ki a
Bozontos ördögmellből.

A világűrben millió
Ijedt ördög viharzott.
Dühöngtek rettent társukon,
Hogy így kudarcot vallott
És nem tudta megharcolni
Az emberért a harcot.

Egymásnak adták mind a hírt.
A Pokol torka éhes.
Cikázva szálltak, mint mikor
Darázssal küzd a méhes.
És eljutott a hír hamar
A Lucifer füléhez.

Irtóztató haragra gyúlt
Az ördögök királya.
Hivatta nyomban a bűnöst,
Hogy kiszabja reája
A büntetést, mi emberét
A kárhozatban várta.

Levitték füst és tűz között
A Pokol fenekére.
Mire leért, alighogy élt
És megfagyott a vére,
Mert Lucifer vasyesszeje
Hétszer kinyúlt feléje.

Az első jeltől két szeme
Elpattant és kiégett.
Nem láthat többé soha színt
Se pirosat, se kéket.
Magába nyelte hirtelen
Az örök sötétséget.

A második jeltől a fül
Harangja szertedurrant.
Nem hall többé melódiát
Se G-mollban, se dur-ban.
A jajkiáltást hallja csak
Örökre, megvadultan.

A harmadik jeltől az orr
Hártyáit elvesztette.
Hiába száll virág szaga
S fenyő-ozon felette.
Az orr szűz illatok helyett
Csak szörnyű büzt ereszt be.

A negyedik jeltől a nyelv
Tüszője mind kiégett.
Gyümölcsök cukra elveszett,
Elpusztultak a méhek.
A nyelv nem érez mást soha,
Csak ürmöket s epéket.

Az ötödik jeltől a kéz
Felhámja mind lepattant.
A bársonyok nem bársonyok
És nem selyem a paplan.
Minden csíp és szúr, amihez
Hozzá nyúl akaratlan.

A hatodik jeltől a szív,
Mint nagy göröngy a télben,
Kővé meredt s egy néma szörny
Varangyként ült középén.
Meghalt az édes szeretet
És csak gyűlölet él benn.

A hetedik jeltől az agy
Törvénye szerte ködlött.
A téboly szárnyán hirtelen
Bejárt vad szirtet, öblöt
S az örült ördög ekkor egy
Világnagyot üvöltött.

(Mert ez a kárhozott Pokol,
Mitől a lét leroskad:
Elveszteni mindent, mi jó
S hordozni mind a rosszat.
Az örök lángok lángja ez.
Minden tűznél kínosabb.)

A világűrben millió
Dühödt ördög kerengett.
Üvöltöztek, de Lucifer
Nem ad soha kegyelmet.
A kárhozott vad sikolya
A vak Nadirban zengett.

Fekete lett a Nap, a Hold,
A Csillagok a mennyen.
Szaggatta magát Lucifer,
Tombolt eszét vesztetten.
A tűzbe fúrta nagy fejét:
— Az embert — elvesztettem!

III.

A holt leejti hús fejét
A szörnyű kerevetre.
A kerevetje vánkosát
Megdermedten heverte.
Valaki akkor hirtelen
Az ablakot megverte.

Az ablakot egy napszínű
Angyal zörgette némán.
Sziporkázott a kék üveg,
Mint napfényen a gyémánt.
— Testvér, engedj be, én vagyok,
— Kristályszedmeddel nézz rám!

A holt megmozdult hirtelen.
Az ablakra tekintett.
Mint rossz álomból ébredő,
Szelíd mosollyal intett.
Az őrzőangyal csendesen
Megnyomta a kilincset.

Az ajtó megnyílt s ő bejött,
Mint napküldötte estfény.
Egymásra néztek boldogan,
Mint régenlátott testvér.
— Úgy vártam e találkozást!
— Minek köszönjem ezt én?

Az őrzőangyal boldogan
Elment s futott a tájon.
Virágok közt futott. Soká
Nem is kellett, hogy várjon.
Új angyal jött szemközt neki.
— Minek örülsz, barátom?

— Jöjj, jöjj velem! A jó testvér
— Beengedett magához!
— Mi történt véle, nem tudom,
— De Istenhez kiáltoz.
— Alighanem elviszem őt
— A Mennynek kapujához!

A két angyal az ablakot
Megverte újra némán.
Sziporkázott a kék üveg,
Mint napfényen a gyémánt.
— Testvér, engedj be, én vagyok!
— Kristályszedekkel nézz rám!

A holt megmozdult újra és
Az ablakra tekintett.
Mint rossz álomból ébredő,
Szelíd mosollyal intett.
A két angyal künn csendesen
Megnyomta a kilincset.

Az ajtó nyílt s bejöttek ők,
Mint napküldötte estfény.
És nézték egymást boldogan,
Mint régi két-egy testvér.
— Úgy vártam e találkozást!
— Minek köszönjem ezt én?

A két angyal is elfutott.
Szaladt a szűz határon.
Új angyal jött szemközt nekik
És lángolt mind a három.
Az új angyal reszketve szólt:
— Minek örülsz, barátom?

— Jöjj, jöjj velem! A jó testvér
— Beengedett magához!
— Mi történt véle, nem tudom,
— De Istenhez kiáltoz.
— Alighanem elviszem őt
— A Mennynek kapujához.

A három angyal visszatért.
Ismét kopogtak némán.
Sziporkázott a kék üveg,
Mint napfényen a gyémánt.
— Testvér, engedj be, én vagyok!
— Kristályszemeddel nézz rám!

A holt megmozdult újra és
Az ablakra tekintett.
Mint rossz álomból ébredő,
Szelíd mosollyal intett.
A három angyal csöndesen
Megnyomta a kilincset.

Az ajtó nyílt s bejöttek ők,
Mint napküldötte estfény.
És nézték egymást boldogan,
Mint három édes testvér.
— Úgy vártam e találkozást!
— Minek köszönjem ezt én?

A világűrben millió
Vidám angyal viharzott.
Ujjongtak győztes társukon,
Hogy megnyerte a harcot
S az emberért vívott túsán
Nem szenvedett kudarcot.

Egymásnak adták mind a hírt.
A Menny jó hírre éhes.
Cikázva szálltak, mint mikor
Friss rajt ereszt a méhes.
És eljutott a hír hamar
Az Istennek füléhez.

Vidám öröme gyúlt az Úr.
Nagy trónusán felállott.
Hivatta kedves angyalát,
Hogy a szelíd, az áldott
Magán láthassa a csodát,
Mi az emberre vár ott.

Örömsikollyal tört elő
A holtnak apja, anyja
És minden megholt rokona,
Hogy az örömhírt hallja.
Császárok, pápák serege
Tolongott jobbra-balra.

Hozták az angyalt boldogan
A Mennynek közepére.
Az ember anyja, holt húga
Áldón borult elébe.
Az Isten Aranyvesszeje
Hétszer kinyúlt feléje.

Az első jeltől a szeme,
Mely ontott eddig könnyet,
Magába itta mind a fényt,
Mely Isten-szemben tör meg.
S lát mindent, mint kicsiny gyerek,
Ki forgat képeskönyvet.

A második jeltől a fül
Átvette mind a hangot,
Ami csodás harmónia
Az űrben egykor hangzott.
Bachot, Lisztet és Beethovent,
Hegedűt és harangot.

A harmadik jeltől az orr
Szűz illatokkal telt meg.
Tömjénfüst úgy nyaldosta őt,
Mint hegycsúcsot a felleg.
Ontották fűszerzáporuk
A roppant hindú kertek.

A negyedik jeltől a nyelv
Izek nagy bőségén telt.
Amit kívánni tudna még:
Nem hord a föld oly ételt.
Az égi Ostya ízein
Az éh örökre bételt.

Az ötödik jeltől a kéz
Elért, ameddig vágzott.
Simíthatott lágy selymeket,
Szakíthatott virágot.
Amihez hozzáért a kéz,
Mind kellemesre vált ott.

A hatodik jeltől a szív,
Mely megreped a földön,
Miként salakból színarany,
Mely a felszínre följön:
Nem tud érezni mást soha,
Csak szeretni örökön.

A hetedik jeltől az agy
Minden békót leoldott.
Szikrázott, mint a tiszta nap,
Mit nem szeplőznek foltok
S a boldog angyal ekkor egy
Világnagyot sikoltott.

(Mert ez az üdvösség, a Menny,
Mihez már nem kell semmi:
Megkapni mindent, ami jó.
Mindent, mi rossz, feledni.
Tengerbe hullni, mint a Csepp.
Istenben — Isten lenni!)

A világűrben millió
Vidám angyal kerengett.
Ujjongtak boldog társukon,
Aki egy embert nyert meg.
A világrendszer harsogott,
Szikrázott, zúgott, zengett.

A Nap, a Hold, a Csillagok,
Mint színes gömbök égtek.
A lét ormán zászlót nyitott
A halhatatlan élet.
S a Zeniten így szólt az Úr:
— Az ember — az enyém lett!

Betűrendes versmutató.

	Oldal
A Balaton háborgása	7
A bábolnai erdő	17
A béres	228
A boldogtalanokhoz	217
A bor	86
A bölcs	177
A brindisi vár	77
A búza	226
A csendes parókián	234
A fák beszélnek	57
A fehér kísértet	360
A fehér kutya	156
A félelem balladája	397
A felhők felé	45
A föld	322
A földi paradicsom	160
A függönyök előtt	124
A Garabonciás szekerén	373
A gépember	271
A Grál-serleg köré	148
A gyermek felsikolt	396
A győri Mária	320
A halál testvérei	93
A haláltól ne félj.. . . .	293
A haldokló gladiátor.. . . .	270
A hársvirág most... .. .	64
A hír mozdonya	85
A holnap küzdeme	61
A homokóra	126
A homonnai szőlőhegyen	186
Ahová én nem mehetek	49
A játék véget ér?	366
A jegyes	202
A jó ember	332
A kalapácsos ember	252
Aki az ablak alatt vár	128
A kiengesztelődés	170
A kis kadét.. . . .	185
A kiskocsi	230

	Oldal
Akit várunk .. .	53
A költő elhagyta a kertjét.. .	377
A költő kiált .. .	273
A kraszniki tölgyfához .. .	241
A kufsteini temetőőr .. .	127
A lámpástalan ember .. .	336
A látomások tornyában .. .	108
A lelkem most virágzik .. .	50
A lengyel fehér sas .. .	192
A levita énekel .. .	144
Alkonyatkor .. .	39
Altatódal .. .	281
Aludj el, földem .. .	280
A magyar pap.. .	184
A magyar paraszt .. .	277
A magyar úr .. .	277
A meggypiros miseruhájú angyal .. .	199
A megszépítő meesszeség .. .	371
A messzelátó .. .	291
A mi fiaink .. .	183
A nagy kerítő.. .	385
A nádak .. .	69
Andante religioso .. .	402
A nádi rigó .. .	122
A nagy lakoma .. .	111
A napkirály lovagjai .. .	97
A napkirály rokona .. .	96
A napkirály visszfénye .. .	100
A névtelen vár asszonya .. .	120
Anyaság .. .	200
Anyám .. .	40
A pap .. .	244
A papköltők .. .	315
A paraszt ősszel .. .	229
A piramisonál .. .	202
A patonai gesztenyefák .. .	375
A pipacs .. .	260
Aranyvirág .. .	201
A rádió .. .	237
A sárgaruhás asszony .. .	105
A szanyi erdő .. .	378

	Oldal
A szegény gyermek	51
A szegénység dicsérete	205
A szél	403
A taps ellen	211
A tavaszi holdhoz	251
A tavasz ébredése	226
A tavasz muzsikál	66
A tárogatós	172
A távozóhoz	373
A temetésem	212
A tenger	73
A tenger	369
A tenger hív	76
A tenger kék paripái nyihognak	73
A tél	365
A thulái serleg	22
A tihanyi visszhang	362
A titokzatos palota	103
A tükör	347
A vég	91
A végzet	121
A vigasztalónak	163
A vörös malom	337
A zöld madár	353
Az aranykapu előtt	98
Az aranyország kapujánál	99
Az álmok fia	82
Az árnyék	363
Az elfáradt lovas	357
Az ember	69
Az ember	208
Az ezüstköntös miatt	46
Az égő katedrális	311
Az ibolyák tavasszal visszajönnek	225
Az ihlet órája	150
Az okos szűzek közül	113
Az ostromlott vár	412
Az öreg méltóságos	339
Az öröm piros miséi	150
Az Őrse néni kislibái	268
Az őszi holdhoz	305

	Oldal
Az új élet elé	181
Az új énekes	44
Ádám elindul	345
Aldozó gyermekek a dombtetőn	149
Árvíz	159
Ave Cézár!	404
Ballada a hétfejű sárkányról	409
Batu khán takarodója	393
Bikaviadal	388
Boldizsár	11
Boldog Margit	319
Boór Iván	81
Bölcs barát meséje	63
Bölcsődal	199
Búcsú a falutól	375
Búcsúzás	204
Buddha	20
Bukott angyal	161
Búzakereszt	227
Búzaszem a hant alatt	297
Capo Santa Maria.. .. .	77
Chopin G-moll balladája.. .. .	123
Citrom-király	78
Contra bellum	193
Csendesen	90
DE PROFUNDIS	461
Dávid és góliát	147
Dőlj Buda, rombal	239
Dunántúl dicsérete	237
Egyedül	68
Egyedül	167
Egy eltűnt halászbárka	75
Egy költőnek	164
Egy öregedő leánynak	238

	Oldal
Egyre halkabb a muzsika	65
Egyszerű mondatok	218
Egy szőke gyermek	51
Eleváció	145
Elhagyottan	162
Elmennek a vendégek	356
Elment	65
Elnémult kócsag	38
Emberek, mi lesz?	334
Emlék: nehézillatú ó-bor!	169
Emlékezés egy napfényes udvarra	129
Emlékszel még reá?	219
Emmanuel	308
Epilogus	91
Esteli körmenet	359
Esteli mise hegedűkísérettel	111
Ég a nádas	37
Égő kazlak	180
Éjjel az Adrián	13
Ének egy szomorúszemű leányról	62
Én még szeretlek	57
Én nem halok meg	145
Érett kalászkok	63
Falun ilyen a halál	195
Falusi búcsú	328
Falusi csend	374
Falusi diák	330
Falusi lány	325
Falusi kép	227
Falusi tanácsok	232
Falusi templomok illata	374
Fehér vitorlák	80
Fekete kutya	249
Fekete szél	338
Felhők Pannonhalmán	255
Ferenc, a Szent sétál a zárdakertben	207
Félek az éjtől	165
Gyászinduló	28
Gyászjelentés	361

	Oldal
Gyíkember .. .	296
Gyujtsátok fel a nádast .. .	55
HAGIA SOPHIA .. .	419
Hajnali hozsanna	99
Haldokló gladiátor	334
Hallgatag vizeken	78
Halott anyámhoz ..	348
Halotti beszéd .. .	349
Halott tengerészek sírja felett.. .	391
Ha nem jött volna el .. .	407
Haragszik a Nap ..	392
Harsog a kasza	227
Harsogó muzsika	88
Ha visszajönnél .. .	47
Haza viszlek koszorúsan	90
Háborús est itthon .. .	188
Háború van .. .	185
Hárfalekek .. .	47
Három angyal .. .	408
Három jó vendég .. .	323
Három munkanélküli balladája .. .	387
Három orvos .. .	411
Három piros tojás .. .	327
Három rém .. .	383
Három rossz vendég .. .	354
Himnusz teljes kísérettel .. .	152
Hivnak a nádak .. .	55
Hogy téged megismertelek .. .	110
Hold: ezüst csipkebölcső .. .	198
Holdfényes jegenyék alatt .. .	358
Hold! Hegyen lakó királylány! .. .	187
Holdtölte .. .	307
Holdvilág és villanyfény .. .	53
Hol jársz te most? .. .	60
Hol vannak ők? .. .	74
Horáciushoz ..	242
Hová menjek?	48
Hozzád megyek	113
Hős .. .	390
Hősi halott felett..	391

	Oldal
Húsvéthajnali varázs	312
Husvéti üdvözlét Szombathelynek	221
Húszéves magamhoz	370
 Ifjúság	 210
Ifjú Szent, fenevaddal	291
Igy élem világom	344
Imádkozz értem	165
Immortelle	34
In memoriam	128
Intermezzo	204
Isten	109
Isten kertje	206
Isteni színjáték	301
 Jézus	 59
Jézus a tengeren	71
Jézus eljött hozzám	170
Jön az aratás	394
Jön az úr, kit illet ősi jog	223
Jönnek a barbárok!	257
 Keresem az Istent	 49
Kék szobák	41
Két királyné	6
Két nyárfa	66
Ki az úr?	248
Kiáltás az örségen	101
Kihült tűzhányók	284
Kisgyermek halálára	381
Költözködés a toronyba	107
Könyörgés magamhoz	416
Köszönöm	52
 La Traviata	 79
Lelkem palotájának kincsei	104
Legenda	326
Legényke	324
Levelek hullása	39
Levél	87
Leya első levele Ivánnak	116

	Oldal
Leya második levele Ivánnak	116
Leya harmadik levele Ivánnak	117
Leya utolsó levele Ivánnak	118
Légy büszke, hogy magyar vagy!	193
Légy büszke rá!	241
Légy üdvöz, nap, szél	231
Litánia-töredék	400
Magyar gyermekek izenete	380
Magyarok	377
Magyarok a Tiszánál	175
Magyar táj	179
Magyar tél	178
Magyar tragédia	26
Majd hirtelen megáll a régi óra	166
Majd visszajövök koszorúsan	84
Május	32
Más kézben villog a kasza	45
Menekülés a Vörös-tenger felé	267
Menekülő hajók	341
Még most is félek	351
Mennyi öröm a földi téren!	206
Mécsfény az éjszakában	54
Miért remegnek úgy	220
Mi jó a földön?	372
Mikor az ajtókat kinyitják	154
Mi lesz belőlünk	18
Minálunk minden elfogy	174
Mindhalálíg	224
Mint a fuvola panasza	342
Missa poetica	190
Missa puerilium sub luna	158
Mit akarok?	385
Mit szólsz akkor?	154
Mi volna jó?	285
Mors Imperator	131
Mors religiosi	152
Nádi hegedű	309
Nagy, sötét vár	61
Napkeleti pompa	201
Naplemente	58

	Oldal
Napraforgó	59
Nem állnak meg az órák	355
Nem lehet elmenni	287
Nem az enyém	209
Ne még!	292
Nem látod már többé a holdat	153
Néz a szem	316
Nézd, integet	215
Nincs bor	203
November elsején	216
Nőnek a vágyak	84
 Nyáron	 82
Nyíljatok, nefelejcek!	369
Nyitott sisakkal	44
 Októberi kert	 352
Ovidiusznak	265
 Ó, ártatlan gyermek	 151
Ó, beata Ungaria	176
Óda a naphoz	214
Ódon folyosókon	67
Ókori bölcssek találkozása	67
Ó líra, líra!	299
 Óreg jegenye	 364
Óreg magyar	240
Örök aggodás	62
Öröklámpa	35
Örökre élsz	215
Ősmagyar himnusz	38
Őszi kívánságok	211
Őszi sip	350
Őszi szántás	303
Ősz van a Fertőn	191
Őszi vihar	35
 Pán szökése	 119
Pantheon	414
Pázmándi Horváth Endréhez	235

	Oldal
Pirosan ég a hold ..	363
Pirosszemű város ..	85
Polgár, nem hallod a harangszót?..	262
Prológus ..	156
 Ravatalok ..	 52
Rekedt síp ..	314
Revoir ..	31
Rémek, melyekkel együtt lakom ..	104
Régi ballada ..	329
Robog a szekér ..	243
Romlott Magyarország ..	173
Romok között ..	79
 Sarkcsillag ..	 236
Sasok és seregélyek..	264
Sikoltás ..	88
Sikoltsd be szóddal a hazát..	89
Siratom a nádist..	56
Síratók Mária házában ..	189
Sóhajlás a tengeren ..	74
Sötét ablakok ..	92
Súlyos ezüsttel ..	92
 Szent Erzsébet ..	 318
Szent Imre ..	317
Szent István ..	317
Szent László ..	318
Szép tavasz ..	371
Szeresd fiam, az ibolyát ..	222
Szeress aludni ..	233
Szeretem én a sötét színeket ..	63
Szédit nagysága a világnak ..	68
Szédülés ..	86
Szimfónia ..	30
Szonett mindenkire ..	208
Szonettek Assisi Szent Ferencről ..	205
 Találkozás a másvilágon ..	 64
Tavaszi méhzúgás ..	36
Tavaszi síp ..	278

	Oldal
Táborbaszálláskor	180
Te is csak fű vagy? ..	289
Temetés	28
Temetés a nádasban	33
Téli síp	387
Téli kép	230
Tél van	50
Tiéd az élet s a halál	51
Titánok alázatos harca	198
Toronyzene	183
Tölgykoporsók között	15
Tragédia ..	89
Tragikus kép ..	275
Tragikus magyar	343
Tűnő felhők ..	83
Tűz a Hanyságban	58
Tűz a zárdában	125
 TÚLVILÁGI BALLADA	 495
Udvarház	81
Új virtus	83
Új vizeken...	5
Uram, kérdezni akarlak	114
Utolsó trombiták	413
Uvertűr	10
 Üdvözet Pázmándról	 37
Üvegkoporsó a tenger alatt	80
Üvegtenger	78
Üzenet a napkirálytól	102
Üzenet Egyiptomba	223
Üzenet Ovidiusznak	209
 Vagyok az égen tündöklő szivárvány	 218
Vágy	23
Válasz	87
Várlak	33
Vén csipketakart térdeplőmön	106
Véres a hold ..	259
Vigasztalás Dantenak	188

Vigasztalás egy kisgyermeknek	Oldal
Vigilia	120
Vihar a Duna felett	106
Vihar a tengeren	379
Világdráma	75
Világrossza	405
Villámcsapás	399
Vissza! . . .	27
Visszhang	283
Vox in tenebris	29
 Wagner: Parsifal	 310
 Zenélő óra	 46

Előkészületben :

HARSÁNYI LAJOS
ÖSSZEGYÜJTÖTT MUNKÁI
tíz kötetben.

I—II. Összes Versei.

III. Halálfejű pille. Elbeszélések.

IV. Az óra egyet üt. Ami nélkül nem élhetünk. Két regény egybekötve.

V. A nem porladó kezű király. Regény.

VI. Az elragadott herceg. Regény.

VII. Fejjel nagyobb mindenkinél. Regény.

VIII. A szent asszony. Regény.

IX. Égi és földi szerelem. Regény.

X. Zúgó Márton. Elbeszélések.

Kiadja a Szent István-Társulat Budapest.

